

עיר וקדיש מז שמיא נחית

טא תשכח מפי זרעו

ספר
עין הזוהר
מסכת ברכות

והוא: פולל אגדות ומאמרי הזהר הקדוש
ללמוד עם דף היומי על סדר הש"ס
פרך ראשון - למסכת ברכות

בזוהר דא יפקון מן גלותא

והמשכילים יזהרו כזוהר הרקיע

חוברת מספר 155

כסלו שנת תש"ע לפ"ק - עיה"ק בית שמש תובב"א

ספר עין הזהר

מהתנא האלקי
רבי שמעון בר יוחאי ע"ה
מנקד עם לשון הקודש
על מסכת ברכות

והוא: כולל אגדות ומאמרי הזהר הקדוש
ללמוד עם דף היומי על סדר הש"ס
כרה ראשון - למסכת ברכות
ספר הזהר הקדמת הזהר
פרשת בראשית, נח, לך לך
מדה ב. עד דף פט:
מחלק לימות השנה ללמוד דף זהר יומי
למשך שבע שנים
וסגלתה רבה עד מאוד, כמבאר בהקדמה

יו"ל ע"י מפעל הזהר העולמי
כ"ג סיון תשע"ה

מפעל הזוהר העולמי

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

**לקבלת ספרי זוהר
ירושלים בית שמש בני ברק**

אצל הרופא קירופרקטר ד"ר
איתמר ברים ירושלים:

054-8441423

מפעל הזוהר העולמי

050-4116923 / 0527651911

050-4134669 / 050-4133475

- עין הזוהר ברכות -

סידרנו בעזרת ה' כל אגדות הזוהר על סדר מסכתות הש"ס
ללמוד דף היומי, שתי דקות ביום, ובזאת ידע ויؤمن כי כל
דברי חז"ל הקדושים הם סודות נוראים (הקדמת המהרח"ו לעין
חיים), ובזה יזכה להכנס לגן עדן העליון (זהר חדש שיר השירים
- כי בלי למוד הזוהר חוזר בגלגול [זהר, הרמ"ק, והאר"ז"ל]), וכן יוכל
לשמוע תורה מפיו הקב"ה בישיבת כל מסכתות הש"ס בעולם
הבא (פמבאר בהקדמה), יכולים ללמוד את הזוהר גם בלשון
הקדש (שדי חמד, ולשון הקדש היא לשון הקב"ה, זהר תרומה), וכן
ישראל ילמדו ש"ס עם זהר, ובזה יכנסו בבתבת נוח להנצל מדור
המבול ומפצצת אטום. וזוהי חובה על כל מגידי השיעורים
בדף היומי ומגידי השעורים בישיבות הקדושות בפנים כל
שעור ללמוד שתי דקות זהר, וכן רבני קהלות בפנים כל שעור
צריכים לצרף את הלמוד הקדוש הזה דף היומי זוהר בחד עם
למוד הש"ס ולמוד השלחן ערוך, ובזה יקראו מצדיקי הרבים
פכוכבים לעולם ועד (תקוני זהר הקדמה, זוהר נשא כק"ד).

**על ידי עיון עמוק בסודות התורה יכולים לפקוד עקרות
ולרפאות חולאת חזק.**

(ספר המדות אות סוד, למהר"ן זי"ע)

הקדמה

י'שמחו ה'לומדים ו'העוסקים ה'זוהרים, בהופעת ספר זה, בעזרת ה' יתברך ויתעלה. שהוא דבר נשגב כפאשר תחזינה עיניכם, להנחיל לאוהבי יש ואוֹצְרוֹתֵיהֶם אִמְלָא, וּבְנוֹדָי יִקְרַב אֶת הַגָּאוֹלָה, והוא על יְדֵי שְׁכַל אֶחָד, יִלְמַד בְּנוֹסָף לְדָף הַיּוֹמִי, גם קטע זוהר בכל יום, וכך יהיה מאותם שמחזיקים את העולם פֶּלֶוּ וּמְכַרְיֵעִים אותם לכף זכות, ומאלו המגנים על ארצנו, לפתח ולהשמיע שְׁעָרֵי רַחֲמִים וישועות שְׁעָרֵי אֱהָבָה וּתְשׁוּבָה, שְׁעָרֵי לַמּוֹד תּוֹרָה לַשְׁמָה, שְׁעָרֵי גְאוּלָּה הַשְׁלָמָה בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים וְחֻסְדִּים פְּשׁוּטִים, וּבִימִינוּ בְּמַהֲרָה תִּנְשָׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכּוֹן לְבַטַח אִמּוֹן כ"ר.

כל עם ישראל ששים ושמחים בשמחת התורה, בלמוד הש"ס בצרוף הזוהר, לאחר שנים שמפעל הזוהר העולמי, עמל ושוֹקֵד לְהַחֲדִיר בְּכָל־יִשְׂרָאֵל אֶת לַמּוֹד הזוהר, שְׁכַל אֶחָד יִלְמַד בְּקַבְיֻעוֹת אֶת סֵפֶר הַזוהר הַקְּדוֹשׁ, מִשְׁמִיָּא קֵא זְכוּ לָן לְאַחַד בְּאַחַדוֹת גְּמוּר אֶת לַמּוֹד הזוהר הַקְּדוֹשׁ עִם לַמּוֹד הַש"ס דָּף הַיּוֹמִי, וְכַעַת הוֹסַפְנוּ דְּבַר חֲדָשׁ יַעֲקֹב וְעֵין הַזֶּהר בְּהַדְפָּסָה חֲדָשָׁה, לְמַעַן יִלְמְדוּ כָּל יִשְׂרָאֵל אֶת לַמּוֹד הַגְּמָרָא וְהַזֶּהר, תְּמִידִים כְּסֻדָּן, שִׁיְהִי בְּבַחֲיִנַת "מְקַבֵּילַת הַלָּלָאִת אִשָּׁה אֶל אַחֲתָהּ" (שמות פרק כ"ו ה'), תְּרִי רַעִין דְּלֹא מִתְּפַרְשִׁין, "וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּיו", וְעַל יְדֵי לַמּוֹד שְׁנֵיהֶם יִזְכוּ לַעֲרוֹף סִיּוֹם הַש"ס וְסִיּוֹם הַזֶּהר יַחְדָּו, אַזּ וַיְבֹאוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹקִים, שְׁכַל עִם יִשְׂרָאֵל יִזְכּוּ לְהַגִּיעַ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר הָאֱלֹקִים לְאַבְרָהָם בְּגֹאֲלָהּ הָעֵתִידָה בְּמַהֲרָה. וְעַל כֵּן, אֲנִי קוֹרְאִים לְכָל אַחֲיֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בּוֹאוּ נִתְאַחַד בְּאַחַדוֹת גְּמוּר וּפְשׁוּט [הַחֲסִידִים הַלִּיטְאִים הַסְּפָרְדִּים הַתִּיּוֹמִיִּם, וְכָל הַחוּגִים], "יַחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל", כָּלְנוּ כְּאַחַד יָחִיד, לְהַחֲזִיק בְּלַמּוֹד הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה דָּף הַיּוֹמִי ש"ס עִם דָּף הַיּוֹמִי עֵין הַזֶּהר - הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ, בְּקַבְיֻעוֹת יוֹם יוֹם יִדְרָשׁוּן, בְּהִתְמַדָּה בְּשִׁמְחָה בְּאַהֲבָה, לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְיוֹצְרֵנוּ, לְמַעַן שְׂמוּ בְּאַהֲבָה.

ידוע לכל מעלת הקביעות בלמוד התורה, שְׁכַל דְּבַר הַנִּלְמַד בְּקַבְיֻעוֹת יֵשׁ לוֹ סִיעָתָא דְּשְׁמִיָּא, כְּדָאֲמָרוּ חז"ל בְּבִרְכוֹת כָּל הַקּוֹבֵעַ מָקוֹם לְתַפְלָתוֹ אֱלֹקֵי אַבְרָהָם בְּעֶזְרוֹ, כִּמּוֹ כֵּן קַבְיֻעוֹת מָקוֹם לְלַמּוֹד גְּמָרָא וְזוהר, שְׁכַל אֶחָד יִקְבַּע לוֹ מָקוֹם לְגִרְסַּת הַדָּף הַיּוֹמִי וְהַזֶּהר הַיּוֹמִי, בְּזִמָּן קְבוּעַ וּבִמְקוֹם קְבוּעַ, שָׁכַן אַזּ בְּטוּחַ שְׁלֵא יִשְׁכַּח לְלַמְּדוֹ אִף יוֹם, וּבְטוּחַ שִׁיזְכֶּה לְגָמֹר בְּסִיּוּמָם שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְיַחֲזִיק בְּדָף הַיּוֹמִי

זוהר קביעות למוד בתורתו של רבי שמעון בר יוחאי המשלימה את הנפשות לקראת הגאולה העתידה ומחישא את ק"ץ המשיח כדברי הרשב"י כי בזכות חבורא דא יפקון מן גלותא ברחמים.

זוהר הש"ס דף היומי - קביעת למוד בתורתו של רבי שמעון בר יוחאי, המשלימה את הנפשות לקראת הגאולה העתידה ומחישא את קץ משיח, כדברי רבי שמעון בר יוחאי: **כי בזכות חבורא דא יפקון מן גלותא ברחמים!**

ב"ה שזכינו וסביב למוד קדוש זה, מתלפדים עשרות אלפי בני עליה שצערה של השכינה הקדושה נוגע ללבם ותנחומיה ישעשעו נפשם, לצד למודם בש"ס ובפוסקים, פותחים הם אשנב להיכלות הזיו שלמעלה מן השמש, שם נגה האור הגנוז, וקול ברמה נשמע, אלפי אלפים מכל הגונים ומכל העדות בארץ ישראל וברחבי העולם כלו, לוקחים חלק בלמוד הזוהר הקדוש, המבטא יותר מכל את הארת ניצוצו של משיח, וכל הלבבות הופכים ללבת אש לאבינו שבשמים, ועולים עד אימא עילאה על ידי למוד הזוהר הקדוש, שהוא מן זיהרא עילאה, פמובא בהקדמות תקוני זוהר (דף י"ז), ומשם ממשיכים תשובה עילאה ואור נשמת משיח, פמובא במאור ושמש (וישב). **וטוב ביותר שיהיה זה בבית המדרש, או בבית הכנסת וכדומה, שממנו יראו וכן יעשו, ועל ידי קנאת סופרים תרבה חכמה, ואחרים יתחילו לעשות כמותו, וירבו הלומדים בישראל. ובכך זוכים שמעגל הלומדים האדיר מתרחב מיום ליום, ובני עליה שתורתם אומנותם עם היגיעים מיגיע כפם קובעים עתים לתורה ונאחזים בכל נימי נפשם בחבל ההצלה של הדור האחרון, כמו שנאמר "יעקב חבל נחלתו", איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק, כמו דאיתא, (ברכות) דברי תורה צריכים חזק בכל יום תמיד, וכלנו נתחזק, איש את רעהו יעזרו, ולאחיו יאמר חזק, האחד יעזר לשני, וכן הלאה, וכן נהיה פלנו מוסדים וחזקים ונקרב את ביאת משיח צדקנו.**

עתה הגנו רוצים לקרא גם לכל אלו שיש להם כבר סדר מיוחד לחזור על למודם, הדף היומי שלומדים היום ומחר חוזרים, וכן לאחר שבוע וכדומה, כל סדרי החזרות, אנו קוראים לכל אלו שיחזרו גם כן על הזוהר שלמדו, שלא ישכחו את דפי הזוהר שלמדו, ועל ידי שיחזרו יוכלו לזכר תמיד, ויהיה לנגד עיניהם דברי הזוהר הקדוש, וישאר בלבם פיתד שלא תמוט, וכל אחד יערוך לעצמו חשבונותיו בזמנו הפנוי, וכן על זה הדרך ישתדל כל אחד לעשות את המקסימום שביכולתו לגמור ולסים את הזוהר הקדוש גם כן, ויקוים בנו כי הם חיינו וארץ ימינו ובהם

נהגה יומם ולילה ואהבתך אל תסיר מפנינו לעולמים." וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות", ותחזינה עינינו בשויבך לציון במהרה בימינו, ונזכה לגאולה שלמה, קבוץ נדחי ישראל, ובנין בית המקדש, על ידי משיח צדקנו במהרה בימינו אמן ואמן.

בכבוד רב - המוציאים לאור
מפעל הזוהר העולמי, בית שמש

סגֵלַת תִּיקוּנֵי זוהַר תִּיקוּן מ"ח

סגולה נפלאה מרבנו האר"י זיע"א: קדוש ה' מֶרֶן אֶרְיָה דְּבִיָּה עֲלֶיךָ, האר"י הקדוש, רבנו יצחק לוריא אשכנזי זצוק"ל זיע"א, אשר כל רז לא אֵנִיס לִיָּה וְקִבֵּל תּוֹרָה מִפִּי אֱלֹהֵי הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב וּמִפִּי מְתִיבְתָּא דְרַקִּיעַה גִּילָה לָנוּ סוּד גָּדוֹל וְעֶצוֹם, מְרַגְלִית טוֹבָה וְיִקְרַת עֶרֶךְ, תִּיקוּן נִפְלָא אֲשֶׁר קְרִיאָתוֹ בְּכָל יוֹם פּוֹעֵלֶת פְּעֻלּוֹת אֲדִירוֹת וְנִשְׁגָּבוֹת לְתוֹעֵלַת הָאָדָם וּמִתְקַנָּת אֶת נִשְׁמָתוֹ וּמִשְׁרָה בְּרָכָה גְּדוֹלָה עַל הָאָדָם וּבְנֵי בֵּיתוֹ.

סגולה זו היא קריאתו בכל יום של תיקון מ"ח מספר תיקוני הזוהר, שהוא אחד משבעים התיקונים שכתב אור העולם התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א בספרו.

ואלו הן המעלות [שהובאו בספר שם משמעון דף ע"ח] לכל אדם מישראל שיקרא תיקון זה מדי יום ובפרט אם יאמר אותו לאחר התפלה:

1. יְרוֹם מְזוֹל וְלֹא יִתְמוּטֵט.
2. יִצְלִיחַ בְּכָל דְרָכָיו.
3. לֹא יָבוֹא לִיְדֵי חֶסְרוֹן כִּסִּים וְעִנְיּוֹת.
4. כָּל אוֹיְבָיו יִפְּלוּ תַּחְתָּיו.
5. לֹא יֵרָאֶה מִיַּתַּת בְּנָיו.
6. זוֹכֶה וּמִתְקַן נִפְשׁוֹ רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ.
7. כַּחוֹת הַטּוֹמָאָה (אֲשֶׁר הֵם הַמְקוֹר לְכָל הָרַע וּלְכָל הַחַצְרוֹת וְהַבְּעִיּוֹת) מִתְרַחֲקִים מִמֶּנּוּ.
8. יִנָּצַל מִמִּקְרָה לֹא טָהוֹר.
9. מוֹעִיל מוֹאֵד לְתַקֵּן אֶת עוֹזוֹן פֶּגַם הַבְּרִית, וּבִפְרָט בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם.
10. לֹא יִחְלָה בְּמַחֲלַת הַנִּפְּלָה.
11. יִזְכֶּה לִירְאָת שָׁמַיִם.
12. יִזְכֶּה לְאַרְיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים.
13. יִזְכֶּה לְעוֹלָם הַבָּא.

תוכן הענינים

- א ראו לְמַלְךְ [אמת] לְהַתְחִיל בְּאוֹת אִמּוֹת וּלְבָרָא בִּי אֶת הָעוֹלָם.....
- ב נֹחַ לִפְנֵיךְ לְבָרָא בִּי אֶת הָעוֹלָם, שְׂבִי נִקְרָאת שְׁמֶךָ שְׂדֵי, וְרָאוּ לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם בְּשֵׁם קָדוֹשׁ.....
- ב כִּי צִדִּיק ה' צְדָקוֹת אָהֵב, וְכִי רָאוּ לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם.....
- ג רַבּוֹן הָעוֹלָמִים, נֹחַ לִפְנֵיךְ לְבָרָא בִּי אֶת הָעוֹלָם, שְׁהָרִי הַפְּדוּת שְׂאֵתָה עֲתִיד לַעֲשׂוֹת בְּעוֹלָם רְשׁוּמָה בִּי.....
- ד סוֹמֵךְ ה' לְכָל הַנוֹפְלִים.....
- ד נִזְרָא תְהִלָּת וְתִהְלֶה לְצִדִּיקִים נְאֻה תְהִלָּה.....
- ד שְׂבִי נִקְרָאת מֶלֶךְ.....
- ה דִּי לֶךְ שְׂאֵת חִקּוּקָה בִּי וְאֵת רְשׁוּמָה בִּי.....
- ה מָה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צִפְנָת לִירְאִיךְ.....
- ו זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ.....
- ו גִּימָל גּוֹמְלָת לָה חֶסֶד.....
- ו וְדָא שְׁבִיךְ אֲבָרָא אֶת הָעוֹלָם, וְאֵת תְּהִי הָרֵאשִׁית לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם.....
- אֱלֹהִי אֱלֹהֵי, אֵף עַל גַּב שְׂאֲבָרָא אֶת הָעוֹלָם בְּאוֹת בִּי"ת, אֵת תְּהִי הָרֵאשִׁית לְכָל הָאוֹתִיּוֹת.....
- ז עֶפֶר, עֶפֶר, אֵל תִּתְגַּאֵה, שְׁלֵא יִמְסְרוּ בְךָ עַמּוּדֵי הָעוֹלָם, שְׁהָרִי רַבִּי שְׁמַעוֹן לֹא יִרְקֵב בְּךָ זְדוּד צִדִּיק הוּא, וּבְרִית הַקֹּדֶשׁ עַל תְּקוּנוֹ עוֹמֵד.....
- ח שְׁמִי חֲתוּם בְּתוֹכוֹ לַעֲדוּת.....
- ח וּבִינֵם הַכַּפּוּרִים הַתְּבַשֵּׁר גַּם ה' הָעֶבֶיר חֲשָׂאתָךְ לֹא תִמּוֹת.....
- ט לֹאִי ה' עֲזָרְתָה לִּי שְׁהִיָּה אֶפּוֹסְרוֹפּוֹס שְׁלִי.....
- י אוֹתָם הַחֲבָרִים שֶׁהִתְחַבְּרוּ עִם הַכֹּלָה הִזּוּ וּבַעֲלֵי בְרִיתָה, מַגִּיד וְרוֹשֵׁם כָּל אֶחָד וְאֶחָד.....
- יֵא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא עִם הַצִּדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן.....
- אֹזִי לִבִּנֵי הָעוֹלָם שְׁלֵא מְשַׁגִּיחִים וְלֹא יוֹדְעִים עַל כְּבוֹד רַבּוֹנָם וְלֹא יוֹדְעִים עַל מָה עוֹמֵד הָעוֹלָם.....
- יב חֶלֶק הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁמּוֹחַ עֲנִיִּים כְּפִי מָה שִׁיכּוֹל לַעֲשׂוֹת.....
- יב אִמְרָתִי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה, וְהָעוֹלָם עַל זֶה קִיָּם.....

- ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משה גדול ביום הגמל את יצחק..... יב
- אברהם היה משמש את אותם המלכים והגדולים. שרה היניקה בנים לכלם..... יג
- וצוה הקדוש ברוך הוא להקריב את יצחק קרבן..... יג
- שכל מי שמשתדל בתורה, לא פוחד מעליונים ותחתונים..... יד
- התורה מלמדת אדם ללכת בדרך אמת, תלמד אותו עצה..... יד
- כשקם ממסתו, צריך לברך לרבנו, ולהפנס לביתו, ולהשתחוות לפני היכלו ביראה רבה..... יד
- שלא צריך לאדם להפנס לבית הפנסת אלא אם נמלך בראשונה באברהם יצחק ויעקב..... יז
- שמעתי שליחתי חברנו יש מרגלית אבן טובה..... יז
- ובפי אחת מהן פתקה אחת, וכתוב בתוכה שהנה בר יוחאי יצא מן המערה ורבי אלעזר בנו..... יז
- יראת ה' ראשית דעת..... יז
- שני אלה לא עקר של יראה הם והשרש שלו..... יז
- יראת ה' שנקראת יראת ה' לחיים..... יז
- מי ששומר היראה הזו – שומר הכל..... יח
- וההר בער באש עד לב השמים..... יח
- שאדם יאהב את רבונו אהבה שלמה..... יט
- זה הוא אור קטן שאמרו לי שנכלל בביתי ואחר כך מאיר לכל העולם..... כ
- מי שמדליק נר במוצאי שבת בטרם שמייעים ישראל לקדשה וסדרא..... כא
- ועם כל זה לא שולטים עד שיהיו אורות מסוד הנר..... כב
- ויתן לך האלהים מלש השמים ברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה..... כב
- והיה לך ה' לאור עולם..... כג
- אמר להם הקדוש ברוך הוא: אם אתם הייתם למטה כמותו, הייתם חוטאים יותר ממנו..... כג
- הבה נבנה לנו עיר וגו' ונעשה לנו שם. ובונים בתי כנסיות ומדרשות, ולא לשם ה' כד רפאים בל יקמו. בזמן שתבא פקידה לישראל, נאמר בהם (שם) ותאבד כל זכר למו... כה
- הגאולה אינה תלויה אלא בעמלך עד שימחה..... כה
- אור שהראה הקדוש ברוך הוא לאדם הראשון והיה רואה בו מסוף העולם ועד סוף העולם..... כה

- ותצפנהו שלשה ירחים..... כו
- עטה אור כשלמה..... כו
- אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה..... כז
- הנפלים היו בארץ..... כז
- עתיד הקדוש ברוך הוא לתקן עולם ולהתקין רוח בבני אדם כדי שיאריכו ימים לעולמים..... כח
- שפל מי שמשתדל בתורה בכל יום, יזכה להיות לו חלק בעולם הבא..... כח
- מי זו סכת שלום? זו שבת..... כח
- הפורס סכת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים..... כט
- קדשה עלינוה יורדת ופורסת כנפיה על ישראל, ומכסה אותם כמו אם על הבנים... כט
- שבת דגמא של עולם הבא..... ל
- נר של שבת נתן להדלקה לנשות העם הקדוש..... ל
- ואשה צריכה בחדות הלב ורצון להדליק נר שבת ונותנת לבעלה חיים ארכים..... לא
- אשריהם ישראל חלקו של הקדוש ברוך הוא, גורלו וירשתו..... לא
- אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי..... לא
- ויאמר לרשע למה תכה רעד..... לב
- שהסתלקה ממנו שכינה..... לג
- ושבע יליו בל יפקד רע..... לג
- הוי מושכי העון בתבלי השוא וכעבות העגלה חטאה..... לג
- מתנחם עליהם על שהם מעשי ידי ומאריך להם בעולם..... לד
- הוד והדר לפניו עז וחדוה במקומו..... לד
- אימתי זה תלוי בתשובה..... לה
- לא עושה דין בעולם עד שמכריז ומודיע להם פעם פעמים ושלש..... לה
- עד שיולד לך בן מהול כמותך..... לז
- זה ינחמנו מפעשנו ומעצבון ידינו מן האדמה..... לז
- ונח מצא חן..... לז
- במה הוא עסק? באותו ספר של אדם וספר של חנוך..... לח
- דוד כך אמר, הורני ה' דרךך..... לח
- כל בן אדם שירא את הקדוש ברוך הוא, שרויה עמו האמונה כראוי..... לט

- אזי לנו שלא הרכננו אננים ולא הקשבנו באותו עולם. ובכל יום אומרים: וי לנו... לט
צדיקים לעולם ירשו ארץ..... מ
אשריהם ישראל שעוסקים בתורה ויוצאים דרכי התורה שבגללה יזכו לעולם הבא. מא
כל מי ששומר הברית הזו שהעולם עומד עליה, נקרא צדיק..... מא
ותמלא הארץ חס, שלא היה מקום בכל הארץ שלא היה בגלוי..... מב
כיון שבא נח, נקראו בני העולם על שם נח..... מב
בן חם ישמח אב, כאשר הבן טוב, כל בני העולם זוכרים את אביו לטוב..... מג
בצלם אלהים ברא אותו..... מג
מהתבה יצאו כל דורות העולם..... מד
ישראל נותנים עז לאלהים שמעמידים את העולם..... מה
כמו שבדור המבול, שמשום החסם שהיה ביניהם, היתה ביניהם שנאה ואיבה..... מה
ארץ ישראל לא שורה עליה ממנה ולא שליח אחר פרט לקדוש-ברוך-הוא לבדו. מה
הפלאך הגאל אתי..... מו
כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ..... מז
עשה ה' אשר זמם..... מז
מיום שנבנה בית המקדש היה הקדוש ברוך הוא מסתפל בו וחביב עליו הרבה..... מח
בכל דור ודור שעושה דין ברשעי העולם, חדוה ותשבחת לפני הקדוש ברוך הוא.. מח
בכל דור ודור שעושה דין ברשעי העולם, חדוה ותשבחת לפני הקדוש ברוך הוא. מט
הקדוש ברוך הוא אינו עושה דין בטרם מגיע זמנם..... מט
אנכי ממסיר על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה..... נ
כי השחית כל בשר את דרכו..... נ
כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרד רע. פרט לתשובה גדולה..... נ
נדונו במים, במה שהם חסאו. והמים היו דותחים ופושטים מהם את העור..... נא
מצאו בין ההרים עצמות בני אדם שהיו מאותם בני המבול..... נא
נח הצדיק היה מתרה בבני דורו, ולא היו שומעים לו..... נב
נח נקרא איש צדיק..... נב
שלוש מאות שנה עד שלא בא המבול היה נח מתרה בהם על מעשיהם ולא היו שומעים
לו..... נג

- נח..... דחו את האמונה הקדושה מביניהם.
- נח..... אשרי חלקם של ישראל.
- נח..... הקדוש ברוך הוא קם מכסא דין ויושב בכסא רחמים ומרחם על ישראל, ולא נתנת רשות למקטרג.
- נח..... וישראל יושבים לפני הקדוש ברוך הוא בתשובה ותוקעים בשופר ומתעוררים רחמים.
- נח..... ביום הכפורים שהוא חתימת הדין, ישראל עומדים בקדשת רבונם.
- נח..... לא תראה את עצמך לפני המשחית שלא ישלט עליך.
- נח..... כל זמן שלא נראים פני אדם לפני המשחית, לא יכול לשלט עליו.
- נח..... פגשו בהרי אררט. ראו רשומים בקיעים בדרך שהיו מימי המבול.
- נח..... לא התישב העולם עד שעמדו ישראל על הר סיני ונאחזו בעץ החיים.
- נח..... אלמלא שחזרו ישראל וחטאו לפני הקדוש ברוך הוא, לא היו מתים לעולמים.
- נח..... נח שהיה צדיק, למה לא היה מבטל מות מהעולם?
- נח..... ארבעת מיני הלולב הללו שבכלם באים לרצות בעד העולם.
- נח..... אמר המלך, כעת אני רוצה לשמח עם אהובי.
- נח..... בימי אליהו כל ישראל עזבו את הקדוש ברוך הוא ועזבו את ברית המילה שלהם.
- נח..... כל זמן שישראל שמרו ברית הקדוש, עשו קיום למעלה ולמטה.
- נח..... הנני נתן לו את בריתי שלום.
- נח..... אין לך דבר בעולם שהקדוש ברוך הוא מקנא לו כמו חטא הברית.
- נח..... כי אתה ראיתי צדיק לפני בדור הזה. דוקא בדור הזה.
- נח..... ויחם מכל הבהמה הטהרה ומכל העוף הטהור.
- נח..... מה בין צדיקים שהיו להם לישראל אחר נח ובין נח.
- נח..... לא הניח משה לקדוש-ברוך-הוא עד שנתן נפשו עליהם מן העולם הזה ומן העולם הבא.
- נח..... לך בכתך זה והושעת את ישראל מיד מדין. מה זה בכתך זה? הטוב שאמרת על בני.
- נח..... מה בין משה לשאר בני העולם.
- נח..... כשבקש רחמים עליהם מה אמר? למה ה' יחרה אפך בעמך.
- נח..... לא עזב את הקדוש ברוך הוא עד שמסר עצמו למיתה.

- וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה מַה תַּצַּעַק אֵלַי סז
- מֹשֶׁה מָסַר עַצְמוֹ עַל יִשְׂרָאֵל סז
- מֹשֶׁה לֹא תִלָּה הַדָּבָר בְּזִכְרוֹתוֹ, אֲלֵא בְּזִכְרוֹת הָאֲבוֹת הָרִאשׁוֹנִים סז
- כָּל מִי שֶׁמְזַהֵר אֶת הָרָשָׁע - אֵף עַל גֵּב שְׂלֵא קָבַל מִמֶּנּוּ, הוּא מַצִּיל אֶת עַצְמוֹ סח
- כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דְּרָכּוֹ עַל הָאָרֶץ. כָּלֵם הָיוּ מִשְׁחִיתִים דְּרָכֵיהֶם סח
- אוֹתָם רָשָׁעֵי הָעוֹלָם גָּרְמוּ כִּד לְכָל הַבְּרִיּוֹת סט
- כִּמְהָ הֵם בְּנֵי אָדָם אֲטוּמֵי לֵב וְסִתוּמֵי עֵינַיִם שְׂלֵא מִשְׁגִּיחִים וְלֹא יוֹדְעִים בְּכָבוֹד רַבּוֹנָם סט
- אִם יִסְתֵּר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶדְאָנּוּ נָאִם ה'?
- ע ע
- כִּשְׂאֵדָם חוּטָא לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ וּמִמְשִׁיד עַצְמוֹ לְהִסְתַּתֵּר, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה בּוֹ דִּין בְּגָלוֹי ע
- אָדָם שֶׁעֵינּוֹ רָעָה - עֵין הַמִּשְׁחִית שׁוֹרָה עָלָיו. וְהוּא נִקְרָא מִשְׁחִית הָעוֹלָם ע
- וַיֵּרָא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לְשִׁבְטָיו עא
- רָאָה מִלֵּאדָּה הַמּוֹת שֶׁהָיָה בָּא [אֵלָיו] וְלָכֵן נִכְנַס לַתְּבָה וְנִשְׁמַר בָּהּ שְׁנַיִם עָשָׂר חֳדָשִׁים עא
- בְּשָׁנֵי דִינֵי הַגִּיהֶנֶם נִדּוּנוֹ - בְּמֵים וְאֵשׁ עב
- שָׂמָם מַחִית לְעוֹלָם וָעֵד. שְׂאִפְלוֹ לְעַמֵּד בְּדִין לֹא יִקּוּמוּ. עג
- אוֹי לָהֶם לְרָשָׁעִים שְׁחוּטָאִים וּמְרַגְזִים אֶת רַבּוֹנָם בְּכָל יוֹם עג
- מִי שֶׁמִּשְׁחִית דְּרָכּוֹ עַל הָאָרֶץ, לֹא רֹאָה פָּנֵי שְׂכִינָה וְלֹא נִכְנַס לַפִּלְטָרִין עד
- עֲתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחֲיוֹת הַמֵּתִים עד
- בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל יִקְבְּלוּ נְשָׁמוֹת כָּל אוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם פָּרַט לְאֵלוֹ [דּוֹר הַמַּבּוּל] שֶׁנִּשְׁמָאוּ וְסָמָאוּ אֶת הָאָרֶץ עד
- וַיִּמַּח אֶת כָּל הַיָּקוּם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה עה
- וַיִּשְׂאָר אֵד נֹחַ - אֵד לְמַעַט. שְׂלֵא נִשְׂאָרוּ בְּעוֹלָם רַק נֹחַ וּמִי שֶׁעָמַד בַּתְּבָה עה
- כָּל מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ וְאֵין עִמּוֹ דְּבָרֵי תוֹרָה, מִסְתַּכֵּן בְּנַפְשׁוֹ עז
- וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַה' עח
- וְהָאֵבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שְׁמִיתִי מִצֵּבָה יִהְיֶה בֵּית אֱלֹהִים - זוֹהִי אֵבֶן הַשְּׁתִּיָּה שֶׁמִּשָּׁם נִשְׁתַּל הָעוֹלָם וְעָלֶיהָ נִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עח
- אֲשֶׁרֵיכֶם הַצְדִּיקִים שֶׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה יוֹמָם וְלַיְלָה. עט
- אִפְלוֹ אֶחָד שִׁיוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, הַשְׂכִּינָה מִתְחַבֵּרַת עִמּוֹ עט

- בן אדם שקם לעסק בתורה מחצות הלילה, הקדוש ברוך הוא בא להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן..... פ
- והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים..... פ
- והאבן הזו היתה בירושלים. אמר לו, כל ארץ ישראל התקפלה תחתיו, ואותה אבן תחתיו היתה..... פ
- דוד המלך, החביבות והדבקות שלו היתה באבן הזאת..... פא
- יצחק תקן תפלת מנחה, והודיע בעולם שיש דין ויש דין שיכול להציל ולדון את העולם..... פא
- יעקב תקן תפלת ערבית..... פא
- התקין אבן שתיה ושם עליה קדש הקדשים, ואז ותפן מלכתו מאד..... פב
- כשיצאו ישראל מהגלות, עתידה קשת זו להתקשט בגונים כפלה הזו שמתקשטת לבעלה..... פג
- ובקשו את ה' אלהיהם ואת דויד מלכם..... פג
- אשרי חלקם של הצדיקים שהקדוש ברוך הוא רוצה בכבודם..... פד
- כמה יש לבני אדם להסתפל בכבוד הקדוש ברוך הוא ולשבח לכבודו..... פד
- מי שיודע לשבח את רבונו וליחד את שמו, חביב הוא למעלה ונחמד למטה..... פה
- בת שבע היתה של דוד המלך מיום שנברא העולם..... פו
- והכל סוד אחד הוא ודבר אחד..... פו
- נמרוד היה מפתה את הבריות ללכת אחר עבודת העבודה זרה..... פז
- הכל באות ונס נעשה הוא מעצמו..... פח
- ברכת הקדוש ברוך הוא שרתה על ידם..... פח
- השמיר בקע הכל ולא נשמע דבר..... פח
- מקימי העיר והמגדל מדברים בלשון הקדש שמלאכי השרת מכירים אותה..... פט
- שכלם מדברים בלשון הקדש, אותה לשון עשתה להם סיוע..... צ
- כיון שהתחלפה לשונם, לא הצליחו במעשה..... צ
- שהתבלבלה לשונם של אלה, מיד – ויחדלו לבנות העיר..... צ
- נתן חכמה לאברהם ועבד בה את הקדוש ברוך הוא..... צא
- בכל ביתי נאמן הוא..... צא
- לעתיד לבא הקדוש ברוך הוא יעורר חכמה בעולם ויעבדו אותו בה..... צב

- מתהלך בגן לרוח היום. וזהו אילן שאכל ממנו אדם הראשון..... צב
- צדק לפניו יהלך וישם לדרך פְעָמָיו..... צג
- והיה מתניף קדוש..... צג
- מציאה מצאו שם מסודי החכמה מהקדמונים..... צד
- משום שהיו בְּרָצוֹן ולב אחד ומדברים בלשון הקדש כתוב לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות..... צד
- כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה' לעבדו שכם אחד..... צה
- הרחוקים מצדקה – שמתרחקים מן התורה..... צו
- אין שלום אמר ה' לרשעים..... צו
- אברהם רצה לקרב אל הקדוש ברוך הוא והתקרב..... צו
- כיון שראה תרח שאברהם בנו נצל מתוך האש, חזר לעשות את רצונו של אברהם צו
- כל מי שמתעורר להטהר, מסייעים אותו..... צו
- הקדוש ברוך הוא מרצה מתשובת הרשעים..... צח
- וילך אברהם כאשר דבר אליו ה' וילך אתו לוט..... צח
- לך לך, כדי להאיר לך ולכל אותם שיצאו ממך..... צט
- רצה הקדוש ברוך הוא להדביק את אברהם באור שהוא שלמעלה ולהאיר שם..... צט
- אשרי הצדיקים שלומדים דרכי הקדוש ברוך הוא כדי ללכת בהם..... ק
- ביד כל אדם יחתום לדעת כל אנשי מעשהו..... ק
- עומדים עליו שלשה שליחים ומחשבים ימיו וחטאיו וכל מה שעשה בעולם הזה..... ק
- אשרי האיש שלומד בעולם הזה את דרכי הקדוש ברוך הוא כדי ללכת בהם..... קא
- ויקח אברהם את שרי אשתו – משך אותה בדברים נעימים..... קב
- צפה ברוח הקדש שעתיד ליצאת ממנו דוד..... קב
- כל מי שמזכר את האחר, אותה הזכות תלויה בו ולא זוה ממנו..... קג
- בדרגה הזו לא יכול אברהם להאחז בה עד שיכנס לארץ..... קג
- דוד אין לו לקבל מלכות אלא עד שיתחבר עם האבות שהם בחברון..... קד
- אוי לאותם רשעי העולם שלא יודעים ולא משגיחים במעשי הקדוש ברוך הוא..... קד
- אמר דוד, אף על גב שכל בני העולם יבואו לערף עמי קרב – ואתה ה' מגן בעדי. קה
- בחנני ה' ונסני צרפה כליותי ולבי..... קה
- עם כל זה חותמים בו הברכה, שאנו אומרים מגן דוד..... קו

- השכינה לא זזה משורה כל הלילה שהוא..... קו
- העולם אינו עומד אלא על צדיק אחד, שכתוב וצדיק יסוד עולם..... קז
- הקדוש ברוך הוא וכל הצדיקים מקשיבים לקולם, וחוט של חסד נמשך עליהם ביום.. קז
- דוד המלך חי לעולמים, ואפלו בימי מלך המשיח הוא מלך..... קח
- ויהי בשלח פרעה את העם, שלוח אותם מכל ארצו..... קט
- התגדל אברהם והתעלה למעלה..... קט
- אשריהם החברים שמשתדלים בתורה יומם ולילה..... קי
- אברהם אבי. ופריו מתוק לחכי - זה הוא יצחק, שהוא פרי קדוש..... קיב
- זה אברהם, שדומה לתפוח שמעלה ריחות, ונצטין באמונה שלמה על כל בני דורו. קיג
- ופריו מתוק לחכי - אלו נשמות הצדיקים..... קיד
- ההתעוררות הזו משום שעתידי היה לצאת ממנו יעקב ולהעמיד שנים עשר שבטים כלם צדיקים..... קטו
- הרי אני עתיד להעמיד בך צדיק אחד שהוא אברהם שיאהב אותי. מיד עמד העולם בקיומו..... קטו
- מי שנוטל ידיו כראוי, שגורם לעצמו ברכות שלמעלה, ששורות הברכות על ידו כראוי ומתברך בעשר..... קמז
- אמר רבי שמעון, מלא ידיו מברכותיו. וכך היה. מאותו היום והלאה התעשר ומצא אוצר..... קמז
- אני לדודי ועלי תשוקתו..... קיז
- על הברית קים הקדוש ברוך הוא את העולם..... קיז
- מי רוצה עשירות ומי רוצה אורך חיים בעולם הבא, יבא וישתדל בתורה..... קיח
- עכשו מזה נשמע שהנה עשה לשם שמים..... קיח
- אשרי חלקו של אדם שעומד להשתעשע בתורה, שהרי הקדוש ברוך הוא וכל הצדיקים שבגן עדן, כלם מקשיבים לקולו..... קיט
- כל מי שמשתדל בשעה הזו בתורה, ודאי יש לו חלק תמיד בעולם הבא..... קכ
- חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך..... קכא
- אשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם מכל שאר העמים..... קכא
- באותה השעה מזדמן [לו] אליהו, וסס את העולם בארבע טיסות ומזדמן לשם..... קכב
- קנא קנאתי לה' אלהי צבאות כי עזבו בריתך בני ישראל..... קכב

נשב לראות את פני השכינה.....	קכג
אם לא בריתי יומם ולילה וגו'. שהרי שמים וארץ על זה קמים.....	קכד
בפרע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו ה'.....	קכה
ותקח צפורה צר.....	קכז
הראה להם ברית המילה - זו גרמה לי את המלכות הזו, משום ששמרתי אותה... קכה	קכח

לקבלת ספרי זוהר ירושלים

בני ברק רמת בית שמש

אצל הרופא קירופרקטור ד"ר איתמר ברים:

054-8441423

מפעל הזוהר העולמי

050-4116923 / 0527651911

050-4134669 / 050-4133475

פתיחה ללימוד ספר הזוהר דף היומי "עין הזוהר"

בתיקוני הזוהר (הקדמות תקוני זוהר ג): קום אליהו הנביא לכבוד הקדוש-ברוך-הוא ושכינתו, ויתעוררו עמך שאר הנביאים, ועשה לו קן בחבור הזה, ולכל המחנות שהולכים מגרשים אחר הקדוש-ברוך-הוא ושכינתו, לחברם בחבור הזה שתמצא בו מנוחה למחנות של הנשמות הללו שהולכים מגרשים מהשכינה, שהיא יחידה, (איכה א א), איכה ישבה בדד, ולהמצא בו מנוחה למחנות הקדוש-ברוך-הוא, שנאמר בהם הן אראלם צעקו חצה מלאכי שלום מר יבקיו, ואין שלום אלא הקדוש-ברוך-הוא.

קום לחברם בחבור הזה, שהרי כשיש בישראל משכילים, מאלו שנאמר בהם (דניאל יד ג) והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע, זה שנקרא ספר הזהר, שיוצאים לעבד את רבונם ולהוציא אזכרות של השמות של הקדוש-ברוך-הוא ושכינתו בכונה, ולחברם בקול של קריאת שמע ובדבור של תפלה, שהם שני השמות - יאהדונה"י, שבהם כלולים כל ההיות והכנויים ועשר הספירות.

החבור הזה, שהוא מזהר העליון שלמעלה

בזוהר חדש-ספרא תנינא: והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים כפוכבים לעולם ועד (דניאל יב). והמשפלים - אלו רבי שמעון וחבריו, יזהרו כשהתכנסו לעשות את החבור הזה, שהוא מזהר העליון שלמעלה, הרצון העליון התגלה, נתנה רשות לרבי שמעון וחבריו לגלות בו רזים נסתרים עמקים, ולכל הנשמות של הישיבה שלמעלה, והישיבה התחתונה, ולשבעה הרים עליונים, שהם שלשת האבות והרועה הנאמן ואהרן ודוד ושלמה, ואליהו עמהם, ולכל הנשמות של הישיבות שהולכים מערטלים, והמלאכים שממנים עליהם, והולכים מערטלים בשבילים, שהם בתולות אחריה רעותיה של השכינה. שהיא מערטלת מהם, והם מערטלים ממנה. וכך הם צבאות המלך מערטלים ממנה, שכתוב (ישעיה לג) הן אראלם צעקו חצה מלאכי שלום מר יבקיו.

הסכים הקדוש ברוך הוא ושכינתו לעשות את החבור הזה, וכנס בו עליונים ותחתונים למצא בו מנוחה לשכינה בגלות, וחרות לה ולבניה

ומזין לנו שהשכינה יחידה מצבאותיה? זהו שכתוב איכה ישבה בדד. אי' כ'ה ישבה בדד, שנאמר בו (תהלים קמה) וחסידיו יברכו כ'ה. ועל הקדוש ברוך הוא ושכינתו אמר הכתוב (משלי כז) כצפור נודדת מקנה כן איש נודד ממקומו, שנאמר בו (שמות טו) ה' איש מלחמה. ובזמן שהיא מערסלת, תלמידי חכמים וצדיקים ואנשי מדות שלה, כלם הולכים ונודדים ממקום למקום, מאתר לאתר, כמו שבארנו בעלי המשנה, דור שכן דוד בא, אנשי חיל יסובבו מעיר לעיר, ולא ירחמו. ומשום זה הסכים הקדוש ברוך הוא ושכינתו לעשות את החבור הזה על יד אותו שהתגלה, וכנס בו עליונים ותחתונים למצא בו מנוחה לשכינה בגלות, וחרות לה ולבניה. זהו שכתוב (תהלים פד) גם צפור מצאה בית ודרור קן לה. הריא שנאמר בה (ויקרא כה) וקראתם דרור בארץ לכל ישיבה. אשר שתה אפרוחיה - אלו שנאמר בהם (דברים כב) והאם רבצת על האפרחים, והם בעלי הכנפים, שבהם נאמר (יחזקאל א) וארבעה פנים לאחת וארבע כנפים לאחת להם. שאלה הם שממנים על בעלי המשנה, שרוחם פורחת מהם. או על הביצים - אלו האופנים שממנים על בעלי המקרא. שבשביל החבור הזה, והאם רבצת על האפרחים או על הביצים.

החבור הזה היה כמו תבת נח שהתכנסו בה כל מין ומין. כך מתכנסים בחבור הזה כל נשמות הצדיקים

לא תקח האם על הבנים, אלו שנאמר בהם בנים אתם לה' אלהיכם. אלו רבי שמעון וחבריו ומורי הישיבה שעושים את החבור הזה. והחבור הזה היה כמו תבת נח שהתכנסו בה כל מין ומין. כך מתכנסים בחבור הזה כל נשמות הצדיקים ואנשי מדות, שנאמר בהם (תהלים קיח) זה השער לה' צדיקים יבאו בו. ואחרים שאינם צדיקים, נדחים משם. וכשהתגלה החבור הזה בעולם, רבים מתכנסים אליו, שנאמר בהם (דברים כט) כי את אשר ישנו פה וגו', ואת אשר איננו פה - בחבור הזה - עמנו היום. ועליהם נאמר (דניאל יב) ומצדיקי הרבים פכוכבים לעולם ועד, פאותם הכוכבים שיהיו קימים לעולם ולעולמי עולמים. ונאמר בהם, והיה זרעך פכוכבי השמים, שהוא העמוד האמצעי, שהוא אתה תשמע השמים, ולא פכוכבים משמים, שנאמר בהם (ישעיה נא) כי שמים כעשן נמלחו, (תהלים קב) המה יאבדו ואתה תעמד.

אלו הם המשפילים שיש בהם שכל להכיר את רבונם, שסודות רבונם אין מתפסים מהם, שכלם היו בהסכמה בחבור הזה

ועוד והמשפילים, אלו שיש בהם שכל לדעת את גזרת הנשמות שלהם, מאלו הספירים שהם דברים שגזורים מעשר ספירות, שעליהם נאמר (תהלים יט) השמים מספרים כבוד אל. שכלם מלאים סגולות. ואותם אנשי מדות, נשמותיהם רשומות שם, ומשם אצילותם. מצדה של המלכות הם בני מלכים, שנאמר בהם כל ישראל בני מלכים, ומצד זה יוצאים מישראל מלכים. ומצד של הצדיק נקראו צדיקים. זהו שכתוב (ישעיה ס) ועמך כלם צדיקים. ומהצד של נצח והוד נקראו נביאים. ומהצד של העמוד האמצעי נאמר בהם (ירמיה ב) ואנכי נטעתיך שורק כלה זרע אמת, ועליהם נאמר (מלאכי ג) תורת אמת היתה בפיך. ומצד של הגבורה נקראו גבורים עומדים בפרץ דוחים את הגזרות. ומצד של החסד נקראו חסידים. ומהצד של חכמה ובונה נאמר בהם כלנו חכמים כלנו נבונים. ומצד של הכתר, שהוא הראש של הכל, הם ראשי אלפי ישראל, שעליהם נאמר אנשי מדות. אלו הם המשפילים שיש בהם שכל להכיר את רבונם, שסודות רבונם אין מתפסים מהם, שכלם היו בהסכמה בחבור הזה. ולא לה שיהם במדות הללו, צריך לגלות סודות טמירים. אבל מי שמגלה סודות לרשעים, כאלו מגלה עריות בתורה. שבגוי שפחה הרעה לילית, אדם של הרשעים, ערבוניה רעה.

מה זה בזהר? הדרגה של משה רבנו עליו השלום, העמוד האמצעי, שעל שמו נקרא החבור הזה ספר הזוהר. והשכינה מאירה בו

מי שמגלה סודות התורה, גורם לצדיק שהוא יסוד, שנאמר בו (תהלים כה) סוד ה' ליראיו, שהסתלק ממנו המעני ומן השכינה. זהו שכתוב (איוב יד) אלו מים מני ים ונהר יחרב ייבש. באותו זמן אותם הצדיקים למטה עניים מהכל, עניים מסודות התורה, עניים בגוף. וכל מי שמגלה סודות לצדיקים, גורם לצדיק להאיר בסודות התורה, ולשכינה, שהאור נקרא ר"ז. ובאותו הזמן והמשפילים יזירו כזהר הרקיע. מה זה כזהר? הדרגה של משה רבנו עליו השלום, העמוד האמצעי, שעל שמו נקרא החבור הזה ספר הזוהר. והשכינה מאירה בו, וזוהרת בלבנה מן השמש. שהשמש מאירה בששה הרים גדולים, והלבנה בשביעית כלולה משבע.

החיבור הזה בע"ה מחולק לימי השנה עם לימוד דף היומי ש"ס במשך שבע שנים כדי שיוכל ללמוד ולהתקשר לרשב"י בתיבת נח שהוא הסוכה המגן

ממלחמת גוג ומגוג, כי אנו צריכים סוכת שלום המגינה בכל השנה וכמו שכתוב הפסוק "סוכתה לראשי ביום נשק", ודרשו בירושלמי יבמות (ח) זה יום מלחמת גוג ומגוג, ומקובל מצדיקים שבהושענא רבא יהיה מלחמת גוג ומגוג שלש שעות, ועל זה מתפללים הושענא שלש שעות, [ומקובל בשם הצה"ק רבי יצחק כדורי זי"ע שזמנו בהושענא רבא], וכיצד יכולים להיות בסוכה כל השנה? זה על ידי שלומדים תורת הרשב"י הזוהר הקדוש בכל יום, זוכים להיכנס בתיבת נח של הרשב"י כמו שכתוב הזוה"ק וכן הרמח"ל באגרותיו, ועל ידי שלומדים זוה"ק נחשבים כנמצאים בסוכה בצל השכינה הקדושה וזוכים ויושבים עם הרשב"י וממשיכים את קדושת הסוכה לכל השנה ונקרא סוכת הרשב"י. ובכך זוכה להסתופף בצל השכינה בכל יום ויום מימי השנה כמו שנהג הצדיק מראפשיץ זי"ע שהיה מדבר בכל ימות השנה מהסוכה והיה ממשיך איזה סיפור בדיבורו השם של סוכה.

והבנת ענינו כמו שביאר הרמב"ן בפרשת לך לך (בראשית י"ב ו'), וז"ל: ודע כי כל גזירת עירין כאשר תצא מכח גזירה אל פועל דמיון, תהיה הגזרה מתקיימת על כל פנים - ולכן יעשו הנביאים מעשה בנבואות כמאמר ירמיהו שצוה לברוך, והיה ככלותך לקרוא את דברי הספר הזה תקשור עליו אבן והשלכתו אל תוך פרת ואמרת ככה תשקע בבל וגו' (ירמיה נא סג טד) וכן ענין אלישע בהניחו זרועו על הקשת (מ"ב יג טז - יז), ויאמר אלישע ירה ויורה ויאמר חץ תשועה לה' וחץ תשועה בארם ונאמר שם (פסוק יט) ויקצוף עליו איש האלהים ויאמר להכות חמש או שש פעמים אז הכית את ארם עד כלה ועתה שלש פעמים תכה את ארם, ולפיכך החזיק הקב"ה את אברהם בארץ ועשה לו דמיונות בכל העתיד להעשות בזרעו, והבן זה, עכ"ל.

ולכן היה מזכיר הצדיק הנ"ל את השם סוכ"ה מפני ששם סוכה מורה על יחוד שני שמות הקדושים, שם הוי"ה גימטרי כ"ו ושם אדנ"י גימטריה ס"ה, שבכל זמן ועת שמזכירים שם הוי"ה ברוך הוא, צריך לכוון על יחוד שני השמות "יאהדונה" שגימטריה צ"א כמזין סוכ"ה וממילה יחפוף עלינו אור הסוכה בכל ימות השנה ותהיה לצל ולמסתור מכל המזיקים ונהיה יושבים בצל דמהימנותא, וכמו שאומרים בתפילת ערבית בברכת השכיבנו, "וּבְצֶל כְּנָפֶיךָ תִּסְתָּרֵנוּ. וְשִׁמּוֹר צְאֲתֵנוּ וּבֹאֲנוּ לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם מְעֻתָּה וְעַד עוֹלָם". שבכל פעם שמכון שילוב השמות הקדושים זוכה שהשכינה הקדושה חופפת עליו ומגינה כסוכה, ובפרט כאשר לומד זוהר הקדוש שהוא מן זיהרא דאימא עילאה בבחינת בניה, וכן הסוכ"ה היא בבחינת

בינה אימא עילאה כמו שאמרו בזוהר פרשת כי תצא (רפ"ג): שבעת ימי הסכה - שבע ספירות. סכה - אָמָא עֲלִיזָה שְׁמִסְכָּכַת עֲלֵיהֶם, עכ"ל.

ועל ידי שמזכים את הרבים בלימוד הזוהר הקדוש יש שמחה בעליונים ותחתונים בפרסום לימוד תורת הרשב"י [וביאר הגאון הצדיק המקובל הרב בניהו יששכר שמואלי שליט"א ראש ישיבת המקובלים נהר שלום, ירושלים, והיה אותיות הוי"ה שהוא מידת הרחמים, אם תרצו להמשיך מידת הרחמים בזמן עקב שזה עקבתא דמשיחא, תשמעון אותיות ת - תורת, שמעון. שעל ידי לימוד הזוהר הקדוש ממשיך רחמים וישועות לכלל ישראל]. ובוודאי הרשב"י זי"ע ימליץ טוב עלינו ויאמר זכויות ישראל ויתהפך הכל לטובה.

ויהיה רצון שנוכה ליחוד השלם בגאולה השלמה כמו שאמר דוד המלך בתהלים (פרק ע"ו ג') "וַיְהִי בְשָׁלֹם סוּכּוֹ וּמְעוֹנָתוֹ בְּצִיּוֹן" והרמח"ל בתקט"ו תפילות תפילה ק"פ, מתפלל על זה: אל אחד יחיד ומיוחד הרי ירושלים העיר הקדושה שנאמר בה "ויהי בשלם סוכו" שם גלית יחודך דכתיב בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיך, וזה סוכה יחוד ודאי, כ"ו ה"ס, ס"ה זה היכל, שמך הקדוש נזכר שם כ"ו, הרי יחוד שלם, וה' בהיכל קדשו, "ויהי בשלם סוכו" ודאי, שם היו נקשרים נשמותיהם של שבטים בג' רגלים שהם נצח הוד יסוד, ובג' שערים היו פותחים בשכינה להראות כך יחודך בנה"י ודאי, שבהם אני ראשון ואני אחרון וכו', וג' שערים נעשים י"ב לי"ב שבטים להתקשר בהם ביחוד שלך, ג' בראש ג' בסוף ג' באמצע כגון ג' אבות, אברהם יצחק ויעקב, והם היו נקראים גוי אחד בארץ, שהרי ג' אבות כך נכללים מכל ג' שהם ט' וזה אח דאחד, שבטים מתקשרים בהם שהם ד' מחנות שכינה ובית המקדש שבה, הכל הולך אל מקום אחד ונשלם אחד, ישראל גוי אחד בארץ, לפיכך עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים אלה ג' רגלים שהם ג' רגלים אח דאחד, שבהם למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך למען בית ה' אלהינו וזה ד' דאחד, והכל נקשר ביחוד שלם, עכ"ל, בב"א.

הבאנו כאן מתוך הסגולות הרבות ללומדי הזוהר, שלוש מהם, כנגד "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד", שיתקיים בזכות לימוד הזוהר הקדוש

א. על ידי לימוד בספר הזוהר זכות רבי שמעון והחברים שלו יגינו עליו. (זכיר לחיים דף יד ע"ד). **ב.** ועוד שזכות רבי שמעון בן יוחאי בפרטות יגן עליו גם לעולם הבא. (ספר אברהם במחזה דרוש ט"ו). **ג.** ולימוד הזוהר הקדוש סגולה ליראת שמים. (הקדמת רבי משה בסולה לספר התקונים). **ד.** העסק בספר הזוהר סגולה להשגה. (האריז"ל בשער רוח הקודש דף יא ע"ב). **ה.** העסק בזוהר הקדוש בתדירות סגולה להביא את האדם להתקשרות לאין סוף ב"ה. (שארית ישראל שער ההתקשרות שער א' דרוש ה מאמר ב). **ו.** הלימוד בזוהר הוא תיקון גדול לבעל תשובה. (שחי האריז"ל). **ז.** הלימוד בזוהר הוא תיקון גדול לנשמה. (מורה באצבע אות מוד). **ח.** לימוד הזוהר מביא לטהרת וקדושת הנפש. (פלא יועץ ערך זוהר) ולזכות הנשמה. (הגות מהרצ"א אות ט). **ט.** לימוד בזוהר הקדוש מסיר טמטום הלב (מאה שערים לבעל התניא). **י.** בלימוד הזוהר בונה עולמות. (כסא מלך על תקוני זוהר תי' מג אות ט). **יא.** הלומד בספר זוהר הקדוש בעולם הזה, אז לעתיד לבא לא ישב בבושה. (זוהר פרשת וישב דף קפה ע"א בכללות ובפרטות בלקוטי תורה לבעל התניא פרשת צו). **יב.** לימוד סתרי התורה הוא סיוע רב להבנת נגלות התורה. (רבי אברהם מסלונים בספר תורת אבות). **יג.** הלימוד בזוהר מביא את האדם לאהבת הבורא. (הרמ"ז בהגהותיו לספר הכוונות). **יד.** הלימוד בזוהר מביא את האדם לאמונה. (אמרי פנחס שער ט אות ג). **טו.** לימוד הזוהר הקדוש מציל את האדם ומשפחתו ממוגפה ושערויות. (שם שער ו אות עג). **טז.** מביא רפואה לכאב שיניים. (מעשי אמת לתלמיד החוזה מלובין נדפס בספר אמת ויציב ח"ד עמ' ל). **יז.** והוא רפואה לרגלים ולהוצאת קוץ. (אמרי פנחס שער ט אות ג). **יח.** וכמה בני נשא לתת יתפרנסון מהאי חיבורא דילך כד יתגלי לתתא לדרא בתראה בסוף יומיא (תיקון ו' דף נ"ד ע"א). **יט.** סגולה שניצל מן הגאות, שילמד הרבה וזה. (מדרש פנחס דף ל"ו. אות ע"ג). **כ.** אמירת וזה בקל יום מסגל לפרנסה (מדרש פנחס דף ל"ו. אות מ"ג). **כא.** מסתלקי מיני כל דיני דעלמא, (זהר חדש ש"ה כ"ד סלמא אהיה כעוטיה). **כב.** פתחין לי' תליסר תרעי רזי דאפרסמונא דכיא דחכמתא עילאה תליא בהו. (זהר חדש ש"ה). **כג.** הקב"ה חקיק לי' בהווא פופירא דכל דיוקנין גליפין תמן. (זהר חדש ש"ה). **כד.** הקב"ה אשתעשע ביה בגן עדן וחסין תרין עלמין, עלמא דא ועלמא דאתי. (זהר חדש ש"ה). **כה.** לא שביק כל אינון גרדיני נימוסין די בסטרא אחרא למקרב בהדי', [ואעפ"י שיהי' חייב, יצילהו שלא יצטערוהו כעת, ונקח לא נקח ח"ו, שאין משוא פנים למעלה ויטהרוהו מסיגי מעשיו, (זהר חדש ש"ה), אור החמה בשם הרמ"ק זל"ה). **כו.** כפום ההיא חכמתה דרדיף אבתרי' ואתדבק בה הכי יהבי לי' אגרא. (ח"ב רמז, ב). **כז.** לית שיעורא לאגרא דאינון דידעי חכמתא לאסתכלא ביקרא דמאריהון. (ח"ב רמז, ב). **כח.** זכאה חולקיהון בעלמא דין ובעלמא דאתי. (ח"ב רמז, ב). **כט.** בהקדמת התקונים (י"ד ע"ב): הלכה איהי קבלה... דוקא הקבלה הנקראת הלכות הם חולכים עם האדם לבית עולמו, ובכל מקום שהולך ביתו עמו לצוותא ולכבוד ולתפארת, כי המלאך הנברא מלימוד הקבלה לעולם אינו נפרד מהאדם נוסף על מתן שכרו, אבל לימוד הפשוט שכרו אותו ופעולתו לפניו. (כסא מלך להקדמת התקין דף י"ד ע"ב). **ל.** וכל מי שישתדל לקרא וזהר הקדוש אפילו בקריאה לבד... הרי הוא כהוגה ומפרש את השם, שיש בו חן לעשות נסים אפילו בלא ידיעה, ויגן עליו בעולם הזה ובעולם הבא (קרבן מ"ו קע"ח).

זוהר פרשת בראשית

זוהר הקדוש ארמית

פרשת בראשית הקדומת הזוהר דף ב:
בְּרֵאשִׁית, רב המנונא סבא
 אמר, אשכחן אתון בהפוכא.
 ב"ת בקדמיתא ולבתר. ב'
 בקדמיתא היינו בראשית. ברא
 לבתר. אל"ף בקדמיתא
 ולבתר. אל"ף בקדמיתא היינו
 אלהים. את לבתר. אלא כד
 בעא קודשא בריך הוא למעבד
 עלמא, כל אתון הוו סתימין,
 ותרין אלפין שנין עד דלא
 ברא עלמא הוה מסתכל
 קודשא בריך הוא ואשתעשע
 בהו.

כד בעא למכרי עלמא, אתו
 (מקץ ר"ד א', ויגש ר"ה ב) כל
 אתון קמיה מסופא ארישיהו.
 שריאת את ת' למיעל ברישא,
 אמרה, רבון עלמין ניחא קמך
 למכרי בי עלמא, דאנא

חותמא דגושפנקא דילך אמ"ת, ואת אתקריאת אמ"ת, יאות למלכא (אמת) למשרי באות
 אמ"ת ולמכרי בי עלמא. אמר לה קודשא בריך הוא, יאות אנת וזכאה אנת, אלא לית אנת
 כדאי למכרי בך עלמא, הואיל ואנת זמינא למיהוי רשים על מצחין דגוברין מהימנין

זוהר הקדוש לשון הקודש

כשרצה הקדוש ברוך הוא לעשות את העולם, כל האותיות היו
 נסתרות

בְּרֵאשִׁית, רב המנונא הִזְקֵן אִמֶּר, מִצָּאֵנוּ אוֹתוֹת
 בְּהִפּוּךְ. בִּי"ת בְּהִתְחַלָּה וְאַחֵר כָּךְ. ב'
 בְּהִתְחַלָּה - הֵינּוּ בְּרֵאשִׁית. בְּרֵא לְאַחֵר מִכֵּן. אֶל"ף
 בְּהִתְחַלָּה וְאַחֵר כָּךְ. אֶל"ף בְּהִתְחַלָּה - הֵינּוּ אֱלֹהִים,
 אֵת לְאַחֵר מִכֵּן. אֵלֹא כְּשֶׁרָצָה הַקּוֹדֵשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 לַעֲשׂוֹת אֵת הָעוֹלָם, כָּל הָאוֹתוֹת הָיוּ נִסְתָּרוֹת.
 וְאַלְפִים שְׁנָה מִדֵּם שֶׁבָּרָא אֵת הָעוֹלָם הָיָה מִסְתַּכֵּל
 הַקּוֹדֵשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּמִשְׁתַּעֲשֵׂע בָהֶם.

ראוי למלך [אמת] להתחיל באות אמ"ת ולברא בי את העולם
 כשרצה לברא את העולם, באו לפניו כל
 האותיות מסופם לראשם. התחילה
 האות ת' להכניס בראש. אמרה: רבון העולמים,
 נוח לפניך לברא בי את העולם, שאני תשלום
 חותם שלך אמ"ת, ואתה נקראת אמ"ת, ראוי

זוהר הקדוש ארמית

דקיימו אורייתא מאל"ף ועד תי"ו, ובכשימו דילך ימותון. ועוד דאנת חותמא דמות. הואיל ואנת כך, לית אנת כדאי למברי כך עלמא. מיד נפקת.

עאלת את ש קמיה, אמרה קמיה, רבון עלמין, ניהא קמך למברי בי עלמא, דבי אתקרי שמך שד"י, ויאות למברי עלמא בשמא קדישא. אמר לה, יאות אנת, וטב אנת וקשוט אנת, אבל הואיל ואנתון דיופא נטלין לך למיהוי עמהון, לא בעינא למברי כך עלמא, דבגין דלא יתקיים שקרא, אלא אי יטלון לך ק"ר מכאן מאן דבעי למימר שקרא (ויקהל רט"ו ב) יטול יסודא דקשוט בקדמיתא ולבתר יוקים ליה שקרא, דהא את את קשוט איהו, את קשוט דאבהתן דאתיחדו בה. ק"ר (פקודי רס"ד א', תרומה קמ"ח ב) אתון דאתחזיאו על סטרא בישא אנון ובגין לאתקיימא נטלי את ש בגווייהו והוי קשר. כיון דחמאת הכי נפקת מקמיה.

עאלת את צ אמרה קמיה, רבון עלמא ניהא קמך למברי

זוהר הקדוש לשון הקודש

למלך [אמת] להתחיל באות אמ"ת ולברא בי את העולם. אמר לה הקדוש-ברוך-הוא: ראויה את וזכאית את, אלא שאינך כדאית לברא כך את העולם, הואיל ואת עתידה להיות רשומה על מצחי האנשים הנאמנים שקימו את התורה מאל"ף ועד תי"ו, ובכרשם שלך ימותו. ועוד, שאת חותם המות. והואיל ואת כך, אינך כדאית לברא כך את העולם. מיד יצאה.

נוח לפניך לברא בי את העולם, שבי נקראת שמך שדי, וראוי לברא את העולם בשם קדוש

נבננסה האות ש' לפניו. אמרה לפניו: רבון העולמים, נוח לפניך לברא בי את העולם, שבי נקראת שמך שדי, וראוי לברא את העולם בשם קדוש. אמר לה: ראויה את וטובה את ואמת את, אבל הואיל והאותיות של היוצר נוטלים אותך להיות עמהם, איני רוצה לברא כך את העולם, שפדרי שלא יתקיים השקר אלא אם יטלו אותך ק ר. מכאן, שמי שרוצה לומר שקר, יפל יסוד של אמת בהתחלה ואחר כך יקים את השקר. שהרי האות ש' היא אות אמת, אות האמת שהתחדו בה האבות. ק' ר' האותיות שנראו על הצד הרע הם, וכדי להתקיים נטלו את האות ש' בתוכן ונהיה קשר. כיון שראתה כך, יצאה מלפניו.

כי צדיק ה' צדקות אהב, ובי ראוי לברא את העולם

נבננסה האות צ'. אמרה לפניו: רבון העולם, נוח לפניך לברא בי את העולם, שאני [נ"א:

בי עלמא דאנא (ס"א רבי) בי חתימין צדיקים, ואנת דאתקריאת צדיק, בי רשים דכתיב, (תהלים יא) כי צדיק יי צדקות אהב, ובי יאות למברי עלמא. אמר לה צדי, צדיק אנת, וצדיק

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

שבי] חתומים הצדיקים, ואתה שנקראת צדיק
רשום בי, שכתוב (תהלים יא) כי צדיק ה' צדקות
אהב, ובי ראוי לברא את העולם. אמר לה: צדי,
צדי את וצדיק את, אבל את צריכה להיות טמונה,
אינך צריכה להתגלות כל כך כדי שלא לתת
פתחון פה לעולם. מהו הפעם נ' היא. באה ה' של
השם של הברית הקדוש ורוכב עליה ונאחז עמה.
וזה הסוד, כשברא הקדוש-ברוך-הוא את אדם
הראשון, ברא אותו דו פרצופים, ומשום כך הפנים
של יו"ד חוזר לאחור כמו זה: (ציור למעלה) ולא
חוזרים פנים בפנים כמו זה: מסתכל למעלה כמו
זה: (ציור למעלה) מסתכל למטה כמו זה: (ציור למעלה)
אמר לה הקדוש-ברוך-הוא עוד, שאני עתיד לנסר
אותך ולעשות אותך פנים בפנים, אבל במקום
אחר תתעלי. יצאה מלפניו והלכה.

רבון העולמים, נוח לפניך לברא בי את העולם, שהרי הפדות
שאתה עתיד לעשות בעולם רשומה בי,

נבננה האות פ'. אמרה לפניו: רבון העולמים, נוח
לפניך לברא בי את העולם, שהרי הפדות
שאתה עתיד לעשות בעולם רשומה בי, וזו היא
פדות, ובי ראוי לברא את העולם. אמר לה: ראויה
את, אבל כך רשום פשע בסתר. כמו שהנחש
שמכה ומכנים ראשו בין גופו, כך מי שחוטא,
בופף ראשו ומוציא ידיו. וכן ע' עון, אף על גב
שאמרה שיש בה עונה, אמר לה הקדוש-
ברוך-הוא: לא אברא כך את העולם. יצאה
מלפניו.

אנת אתקריאת, אבל אנת צריך
למהוי טמירא, לית אנת צריך
לאתגליא כל כך בגין דלא
למיהב פתחון פה לעלמא.
מאי טעמא נ' איהי, אתיא י'
דשמא דברית קדישא ורכיב
עלה (ואתאחרי) (ואתאחרי) בהדה.
ורוא דא כד ברא קודשא בריך
הוא לאדם הראשון דו
פרצופין בראו. ובגין כך אנפוי
דיו"ד מהדר לאחורא כגוונא
דא [חסר ציור] ולא אתהדרו
אנפין באנפין כגוונא דא [חסר
ציור], אסתכל לעילא כגוונא
דא [חסר ציור], אסתכלת
לתתא כגוונא דא [חסר ציור],
אמר לה קודשא בריך הוא
(תוב) (תו), דאנא זמין לנסרא
לך ולמעבד לך אפין באפין
אבל באתרא אחרא תסתלק.
נפקת מקמיה ואזלת.

עאלת את פ אמרה קמיה,
רבון עלמין ניחא קמך למברי
בי עלמא דהא פורקנא דאנת
זמין למעבד בעלמא בי רשים,
ודא הוא פדות. ובי יאות
למברי עלמא. אמר לה יאות
אנת, אבל כך אתרשים פשע
בטמירי, כגוונא דחיינא דמחי
ואעיל רישיה בין גופיה, הכי
מאן דחב כפיף רישיה ואפיק
ידוי. וכן ע' עון, אף על גב
דאמרה דאית ביה עונה, אמר לה קודשא בריך הוא, לא איברי בך עלמא. נפקת מקמיה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

סומך ד' לְכָל הַנוֹפְלִים

נִבְנְסָה הָאוֹת ס'. אִמְרָה לִפְנֵיו: רְבוֹן הָעוֹלָמִים, נוֹחַ
לֶךְ לְבָרָא בִּי אֶת הָעוֹלָם, שֵׁישׁ בִּי סְמִיכָה
לְנוֹפְלִים, שְׁכָתוֹב (תהלים קמה) סוֹמֵךְ ה' לְכָל
הַנוֹפְלִים. אֲמַר לָהּ: עַל כֵּן אֶת צְרִיכָה אֶת מְקוֹמָךְ
וְאַל תִּזְוִי מִמֶּנּוּ. אִם אֶת יוֹצֵאת מִמְּקוֹמָךְ, מַה יִּהְיֶה
עַל אוֹתָם הַנוֹפְלִים, הוֹאִיל וְהֵם סוֹמְכִים עָלֶיךָ מִיָּד
יִצְאָה מִלִּפְנֵיו.

נוֹרָא תַהֲלֵת וְתַהֲלָה לְצַדִּיקִים נְאֻהָ תַהֲלָה

נִבְנְסָה הָאוֹת נ'. אִמְרָה לִפְנֵיו: רְבוֹן הָעוֹלָם, נוֹחַ
לִפְנֵיךְ לְבָרָא בִּי אֶת הָעוֹלָם, שְׁבִי כְתוֹב
נוֹרָא תַהֲלֵת וְתַהֲלָה לְצַדִּיקִים נְאֻהָ תַהֲלָה. אֲמַר
לָהּ: נוֹ"ן שׁוֹבִי לְמְקוֹמָךְ, שְׁהִירִי בְּשִׁבְלֶיךָ שְׁבָה סִמ"ך
לְמְקוֹמָהּ וְתִהְיֶי סְמוּכָה עָלֶיהָ. מִיָּד שְׁבָה לְמְקוֹמָהּ
וְיִצְאָה מִלִּפְנֵיו.

שְׁבִי נִקְרָאת מְלָךְ

נִבְנְסָה הָאוֹת מ'. אִמְרָה לִפְנֵיו: רְבוֹן הָעוֹלָם, נוֹחַ
לִפְנֵיךְ לְבָרָא בִּי אֶת הָעוֹלָם, שְׁבִי נִקְרָאת
מְלָךְ. אֲמַר לָהּ: כֶּךָ הוּא וְדָא, אֲבָל לֹא אֲבָרָא כֶּךָ
אֶת הָעוֹלָם, מִשּׁוּם שֶׁהָעוֹלָם צָרִיךְ מְלָךְ. שׁוֹבִי
לְמְקוֹמָךְ אֶת ו' וְד', שְׁהִירִי לֹא רָאוּי לְעוֹלָם לְעַמֵּד
בְּלִי מְלָךְ.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה יִרְדֶּה מִלִּפְנֵיו הָאוֹת כ'. מַעַל כֶּסֶם
כְּבוֹדוֹ, הוֹדְעוּעָה וְאִמְרָה לִפְנֵיו: רְבוֹן
הָעוֹלָם, נוֹחַ לִפְנֵיךְ לְבָרָא בִּי אֶת הָעוֹלָם, שְׁאֲנִי

זוהר הקדוש ארמית

עֲאֵלֵת אֶת ס אִמְרָה קְמִיָּה,
רְבוֹן (דף ג ע"א) עֲלִמִין, נִיחָא
קִמְךָ לְמַבְרִי בִּי עֲלֵמָא, דְּאִית
בִּי סְמִיכָא לְנִפְלִין דְּכְתִיב,
(תהלים קמה) סוֹמֵךְ יי לְכָל
הַנוֹפְלִים. אֲמַר לָהּ, עַל דָּא אֲנִת
צָרִיךְ לְאַתְרָךְ וְלֹא תִזְוִי מִנֶּיהָ,
אִי אֶת נִפְיָךְ מֵאַתְרָךְ מַה תִּהְיָ
עָלֶיהָ (ר ע"א) דְּאֲנִין נִפְלִין
הוֹאִיל וְאֲנִין סְמִיכִין עָלֶיךָ. מִיָּד
נִפְקַת מִקְמִיָּה.

עֲאֵלֵת אֶת נ אִמְרָה קְמִיָּה, רְבוֹן
עֲלֵמָא, נִיחָא קִמְךָ לְמַבְרִי בִּי
עֲלֵמָא, דְּכִי כְתִיב נוֹרָא תַהֲלֹת
וְתַהֲלָה לְצַדִּיקִים נְאֻהָ תַהֲלָה.
אֲמַר לָהּ, נוֹ"ן תּוֹב לְאַתְרָךְ,
דְּהָא בְּגִינְךָ תַבַּת סִמ"ך לְאַתְרָהּ
וְהִירִי סְמִיךְ עָלֶיהָ. מִיָּד תַבַּת
לְאַתְרָהּ וְנִפְקַת מִקְמִיָּה.

עֲאֵלֵת אֶת מ אִמְרָה קְמִיָּה רְבוֹן
עֲלֵמָא, נִיחָא קִמְךָ לְמַבְרִי בִּי
עֲלֵמָא, דְּכִי אֶתְקִרִיאת מְלָךְ.
אֲמַר לָהּ הִכִּי הוּא וְדָא, אֲבָל
לֹא אֲבָרִי כֶךָ עֲלֵמָא בְּגִין
דְּעֵלְמָא אֲצִטְרִיךְ לְמְלָךְ תּוֹב
לְאַתְרָךְ, אֲנִת ו' ל' דְּהָא לֹא
יֵאוֹת לְעֵלְמָא לְמִיקָם בְּלֹא
מְלָךְ.

בְּהִיָּא שְׁעָתָא נִתְחַת כ מִן
קְדָמוּהִי אֶת מַעַל כּוֹרְסִי יְקִרִיָּה
אוֹדְעוּעָת וְאִמְרָה קְמִיָּה, רְבוֹן

עֲלֵמָא, נִיחָא קִמְךָ לְמַבְרִי בִּי עֲלֵמָא דְּאֲנָא כְּבוֹדֶךָ. וְכֵד נִתְחַת כ מַעַל כּוֹרְסִי יְקִרִיָּה אוֹדְעוּעָת
מֵאֲתָן (ח ב) אֵלַי עֲלִמִין וְאוֹדְעוּעָת כְּרִסְיָא וְכִלְהוּ עֲלִמִין אוֹדְעוּעָת לְמִנְפֵּל. אֲמַר לָהּ קוֹדֶשָׁא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

כבודך. וכשירדה כ' מעל כסא כבודו, הודעונו מאתים אלף עולמות, והודעונו הכסא, וכל העולמות הודעונו לפל. אמר לה הקדוש-ברוך הוא: כ"ף כ"ף, מה את עושה כאן שלא אברא בך את העולם. שובי למקומך, שהרי בך בליה, בליה ונחרצה (ישעיה י) נשמע. שובי לכסאך ותהיי שם. באותה שעה יצאה מלפניו ושבה למקומה.

די לך שאת חקוקה בי ואת רשומה בי

נבנסה האות ט'. אמרה לפניו: רבון העולם, נוח לפניך לברא בי את העולם, שאני ראשית השם הקדוש, וראוי לך לברא בי את העולם. אמר לה: די לך שאת חקוקה בי ואת רשומה בי, וכל רצוני עולה בך. אינך ראויה להעקר משמי.

מה רב טובך אשר צפנת ליראיך

נבנסה האות ט'. אמרה לפניו: רבון העולם, נוח לפניך לברא בי את העולם, שאתה נקראת בי טוב וישר. אמר לה: לא אברא בך את העולם, שהרי טובך נסתר בתוכך וצפון בתוכך, זהו שכתוב (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. הואיל וגנוז בתוכך, אין בו חלק לעולם הזה שאני רוצה לברא, אלא בעולם הבא. ועוד, שעל שטובך גנוז בתוכך, ומבעו שערי ההיכל, זהו שכתוב (איכה ב) טבעו בארץ שעריה. ועוד, שח' בנגדה, וכשתתחברו יחד הנה ח"ט, ועל בן האותיות הללו לא רשומות בשבטים הקדושים. מיד יצאה מלפניו.

שעריה. ותו דח לקבלך וכד תתחברון כחדא הא ח"ט, ועל דא אתוון אלין לא רשימין בשבטין קדישין. מיד נפקת מקמיה.

ברוך הוא כ"ף כ"ף, מה את עבד הכא, דלא אברי בך עלמא. תוב לאתרך דהא בך בליה (ישעיה י) בליה ונחרצה אשתמע, תוב לכרסיך והוי תמן. בההיא שעתא נפקת מקמיה ותבת לדוכתה.

עאלת את י אמרה קמיה, רבון עלמא, ניקח קמך למברי בי עלמא דאנא שירותא דשמא קדישא ויאות לך למברי בי עלמא. אמר לה, די לך דאנת חקיק בי, ואנת רשים בי, וכל רעותא דילי בך סליק, לית אנת יאות לאתעקרא מן שמי.

עאלת את ט (תרומה קנ"ב ע"א)

אמרה קמיה רבון עלמא ניקח קמך למברי בי עלמא דאנת בי אתקריאת טוב וישר. אמר לה לא אברי בך עלמא דהא טובך סתים בגנוך, וצפון בגנוך, הדא הוא דכתיב, (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך הואיל וגניז בגנוך לית ביה חולקא לעלמא דא דאנא בעי למברי, אלא בעלמא (שמות קנ"ב א) דאתי. ותו דעל דטובך גניז בגנוך יטבעון תרעי דהיכלא. הדא הוא דכתיב, (איכה ב) טבעו בארץ

שעריה. ותו דח לקבלך וכד תתחברון כחדא הא ח"ט, ועל דא אתוון אלין לא רשימין בשבטין קדישין. מיד נפקת מקמיה.

זוהר הקדוש ארמית

עאלת ז את אמרה קמיה רבון
עלמא, נחא קמך למברי בי
עלמא, דבי נטרין בניך שבת
דכתיב, (שמות כ) זכור את יום
השבת לקדשו. אמר לה לא
אברי כך עלמא דאנת אית כך
קרבא וחרבא דשננא ורומחא
דקרבא כגוונא דנן. מד נפקת
מקמיה.

עאלת את ו אמרה קמיה רבון
עלמא, נחא קמך למברי בי
עלמא, דאנא את משמך. אמר
לה ואו אנת ו די לכון דאתון
אתון דשמי דאתון ברזא
דשמי וחקיקין וגליפין בשמי
ולא אברי ככו עלמא.

עאלת את ד ואת ג אמרו אוף
הכי, אמר אוף לון די לכון
למהוי דא עם דא דהא מסכנין
לא יתבטלון מן עלמא וצריכין
לגמול עמהון טיבו. דלת
איהו מסכנא, גימל גמול לה
טיבו, לא תתפרשון דא מן דא
ודי לכון למיזן דא לדין.

עאלת את ב אמרה ליה, רבון
עלמא, נחא קמך למברי בי
עלמא, דבי מברכאן לך לעילא
ותתא. אמר לה קודשא בריך
הוא, הא ודאי כך אברי עלמא
ואת תהא שירותא למברי
עלמא.

קיימא את א לא עאלת. אמר
לה קודשא בריך הוא אלף

זוהר הקדוש לשון הקודש

זכור את יום השבת לקדשו

נכנסה האות ו'. אמרה לו: רבון העולם, נוח
לפניך לברא בי את העולם, שבי שומרים
בניך את השבת, שכתוב (שמות כ) זכור את יום
השבת לקדשו. אמר לה: לא אברא כך את העולם,
שכך יש קרב, וחרב שנונה, ורמח של קרב כמו
שלנון. מיד יצאה מלפניו.

נכנסה האות ו'. אמרה לפניו: רבון העולם, נוח
לפניך לברא בי את העולם, שאני אות
משמך. אמר לה: וא"ו, את זה' די לכם שאתן
אותיות של שמי, שאתן בסוד של שמי וחקוקות
וגלופות בשמי, ולא אברא ככן את העולם.

גימל גומלת לה חסד

נכנסה האות ד' והאות ג', אמרו אף כך. אמר אף
להן: די לכן להיות זו עם זו, שהרי העניים
לא יתבטלו מן העולם, וצריכים לגמול עמהם חסד.
דלת הוא העני (דל), גימל גומלת לה חסד. אל
תפרדו זו מזו, ודי לכן לזון זו את זו.

ודאי שכך אברא את העולם, ואת תהי הראשית לברא את
העולם

נכנסה האות ב'. אמרה לו: רבון העולם, נוח
לפניך לברא בי את העולם, שבי מברכים
אותך למעלה ולמטה. אמר לה הקדוש-ברוך-הוא:
הרי ודאי שכך אברא את העולם, ואת תהי
הראשית לברא את העולם.

אלף אלף, אף על גב שאברא את העולם באות ב"ת, את
תהי הראש לכל האותיות

עמדה האות א' ולא נכנסה. אמר לה

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

הקדוש-ברוך-הוא: אֱלֹהִים אֱלֹהִים, לְמַה אֵינְךָ נִכְנָסֶת לִפְנֵי כְּשֶׁאַרְכָּל הָאוֹתִיּוֹת אִמְרָה לִפְנֵי: רַבּוֹן הָעוֹלָם, מְשׁוּם שְׂרָאִיתִי שְׁכָל הָאוֹתִיּוֹת יֵצְאוּ מִלִּפְנֵיךָ בְּלִי תוֹעֵלֶת, מָה אֲנִי אַעֲשֶׂה שֵׁם וְעוֹד, שְׁהִירִי נִתְּתָה לָאוֹת ב' אוֹצֵר גְּדוֹל זֶה, וְלֹא רָאוּי לְמִלְכָּךְ עֲלִיּוֹן לְהַעֲבִיר אוֹצֵר שְׁנַתֵּן לְעַבְדֶּךָ וְלִתְּתָה לְאַחֵר. אָמַר לָהּ הַקְדוּשָׁה- בְּרוּךְ-הוא: אֱלֹהִים אֱלֹהִים, אַף עַל גַּב שְׂאֵבְרָא אֶת הָעוֹלָם בְּאוֹת בִּי"ת, אֶת תְּהִי הָרֵאשׁ לְכָל הָאוֹתִיּוֹת. אֵין בִּי יְחִיד אֱלֹא בְּךָ. בְּךָ יִתְחִילוּ כָל הַחֲשֻׁבּוֹנוֹת וְכָל מַעֲשֵׂי הָעוֹלָם, וְכָל יְחִיד לֹא יִהְיֶה אֱלֹא בְּאוֹת אֱלֹהִים.

עָפֵר, עָפֵר, אֵל תִּתְנַאֲחַ, שְׁלֹא יִמְסְרוּ בְךָ עֲמוּדֵי הָעוֹלָם, שְׁהִירִי רַבִּי שְׁמַעוֹן לֹא יִרְקֵב בְּךָ

הַשְׁתַּמַּח רַבִּי חֵיִיא בְּאַרְצֵי וְנִשְׁק אֶת הָעָפֵר, וּבִכָּה וְאָמַר: עָפֵר, עָפֵר, כִּמָּה אַתָּה קִשָּׁה עֲרִיף, כִּמָּה אַתָּה בְּחֻצְפָּה, שְׁכָל מַחְמֵדֵי הָעֵין יִרְקֵבוּ בְּךָ, כָּל עֲמוּדֵי אוֹרוֹת הָעוֹלָם תֹּאכַל וְתִשְׁחַק. כִּמָּה אַתָּה חֲצוּף, הַמְּאוֹר הַקְדוּשָׁה (רשב"י) שְׁהִיָּה מֵאִיר אֶת הָעוֹלָם, הַשְׁלִיט הַגְּדוֹל שְׁמֻמָּנָה, שְׁזִכּוֹתוֹ מַעֲמִידָה אֶת הָעוֹלָם, יִרְקֵב בְּךָ. רַבִּי שְׁמַעוֹן, אוֹר הַמְּאוֹר, אוֹר הָעוֹלָמוֹת, אַתָּה נִרְקֵב בְּעָפֵר וְאַתָּה מְקִים וּמְנַהִיג אֶת הָעוֹלָם. הַשְׁתוּמִּים רָגַע אַחֵד, וְאָמַר: עָפֵר, עָפֵר, אֵל תִּתְנַאֲחַ, שְׁלֹא יִמְסְרוּ בְךָ עֲמוּדֵי הָעוֹלָם, שְׁהִירִי רַבִּי שְׁמַעוֹן לֹא יִרְקֵב בְּךָ.

אֱלֹהִים לְמַה לִּית אֲנִתָּה עֲאֵלֶת קִמְאִי כְּשֶׁאַרְכָּל כָּל אֲתוּוֹן. אִמְרָה קִמְיָה רַבּוֹן עֲלִמָּה בְּגִין דְּחִמְיָנָא דְכָל אֲתוּוֹן נִפְקוּ מִן קִמְךָ בְּלֹא תוֹעֵלֶתָ מָה אֲנָא אֶעֱבִיד תַּמָּן. וְתוּ דְּהָא (דף ג ע"ב) יְהִיבְתָּא לְאַת בִּי"ת נְבִזְבָּזָא רַבְרָבָא דָּא, וְלֹא יָאוֹת לְמִלְכָּא עֲלָאָה לְאַעֲבָרָא נְבִזְבָּזָא דִּיהֵב לְעַבְדֶּךָ וְלִמְיָהֵב לְאַחֵרָא. אָמַר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוא אֱלֹהִים אֱלֹהִים אֱלֹהִים אַף עַל גַּב דְּאַת בִּי"ת בַּה אֲבָרִי עֲלִמָּא, אַתָּה תִּהְיֶה רִישׁ לְכָל אֲתוּוֹן, לִית בִּי יְחִידָא אֱלֹא בְּךָ. בְּךָ יִשְׁרוּן כָּל חוֹשְׁבָנִין וְכָל עוֹבְדֵי דְעִלְמָא, וְכָל יְחִידָא לֹא הָוִי אֱלֹא בְּאַת אֱלֹהִים.

פרשת בראשית דף ד.

אֲשַׁתְּמַח רַבִּי חֵיִיא בְּאַרְעָא וְנִשְׁק לְעָפֵרָא, וּבִכָּה וְאָמַר עָפֵרָא עָפֵרָא כִּמָּה אַתָּה קִשִּׁי קָדֹל, כִּמָּה אַתָּה בְּחֻצְפּוֹ. דְּכָל מַחְמֵדֵי עֵינָא יִתְבַּלּוֹן בְּךָ, כָּל עֲמוּדֵי נְהוּרִין דְּעִלְמָא תִּיכּוֹל וְתִידוּק. כִּמָּה אַתָּה חֲצִיפָא, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא דְּהוּה נְהִיר עֲלִמָּא, שְׁלִיטָא רַבְרָבָא מִמְּנָא דִּזְכוּתִיהָ מְקִים עֲלִמָּא אַתְבְּלִי בְּךָ. רַבִּי שְׁמַעוֹן נְהִירוּ דְּבוֹצִינָא נְהִירוּ דְּעִלְמִין אֲנִתָּה בְּלִי בְּעָפֵרָא וְאַתָּה קִיִּים וְנִהַג עֲלִמָּא. אֲשַׁתּוּמִּים רָגַע חָדָא, וְאָמַר עָפֵרָא עָפֵרָא דְלֹא יִתְמַסְרוּן בְּךָ עֲמוּדֵין דְּעִלְמָא דְּהָא רַבִּי שְׁמַעוֹן לֹא אַתְבְּלִי בְּךָ.

זוהר הקדוש לשון הקודש

דוד צדיק הוא, ובִּרְיִית הַקֹּדֶשׁ עַל תְּקוּנֹתָ עוֹמֵד

פרשת בראשית דף ח':

דוד מלכא בשעתא דאירע ליה ההוא עובדא דחיל. בההיא שעתא סליק דומ"ה קמי קודשא בריך הוא ואמר ליה מארי דעלמא (דף ח ע"ב) כתיב בתורה (ויקרא כ) ואיש אשר ינאף את אשת איש. וכתב ואל אשת עמיתך וגו'. דוד דקלקל ברית בערוה מהו. אמר ליה קודשא בריך הוא דוד וזכא הוא, ובִּרְיִית קדישא על תקונייה קיימא, דהא גלי קדמי דאודמנת ליה בת שבע מיומא דאתברי עלמא.

אמר ליה אי קמך גלי קמיה לא גלי. אמר ליה ותו בהתירא הנה מה דתנה. דהא כל אנן דעאלו לקרבא לא עאל חד מנייהו עד דאפטר בגט לאנתתיה. אמר ליה אי הכי הנה ליה לאורכא תלת ירחי ולא אוריך. אמר ליה במאי אוקים מלה באתר דחיישינן דהיא מעוברת, וגלי קדמי דאוריך לא קריב בה לעלמין דהא שמי חתים בגויה לסהדוּתא. כתיב אוריך וכתב אוריךו שמי חתום בהדיה (בהדיהו) דלא שמש בה

לעלמין. אמר ליה, מארי דעלמא הא מה דאמרית אי קמך גלי דלא שכיב בהדה אוריך, קמיה מי גלי, הנה ליה לאורכא לה תלת ירחי. ותו אי ידע דלא שכיב בהדה לעלמין אמאי שדר לה דוד ופקיד עליה לשמשא באנתתיה דכתיב, (שמואל ב יא) רד לביתך ורחץ וגליך.

דוד המלך, בשעה שקרה לו אותו מעשה, פחד. באותה שעה עלה דומ"ה לפני הקדוש ברוך הוא, ואמר לו: רבון העולם, כתוב בתורה (ויקרא כ) ואיש אשר ינאף את אשת איש, וכתוב (שם יח) ואל אשת עמיתך וכו'. דוד שקלקל ברית בערוה מהו (מה דינו) אמר לו הקדוש ברוך הוא: דוד צדיק הוא, ובִּרְיִית הַקֹּדֶשׁ עַל תְּקוּנֹתָ עוֹמֵד, שְׁחַרְי לְפָנַי גְּלוּי שְׂמוֹמֶנֶת לוֹ בַּת שְׁבַע מִיּוֹם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם.

שמי חתום בתוכו לעדות

אמר לו: אם לפניך גלוי - לפני לא גלוי! אמר לו: ועוד בהתר היה מה שהיה, שהרי כל אלו שעולים לקרב, לא עולה אחד מהם עד שפוטרו אשתו בגט. אמר לו: אם כך, היה לו לחפות שלשה חדשים, ולא חכה. אמר לו: במה עומד הדבר במקום שחוששים שהיא מעברת, וגלוי לפני שאוריה לא קרב אליה מעולם, שהרי שמי חתום בתוכו לעדות. כתוב אוריך, וכתוב אוריךו. שמי חתום עמו, שלא שמש בה לעולמים. אמר לו: רבון העולם, זה מה שאמרתי - אם לפניך גלוי שאוריה לא שכב עמה, לפני האם גלוי היה לו לחפות לה שלשה חדשים. ועוד, אם ידע שמעולם לא שכב עמה, אז למה שלח לו דוד וצוה עליו לשמש עם אשתו, שכתוב (שמואל ב יא) רד לביתך ורחץ וגליך.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

וביום הכפורים התבשר (שם יב) גם ה' העביר חטאתך לא תמות

אמר לו: ודאי לא ידע, אבל חכה יותר משלשה חדשים, שהרי ארבעה חדשים היו, שבה למדנו, בעשרים וחמשה בנים העביר דוד ברוך בל ישראל, והיו עם יואב בשבעה ימים שבסיון, והלכו והשחיתו ארץ בני עמון. שהו שם סיון תמוז אב ואילול, ובעשרים וארבעה באילול היה מה שהיה עם בת שבע, וביום הכפורים מחל לו הקדוש ברוך הוא אותו חטא. ויש אומרים בשבעה באדר העבר ברוך, והתכנסו בחמשה עשר באייר, ובחמשה עשר באילול היה מה שהיה עם בת שבע, וביום הכפורים התבשר (שם יב) גם ה' העביר חטאתך לא תמות. מה זה לא תמות לא תמות ביד דומה.

לולי ה' עזרתה לי שהיה אפוטרופוס שלי

אמר דומה: רבון העולם, הרי דבר אחד יש לי אליו, שהוא פתח פיו ואמר (שם) חי ה' כי בן מות האיש העשה זאת, והוא דן את נפשו. טרוניא יש לי עליו. אמר לו: אין לך רשות, שהרי הודה לפני ואמר חטאתי לה, אף על פי שלא חטא. אבל במה שחטא באוריה, ענש כתבתי עליו וקבל. מיד חזר דומה למקומו בפחי נפש. ועל זה אמר דוד, (תהלים צד) לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי. לולי ה' עזרתה לי שהיה אפוטרופוס שלי,

אמר ליה ודאי לא ידע, אבל יתיר מתלת ירחי אוריך דהא ארבע ירחי הוו. דהכי תנינן בחמשה ועשרים דניסן אעבר דוד ברוזא בכל ישראל, והוו עם יואב בשבעה יומין דסיון ואזלו וחקלו ארעא דבני עמון. סיון ותמוז ואב ואילול אשתהו שם. ובארבעה ועשרים באילול הוה מה דהוה מבת שבע. וביומא דכפורי מחל ליה קודשא בריך הוא, ההוא חובה. ואית דאמרי בז' באדר אעבר ברוזא ואתכנשו בחמיסר דאייר, ובחמיסר באילול הוה מה דהוה מבת שבע, וביומא דכפורה אתבשר (שמואל ב יב) גם יי העביר חטאתך לא תמות. מאי לא תמות, לא תמות בידי דדומה.

אמר דומה מארי דעלמא הא מלה חדא אית לי גביה דאיהו אפתח פומיה ואמר (שמואל ב יב) חי יי כי בן מות האיש העושה זאת ואיהו דן לנפשיה טרוניא אית לי עליה. אמר ליה, לית לך רשו דהא אודי לגבאי ואמר חטאתי לה, ואף על גב דלא חב. אבל במה דחטא באוריה עונשא כתבית

עליה וקבל. מיד אהדר דומה לאתריה בפחי נפש. ועל דא אמר דוד (תהלים צד) לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי. לולי ה' עזרתה לי דהוה אפוטרופא דילי. כמעט שכנה וגו'. מהו כמעט, כחוטא דקיק כשיעורא דאית ביני ובין סטרא אחרא, כההוא

זוהר הקדוש ארמית

שְׁעוּרָא הָוֵת דְּלֵא שְׁכָנָה דְּוֹמָה
נִפְשִׁי.

ובגין כך בעי לאסתמךא בר
נש דלא יימא מלה כדוד.
בגין דלא יכיל למימר לדומה
(קהלת ה) כי שגגה היא, כמה
דהנה לדוד ונצח ליה קודשא
ברוך הוא בדינא. למה יקצוף
האלהים על קולך על ההוא
קול דאיהו אמר. וחבל את
מעשה ידיך דא בשר קדש
ברית קדישא דפגים ואתמשך
בגיהנם על ידא דדומה.
ובגין כך (תהלים יט) ומעשה
ידיו מגיד הרקיע אלן אנון
חבריא דאתחברו בכלה דא
ומארי קיימא דילה. מגיד
ורשים כל חד וחד. מאן
הרקיע. דא איהו (ל"ד א)
הרקיע דביה חמה ולבנה
וככביא ומזלי, ודא איהו
ספר (יתרו דף ע"א) זכרון.
איהו מגיד ורשים להו וכתוב
להו למחוי בני היכלא
ולמעבד רעותהון תדיר.
(תהלים יט) יום ליום יביע
אומר, יומא קדישא מאנון
יומין עלאין דמלכא משבחין
לון לחבריא ואמרין ההיא
מלה דאמר כל חד לחבריה.

יומא ליומא יביע ההוא אומר ומשבח ליה. ולילה ללילה כל דרגא דאשלים (נ"א
דשליט) בליליא משבח דא לדא ההוא דעת דכל חד מחבריה, ובשלימו (ס"א וברחיומו)
סגי אתעבידו לון חברין ורחימין.

זוהר הקדוש לשון הקודש

בְּמַעַט שְׁכָנָה וְכו'. מַה זֶה בְּמַעַט כְּמוֹ חוּמַי דְּקַ
כְּמוֹ הַשְׁעוּר שֵׁישׁ בִּינִי וּבִין הַצַּד הָאַחֵר, בְּאוֹתוֹ
שְׁעוּר הָיָה שְׁלֵא שְׁכָנָה דְּוֹמָה נִפְשִׁי.

אותם החברים שהתחברו עם הכלה הזו ובצלי בריתה, מגיד
ורושם כל אחד ואחד

ולבן צריך בן אדם להשמר שלא יאמר דבר ברור,
בגלל שלא יוכל לומר לדומה (קהלת ה) כי
שגגה היא, כמו שהיה לדוד ונצח אותו הקדוש
ברוך הוא בדין. למה יקצף האלהים על קולך - על
אותו קול שהוא אמר, וחבל את מעשה ידיך - זה
בשר קדש ברית הקדוש שפגם ונמשך בגיהנם על
ידי דומה. ובגלל זה (תהלים יט) ומעשה ידיו מגיד
הרקיע. אלו אותם החברים שהתחברו עם הכלה
הזו ובצלי בריתה, מגיד ורושם כל אחד ואחד.
מי הרקיע זהו הרקיע שבו חמה ולבנה וכוכבים
ומזלות, וזהו ספר זכרון, הוא מגיד ורושם
אותם וכותב אותם להיות בני ההיכל ולעשות
רצונם תמיד. (שם) יום ליום יביע אמר - יום קדוש
מאותם ימים עליונים של המלך, משבחים אותם
החברים ואומרים אותו דבר שאמר כל אחד
לחברו. יום ליום יביע אותו אומר ומשבחו, ולילה
ללילה - כל דרגה שמשלמת [נ"א: ששולמת]
בלילה משבח זה לזה אותו דעת של כל אחד
מחברו, ובשלמות [ס"א ובאהבה] רבה נעשים
להם חברים ואוהבים.

זוהר הקדוש לשון הקודש

הקדוש ברוך הוא נמצא עם הצדיקים בגן עדן

זוהר הקדוש ארמית

פרשת בראשית דף י:

היך סלקא בדבורא. דהא בשירותא פד בר נש קאים בצפרא אית ליה לברכא למאריה. בשעתא דפקח עינוי היך מברך. הכי הוו עבדי חסידי קדמאי, נטלא דמיא הוו יחבי קמיהו, ובזמנא דאתערו בליליא אסתן ידיהו. וקיימי ולעאן באורייתא ומברכי על קריאתה (וכר). תרגולא קרי ובדין פלגות ליליא ממש, ובדין קודשא בריך הוא (ס' ב) אשתכח עם צדיקיא בגנתא דעדן, ואסיר לברכא בידין מסואבות ומזהמות. (ומברכין). וכן כל שעתא.

בגין דבשעתא דבר נש נאים, רוחיה פרחא מניה. ובשעתא דרוחיה פרחא מניה, רוחא מסאבא זמין ושריא על ידי ומסאב לון ואסיר לברכא בהו בלא נטילה. ואי תימא אי הכי הא ביממא דלא נאים ולא פרח רוחיה מניה ולא שריא עליה רוחא מסאבא וכד עאל לבית הפסא לא יברך ולא יקרא בתורה אפלו מלה חדא עד דיסחי ידי. ואי תימא בגין דמלוכלכים אנון, לאו הכי הוא, במה אתלכלכו. אלא ווי לבני עמא דלא משגיחין ולא ידעין ביקרא דמאריהון ולא ידעי על מה קיימא עמא. רוחא חדא אית בכל בית הפסא דעלמא דשריא תמן ואתהני משהוא לכלוכא וטנופא ומיד שרי על אנון אצבען ידי דבר נש.

איך עולה בדבור שהרי בהתחלה, כשבן אדם קם בבקר, יש לו לברך לרבנו בשעה שפקח עינו. איך מברך כך היו עושים חסידים ראשונים: נטלה של מים היו נותנים לפניהם, ובזמן שמתעוררים בלילה, רוחצים ידיהם, ועומדים ועוסקים בתורה ומברכים על קריאתה. וכשהתרגול קורא, אז חצות הלילה ממש, ואז הקדוש ברוך הוא נמצא עם הצדיקים בגן עדן. ואסיר לברך בידים ממאות ומזהמות, [ומברכים], וכך כל שעה.

אוי לבני העולם שלא משגיחים ולא יודעים על כבוד רבונם ולא יודעים על מה עומד העולם

בגלל שבשעה שכן אדם ישן, רוחו פורחת ממנו. ובשעה שרוחו פורחת ממנו, רוח ממאה מזמנת ושורה על ידיו ומטמאת אותם, ואסיר לברך בהם ללא נטילה. ואם תאמר, אם כך, הרי ביום כשאנינו ישן ורוחו לא פורחת ממנו ולא שורה עליו רוח ממאה, וכשנכנס לבית הפסא לא יברך ולא יקרא בתורה אפלו דבר אחד עד שירחץ ידיו! ואם תאמר בגלל שהם מלוכלכים - לא כך הוא, במה התלכלכו אלא אוי לבני העולם שלא משגיחים ולא יודעים על כבוד רבונם ולא יודעים על מה עומד העולם. יש רוח אחד בכל בית פסא שבועולם ששם שורה ונהנה מאותו לבלות ומנפת, ומיד שורה על אותן אצבעות ידי הן אדם.

הוא, במה אתלכלכו. אלא ווי לבני עמא דלא משגיחין ולא ידעין ביקרא דמאריהון ולא ידעי על מה קיימא עמא. רוחא חדא אית בכל בית הפסא דעלמא דשריא תמן ואתהני משהוא לכלוכא וטנופא ומיד שרי על אנון אצבען ידי דבר נש.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

חלק הקדוש ברוך הוא לשמח עניים כפי מה שיכול לעשות
פתח רבי שמעון ואמר, כל מי ששמח באותם
המועדים ולא נותן חלק לקדוש-ברוך-הוא,
אותו רע עין, שטן שונא אותו ומקטרג עליו
ומסלקו מהעולם, וכמה צרות על צרות מסובב לו.
חלק הקדוש ברוך הוא לשמח עניים כפי מה
שיכול לעשות. בגלל שהקדוש ברוך הוא בימים
אלו בא לראות אותם בלי שבוירים שלו, ונבנם
עליהם, ורואה שאין להם לשמח, ובוכה עליהם.
עולה למעלה ורואה להחריב את העולם,

אמרתי עולם חסד יבנה, והעולם על זה קיים

באים בני הישיבה לפניו ואומרים: רבון העולם,
רחום וחנון נקראת, יתגלגלו רחמיו על
בניך! אמר להם: וכי העולם לא עשיתיהו אלא על
חסד, שכתוב (תהלים פט) אמרתי עולם חסד יבנה,
והעולם על זה קיים. אומרים לפניו המלאכים
העליונים: רבון העולם, הרי פלוני שאכל ושתה
ויכול לעשות חסד עם העניים ולא נתן להם
דבר. בא אותו מקטרג ומבקש רשות, ורודה
אחר אותו איש.

ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את
יצחק

מי לנו בעולם גדול מאברהם שעשה חסד לכל
הבריות. ביום שעשה משתה מה כתוב (בראשית
כא) ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול

פתח רבי שמעון ואמר כל
מאן דחד בנאנו מועדיא ולא
יהיב חולקיה לקודשא בריך
הוא, תהוא רע עין שטן שונא
אותו וקא מקטרג ליה וסליק
ליה מעלמא וכמה עקו על עקו
מסבב ליה. חולקיה דקודשא
ברוך הוא, למחדי למסכני
כפום מה דכיל למעבד. בגין
דקודשא בריך הוא ביומייא
אלין אתי למחמי לאנון מאנין
תבירין דיליה, ועאל עליהו
וחמי דלא אית להון למחדי,
ובכי עליהו. סליק לעילא
(ובעי) לחרבא עלמא.

אתאן בני מתיבתא קמיה
ואמרי רבון עלמא, רחום
וחנון אתקריאת יתגלגלון
רחמך על בנך. אמר לון וכי
(בני) עלמא לא (ידעין דלא)
עבדי ליה אלא על חסד
דכתיב, (תהלים פט) אמרתי
עולם חסד יבנה, ועלמא על
דא קיימא. אמרי קמיה מלאכי
עלאי, רבון עלמא הא פלניא
דאכיל ורוי ויכל למעבד טיבו
עם מסכני ולא יהיב לון מידי.
אתי תהוא מקטרגא ותבע רשו
וידך אבתריה דתהוא בר נש.

מאן לן בעלמא גדול
מאברהם דעבד טיבו לכל
ברין. ביומא דעבד משתייא, מה כתיב, (בראשית כא) ויגדל הילד ויגמל, ויעש אברהם
משתה גדול ביום הגמל את יצחק. עבד אברהם משתייא וקרא לכל רבכי דרא להיחא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

ביום הנמל את יצחק. עשה אברהם משתה וקרא לכל גדולי הדור לאותה סעודה. ולמדנו, בכל סעודת שמחה אותו מקטרג הולך ורואה. אם אותו אדם הקדים חסד לעניים והעניים בפית - אותו מקטרג נפרד מאותו בית ולא נכנס שם. ואם לא - נכנס לשם ורואה ערבוּבָה של שמחה בלי עניים ובלי חסד שהקדים לעניים, עולה למעלה ומקטרג עליו.

אברהם היה משמש את אותם המלכים והגדולים. שרה היניקה בנים לכלם

ביון שהזמין אברהם את גדולי הדור, ירד המקטרג ועמד על הפתח כמו עני, ולא היה מי שישגיח בו. אברהם היה משמש את אותם המלכים והגדולים. שרה היניקה בנים לכלם, שלא היו מאמינים בשחולידה, אלא אמרו, אסופי הוא, וחביאו אותו מן השוק. משום כך הביאו את בניהם עמם, ונטלה אותם שרה והיניקה אותם לפניהם. והו שפּתּוּב (שם) מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה. בנים ודאי. והמקטרג ההוא על הפתח. אמרה שרה, צחק עשה לי אלהים.

יצוה הקדוש ברוך הוא להקריב את יצחק קרבן

מיד עלה המקטרג ההוא לפני הקדוש ברוך הוא, ואמר לו: רבון העולם, אתה אמרת אברהם אוהבי, עשה סעודה ולא נתן לך דבר ולא לעניים,

סעודתא. ותנינן בכל סעודתא דחדוה, ההוא מקטרגא אזיל וחמי אי ההוא בר נש אקדים טיבו למסכני, ומסכני בביתא, ההוא מקטרגא אתפרש מההוא ביתא ולא עאל תמן, ואי לאו עאל תמן. וחמי ערבוּבָה דחדוה בלא מסכני, ובלא טיבו דאקדים למסכני, סליק לעילא ומקטרגא עליה.

פרשת בראשית דף יא ע"א

אברהם ביון דזמין לרברבי דרא, נחת מקטרגא וקם על פתחא כגונא דמסכנא ולא הוה מאן דאשגח ביה. אברהם הוה משמש לאנן מלכין ורברבין. שרה אוניקת בנין לכלהו, דלא הוה מהמנין כד איהי אולידת אלא אמרו אסופי הוא ומן שוקא איתאיו ליה. בגין כך אתיין בנייהו בהדיהו ונטלת לון שרה ואוניקת לון קמיהו. הדא הוא דכתיב, (בראשית כא) מי מלל (דף יא ע"א) לאברהם היניקה בנים שרה, בנים ודאי. וההוא מקטרגא על פתחא. אמרה (שרה) צחוק עשה לי אלהים.

מיד סליק ההוא מקטרגא קמי קודשא בריך הוא ואמר ליה רבון עלמא את אמרת אברהם אוהבי, (הא אברהם) עבד סעודתא ולא יתב לך מיד, ולא למסכני, ולא קריב קדמן אפילו יונה חד. ותו אמרת שרה דחייכת בה. אמר ליה קודשא בריך הוא מאן בעלמא כאברהם. ולא זו מתמן, עד דבלבל כל ההיא חדוה, ופקיד קודשא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

ולא הקריב לפניך אפלו יונה אחת. ועוד, אמרה שרה שצחקת בה. אמר לו הקדוש ברוך הוא: מי בעולם באברהם ולא זו משם עד שבלבל כל אותה שמחה, וצוה הקדוש ברוך הוא להקריב את יצחק קרבן, ונגזר על שרה שתמות על צער בנה. כל אותו הצער גרם שלא נתן דבר לעניים.

שכל מי שמשתדל בתורה, לא פוחד מעליונים ותחתונים

פתח רבי שמעון ואמר, מהו שכתוב (ישעיה לח) ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה'. תא חזי, כמה הוא חילא תקיפא דאורייתא, וכמה הוא עלאה על כלא. דכל מאן דאשתדל באורייתא לא דחיל מעילאי ומתתאי. ולא דחיל ממרעין בישין דעלמא. בגין דאיהו אחיד באילנא דחיי וליף מיניה בכל יומא.

דקא אורייתא תוליה לבר נש למיזל בארץ קשוט. תוליה ליה עיטא היך יתוב קמי מאריה לבטלא הקיא גזרה. דאפילו אתגזר עליה דלא יתבטל האי גזרה, מיד אתבטל ואסתלק מניה ולא שריא עליה דבר נש בהאי עלמא. ובגין כך בעי ליה לבר נש לאשתדלא באורייתא יממא ולילי ולא יתעדי מינה דקא הוא דכתיב (יהושע א) והגית בו יומם ולילה. ואי אתעדי מינה דאורייתא או אתפרש מינה כאלו אתפרש מאילנא דחיי.

תא חזי, עיטא לבר נש, כד איהו סליק בליליא על ערסיה

התורה מלמדת אדם ללכת בדרך אמת, תלמוד אותו עצה איך ישוב לפני רבונו לבטל את אותה הגזרה. שאפלו אם נגזר עליו שלא לתבטל הגזרה הזו - מיד מתבטלת ומסתלקת ממנו ולא שורה על האדם בעולם הזה. ומשום כך צריך האדם להשתדל בתורה ימים ולילות ולא יסור ממנה. והו שכתוב (יהושע א) והגית בו יומם ולילה. ואם סר מן התורה או נפרד ממנה, כאלו נפרד מעץ החיים.

כשקם ממשתו, צריך לברך לרבנו, ולהכנס לביתו, לפני היכלו ביראה רבה

בא ראה עצה לאדם - כשהוא עולה בלילה על מפתו, צריך לקבל עליו את המלכות

זוהר הקדוש ארמית

בעי לקבלא עליה מלכותא דלעילא בלבא שלים ולא קדמא לממסר קמיה פקדונא דנפשיה (בראשית י"ט ע"ב) ומיד אשתזיב מכל מרעין בישין ומכל רוחין בישין ולא שלטין עליה. ובצפרא קם מערסיה בעי לברכא למאריה ולמיעל לביתיה ולמסגד קמי היכליה בדחילו סגיא, ובתר כן יצלי צלותיה ויסב עיטא מאנון אבהן קדישין דכתיב, (תהלים ה) ואני ברב חסדך אבוא ביתך אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך.

הכי אוקמוה לא לפעי ליה לבר נש לעאלא לבי כנישתא אלא אי אמליך בקדמיתא באברהם יצחק ויעקב, בגין דאנון תקינו צלותא לקמי קודשא בריך הוא. הך הוא דכתיב ואני ברוב חסדך אבוא ביתך, דא אברהם. אשתחוה אל היכל קדשך, דא יצחק. ביראתך, דא יעקב. ובצי לאכללא לון ברישא, ובתר כן ייעול לבי כנישתא ויצלי צלותיה. כדין כתיב, (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

רבי פינחס קמי שכיח קמי דרבי רחומאי בכיף ימא דגנוסר. ובר נש רב וקשישא דיומין הנה ויעינוי אסתלקו מלמחמי. אמר לרבי פינחס ודאי שמענא דיוחאי חברנא אית ליה מרגלית אבן טבא, ואסתכלית בנהורא דההיא מרגלית נפקא כנהירו דשמשא מנתקה ונהרא כל עלמא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

שלמעלה בלב שלם ולהקדים למסר לפניו את פקדון נפשו, ומיד נצול מכל המחלות הרעות ומכל הרוחות הרעות ולא שולטים עליו. ובבקר, בשקם ממטתו, צריך לברך לרבנו, ולהבנם לביתו, ולהשתחוות לפני היכלו ביראה רפה, ואחר כך יתפלל תפלתו. ויקח עצה מאותם האבות הקדושים, שכתוב (תהלים ה) ואני ברב חסדך אבוא ביתך אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך.

שלא צריך לאדם להקנס לבית הקנסת אלא אם נמלך בראשונה באברהם יצחק ויעקב

כך פרשוה, שלא צריך לאדם להבנם לבית הקנסת אלא אם נמלך בראשונה באברהם יצחק ויעקב, משום שחם תקנו התפלה לפני הקדוש ברוך הוא. והו שכתוב ואני ברב חסדך אבוא ביתך - זה אברהם. אשתחוה אל היכל קדשך - זה יצחק. ביראתך - זה יעקב. וצריך להכלילם בראש, ואחר כך יבנם לבית הקנסת ויתפלל תפלתו. אז כתוב (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

שמעתי שליוחאי חברנו יש מרגלית אבן טובה

רבי פינחס היה מצוי לפני רבי רחומאי בחוף ים כנרת, ואדם גדול וקשיש ימים היה, ועינוי פסקו מלראות. אמר לרבי פינחס, ודאי שמעתי שליוחאי חברנו יש מרגלית אבן טובה, והסתכלתי באור

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

וההוא נהורא קאים משמיא
לארעא ונהיר כל עלמא עד
דיתיב עתיק יומין ויתיב על
כרסייא כדקא יאות. וההוא
נהורא כליל כללא בביתך.
ומנהורא דאתכליל בביתך. נפק
נהירו דקיק וזעיר ונפיק לבר
ונהיר כל עלמא, ופאה חולקך.
פוק ברי, פוק, זיל אבתריה
דההיא מרגלית דנהיר עלמא,
דהא שעטא קיימא לך.

נפק מקמיה וקאים למיעל
בההיא ארבא ותרין גוברין
בהדיה. חמא תרין צפרין דהוו
אתיין וטסין על ימא, רמא לון
קלא ואמר צפרין צפרין דאתון
טאסין על ימא, חמיתון דוך
דבר יוחאי תמן, אשתהי
פורתא אמר, צפרין צפרין זילו
ואתיבו לי. פרחו ואזילו, עאלו
בימא ואזלי להון. עד דנפק,
הא אנון צפרין אתיין ובפומא
דחדא מנייהו פתקא חדא
וכתיב בגווה דהא בר יוחאי
נפק מן מערתא (הוא) ורבי
אלעזר בריה. אזל לגביה
ואשכח ליה משניא וגופיה
מליא חלודין. בכה (דף יא ע"ב)
בהדיה ואמר ווי דחמיתך
בכה.

המרגלית ההיא שיוצא כאור השמש מנרתיקה
והאירה את כל העולם, ואותו האור עמד מן השמים
לארץ והאיר את כל העולם עד שישב עתיק הימים
וישב על הכסא כראוי. והאור ההוא כלל הכל בביתך,
ומהאור שנגלל בביתך יצא אור דק וקטן, ויצא
החוצה והאיר את כל העולם. אשרי חלקך. צא, בני,
צא, ולך אחר המרגלית ההיא שמאירה את כל
העולם, שהרי השעה עומדת לך.

ובפי אחת מהן פתקה אחת, וכתוב בתוכה שהנה בר יוחאי יצא
מן המערה ורבי אלעזר בנו

יצא מלפניו ועמד להפגם לאניה ההיא, ושני
גברים עמו. ראה שתי צפרים שהיו באות
וטסות על הים. הרים להם קול ואמר: צפרים
צפרים, שאתן טסות על הים, הראיתם את המקום
ששם בר יוחאי השתהה מעט, אמר: צפרים
צפרים, לכו והשיבו אותי. פרחו והלכו. נכנסו לים
והלכו להן. עד שיצא, הנה אותן צפרים באות,
ובפי אחת מהן פתקה אחת, וכתוב בתוכה
שהנה בר יוחאי יצא מן המערה ורבי אלעזר בנו.
הלך אליו, ומצא אותו משנה, וגופו מלא חלודים.
בכה עמו ואמר: וי שראיתך בכה. אמר: אשרי
חלקי שראית אותי בכה. שאלמלא לא ראיתי אותי
בכה, לא הייתי בכה.

פתח רבי שמעון במצוות התורה ואמר, מצוות

בכה. אמר ופאה חולקי דחמית לי בכה דאלמלא לא חמיתא לי בכה לא הוינא בכה.

פתח רבי שמעון בפקודי אורייתא. ואמר פקודי אורייתא דיהב קודשא בריך הוא לישראל
כלהו באורייתא בארץ כלל כתיבי:

זוהר הקדוש ארמית

בראשית ברא אלהים. הָדָא הִיא פְּקוּדָא קְדָמָא דְכָלָא. וְאֶקְרִי פְּקוּדָא דָא יְרָאת ה' דְאֶקְרִי ראשית. דְכְתִיב, (תהלים קיא) ראשית חֲכָמָה יְרָאת יי. (משלי א) יְרָאת יי ראשית דעת. בְּגִין דְמְלָה דָא ראשית אֶקְרִי. וְדָא אִיהִי תַרְעָא לְאֶעְלָא גו מְהִימְנוּתָא. וְעַל פְּקוּדָא דָא אֲתִקְנִים כָּל עֲלָמָא.

יְרָאָה אֲתַפְרֵשׁ לְתַלַּת סְטָרִין. תְּרִין מְנִיְהוּ לִית בְּהוּ עִיקְרָא כְּדָקָא יָאוּת, וְחֵד עִיקְרָא דִּירָאָה. אִית בַּר נִשׁ דְּדַחִיל מְקוּדָשׁ בְּרִיךְ הוּא בְּגִין דִּיִּחְוֹן בְּנוּהִי וְלֹא יְמוּתוֹן. או דְּחִיל מְעוּנָשׁ דְּגוּפִיָּה או דְּמְמוּנִיָּה. וְעַל דָּא דְּחִיל לִיה תְּדִיר. אֲשַׁתְּכַח יְרָאָה דְּאִיהוּ דְּחִיל לְקוּדָשׁ בְּרִיךְ הוּא לֹא שׁוֹי לְעַקְרָא. אִית בַּר נִשׁ דְּדַחִיל מִן קוּדָשׁ בְּרִיךְ הוּא בְּגִין דְּדַחִיל מְעוּנָשׁ דְּהִהוּא עֲלָמָא וְעוּנָשׁ דְּגִיְהֵנִס. תְּרִין אֲלִין לֹא עִיקְרָא דִּירָאָה אֲנֹן וְשִׁרְשָׁא דִּילִיָּה.

יְרָאָה דְּאִיהִי עִקְרָא, לְמַדְחִל בַּר נִשׁ לְמֵאֲרִיָּה בְּגִין דְּאִיהוּ רַב וְשִׁלִּיט עִקְרָא וְשִׁרְשָׁא דְכָל עֲלָמִין וְכָלָא קָמִיָּה כָּלָא חֲשִׁיבִין. כְּמָה דְּאֲתַמָּר (דניאל ד) וְכָל דִּיִּירִי אֲרַעָא כָּלָא חֲשִׁיבִין. וְלִשְׁוֹאָה רְעוּתִיָּה בְּהִהוּא אֲתַר דְּאֶקְרִי (נ"א ב) יְרָאָה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

הַתּוֹרָה שֶׁנִּתֵּן בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, כֵּלָן בְּתוֹבוֹת בַּתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ כָּלָל.

יְרָאת ה' ראשית דעת

בראשית ברא אלהים. זוהי המצוה הראשונה של הכל. וְנִקְרְאת מִצְוָה זו יְרָאת ה', שְׁנִקְרְאת ראשית, שְׁפָתוֹב (תהלים קיא) ראשית חֲכָמָה יְרָאת ה'. (משלי א) יְרָאת ה' ראשית דעת. מִשּׁוּם שֶׁדָּבָר זֶה נִקְרָא ראשית, וְזֶה הַשַּׁעַר לְהַכְנִים לַתּוֹךְ הָאֲמוּנָה, וְעַל הַמִּצְוָה הַזֹּאת מִתְקַיֵּם כָּל הָעוֹלָם.

שְׁנֵי אֵלֶּה לֹא עֶקֶר שֶׁל יְרָאָה הֵם וְהַשִּׁרְשׁ שֶׁלֹּא

הִירָאָה נִפְרֶדֶת לְשִׁלְשָׁה צִדִּדִּים, שְׁנֵים מֵהֶם אֵין בְּהֶם עֶקֶר בְּרָאוּי, וְאֶחָד עֶקֶר שֶׁל יְרָאָה. יֵשׁ אָדָם שִׁירָא מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרִי שִׁיחִיו בְּנִיו וְלֹא יְמוּתוֹ, או שִׁירָא מְעֻנָּשׁ שֶׁל גּוּפוֹ או שֶׁל מְמוּנּוֹ, וְעַל כֵּן יֵרָא מְמוּנּוֹ תְּמִיד. נִמְצְאת הִירָאָה שֶׁהוּא יֵרָא מִן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא שֵׁם אוֹתָהּ לְעַקֵּר. יֵשׁ אָדָם שְׁפּוֹחֵד מִן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשּׁוּם שְׁפּוֹחֵד מְעֻנָּשׁ אוֹתוֹ הָעוֹלָם וּמְעֻנָּשׁ הַגִּיְהֵנִס. שְׁנֵי אֵלֶּה לֹא עֶקֶר שֶׁל יְרָאָה הֵם וְהַשִּׁרְשׁ שֶׁלֹּא.

הִירָאָה שֶׁהִיא עֶקֶר, שְׁאָדָם יֵרָא מִרְבוּנוֹ מִשּׁוּם שֶׁהוּא גָּדוֹל וְשִׁלִּיט, עֶקֶר וְשִׁרְשׁ שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְהַכֹּל לִפְנֵיו כְּלֹא חֲשׁוּבִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דניאל ד) וְכָל דִּיִּירִי הָאָרֶץ כְּאִיִּנִם חֲשׁוּבִים, וְלִשְׁיִם אֵת רְצוֹנוֹ בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא יְרָאָה.

יְרָאת ה' שְׁנִקְרְאת יְרָאת ה' לְחַיִּים

בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאֶמֶר, אוֹי אִם אֶמֶר, וְאוֹי אִם לֹא בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאֶמֶר וְאוֹי אִם אֶמֶר, אוֹי אִם לֹא אֶמֶר. אִי אֶמֶר וְנִדְעוֹן חֲיִיבִין הֵיךְ יִפְלַחוּן

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

אמר. אם אמר - ידעו הרשעים איך יעברו את רבונם. אם לא אמר - יאברו החברים את הדבר הזה. במקום ששורה יראה קדושה, מלפניה יש יראה רעה שמלקה ומכה ומקטרגת, והיא הרצועה להלקות את הרשעים, ומי שפחד בגלל ענש המלקות והקטרוג כמו שנתבאר, לא שורה עליו אותה יראת ה' שנקראת יראת ה' לחיים. אלא מי שורה עליו היראה הרעה ההיא. ונמצא ששורה עליו הרצועה ההיא, יראה רעה ולא יראת ה'.

מי ששומר היראה הזו - שומר הכל

ומשום כך המקום שנקרא יראת ה' נקרא ראשית דעת, ועל כן נכללת כאן המצוה הזו, וזה העקר והיסוד לכל שאר המצוות של התורה. מי ששומר היראה הזו - שומר הכל. לא שומר יראה - לא שומר את מצוות התורה, שהרי זה השער של הכל. ומשום כך כתוב בראשית, שהיא יראה, ברא אלהים את השמים ואת הארץ. שמי שעובר על זה, עובר על מצוות התורה. וענשו של מי שעובר על זה - הרצועה הרעה הזו מלקה אותו, והינו והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים. הנה אלו ארבעה ענשים להעניש בהם את הרשעים.

והיה בער באש עד לב השמים

תהו - זה חנק, שכתוב (ישעיה לז) קו תהו, (זכריה ב) חבל מדה. בהו - זו סקילה, אבנים המשקעות בתוך

למאריהון. אי לא אימא יאבדון חברייא מלה דא. באתר דיראה קדישא שרי, מלרע אית יראה רעה דלקי ומחי ומקטרג ואיהי רצועה לאלקא חייבא. ומאן דדחיל בגין עונש דמלקיותא וקטרוגא כמה דאתמר. לא שריא עליה ההיא יראת ה' דאיקרי יראת ה' לחיים. אלא מאן שריא עליה ההיא יראה רעה. ואשתכח דשריא עליה ההיא רצועה יראה רעה ולא יראת ה'.

ובגין כך אתר דאקרי יראת ה' ראשית דעת אקרי. ועל דא אתכליל הכא פקודא דא. ודא עקרא ויסודא לכל שאר פקודין דאורייתא. מאן דנטיר יראה (דא) נטיר כלא. לא נטיר יראה לא נטיר פקודי אורייתא, דהא דא תרעא דכלא. ובגין כך כתיב בראשית דאיהי יראה, ברא אלהים את השמים ואת הארץ. דמאן דעבר על דא עבר על פקודי דאורייתא. ועונשו דמאן דעבר על דא האי רצועה רעה אלקי ליה. והינו והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים. הא אלין ארבע עונשין לאענשא בהון חייבא.

תהו דא חנק, דכתיב, (ישעיה

לז) קו תהו (זכריה ב) חבל מדה. בהו דא סקילה, אבנין דמשוקעין גו תהומא רבא לעונשא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

התהום הגדול לענש את הרשעים. וחשך - זו שרפה, שכתוב (דברים ה) ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשך, (שם ד) ויהי בער באש עד לב השמים חשך וכו'. וזו האש החזקה שעל ראשי הרשעים מתחילה לשרף אותם. ורוח - זה הרג בסוף. רוח סערה, חרב שנונה מלהטת בו, כמו שנאמר (בראשית א) ואת להט החרב המתהפכת, ונקראת רוח. הענש הזה למי שיעבר על מצוות התורה. ואחר כתוב יראה ראשית, שהיא הכלל של הכל. מכאן והלאה שאר מצוות התורה.

שאדם יאהב את רבונו אהבה שלמה

מצוה שניה - זוהי מצוה שמצוה של יראה נאחזה בה ולא יוצאת ממנה לעולמים, והיא אהבה"ה. שאדם יאהב את רבונו אהבה שלמה. ומה היא אהבה שלמה זו אהבה רבה, שכתוב (שם יז) התהלך לפני והיה תמים, שלם באהבה. וזהו שכתוב ויאמר אלהים יהי אור. זו אהבה שלמה שנקראת אהבה רבה. וכאן היא המצוה שאדם יאהב את רבונו בראוי.

אמר רבי אלעזר, אבא, אהבה בשלמות אני שמעתי בזה. אמר לו, אמר, בני, לפני רבי פינחס, שהרי הוא עומד בדרגה הזו. אמר רבי אלעזר, אהבה רבה הינו אהבה שלמה בשלמות של שני צדדים, ואם אין נכללת בשני צדדים - אינה אהבה בראוי בשלמות.

פרשת בראשית דף יב ע"א

דחייבא. וחשך דא שריפה, דכתיב, (דברים ה) ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשך (דברים ד) ויהי בער באש עד לב השמים חשך כו'. ודא אשא תקיפא דעל רישיהון דחייבא שרי לאוקדא לון. ורוח דא הרג בסוף. רוח סערה חרבא משנא היא מלהטא ביה. כמא דאת אמר, (בראשית א) ואת להט החרב המתהפכת ואקרי רוח. האי עונשא למאן דיעבר על פקודי אורייתא. וכתיב לבתר יראה, ראשית, דאיהי כללא דכלא. מכאן והלאה שאר פקודין דאורייתא.

פקודא תניינא דא איהי פקודא. דפקודא דיראה אתאחדת בה ולא נפקא מינה לעלמין. ואיהי אהבה"ה. למרחם בר נש למאריה רחימו שלים. ומאן איהו רחימו שלים. דא אהבה רבה דכתיב, (בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים שלים ברחימותא. ודא הוא דכתיב ויאמר אלהים יהי אור דא רחימו שלימותא דאקרי (פקודי רנ"ב) אהבה רבה. והכא איהו פקודא למרחם בר נש למאריה כדקא יאות.

אמר רבי אלעזר, אבא, רחימתא בשלימו אנא שמענא ביה. אמר ליה אימא ברי קמי דרבי פינחס דקא איהו בהאי דרגא קאים. אמר רבי אלעזר אהבה רבה היינו אהבה שלימותא

זוהר הקדוש ארמית

בשלימו דתריין סטריין, ואי לא אתכליל בתריין סטריין לאו (דף יב ע"א) איהו אהבה כדקא יאות בשלימו.

ועל דא תנינן בתריין סטריין אתפרש אהבה רחימו דקודשא בריך הוא. אית מאן דרחים ליה מגו דאית ליה עותרא, אורכא דיומין, בנין סחרניה, שליט על שנאוי, ארחוי מתתקנן ליה, ומגו כף רחים ליה. ואי להאי יהא בהפוכא ויהדר עליה קודשא בריך הוא גלגולא דדינא קשיא, יהא שניא ליה ולא ירחם ליה כלל. ובגין כף רחימו דא לאו איהו אהבה דאית ליה עקרא.

רחימו דאקרי שלים ההוא דהוי בתריין סטריין בין בדינא בין בטיבו. ותקונא דארחוי דרחים ליה למאריה כמה דתנינן אפלו הוא נטיל נשמתך מינד. דא איהו רחימו שלים דהוי בתריין סטריין (יז ע"ב). ועל דא אור דמעשה בראשית נפק ולבתר אגניז. כד אגניז נפק דינא קשיא ואתכלילו תריין סטריין כחדא למהוי שלימו דא אהבה כדקא יאות. נטיליה רבי שמעון ונשקיה.

אתא רבי פינחס ונשקיה וברכיה ואמר בודאי קודשא בריך הוא שדרני הכא. דא הוא (לעיל דף י"א ע"א) נהירו דקיק דאמרו לי דאתכליל בביתאי ולבתר נהיר כל עלמא. אמר רבי אלעזר ודאי לא איצטריך לאתנשי ירא"ה בכל פקודין, כל שכן בפקודא דא אצטריך ירא

זוהר הקדוש לשון הקודש

ועל כן שנינו, לשני צדדים נפרדת האהבה, אהבת הקדוש ברוך הוא. יש מי שאוהב אותו מתוך שיש לו עשר, אך ימים, בנים סביבו, שולט על שונאיו, דרכיו מתקנות לו, ומתוך כך אוהב אותו. ואם לזה יתהפך ויחזיר עליו הקדוש ברוך הוא גלגול של דין קשה - ישנא אותו ולא יאהב אותו כלל, ובגלל כך אהבה זו אינה אהבה שיש לה עקר.

אהבה שנקראת שלמה, ההוא שהיה בשני הצדדים - בין בדין בין בחסד. ותקון דרכו שאוהב את רבונו, כמו ששנינו, אפלו שנוטל את נשמתך ממך. זו היא אהבה שלמה בשני צדדים. ועל כן האור של מעשה בראשית יצא ואחר כך נגנו. בשננו, יצא דין קשה, ונכללו שני הצדדים יחד, שתהיה שלמות האהבה בראוי.

זה הוא אור קטן שאמרו לי שנכלל בביתי ואחר כך מאיר לכל העולם

נטלו רבי שמעון ונשקו. בא רבי פינחס ונשקו וברכו, ואמר, בודאי הקדוש ברוך הוא שלחני לכאן. זה הוא אור קטן שאמרו לי שנכלל בביתי ואחר כך מאיר לכל העולם. אמר רבי אלעזר, בודאי לא צריך לשבח ירא"ה בכל המצוות, כל שכן במצוה הזו צריך יראה להתדבק בזה. איך מתדבק האהבה היא בצד אחד טוב, כמו שנתבאר שנותן עשר וטוב, אך של חיים, בנים

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

ומזונות, אז צריך לעורר יראה ולפחד שלא יגרם החטא. ועל זה כתוב (משלי כח) אשרי אדם מפחד תמיד, משום שזה כולל ירא'ה באהב'ה.

וכך צריך בצד האחר של הדין הקשה לעורר בו יראה. כשרואה שהדין הקשה שורה עליו, אז יעורר יראה ויפחד מרבנו כראוי ולא יקשה לבו. ועל זה כתוב (שם) ומקשה לבו יפול ברעה, באותו הצד האחר שנקרא רעה. נמצאת שיראה שנאחזה בשני צדדים ונכללת מהם, וזוהי אהבה שלמה כראוי.

מי שמדליק נר במוצאי שבת בטרם שמיגיעים ישראל לקדשה דסדרא

אמרו רבותינו זכרונם לברכה, שלשה הם שגורמים רעה לעצמם: אחד - מי שמקלל את עצמו. השני - מי שזורק לחם או פרורים שיש בהם כזית. השלישי - מי שמדליק נר במוצאי שבת בטרם שמיגיעים ישראל לקדשה דסדרא, שגורם לאש הגיהנם להדליק באש הזו טרם שהגיע זמנם. שמקום אחד יש בגיהנם לאותם שמחללים שבתות, ואותם שענושים בגיהנם מקללים את אותו שהדליק נר טרם שהגיע זמנו, ואומרים לו: (ישעיה כב) הנה ה' מטלטלך טלטלה גבר וגו', (שם) צנוף יצנף צנפה כדור אל ארץ רחבת ידים.

לאתדבקא בהאי. היך אתדבקא. אהבה איהי בסטרא חד טב כמה דאתמר דיהב עותרא וטב אורכא דחיי בני מזוני, כדין איצטריך לאתערא יראה ולמדחל דלא יגרם חובא. ועל דא כתיב, (משלי כח) אשרי אדם מפחד תמיד, בגין דהא כליל ירא'ה באהב'ה.

והכי איצטריך בסטרא אחרא דדינא קשיא לאתערא ביה יראה. כד חמי דדינא קשיא שריא עלוי, כדין יתער יראה וידחל למאריה כדקא יאות ולא יקשה לביה. ועל דא כתיב, (משלי כח) ומקשה לבו יפול ברעה. בההוא סטרא אחרא דאקרי רעה. אשתכח יראה דאתאחדת בתרין סטרין ואתכלילת מנייהו. ודא איהו אהבה שלימתא כדקא יאות.

פרשת בראשית זוהר בראשית (יד):

אמרו רבותינו ז"ל תלתא אנון גרמין בישא לגרמיהו. חד מאן דלייט גרמיה. תניינא מאן דזרק נחמא או פרורין דאית בהו כזית. תליתאה מאן דאוקיד שרגא במפקא דשבתא עד לא מטו ישראל

לקדושא דסדרא דגרים לנורא דגיהנם לאדלקא בהאי נורא עד לא מטא זמניהו. דחד דויכתא אית בגיהנם לאנון דקא מחללי שבתות, ואנון דענושין בגיהנם לייטין ליה לההוא דאוקיד שרגא עד לא מטא זמניה, ואמרי ליה (ישעיה כב) הנה יי מטלטלך טלטלה גבר וגו' (ישעיה כב) צנוף יצנף צנפה כדור אל ארץ רחבת ידים.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

משום שאין ראוי הוא להדליק אש פשיצאת שבת עד שישאאל מבדילים בתפלה ומבדילים על הכוס, משום שעד אותו הזמן שבת היא, וקדשת השבת שולטת עלינו. ובשעה שמבדילים על הכוס, כל אותם החילות וכל אותם המחנות שהתמנו על ימות החול, כל אחד ואחד ישוב למקומו ולעבודתו שהתמנה עליה.

ועם כל זה לא שולטים עד שיהיו אורות מסוד הנר

משום שפשיצאנא שבת והתקדש היום, הקדש מתעורר ושולט בעולם, והחל מתבטל שלטונו, עד השעה שיוצאת השבת לא שבים למקומם. ואף על גב שיוצאת שבת, לא שבים למקומם עד הזמן שישאאל אומרים ברוך אתה יי' המבדיל בין קדש לחול. אז הקדש מסתלק, והמחנות שהתמנו על ימות החול מתעוררים ושבים למקומם, כל אחד ואחד על משמרתו שהפקד עליה. ועם כל זה לא שולטים עד שיהיו אורות מסוד הנר. וכלם נקראים מאורי האש, משום [שמאור האש ששופע] [נ"א שמסוד עמוד האש] ומיסוד האש באים בלם ושולטים על העולם התחתון. וכל זה כשאדם מדליק נר טרם השלימו ישראל את הקדשה דסדרא.

ויתן לך האלהים מטל השמים (דברים כח) ברוך אתה בעיד וברוך אתה בשדה

אבל אם הוא ממתין עד שישלימו קדשה דסדרא,

תתאה. וכל דא כד בר נש אדליק שרגא עד לא שלימו ישראל קדושא דסדרא.

אבל אי איהו ממתין עד דישלימו קדושא דסדרא, אנון חייבין דגיהנם מצדיקין עליהו

בגין דלאו יאות הוא לאדלקא נורא כד נפיק שבתא עד דמבדלי ישראל בצלותא ומבדלי על כסא. בגין דעד ההוא זמנא שבת הוא, וקדושה דשבת שליט עלנא. ובשעתא דמבדילין על כסא כל אנון חייילין וכל אנון משריין דאתמנן על יומי דחול, כל חד וחד יתיב לאתריה ופולחניה דאתמני עליה.

בגין דכד עאל שבתא ואתקדש יומא, קדש אתער ושלט בעלמא, וחול אתעדי משולטנותא דיליה, עד שעתא דנפיק שבתא לא תייבין לאתריה. ואף על גב דנפיק שבתא לא תייבין לאתריהו עד זמנא דאמרי ישראל ברוך אתה יי' המבדיל בין קדש לחול. כדין קדש אסתלק, ומשריין דאתמניאו על יומי דחול מתעריין ותייבין לאתריהו כל חד וחד על מטריה דאתפקד עליה. ועם כל דא לא שלטין עד דיהון נהורין מרזא דשרגא. וכלהון אקרון מאורי האש בגין (דמנהורא דנורא דנגדא) (נ"א דמרוא דעמודא דנורא) ומיסודא דנורא אתיאנן כלהו ושלטין על עלמא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

אותם הרשעים שבניהגמם מצדיקים עליהם את דינו של הקדוש ברוך הוא, והם מקימים על אותו האיש כל הברכות שאומרים הצבור (בראשית כז) ויתן לך האלהים מטל השמים (דברים כח) ברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה וגו'. (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטתו ה'. ביום רע היה צריך להיות, מה זה ביום רעה היום ששולטת הרעה ההיא לקחת את נשמתו. אשרי משכיל אל דל - והו שכיב מרע לרפאו מחטאו אצל הקדוש ברוך הוא. דבר אחר - זה היום שהדין שורה על העולם, נצול ממנו, כמו שנאמר ביום רעה ימלטתו ה'. היום שנמסר הדין לאותה רעה לשלט על העולם.

והיה לך ה' לאור עולם

רבי יוחנן אמר, זכו ישראל שהאיר להם הקדוש ברוך הוא ואינם צריכים למאור אחר, שכתוב (ישעיה ס) והיה לך ה' לאור עולם. אמר רבי אבהו, כיון שנתחלף להם השלטון, מונים חשבון ללבנה שבה מנהגת נהג בצאן יוסף. ומום אין בך - שלא נמצא בה חסרון בשביל מועדים וזמנים:

אמר להם הקדוש ברוך הוא: אם אתם הייתם למטה כמותו, הייתם חוטאים יותר ממנו

הנפילים, עליהם נאמר (שם) ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טובות הנה. ואלה

אשתכח בה גרעונה בגין מועדין וזמנין ע"כ: (ער כאן מההשמטות).

פרשת בראשית דף כה:

דינא דקודשא בריך הוא, ואנון מקיימי על ההוא בר נש כל ברכאן דקא אמרי צבורא (בראשית כז) ויתן לך האלהים מטל השמים (דברים כח) ברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה וגו'. (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטתו יי. ביום רע מבכי ליה, מאי ביום רעה. יומא דשלטא ההיא רעה למיסב נשמתיה. אשרי משכיל אל דל דא הוא שכיב מרע לאסאה ליה מחובוי גבי קודשא בריך הוא. דבר אחר דא יומא דדינא שריא על עולמא אשתזיב מניה כמה דאתמר ביום רעה ימלטתו יי. יומא דאתמסר דינא לההוא רעה לשלטא על עולמא (חסר).

פרשת בראשית דף יז.

רבי יונתן אמר זכו ישראל דנהיר לון קודשא בריך הוא ולית אנון צריכים לבוצינא אחרא דכתיב (ישעיה ס) והיה לך יי לאור עולם. אמר רבי אבהו, כיון שנתחלף להו שולטנא אינון מונין חושבנא לסיהרא דבה מנהגת נהג בצאן יוסף ומום אין בך דלא

נפילים עליהו אתמר (בראשית ו) ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טובות הנה. ואלין אנון מינא תניינא מאלין נפילים מלעילא. דכד בעא קודשא בריך הוא למעבד אדם דאמר

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

הם מין שני מהנפילים האלה מלמעלה. שכשרצה הקדוש ברוך הוא לעשות אדם, שאמר נעשה אדם בצלמנו וגו', רצה לעשות אותו ראש לכל העליונים להיות ממנה על כלם ושיהיו מתמנים על ידו, כמו שיוסף שנאמר בו (שם מא) ויפקד פקדים על הארץ, הם רצו לקטרגו ואמרו (תהלים ה) מה אנוש כי תזכרנו וגו', שעתיד לחטא לפניו. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אם אתם הייתם למטה כמותו, הייתם חוטאים יותר ממנו. מיד - ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו', חשקו בהם, והקדוש ברוך הוא הפילם למטה בשלשלאות.

והם עז"א ועז"ל, שמהם הנשמות של הערב רב, שהם הנפילים, שהפילו עצמם לזנות אחר נשים שהן טובות, ולכן הפילם הקדוש ברוך הוא מהעולם הבא שלא יהיה להם חלק שם, ונתן להם שכרם בעולם הזה, כמו שנאמר (דברים ז) ומשלים לשנאיו אל פניו להאבידו וגו'.

הבה נבנה לנו עיר וגו' ונעשה לנו שם. ובונים בתי כנסיות ומדרשות, ולא לשם ה'

הגבורים - מין שלישי, עליהם נאמר (בראשית ז) המה הגבורים וגו' אנשי השם, והם מצד אלה שנאמר בהם (שם יא) הבה נבנה לנו עיר וגו' ונעשה לנו שם. ובונים בתי כנסיות ומדרשות, ושמים בהם ספר תורה ועטרה על ראשו, ולא לשם ה', אלא לעשות להם שם. זהו שכתוב

נעשה אדם בצלמנו וגו'. בעא למעבד ליה רישא על עלאין למנהי איהו פקיד על כלהו. ולמנהי אנון פקידין על ידי. כגוונא דיוסף דאתמר ביה (בראשית מא) ויפקד פקידים על הארץ. אנון (לעיל כ"ג א) בעו לקטרגא ליה ואמרו (תהלים ה) מה אנוש כי תזכרנו וגו' דעתיד למחטי קמך. אמר לון קודשא בריך הוא אי אתון הויתון לתתא פנותיה, תיר הויתון חבין מניה. מיד ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו' חשקו בהון וקודשא בריך הוא אפיל לון לתתא בשלשלאן.

פרשת בראשית דף כה ע"ב

ואנון (דף כה ע"ב) עז"א ועז"ל דמניהו נשמתהון דערב רב דאנון נפילים דאפילו גרמיהו לזנות בתר נשיא דאנון טבאן. ובגין דא אפיל לון קודשא בריך הוא מעלמא דאתי דלא יהא לון חולקא תמן ויהיב לון אגריהו בהאי עלמא כמא דאת אמר, (דברים ז) ומשלים לשונאיו אל פניו להאבידו וגו'.

גבורים מינא תליתא עליהו

אתמר המה הגבורים וגו' אנשי השם. ואנון מסטרא דאלין דאתמר בהון (בראשית יא) הבה נבנה לנו עיר ונעשה לנו שם. ובגין בתי כנסיות ומדרשות ושריין בהון ספר תורה ועטרה על ראשו, ולא לשמא דיי, אלא למעבד לון שם. הךא הוא דכתיב ונעשה לנו שם, וסטרא

זוהר הקדוש ארמית

אחרא מתגברין על ישראל
דאנון כעפרא דארעא. וגזלין
לון ואתברת עבדתא ועליהו
אתמר (בראשית ז) והמים גברו
מאד מאד על הארץ.

רפאים מינא רביעאה. אם
יחזון לישראל בדוחקא
מתרפין מנייהו. ואית לון רשו
לשזבא לון ולא בעאן.
ומתרפין מאורייתא ומאלין
דמשתדלין בה למעבד טב עם
עובדי כוכבים ומזלות. עליהו
אתמר (ישעיה כו) רפאים כל
יקומו, בזמנא דיייתי פקידה
לישראל אתמר בהון (ישעיה כו)
ותאבד כל זכר למו.

ענקים מינא חמישאה דאנון
מזלזלין לאלין דאתמר בהון
(משלי א) וענקים לגרורתיה.
ועליהו אתמר (דברים ב) רפאים
יחשבו אף הם כענקים שקילין
דא לדא. אלין אנון דאהדרו
עלמא לתהו ובהו. ורזא דמלה
(דבניניה) חרב בי מקדשא
והארץ היתה תהו ובהו דאיהי
עקרא וישובא דעלמא. מיד
דייתי אור דאיהו קודשא בריך
הוא יתמחון מן עלמא ויתאבדון.
אכל פורקנא לאו איהי תליא
אלא בעמלק עד דיתמחי דביה
אומא ויהא אנקמה.

פרשת בראשית לא:

זוהר הקדוש לשון הקודש

ונעשה לנו שם. וצד אחר מתגברים על ישראל
שהם כעפר הארץ, וגזלים אותם ומתבטלת
העבודה, ועליהם נאמר (שם ז) והמים גברו מאד
מאד על הארץ.

רפאים כל יקמו. בזמן שתבא פקידה לישראל, נאמר בהם (שם)
ותאבד כל זכר למו

הרפאים - מין רביעי, אם יראו את ישראל בדחוק,
מתרפים מהם, ויש להם רשות להצילם
ולא רוצים. ומתרפים מהתורה ומאלה שמשתדלים
בה לעשות טוב עם עובדי כוכבים ומזלות. עליהם
נאמר (ישעיה כו) רפאים כל יקמו. בזמן שתבא פקידה
לישראל, נאמר בהם (שם) ותאבד כל זכר למו.

הנאלה אינה תלויה אלא בעמלק עד שימחה

הענקים - מין חמישי, שהם מזלזלים לאותם
שנאמר בהם (משלי א) וענקים לגרורתיה,
ועליהם נאמר (דברים ב) רפאים יחשבו אף הם
כענקים. שקולים זה לזה. אלה אותם שמחזירים
את העולם לתהו ובהו. וסוד הדבר, [שבגללם]
נחרב בית המקדש והארץ היתה תהו ובהו, שהיא
עקר וישוב העולם. מיד כשיבא האור, שהוא
הקדוש ברוך הוא, ימחו מן העולם ויאבדו. אבל
הנאלה אינה תלויה אלא בעמלק עד שימחה,
שבו השבועה, והרי פרשוה.

אור שהרצה מקדוש ברוך הוא לאדם הראשון ויהי רואה בו
סוף העולם ועד סוף העולם

ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. [ויאמר אלהים,

ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. (ויאמר אלהים למי הוא אומר אינו אלא לאחרים. יהי (לעיל

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

למי הוא אומר? אינו אומר אלא לאחרים, יהי אור לעולם הזה, ויהי אור לעולם הבא. וזהו האור שבא הקדוש ברוך הוא בתחלה, והוא אור העין, והוא אור שהראה הקדוש ברוך הוא לאדם הראשון והיה רואה בו מפות העולם ועד סוף העולם, והוא אור שהראה הקדוש ברוך הוא לדוד, והיה משבח ואומר (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. והוא האור שהראה הקדוש ברוך הוא למשה וראה בו מגלעד ועד דן.

ותצפנהו שלשה ירחים

ובשעה שראה הקדוש ברוך הוא שיעמדו שלשה דורות של רשעים, והם, דור אנוש, ודור המבול, ודור הפלגה - גנז אותם כדי שלא ישתמשו בו, ונתן אותם הקדוש ברוך הוא למשה והשתמש בו שלשה חדשים שנשארו לו מיום עבדו, כמו שנאמר (שמות ב) ותצפנהו שלשה ירחים.

עשה אור כשלקה

ואחר שלשה ירחים נכנס לפני פרעה, לקח אותו הקדוש ברוך הוא ממנו, עד שעמד על הר סיני לקבל את התורה, והחזיר לו אותו האור והשתמש בו כל ימיו. ולא יכלו בני ישראל לקרב אליו, עד שנתן מסוה על פניו, כמו שנאמר (שם לד) ויראו מגשת אליו. והתעטף בו כטלית. והו שכתוב (תהלים קד) עטה אור כשלמה.

(כב) אור לעולם הזה. ויהי אור לעולם הבא). ודא (דא) איהו נהורא דברא קודשא בריך הוא בקדמיתא. והוא נהורא דעניא. והוא נהורא דאחזי קודשא בריך הוא לאדם קדמא והוי חזי ביה מסייפי עלמא ועד סייפי עלמא. והוא נהורא דאחזי קודשא בריך הוא לדוד והיה משבח ואמר (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. והוא נהורא דאחזי קודשא בריך הוא למשה וחמא ביה מגלעד ועד דן.

ובשעתא דחמא קודשא בריך הוא דיקומון תלתא דרין חייבין. ואנון דרא דאנוש ודרא דטופנא ודרא דפלגה (נ"א גניז ליה) בגין דלא ישתמשון ביה, ויהב יתיה קודשא בריך הוא למשה ואשתמש ביה תלת ירחין דאשתאון ליה מיומי עבדא דיליה. כמא דאת אמר, (שמות ב) ותצפנהו שלשה ירחים.

ובתר תלת ירחין עאל קמי פרעה נטיל ליה קודשא בריך הוא מניה. עד דקאים על טורא דסיני לקבלא אורייתא והדר ליה ההוא נהורא

ואשתמש ביה כל יומיו. ולא יכלו בני ישראל למקרב בהדיה עד דיהב מסוה על אנפוי כמא דאת אמר, (שמות לה) ויראו מגשת אליו. ואתעטף ביה כטלית. הךא הוא דכתיב, (תהלים קד) עוטה אור כשלמה.

זוהר הקדוש ארמית

יהי אור ויהי אור. כל מה דאתמר ביה ויהי הוא בעלמא דין ובעלמא דאתי. אמר רבי יצחק אור דברא קודשא ברין הוא בעובדא דבראשית הוה סליק נהוריה מסייפי עלמא עד סייפי עלמא ואתגניז.

פרשת בראשית דף לב ע"א

מאי טעמא אתגניז. בגין דלא יתהנון מניה חייבי עלמא. ועלמין לא יתהנון בגיניהון. והוא טמיר לצדיקא, לצדיק דיקא (דף לב ע"א) דכתיב, (תהלים צז) אור ורוע לצדיק ולישרי לב שמחה וכדין יתבסמון עלמין ויהון כלא חד. ועד יומא דיהא עלמא דאתי הוא טמיר וגניז.

פרשת בראשית לז:

תוספתא אמרו רבותינו ז"ל בשעתא דברא קודשא ברין הוא לאדם ברא ליה בגינתא דעדן וצוהו על שבע מצוות. חב ואתגרש מגינתא דעדן. ותרי מלאכי שמאי עזא ועזאל אמרו קמי קודשא ברין הוא, אלו הוינא אנן בארעא הוינא זכאין. אמר להו קודשא ברין הוא, וכי אתון יכלין על יצרא בישא, אמרו קמיה יכלין. מיד

אפיל לון קודשא ברין הוא כמא דאת אמר הנפילים היו בארץ וכתיב הגבורים וגו'. ובשעתא דנחתו לארעא עאל בהו יצרא בישא שנאמר ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו, חבו ואתעקרו מקדושתיהו, (עד כאן התוספתא).

זוהר הקדוש לשון הקודש

יהי אור ויהי אור. כל מה שנאמר בו ויהי - הוא בעולם הזה ובעולם הבא. אמר רבי יצחק, אור שברא הקדוש ברין הוא במעשה בראשית, היה עולה אורו מסוף העולם ועד סוף העולם ונגניז.

אור ורע לצדיק ולישרי לב שמחה

מה הטעם שנגניז? כדי שלא יתנו ממנו רשעי העולם, והעולמות לא יתנו בגללם. והוא שמור לצדיקים, לצדיק דוקא, שפתוב (תהלים צז) אור ורע לצדיק ולישרי לב שמחה. ואז יתבשמו העולמות ויהיו כלם אחד. ועד היום שיהיה העולם הבא, הוא נסתור ונגניז.

הנפילים היו בארץ

אמרו רבותינו זכרונם לברכה, בשעה שברא הקדוש ברין הוא את האדם, ברא אותו בגן עדן וצוה אותו על שבע מצוות. חמא וגרש מגן עדן, ושני מלאכי שמאים, עז"א ועז"ל, אמרו לפני הקדוש ברין הוא: אלו היינו אנו בארץ, היינו צדיקים. אמר להם הקדוש ברין הוא: וכי אתם יכולים על יצר הרע? אמרו לפניו: יכולים. מיד הפיל אותם הקדוש ברין הוא, כמו שנאמר הנפילים היו בארץ, וכתיב הגברים. ובשעה שירדו לארץ נכנס בהם יצר הרע, שנאמר ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו. חמאו ונעקרו מקדשתם. ע"כ התוספתא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

עתיד הקדוש ברוך הוא לתקן עולם ולהתקין רוח בבני אדם כדי שיאריכו ימים לעולמים

רבי אלעזר אמר, עתיד הקדוש ברוך הוא לתקן עולם ולהתקין רוח בבני אדם כדי שיאריכו ימים לעולמים. והו' שכתוב (ישעיה סה) כי כימי העין ימי עמי וגו'. וכתוב (שם כה) בלע המות לנצח ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי ה' דבר. עד כאן נתקנו הדברים. מכאן והלאה תקון הפרשה.

שכל מי שמשתדל בתורה בכל יום, יזכה להיות לו חלק בעולם הבא

ובמה יזכה האדם לאותו האור? בתורה. שכל מי שמשתדל בתורה בכל יום, יזכה להיות לו חלק בעולם הבא, ויחשב לו כאלו בנה עולמות, שהרי בתורה נבנה העולם ונתקן. והו' שכתוב (משלי ג) ה' בחכמה יסד ארץ בוגן שמים בתבונה, וכתוב (שם ח) ואהיה אצלו אמן ואהיה שעשועים יום יום. שכל מי שמשתדל בה, מתקן עולמות ומקים אותם.

מי זו סכת שלום? זו שבת

בא ראה, כשמתקדש היום בערב שבת, סכת שלום שורה ונפרסת בעולם. מי זו סכת שלום? זו שבת. וכל רוחות וסערות ושדים וכל רוחות הממאה, כלם נמנמים ונכנסים בעין הרחים של נקב תהום רבה. שהרי כיון שמתעוררת קדשה

פרשת בראשית דף לח.

רבי אלעזר אמר זמין קודשא ברוך הוא לתקנא עלמא ולא תקנא רוחא בבני נשא בגין דיורכון יומין לעלמין הךא הוא דכתיב, (ישעיה סה) כי כימי העין ימי עמי וגו' וכתביב, (שם כה) בלע המות לנצח ומחה יי אלהים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי יי דבר: עד כאן אשתכללו מילין מכאן ולהלאה תקונא דפרשתא.

פרשת בראשית דף מז.

ובמה (ס"א זכי בר נש) יזכי ליה לבר נש לההוא נהורא, באורייתא. דכל מאן דאשתדל באורייתא בכל יומא יזכי למהוי ליה חולקא בעלמא דאתי, ויתחשב ליה כאלו באני עלמין, דהא באורייתא אתבני עלמא ואשתכלל הךא הוא דכתיב, (משלי ג) יי בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה, וכתביב, (משלי ח) ואהיה אצלו אמן ואהיה שעשועים יום יום וכל דאשתדל בה שכליל עלמין וקיים ליה.

פרשת בראשית דף מח.

תא חזי, כד אתקדש יומא במעלי שבתא סוכת שלום שריא ואתפריסת בעלמא. מאן סוכת שלום, דא שבתא, וכל רוחין ועלעולין ושדין וכל סטרא דמסאבי כלהו טמירין ועאלין בעינא דריתייא דנוקבא דתהומא רבא. דהא כיון דאתער קדושתא על עלמא, רוח מסאבא לא אתער בהדיה. ודא עריק מקמיה דדא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

על העולם, רוח הממאה לא מתעוררת אתו, וזה בורח מלפני זה.

הפורס סבת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים ואז העולם בשמירה עליונה, ולא צריך להתפלל על שמירה כמו שומר את עמו ישראל לעד אמן, שהרי זה התקן ליום חל בשעהעולם צריך שמירה. אבל בשבת נפרסת סבת שלום על העולם, ונשמר בכל הרוחות, ואפלו רשעי הגיהנם שמורים הם, והכל נמצאים בשלום - העליונים והתחתונים. ולכן בקדוש היום מברכים הפורס סבת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים. למה על ירושלים? אלא זהו מדור של אותה סבה, וצריך לזמן את אותה סבה שנפרסה עלינו ולשרות עמנו, להיות [מגנה] עלינו כמו אם ששורה על הבנים, ולכן לא פוחדים מכל הרוחות, ולכן הפורס סבת שלום עלינו.

קדשה עליונה יורדת ופורסת כנפיה על ישראל, ומכסה אותם כמו אם על הבנים

בא ראה, בשעה שישראל מברכים ומזמינים את סבת השלום ה את אורחת קדושה, ואומרים הפורס סבת שלום, אז קדשה עליונה יורדת ופורסת כנפיה על ישראל, ומכסה אותם כמו אם על הבנים. וכל המינים הרעים מתכנסים מהעולם, וישראל יושבים תחת קדשת רבונם. ואז סבת השלום הזו נותנת נשמות חדשות לבניה. מה

זוהר הקדוש ארמית

וכדין עלמא בנטירו עלאה ולא בעינן לצלאה על נטירו כגון שומר את עמו ישראל לעד אמן. דהא דא ביומא דחול אתתקן דעלמא בעיא נטירו. אבל בשבת סוכת שלום אתפרסא על עלמא ואתנטיר בכל סטריין. ואפילו חייבי גיהנם נטירין אנון, וכלא בשלמא אשתכחא עלאין ותתאין, ובגין כך בקדושא דיומא מברכין הפורס סבת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים. אמאי על ירושלים, אלא דא היא מדורא דההיא סבה. ובעינא לזמנא לההיא סבה דאתפרסת עלנא ולמשרא עמנא ולמיהוי (ד"א מגינא) עלנא כאמא דשרייתא על בנין, ובגין דא לא דחלין מכל סטריין, ועל דא הפורס סוכת שלום עלינו.

תא חזי, בשעתא דישראל מברכין ומזמינן להאי סבת שלום אושפיזא קדישא ואמרי הפורס סבת שלום, כדין קדושתא עלאה נחתא ופרסת גדפהא עליהו דישראל ומכסיא לון כאמא על בנין, וכל זינין בישינ אתכנישו

מעלמא, ויתבי ישראל תחת קדושתא דמאריהון, וכדין דא סבת שלום יחייב נשמתין חדתין לבניה, מאי טעמא בגין דביה נשמתין שריין (ס"א דכדין זמן זווגא ונטלת נשמתין ובה שריין) ומניה נפקין. וכיין דשריא ופרסת גדפהא על בנהא. אריקת נשמתין חדתין לכל חד וחד.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

פרשת בראשית דף מח:

תו אָמר רבי שמעון על דא
תנינן שבת דוגמא דעלמא
דאָתי איהו, הכי הוא ודאי,
ועל דא שמיטה ויובל דוגמא
דא בְּדא. וְשַׁבַּת וְעַלְמָא דְּאָתִי
הכי הוא. וְהָהוּא תּוֹסֶפֶת
דְּנִשְׁמַתָּא מִרְזָא דְּזָכוֹר קָא
אַתִּיאַ עַל הָאִי סַכַּת שְׁלוֹם
דְּנִטִּיל (דף מח ע"ב) מְעַלְמָא
דְּאָתִי וְדָא תּוֹסֶפֶת יִהְיֶה
לְעַלְמָא קְדִישָׁא. וּבִהְיוֹא
תּוֹסֶפֶת חֲדָאן וְיִתְנָשִׁי מִנִּיּהוּ
כָּל מַלְיָן דְּחֹל וְכָל צִעְרִין וְכָל
עֲאָקִין כְּמָא דְּאָתָּ אָמַר (ישעיה
יד) בְּיוֹם הַגִּיחַ יִי לָךְ מְעַצְבָּךְ
וּמִרְגֻזָּךְ וּמִן הָעֶבְדָּה הַקָּשָׁה
וְגו'.

וּבְלִילִיא דְּשַׁבְּתָא בְּעִי בַּר נֶשׁ
לְאַטְעָמָא מְכָלָא, בְּגִין
לְאַחֲזָא דְּהָאִי סַכַּת שְׁלוֹם
מְכָלָא אֲתַכְלִילַת, וּבִלְבָד דְּלֵא
יִפְגִּים מִיכְלָא חֲדָא לְיוֹמָא,
וְאִית דְּאָמְרִי תְרִין, לְתַרִּין
סְעוּדָתִי אַחֲרָנִין דְּיוֹמָא,
וְשִׁפְרִי. וְכָל שָׁכֵן אִי סָלִיק יִתִּיר
לְיוֹמָא וְיָכִיל לְמַטְעַם מִמֵּיכְלִין
אַחֲרָנִין וְלִזְעִירִי בְּתָרִי תַבְשִׁילִין
סָגִיא, וְאִיקְמוּהּ חֲבֵרָיא.

נַר שֶׁל שַׁבַּת לְנִשִּׁי עָמָא
קְדִישָׁא אֲתִיְהִיבַת לְאַדְלָקָא,
וְחֲבֵרָיאָא הָא אָמְרוּ דְּאִיהִי
סַכַּת שְׁלוֹם. הָאִי סַכַּת שְׁלוֹם

הַמַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁבָּה שְׁרִיזוֹת הַנְּשָׁמוֹת [ס"א שאז
זמן הזווג, ונוטלת נשמות והן שורות בה] וּמִמְנָה
יּוֹצְאוֹת. וְכִיּוֹן שִׁשּׁוּרָה וּפּוֹרְסַת כְּנָפֶיהָ עַל בְּנֵיהָ,
מוֹרִיקָה נְשָׁמוֹת חַדְשוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.

שַׁבַּת דְּגָמָא שֶׁל עוֹלָם הָבָא

עוֹד אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עַל זֶה שְׁנִינּוּ, שַׁבַּת דְּגָמָא
שֶׁל עוֹלָם הָבָא הִיא. כִּךְ זֶה וְדָאִי. וְעַל זֶה
שְׁמַטָּה וְיֹבֵל דְּגָמָא זֶה בְּזֶה. וְשַׁבַּת וְעוֹלָם הָבָא כִּךְ
הוּא. וְאוֹתָהּ תּוֹסֶפֶת נִשְׁמָה, מִסּוּד שֶׁל זְכוֹר הִיא
בָּאָה עַל סַכַּת הַשְּׁלוֹם הַזֹּאת שְׁלוֹקַחַת מִהָעוֹלָם
הָבָא. וְהַתּוֹסֶפֶת הַזֶּה אֵת נוֹתֶנֶת לָעַם הַקָּדוֹשׁ.
וּבְאוֹתָהּ תּוֹסֶפֶת הֵם שְׂמֻחִים, וְנִשְׁכָּחִים מֵהֶם כָּל
דְּבָרֵי הַחֹל, וְכָל צֶעַר וְכָל הַצָּרוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(ישעיה יד) בְּיוֹם הַגִּיחַ ה' לָךְ מְעַצְבָּךְ וּמִרְגֻזָּךְ וּמִן
הָעֶבְדָּה הַקָּשָׁה וְגו'.

וּבְלִיל שַׁבַּת צָרִיךְ אָדָם לְמַעַם מַהְבֵּל כְּדִי לְהִרְאוֹת
שְׁסַכַּת שְׁלוֹם הַזֶּה אֶת נִכְלָלָה מַהְבֵּל, וּבִלְבָד
שֶׁלֹא יִפְגֹּם מֵאַכֵּל אֶחָד לְיוֹם, וְיֵשׁ אוֹמְרִים שְׁנִים,
לְשֵׁנִי הַסְּעוּדוֹת הָאַחֲרוֹת שֶׁל הַיּוֹם, וְיִפֶּה. וְכָל שָׁכֵן
אִם מַעֲלָה יוֹתֵר לְיוֹם וְיִכּוֹל לְמַעַם מִמֵּאֲכָלִים
אַחֲרִים. וְלִקְטָנִים בְּשָׁנֵי תַבְשִׁילִים מִסְּפִיק. וּבְאִירוּהָ
הַחֲבֵרִים.

נַר שֶׁל שַׁבַּת נִתֵּן לְהַדְלָקָה לְנִשּׁוֹת הָעַם הַקָּדוֹשׁ

נַר שֶׁל שַׁבַּת נִתֵּן לְהַדְלָקָה לְנִשּׁוֹת הָעַם הַקָּדוֹשׁ.
וְהָרִי אָמְרוּ הַחֲבֵרִים, שֶׁהִיא כְּבֶתֶה נֶרוֹ שֶׁל
עוֹלָם וְהַחֲשִׁיכָה אוֹתוֹ וְכו', וְיִפֶּה. אֲבָל סוּד הַדְּבָר
כְּבֶתֶה בּוֹצִינָא דְּעַלְמָא וְאַחֲשִׁיכַת לִיה כּו' וְשִׁפְרִי. אֲבָל רָזָא דְּמַלְהָ. הָאִי סַכַּת שְׁלוֹם

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

סכת שלום זו היא גבירת העולם, ונשמות שהם גרות עליונים בהם שורות. ועל זה הגבירה צריכה להדליק, שהרי במקומה נאחזת ועושה מעשה.

ואשה צריכה בחדות הלב ורצון להדליק נר שבת ונותנת לבעלה חיים ארבים

ואשה צריכה בחדות הלב ורצון להדליק נר שבת, שהרי פבור עליון הוא לה, וזכות גדולה לעצמה לזכות לבנים קדושים שיהיו נר העולם בתורה וביראה וירבו שלום בארץ, ונותנת לבעלה חיים ארבים. לכן צריכה להזהר בה.

אשריהם ישראל חלקו של הקדוש ברוך הוא, גודלו וירשתו בא ראה, שבת לילה ויום, זכור ושמור הוא באחד, ועל זה כתוב זכור את יום השבת לקדשו, וכתוב שמור את יום השבת. זכור לזכר, שמור לגקבה, והכל אחד. אשריהם ישראל חלקו של הקדוש ברוך הוא, גודלו וירשתו, עליהם כתוב (תהלים קמד) אשרי העם ששכבה לו אשרי העם שה' אלהיו.

אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמי רבי אבא אמר, ביום שעבר אדם על מצות רבנו, רצו שמים וארץ [להנגף] להעקר ממקומם. מה הטעם? משום שהם לא עמדו רק על הברית, שכתוב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמי. ואדם עבר ברית, שנאמר

לא תעקרא מאתריה. מאי טעמא בגין דאנון לא קיימו אלא על ברית דכתיב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמי. ואדם עבר ברית שנאמר (הושע ו) והמה כאדם עברו ברית. ואלמלא דגלי קמי קודשא בריך הוא דזמנין ישראל לקיימא על

מטרוניתא דעלמא היא ונשמתין דאנון בוצינא עלאה בה שריין. ועל דא מטרוניתא בעינא לאדלקא, דהא בדוכתהא אתאחדת ועבדת עובדא.

ואתתא בעינא בחדוה דלכא ורעותא לאדלקא בוצינא דשבת, דהא יקרא עלאה היא לה וזכו רב לגרמה למזכי לבנין קדישין דיהון בוצינא דעלמא באורייתא ובדחלתא, ויסגון שלמא בארעא, ויהיבת לבעלה אורכא דחיין, בגין כך בעינא לאודהרא בה.

תא חזי, שבת ליליא ויומא זכור ושמור איהו כחדא, ועל דא כתיב זכור את יום השבת לקדשו וכתוב שמור את יום השבת, זכור לדכורא שמור לנוקבא וכלא חד. זכאין אנון ישראל חולקיה דקודשא בריך הוא עדביה ואחסנתיה עליהו כתיב, (תהלים קמד) אשרי העם ששכבה לו אשרי העם שיי אלקיו.

פרשת בראשית נ.

רבי אבא אמר יומא דעבר אדם על פקודא דמאריה, בעיין שמים וארץ (לא תגפא)

זוהר הקדוש ארמית

טורא דסיני לקיימא האי ברית, לא אתקיים עלמא (דיו). רבי חזקיה אמר כל מאן דאודי על חטאיה, קודשא בריך הוא שביק ליה ומחיל על חוביה.

תא חזי, כד ברא קודשא בריך הוא עלמא, עבד האי ברית וקיימא עליה עלמא. מנלן דכתיב (בראשית) ברא שית, דא ברית דעלמא קימא עליה. שית דמניה נגידין ונפקא ברכאן לעלמא ועליה אתברי עלמא. ואדם עבר על האי ברית ואעבר ליה מאתריה (ס"א מעמיה).

פרשת בראשית נ.

פי רבה רעת האדם - כל הרעות היו עושים, ולא הווי עבדי, ולא אשתלים חוביהו עד דהווי אושדין דמין למגנא על ארעא. ומאן אנון דהווי מחבלין ארתייהו על ארעא. הדיא הוא דכתיב רק רע כל היום. כתיב הקא רק רע (דף נז ע"א) וכתיב התם (לא יגורך רע, וכתיב) (בראשית לח) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני יי.

אמר רבי יוסי וכי רע לאו איהו רשע. אמר ליה, לא. רשע אפלו ארים ידיה לגבי חבריה, אף על גב דלא עביד ליה מידי אקרי רשע. כמה

דכתיב, (שמות ב) ויאמר לרשע למה תכה רעך. הכית לא כתיב אלא תכה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

(הושע 1) והמה באדם עברו ברית. ואלמלא שגלוי לפני הקדוש ברוך הוא שעתידים ישראל לעמוד על הר סיני לקיים את הברית ה את, לא התקיים העולם [הזה]. רבי חזקיה אמר, כל מי שמודה על חטאו, הקדוש ברוך הוא מניח לו ומחיל לו על חטאו.

בא ראה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, עשה ברית זו והעמיד עליה את העולם. מנין לנו? שכתוב [בראשית], ברא שית. זו הברית שהעולם עומד עליה. שית שממנו שופעים ויוצאים ברכות לעולם, ועליה נברא העולם. ואדם עבר על הברית הזו והעבירה ממקומה [ס"א מעמו].

פי רבה רעת האדם - כל הרעות היו עושים, ולא נשלם חטאם עד שהיו שופכים דמים לחנם על הארץ. ומי הם שהיו משחיתים דרכם על הארץ? זהו שכתוב רק רע כל היום. כתוב כאן רק רע, וכתוב שם [לא יגורך רע, וכתוב] (בראשית לח) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה'.

ויאמר לרשע למה תכה רעך

אמר רבי יוסי, וכי רע אינו רשע? אמר לו, לא. רשע - אפלו הרים ידו על חבירו, אף על גב שלא עשה לו דבר, נקרא רשע, כמו שכתוב (שמות ב) ויאמר לרשע למה תכה רעך. הכית לא כתוב, אלא תכה.

דכתיב, (שמות ב) ויאמר לרשע למה תכה רעך. הכית לא כתוב אלא תכה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

אבל רע לא נקרא אלא מי שמשחית דרכו ומטמא עצמו ומטמא את הארץ, ונותן כח וחזק לרוח הטמא שנקראת רע, שכתוב רק רע כל היום. ולא נכנס בפלטרין ולא רואה פני שכינה, משום שפיה מסתלקת שכינה מן העולם.

שהסתלקה מטנו שכינה

ומנין לנו? מיעקב. שבשהסתלקה ממנו שכינה, חשב שיש פסול בכניו שבגללם התחזקה בעולם רוח הטמא ונגרע האור מהלבנה ופגם אותה. ואם תאמר למה? משום זה מטמא את המקדש והסתלקה שכינה מעל יעקב. כל שכן אותו שמטמא דרכו ומטמא עצמו שהוא מחזק את רוח הטמא, ולכן כשנמא נקרא רע.

ושבע ילין כל יפקד רע

בא ראה, כשבן אדם נמא, לא נפקד מן הקדוש ברוך הוא לטוב, ובכל פעם נפקד מאותו שנקרא רע לרע. והו שכתוב (משלי יט) ושבוע ילין כל יפקד רע. כשהולך בדרך ישר, אז כל יפקד רע. ועל זה כתוב רק רע כל היום, וכתוב לא יגרד רע. וזה נקרא רע ולא נקרא רשע. וכתוב (תהלים כג) גם כי אלך בגיא צלמות לא אירע רע כי אתה עמדי.

הוי מושכי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה

וינתחם ה' כי עשה את האדם בארץ ויתעצב אל לבו. רבי יוסי פתח, (ישעיה ה) הוי מושכי

וכתיב (תהלים כג) גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי.

אבל רע לא אקרי אלא מאן דמחבל ארחה וסאיב גרמיה וסאיב ארעא ויהיב חילא ותוקפא לרוח מסאבא דאקרי רע דכתיב רק רע כל היום. ולא עאל (סט א) בפלטרין ולא חמי אפי שכינתא. בגין דבהאי אסתלק שכינתא מעלמא.

מנלן מיעקב. דכד אסתלק שכינתא מניה חשיב דבכנוהי הוה פיסול דבגינייהו אתתקוף בעלמא רוחא מסאבא וגרע נהורא מן סיהרא ופגים לה. ואי תימא אמאי. בגין דדא סאיב מקדשא ואסתלקא שכינתא מעלוי דיעקב. כל שכן ההוא דמסאב ארחה וסאיב גרמיה דהוא אתקיף ליה לרוחא מסאבא. ובגין כך כד אסתאב אקרי רע.

תא חזי, כד בר נש אסתאב לא יתפקד מעם קודשא בריך הוא לטב. ובכל זמנא אתפקיד מההוא דאתקרי רע לביש. הדא הוא דכתיב, (משלי יט) ושבוע ילין כל יפקד רע, כד אזיל בארץ מישור, כדין כל יפקד רע. ועל דא כתיב רק רע כל היום. וכתיב לא יגורד רע. ודא אקרי רע ולא אקרי רשע.

וינתחם יי כי עשה את האדם בארץ ויתעצב אל לבו. רבי יוסי פתח (ישעיה ה) הוי מושכי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה. הוי מושכי העון אליו בני נשא דחטאן קמי

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

הָעוֹן בְּחֻבְלֵי הַשְּׁוֹאָה וּבַעֲבוֹת הָעֵגְלָה חֲטָאָה. הוּא מוֹשְׁכֵי הָעוֹן - אֵלּוּ בְּנֵי אָדָם שְׁחוּמָאִים לִפְנֵי רַבּוֹנָם בְּכָל יוֹם, וְנִדְמִים בְּעֵינֵיהֶם אוֹתָם חֲטָאִים שֶׁהֵם בְּחֻבְלֵי הַשְּׁוֹאָה, וְחוֹשְׁבִים שְׁאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה שְׁעָשׂוֹ וְאוֹתוֹ חֲטָא שְׁעָשׂוֹ שְׁאִינוֹ כְּלוּם, וְלֹא מִשְׁגִּיחַ בָּהֶם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שְׁעוֹשִׁים אֶת אוֹתוֹ חֲטָא חֲזָק וְגִדּוֹל בַּעֲבוֹת הָעֵגְלָה, שֶׁהוּא חֲזָק שְׁלֹא יוּכַל לְהִתְכַּלּוֹת.

וְתֵא חֲזִי כִּד עֲבִיד קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּינָא בְּחִיבֵי עֲלָמָא, אָף עַל גַּב דְּאֶגְנוֹן חֲטָאֵן קָמִי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאֶרְגָּזִין לִיה כָּל יוֹמָא. לֹא בְּעִי לְאוּבְדָא לְהוּ מַעֲלָמָא. וְכִד אֲשַׁנַּח בְּעוֹבְדֵיהוֹן אֲתִנַּחֵם עֲלֵיהוּ עַל דְּאֶגְנוֹן עוֹבְדֵי יְדוּי וְאוֹרִיךְ לֹוֹן בְּעֲלָמָא.

וּבְגִין דְּאֶגְנוֹן עוֹבְדֵי יְדוּי נָטִיל נַחְמָה וְאֲתִנַּחֵם עֲלֵיהוּ וְחִיִּים עֲלֵיהוּ. וְכִד בְּעִי לְמַעַבְדַּ בְּהוּ דִּינָא כְּבִיכּוֹל עֲצִיב (ד"א ל"ג חֲרוּן לֹא תִיעוֹל קְדֻמוּהִי) דְּכִיּוֹן דְּעוֹבְדֵי יְדוּי אֶגְנוֹן, עֲצִיב עֲלֵיהוּ. כְּמָא דְּאֵת אֲמֵר, (דְּנִיאל ו') וְדִחְוֹן לֹא הִנְעַל קְדֻמוּהִי.

כְּתִיב, (ס"א וְהָא כְּתִיב) (תְּהִלִּים צו) הוּד וְהָדָר לִפְנֵי עוֹז וְחֲדוּהָ בְּמִקּוֹמוֹ. אֲמֵר רַבִּי יוֹסִי תֵא חֲזִי, וְיִתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ כְּתִיב. אֵל

לְבוֹ עֲצִיב וְלֹא לְאַתֵּר אַחֲרָא. לְבוֹ כְּמָא דְּאֵת אֲמֵר, (שְׁמוּאֵל א ב) כְּאֲשֶׁר בִּלְבָבִי וּבִנְפְשִׁי יַעֲשֶׂה. רַבִּי יִצְחָק אֲמֵר וַיִּנַּחֵם יי כְּמָא דְּאֵת אֲמֵר (שְׁמוֹת לֵב) וַיִּנַּחֵם יי עַל הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת לַעֲמוֹ. רַבִּי יִיסָא אֲמֵר לְטֵב. רַבִּי חֲזַקְיָה אֲמֵר לְכִישׁ. רַבִּי יִיסָא אֲמֵר לְטֵב, כְּמָה דְּאֵתֵמַר

מִתְנַחֵם עֲלֵיהֶם עַל שֶׁהֵם מַעֲשִׂי יְדִיו וּמֵאֲרִיךְ לָהֶם בַּעוֹלָם

וּבֹא וִירָאָה, בְּשַׁעוֹשֶׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּין בְּרִשְׁעֵי הָעוֹלָם, אָף עַל גַּב שֶׁהֵם חֲטָאוּ לִפְנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהִרְגִּיזוּ אוֹתוֹ כָּל יוֹם, אִינוֹ רוֹצֶה לְאַבֵּד אוֹתָם מִהָעוֹלָם. וּבִשְׁמִשְׁגִּיחַ בְּמַעֲשֵׂיהֶם, מִתְנַחֵם עֲלֵיהֶם עַל שֶׁהֵם מַעֲשִׂי יְדִיו וּמֵאֲרִיךְ לָהֶם בַּעוֹלָם. וּבִגְלָל שֶׁהֵם מַעֲשִׂי יְדִיו, נוֹטֵל נַחְמָה וּמִתְנַחֵם עֲלֵיהֶם וְחֵם עֲלֵיהֶם. וּבִשְׁרוּצָה לַעֲשׂוֹת בָּהֶם דִּין, כְּבִיכּוֹל הוּא עֲצוּב [ד"א שְׁמֹחוֹת לֹא יִכְנסוּ לִפְנֵינוּ]. שְׁכִינּוֹ שֶׁהֵם מַעֲשִׂי יְדִיו, הוּא עֲצוּב עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּנִיאל ו') וְשְׁמֹחוֹת לֹא הִכְנִים לִפְנֵינוּ.

הוּד וְהָדָר לִפְנֵי עוֹז וְחֲדוּהָ בְּמִקּוֹמוֹ

כְּתוּב [ס"א וְהָא כְּתוּב] (תְּהִלִּים צו) הוּד וְהָדָר לִפְנֵי עוֹז וְחֲדוּהָ בְּמִקּוֹמוֹ. אֲמֵר רַבִּי יוֹסִי, בֹּא רֵאָה, וְיִתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ כְּתוּב. הוּא הִתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ וְלֹא לְמִקּוֹם אַחֵר. לְבוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל א ב)

לְבוֹ עֲצִיב וְלֹא לְאַתֵּר אַחֲרָא. לְבוֹ כְּמָא דְּאֵת אֲמֵר, (שְׁמוּאֵל א ב) כְּאֲשֶׁר בִּלְבָבִי וּבִנְפְשִׁי יַעֲשֶׂה. רַבִּי יִצְחָק אֲמֵר וַיִּנַּחֵם יי כְּמָא דְּאֵת אֲמֵר (שְׁמוֹת לֵב) וַיִּנַּחֵם יי עַל הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת לַעֲמוֹ. רַבִּי יִיסָא אֲמֵר לְטֵב. רַבִּי חֲזַקְיָה אֲמֵר לְכִישׁ. רַבִּי יִיסָא אֲמֵר לְטֵב, כְּמָה דְּאֵתֵמַר

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

בְּאִשֶּׁר בִּלְבָבִי וּבְנַפְשִׁי יַעֲשֶׂה. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, וַיִּנָּחֵם ה', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות לב) וַיִּנָּחֵם ה' עַל הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ. רַבִּי יִיסָא אָמַר לְטוֹב. רַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר לָרַע. רַבִּי יִיסָא אָמַר לְטוֹב, כְּמוֹ שֶׁנֶּחֱבָאָר שֶׁהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַנַּחֵם עַל אוֹתָם מַעֲשֵׂי יָדָיו וְחָם עֲלֵיהֶם. וַיִּתְעַצֵּב, מִשּׁוּם שֶׁהֵם חוֹמָאִים לְפָנָיו. וְרַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר לָרַע, שֶׁכְּשֶׁרוּצָה הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹאבֹד רִשְׁעֵי הָעוֹלָם, נוֹטֵל עֲלֵיהֶם נְחוּמִים וּמִקְבֵּל נְחוּמִים, כְּכִיכּוֹל כְּמוֹ שֶׁמִּקְבֵּל נְחוּמִים עַל מַה שֶּׁאֵבֵד. בֵּינָם שֶׁקְבֵּל נְחוּמִים, וְדָא נַעֲשֶׂה דִין, וְלֹא תִלּוּי הַדָּבָר בְּתִשּׁוּבָה.

אימתי זה תלוי בתשובה

אימתי זה תלוי בתשובה? עד שלא קבל עליהם תנחומים. הרי שקבל עליהם תנחומים, אז הדבר כבר לא תלוי בתשובה כלל והדין נעשה. ואז מוסיף דין על דין ומחזק את אותו מקום הדין לעשות דין, ומאבד את הרשעים מהעולם, והכל בפתוב, שפתוב וינחם ה', קבל תנחומים. ואחר כך ויתעצב אל לבו, נתן כח לדין לעשות דין.

ויאמר ה' אמהה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה. רבי יוסי פתח, (ישעיה נה) כי לא מחשבותי מחשבותיהם.

לא עושה דין בעולם עד שמכריז ומודיע להם פעם ופעמים ושלש בא ראה, בשבן אדם רוצה לנקם מאחר, הוא שותק ולא אומר דבר. שאם יודיע לו, ההוא ישמר ולא יוכל לו. אבל הקדוש ברוך הוא לא דאילו אודעיה יסתמר ולא יכיל ליה. אבל קודשא בריך הוא לאו הכי עביר. לא עביר דינא

דקודשא בריך הוא נחם על דאנן עובדי ידוי וחייס עלייהו. ויתעצב בגין דאנן חטאן קמיה.

ורבי חזקיה אמר לביש דכד קודשא בריך הוא בעי לאובדא לחייבי עלמא נטיל נחומין עלייהו וקביל נחומין. ככיכול כמאן דמקבל נחומין על מה דאביר. כיון דקבל נחומין ודאי דינא אתעבד ולא תליא מלתא בתשובה.

אימתי תליא בתשובה, עד לא קביל תנחומין עלייהו. הא קביל תנחומין עלייהו לא תליא מלתא בתשובה כלל ודינא אתעביר. וכדין אוסיף דינא על דינא, ואתקין (לקמן ע ב) לההוא אתר דדינא, למעבד דינא ואוביד לון לחייביא מן עלמא. וכלא בקרא דכתיב וינחם יי. קבל תנחומין. ולבתר ויתעצב אל לבו. זהב תוקפא לדינא למעבד דינא.

פרשת בראשית דף נח.

ויאמר יי אמהה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה. רבי יוסי פתח (ישעיה נה) כי לא מחשבותי מחשבותיהם.

תא חזי, כד בר נש בעי לנקמא מאחרא שתיק ולא אמר מידי. לא עביר דינא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

עוֹשֶׂה פֶּה, לֹא עוֹשֶׂה דִין פְּעוּלָם עַד שְׁמִכְרִיו וּמוֹדִיעַ לָהֶם פַּעַם פְּעָמִים וְשִׁלְשׁ, כִּי אֵין מִי שְׁיִמְחָה בְּדוֹ שְׂיֵאמַר לוֹ מָה עָשִׂיתָ, וְלֹא יִשְׁמַר מִמֶּנּוּ וְלֹא יוֹכַל לַעֲמֹד לִפְנָיו.

בֹּא רֵאָה, וַיֹּאמֶר ה' אִמְחָה אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר בָּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה. הוֹדִיעַ לָהֶם עַל יְדֵי נֹחַ וְהִתְרָה בָּהֶם כְּמָה פְּעָמִים וְלֹא שְׁמָעוּ. אַחֵר שִׁלְא שְׁמָעוּ, הֵבִיא עֲלֵיהֶם דִּין וְהֶאֱבִיד אוֹתָם מֵעַל פְּנֵי הָאָרֶץ.

בֹּא רֵאָה מַה כָּתוּב בְּנֹחַ, וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יִנְחָמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ. [לְמָה כֵּאֵן לֵאמֹר, וּלְמָה זֶה? אֵלֹא לֵאמֹר זֶה הָאִשָּׁה, זֶה זֶה צָדִיק, רִמּוֹ שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קִרָּא לְנֹחַ, מְנוּחַת הָאָרֶץ, לֵאמֹר, מַה זֶה לֵאמֹר? אֵלֹא מְקוֹם זֶה קוֹרָא לוֹ נֹחַ, וּמִיָּהוּ? אֶרֶץ הַקְדוּשָׁה, לֵאמֹר זֶה יִנְחָמֵנוּ, עֲשֵׂה אוֹתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַטָּה כְּדִגְמָא עֲלִיוֹנָה, כְּתוּב כֵּאֵן זֶה יִנְחָמֵנוּ, וּכְתוּב שֵׁם (יִשְׁעִיָּה כה) זֶה ה' קוִינֵנוּ לוֹ. אֲשֶׁרִי הַצְדִּיקִים שְׂרִשׁוּמִים בְּרִשָּׁם שֶׁל חוֹתֶמֶת הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיוֹנָה לְהִיּוֹת רִשׁוּמִים בְּשֵׁמוֹ, וְהוּא שֵׁם שְׁמוֹת בֹּאֲרֵץ כְּרֹאוּ. כְּתוּב וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נֹחַ, וּכְתוּב (בְּרֵאשִׁית כה) וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יַעֲקֹב, לְמָה לֹא כְּתוּב אַתָּה? אֵלֹא שֵׁם דְּרֵגָה [אַחַת], וְכֵאֵן דְּרֵגָה אַחֶרֶת, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (יִשְׁעִיָּה ו) וְאֵרָאָה אֶת ה', וְאֵרָאָה ה' לֹא כְּתוּב אֵלֹא אֶת ה', גַּם כֵּאֵן וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב דְּרֵגָתוֹ מִמַּשׁ, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קִרָּא לוֹ י קב, אֲבָל כֵּאֵן א"ת לְהַכְלִיל אֶת הַשְׂכִּינָה].

בְּעֻלְמָא עַד דְּאִכְרִיו וְאוֹדַע לָהּ זְמָנָא תָּרִין וְתִלְתָּא. בְּגִין דְּלֹא אֵיתָא דִּימְחִי בִידֵיהּ דִּימָא לִיָּה מַה עֲבַדְתָּ וְלֹא יִסְתַּמַּר מִנֵּיהּ וְלֹא יִכִּיל לְקַיָּמָא קָמִיָּה.

תָּא חַזִּי, וַיֹּאמֶר יי אִמְחָה אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר בָּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה. אוֹדַע לוֹן עַל יְדָא דְנֹחַ וְאַתְרֵי בְּהוֹן כְּמָה זְמָנִין וְלֹא שְׁמָעִי. בְּתַר דְּלֹא שְׁמָעוּ, אֵייתִי עֲלֵיהוֹן דִּינָא וְאוֹבִיד לוֹן מֵעַל אֲפִי אֶרְעָא.

תָּא חַזִּי מַה כָּתִיב בִּיה בְּנֹחַ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ (ס' א) נֹחַ לֵאמֹר זֶה יִנְחָמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ. (זֶה מְקוֹמוֹ בְּדָף ס' וּבְתוֹס' בְּהִגְהַת הָאֲר"י) (ס"א) אֲמַאי הֵכָא לֵאמֹר. וְאֲמַאי זֶה. אֵלֹא לֵאמֹר דָּא אַתְתָּא. זֶה דָּא צָדִיק. רִמּוֹ דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא קִרָּא לִיָּה לְנֹחַ נִיחָא דֶּאֱרַעָא. לֵאמֹר. מַאי לֵאמֹר. אֵלֹא אַתְר דָּא קְרִי לִיָּה נֹחַ וּמֵאֵן אִיָּהוּ אֶרְעָא קִדִּישָׁא. לֵאמֹר זֶה יִנְחָמֵנוּ עֲבַד לִיָּה קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְתַתָּא כְּגוֹנָא עִילָאָה. כְּתִיב הֵכָא זֶה יִנְחָמֵנוּ וּכְתִיב הַתָּם (יִשְׁעִיָּה כה) זֶה יי קוִינֵנוּ לוֹ. זְכָאִין אֲנוּן צָדִיקֵיא דְרִשִּׁימִין בְּרִשִּׁימוֹ דְּגוּשְׁפִּנְקָא דְּמִלְכָּא עִילָאָה לְמַהוּי בְּשִׁמְיָה רִשִּׁימִין. וְאִיָּהוּ שׁוּי שְׁמָהּ בֶּאֱרַעָא כְּדָקָא יֹאֵת. כְּתִיב וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נֹחַ, וּכְתִיב, (בְּרֵאשִׁית כה) וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב. אֲמַאי לֹא כְּתִיב אֶת. אֵלֹא

הַתָּם דְּרֵגָא (חֲדָא) וְהֵכָא דְּרֵגָא אַחֶרָא. כְּמָא דָּאֵת אֲמַר (יִשְׁעִיָּה ו) וְאֵרָאָה אֶת ה'. וְאֵרָאָה יי לֹא כְּתִיב אֵלֹא אֶת יי. אוֹף הֵכָא וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב דְּרֵגָא דִּילִיָּה קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִמַּשׁ קְרִי לִיָּה יַעֲקֹב. אֲבָל הֵכָא א"ת, לֹאכְלָלָא שְׂכִינָתָא).

זוהר הקדוש לשון הקודש

עד שיוֹלֵד לָךְ בֶּן מְהוּל כְּמוֹתְךָ

זוהר הקדוש ארמית

פרשת בראשית דף נח ע"ב

מֵנָּא הָוָה יָדַע. אֵלָא בְּשַׁעְתָּא דְּלִיט קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא דְּכְתִיב אַרְוֵהָ הָאֲדָמָה בְּעִבּוּרָךְ. אָמַר אָדָם קָמִי (דף נח ע"ב) קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם עַד מְתִי יֵהֵא עֲלָמָא בְּלִטְיוּתָא. אָמַר לִיהָ עַד דִּיתְלִיד לָךְ בֶּן מְהוּל כְּגוֹנָא דִּילָךְ. וְהוּוּ מְחַכָּאן עַד שַׁעְתָּא דִּאֲתִילִיד נַח. וְכִינּוּ דִּאֲתִילִיד (נח נט ב) חָמָא לִיהָ גְזִיר רְשִׁים בְּאֵת קִדְיָשָׁא. וְחָמָא שְׂכִינְתָּא מִתְדַבְּקָא בְּהָדִיהָ. כְּדִין קָרָא שְׁמִיהָ עַל מַה דְּעִבִיד לְבַתָּר.

בְּקִדְמִיתָא לָא הָווּ יִדְעִי לְמִזְרַע וּלְמַחְצָד וּלְמַחְרֵשׁ וְהוּוּ עֲבָדֵי פּוֹלְחָנָא דְּאַרְעָא בִּידְיָהוּ. כִּינּוּ דִּאֲתָא נַח אֲתִקִּין אוֹמְנִתָּא לְהוּ וְכָל מְאֻנִּין (צו ב) דְּצִרְכִּין לְתַקְנָא אַרְעָא לְמַעַבְד פִּירִין. הָדָא הוּא דְּכְתִיב זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִמַּעֲבֹנוּ יִדְינוּ, מִן הָאֲדָמָה. דְּאִיהוּ אֲפִיק אַרְעָא מִמָּה דִּאֲתַלְטִיָּא. דְּהוּוּ זֶרְעִין חֲטִין וְקִצְרִין גּוֹבִין וְדִרְדִּין. וּבְגִינִי כֶּךָ כְּתִיב אִישׁ הָאֲדָמָה.

פרשת בראשית דף נח:

תָּא חֲזִי, נַח כִּד אֲתִילִיד קְרוֹן לִיהָ עַל שְׁמָא דְּנַחְמָה (נח,

נייחאליה, נייחא לעלמא, נייחא לאבהן, נייחא לבנין, נייחא לעלאין, נייחא לתתאין, נייחא לעלמא דין, נייחא לעלמא דאתי) וְלִהְיוּ (ד"א ולמהיו) שְׁמָא גְרִים. אֲבָל (נ"א לגבי) קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָאוּ הָכִי. נַח בְּהַפּוּךְ אֲתוּנוֹן חֵן כְּמָא דִּאֲתָא אָמַר וְנַח מְצָא חֵן.

מֵאִיפָּה הִיָּה יוֹדֵעַ? אֵלָא בְּשַׁעְתָּא שֶׁהַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא קָלִיל אֶת הָעוֹלָם, שְׂכָתוֹב אַרְוֵהָ הָאֲדָמָה בְּעִבּוּרָךְ, אָמַר אָדָם לִפְנֵי הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עַד מְתִי יֵהִיָּה הָעוֹלָם כְּקִלְלָהּ? אָמַר לוֹ: עַד שְׂיוֹלֵד לָךְ בֶּן מְהוּל כְּמוֹתְךָ. וְהָיוּ מַחֲכִים עַד שַׁעְתָּא שְׁנוּלֵד נַח. וְכִינּוּ שְׁנוּלֵד, רָאָה אוֹתוֹ מְהוּל רְשׁוּם בְּאוֹת הַקֹּדֶשׁ, וְרָאָה שְׂכִינָה דְּבוֹקָה עִמּוֹ, וְאָז קָרָא אֶת שְׁמוֹ עַל מַה שֶׁעָשָׂה אַחֵר כֶּךָ.

זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִמַּעֲבֹנוּ יִדְינוּ מִן הָאֲדָמָה

בְּתַחֲלָה לֹא הָיוּ יוֹדְעִים לִזְרַע וּלְקִצְרֵי וּלְחֲרוֹשׁ, וְהָיוּ עוֹשִׂים עֲבוֹדַת הָאֲדָמָה בִּידְיָהֶם. כִּינּוּ שְׂבָא נַח, הַתִּקִּין אֲמִנוֹת לָהֶם וְכָל הַכִּלִּים שֶׁצִּרְכִּים לְתַקֵּן אֶת הָאֲדָמָה לַעֲשׂוֹת פְּרוּת. וְהוּוּ שְׂכָתוֹב זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִמַּעֲבֹנוּ יִדְינוּ מִן הָאֲדָמָה. שְׁהוּא הוֹצִיָּא אֶת הָאָרֶץ מִמָּה שֶׁהִתְקַלְלָה שֶׁהָיוּ זוֹרְעִים חֲטָאִים - וְקוֹצְרִים קוֹצִים וְדִרְדִּרִים. וְלִכֵּן כְּתוּב אִישׁ הָאֲדָמָה.

וְנַח מְצָא חֵן

בֹּא רָאָה, כְּשְׁנוּלֵד נַח קָרָאוּ לוֹ עַל שֵׁם שֶׁל נַחְמָה [נַח נוּחַ לוֹ, נוּחַ לְעוֹלָם, נוּחַ לְאִבּוֹת, נוּחַ לְבָנִים, נוּחַ לְעִלְיוֹנִים, נוּחַ לְתַחְתּוֹנִים, נוּחַ לְעוֹלָם הַזֶּה, נוּחַ לְעוֹלָם הַבָּא] וְשִׁיחָהּ [וְלִהְיוֹת] הַשֵּׁם גּוֹרֵם. אֲבָל לִגְבִי הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא כֶּךָ. נַח בְּהַפּוּךְ אוֹתִיוֹת - ח"ן, כְּמוֹ שְׁנָאֲמַר וְנַח מְצָא חֵן.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

אמר רבי יוסי, חן הינו נח. בצדיקים, השם שלהם גורם לטוב. ברשעים, השם שלהם גורם לרע. בנח כתוב ונח מצא חן בעיני ה'. בער בכור יהודה התהפכו אותיותיו לרע. ע"ר ר"ע. רע בעיני ה'.

אמר רבי יוסי חן הינו נח. בצדיקייא שמהיון גרים לטב. בחייביא שמהיון גרים לביש. בנח פתיב ונח מצא חן בעיני יי. בער בכור יהודה אתהפכו אתווי לביש. ע"ר ר"ע. רע בעיני יי.

במה הוא עסק? באותו ספר של אדם וספר של חנוך

בא ראה, בין שנולד נח, ראה את מעשי בני האדם שהם חוטאים לפני הקדוש ברוך הוא, והיה גינו עצמו ועסק בעבודת רבוננו פרי לא ללכת בדרךם. וכי תאמר, במה הוא עסק? באותו ספר של אדם וספר של חנוך. והיה עוסק בהם לעבד את רבוננו.

תא חזי, בין דאטייליד נח חמא עובדיהון דבני נשא דאנון חטאן קמי קודשא בריך הוא, ונהה גניז גרמיה ואשתדל בפולחנא דמאריה. בגין דלא למהך באורחיהו. וכי תאמר במה אשתדל. בנהוא (ל"ז ב) ספרא דאדם וספרא דחנוך ונהה אשתדל בהו למפלח למריה.

בא ראה שפך הוא, שהרי מאיפה ידע נח להקריב קרבן לרבוננו? אלא משום שמצא חכמה על מה העולם עומד, וידע שהוא עומד על הקרבן, ואלמלא הקרבן לא היו עומדים עליונים ותחתונים.

ידוד כך אמר, הורני ה' דרךך

פתח ואמר, (תהלים פו) הורני ה' דרךך אהלך באמתך יחד לבבי ליראה שמך. פסוק זה קשה, שהרי שנינו, הכל ביד הקדוש ברוך הוא חוץ מלהיות צדיק או רשע. ודוד איך תבע את זה מהקדוש ברוך הוא? אלא דוד כך אמר, הורני ה' דרךך - אותה דרך מישור ומתקנת לגלות עיני ולדעת אותו. אחר כך אהלך באמתך - אלה בדרך אמת ולא אסמה לימין ולשמאל. יחד לבבי - מה

תא חזי, דהכי הוא דהא נח מנא הוה ידע לקרב קרבנא למריה. אלא בגין דאשכח חכמתא על מה מתקיים עלמא וידע דעל קרבנא מתקיים. ואלמלא קרבנא לא הוו קיימי עלאי ותתאי.

פרשת בראשית דף נט.

פתח ואמר (תהלים פו) הורני יי דרךך אהלך באמתך יחד לבבי ליראה שמך. האי קרא קשיא. דהא תנינן כלא היא בידא דקודשא בריך הוא, בר למהוי

זכאה או חייבא. ודוד היך תבע דא מעם קודשא בריך הוא. אלא דוד הכי קאמר. הורני יי דרךך. ההוא אנח מישור ומתקנא לגלגא עיני ולמנדע ליה, ולבתר אהלך באמתך איהך באנח קשוט ולא אסטי לימינא ולשמאלא. יחד לבבי מאן לבבי. כמא דאת אמר (תהלים

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

זה לְכָבִי? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם עג) צוּר לְכָבִי וְחֻלְקִי. וְכָל
זֶה אֲנִי מִבְקֵשׁ לִירְאָה אֶת שְׁמִךְ. לְהִדְבֵּק בִּירְאָתְךָ,
לְשֹׁמֵר אֶת דְּרָכֶי בְּרָאוּי. לִירְאָה שְׁמֶךְ - מְקוֹם חֻלְקִי
שָׁבוּ שְׁרוּיָה הִירְאָה לִירָא.

כָּל בֶּן אָדָם שִׁירָא אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁרוּיָה עִמּוֹ הָאֱמוּנָה
בְּרָאוּי

בֹּא רְאֵה, כָּל בֶּן אָדָם שִׁירָא אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, שְׁרוּיָה עִמּוֹ הָאֱמוּנָה בְּרָאוּי, שֶׁהָרִי
אוֹתוֹ אָדָם הוּא שְׁלֵם בְּעִבּוּדֵת רְבוּנוֹ. וְמִי שֶׁלֹּא
שְׁרוּיָה בּוֹ יִרְאֵת רְבוּנוֹ, לֹא שְׁרוּיָה בּוֹ אֱמוּנָה, וְאִינוּ
כְּדָא לְהִיּוֹת לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא.

עוֹד פִּתַּח וְאָמַר, (משלי ד) וְאֵרַח צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגֶה
הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם. אֲשֶׁרֵיהֶם הַצְדִּיקִים
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
רוֹצֵה בִּיקְרָם.

אוּי לָנוּ שְׁלֵל הִרְכַּנְנוּ אֲזִנִּים וְלֹא הִקְשַׁבְנוּ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. וּבְכָל יוֹם
אוֹמְרִים: וַיִּלְנוּ

בֹּא רְאֵה מַה כְּתוּב, וְאֵרַח צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגֶה.
מַה זֶה כְּאוֹר נֶגֶה? כְּמוֹ אוֹתוֹ הָאוֹר הַמְּאִיר
שֶׁבְּרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, זֶהוּ
שִׁנְנוּ לְצְדִיקִים לְעוֹלָם הַבָּא. הוֹלֵךְ וְאוֹר - שֶׁהוּא
עוֹלָה בְּאוֹרוֹ תְּמִיד וְלֹא גוֹרַע מִמֶּנּוּ. אֲבָל
בְּרִשְׁעִים מַה כְּתוּב? (שם) דְּרִךְ רִשְׁעִים כְּאֶפְלָה
לֹא יָדְעוּ בְּמָה יִכְשְׁלוּ. לֹא יָדְעוּ - וְכִי לֹא
יִדְעִים? אֶלֶּא רִשְׁעִים שֶׁהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ עֲקָמָה
בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא רוֹצִים לְהִסְתַּכֵּל [לָהֶם] שְׁעֵתִיד

(עג) צוּר לְכָבִי וְחֻלְקִי. וְכָל דָּא
אֲנִי תְּבַע לִירְאָה אֶת שְׁמֶךְ.
לְאִתְדַבֵּק
לְאִסְתַּמְרָא אוֹרְחִי כְּדָקָא יָאוֹת.
לִירְאָה שְׁמֶךְ אַתְר חוּלְקִי דְּבִיָּה
שְׁרִיא וְחֻלְתָּא לְמַדְחַל.

תָּא חֲזִי, כָּל בֶּר נֶשׁ דְּדַחִיל לִיָּה
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁרִיא
עֲמִיָּה מְהִימְנוּתָא כְּדָקָא יָאוֹת
דְּהָא הֵהוּא בֶּר נֶשׁ שְׁלִים
בְּפוֹלְחָנָא דְּמִרְיָה. וּמֵאֵין דְּלֹא
שְׁרִיא בִּיָּה דְּחֻלָּא דְּמִרְיָה לֹא
שְׁרִיאָא עֲמִיָּה מְהִימְנוּתָא וְלֹא
אִיְהוּ כְּדָא לְמַהֲוִי לִיָּה חוּלְקָא
בְּעֻלְמָא דְּאַתִּי.

תּו פִּתַּח וְאָמַר, (משלי ד) וְאֵרַח
צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגֶה הוֹלֵךְ וְאוֹר
עַד נִכּוֹן הַיּוֹם. וְכָאִין אֲנִין
צְדִיקָא בְּעֻלְמָא דִּין וּבְעֻלְמָא
דְּאַתִּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעִי
בִּיקְרִיהוֹן.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב וְאֵרַח
צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגֶה. מֵאִי כְּאוֹר
נֶגֶה. כִּהֵּהוּא נְהוֹרָא דְּנִהִיר
דְּכָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּעוּבְדָא דְּבְרָאשִׁית, דָּא הוּא
דְּגִנִּיז לֹון לְצְדִיקָא לְעֻלְמָא
דְּאַתִּי. הוֹלֵךְ וְאוֹר דְּאִיְהוּ סִלִּיק
בְּנְהוּרִיָּה תְּדִיר וְלֹא גִרַע מִנִּיָּה.
אֲבָל בְּחִיבִיָּא מַה כְּתִיב, (משלי
ד) דְּרִךְ רִשְׁעִים כְּאֶפְלָה, לֹא

יָדְעוּ בְּמָה יִכְשְׁלוּ. לֹא יָדְעוּ, וְכִי לֹא יָדְעִין. אֶלֶּא חִיבִיָּא אֲזִילִי בְּעֻקְמוֹ דְּאַרְחָא בְּהָא עֻלְמָא.
וְלֹא בְּעָאן לְאִסְתַּכֵּל דְּזִמִּין (ד"א ל"ג לון) קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִידָן לְהוֹ בְּהֵהוּא עֻלְמָא

זוהר הקדוש ארמית

וּלְאַעֲלָאָה לֹון בְּדִינָא דְגִיְהֵנָם.
וְאַנּוּן צְוּוּחִין וְאַמְרִין וּוי לֹן
דְּלֹא אֹורִיכְנָא אֹונְדִין וְלֹא
אַצִּיתְנָא בְּהֵהוּא עֲלֵמָא. וּבְכֹל
יֻמָּא אַמְרִי וּוי דָּא (רלו ב).

תָּא חַזִּי, זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְאַנְהָרָא לֹון לְצַדִּיקָא
לְעֲלֵמָא דְאַתִּי, וּלְמִיּהֵב לֹון
אַגְר חוּלְקֵהוּן אֶתְר דְּעֵינָא
לֹא שְׁלֵטָא לְמִיקָם עֲלִיה
כְּמָא דְאַתְּ אֹמר, (ישעיה סד)
עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זֹולָתְךָ
יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לוֹ. וּכְתִיב,
(ישעיה טו) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפִגְרֵי
הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בִּי.
וּכְתִיב, (מלאכי ג) וַעֲסוֹתָם
רְשָׁעִים כִּי יִהְיוּ אֹפֶר תַּחַת
כַּפּוֹת רִגְלֵיכֶם. וּכְאִין אֲנּוּן
צַדִּיקָא בְּעֲלֵמָא דִּין וּבְעֲלֵמָא
דְאַתִּי. עֲלִיָּיהוּ כְתִיב (ישעיה
ט) צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ
אֶרֶץ. וּכְתִיב, (תהלים קמ) אֵךְ

צַדִּיקִים יֹודוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבּוּ יִשְׁרִים אֶת פְּנִיךָ. בְּרוּךְ יִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאַמֵּן (חסר).

זוהר הקדוש לשון הקודש

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדִין אוֹתָם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם
וּלְהַכְנִיסָם בְּדִין גִּיְהֵנָם. וְהֵם צוּחִים וְאוֹמְרִים:
אֵין לָנוּ שְׁלֹא הִרְפֵּנּוּ אֲנִינִים וְלֹא הִקְשַׁכְנוּ
בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. וּבְכֹל יוֹם אוֹמְרִים: וִי לָנוּ!

צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ

בֹּא רָאָה, עֲתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהֵאִיר
לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא וּלְתַת לָהֶם שְׂכָר
חֻלְקָם, מָקוֹם שְׁעִין לֹא שׁוֹלֶטֶת לְעַמּוּד עֲלִיו, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סד) עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זֹולָתְךָ
יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לוֹ. וּכְתוּב (שם טו) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ
בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בִּי. וּכְתוּב (מלאכי ג)
וַעֲסוֹתָם רְשָׁעִים כִּי יִהְיוּ אֹפֶר תַּחַת כַּפּוֹת
רִגְלֵיכֶם. אֲשֶׁרִי הַצַּדִּיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא. עֲלֵיהֶם כְּתוּב (ישעיה ט) צַדִּיקִים לְעוֹלָם
יִירָשׁוּ אֶרֶץ. וּכְתוּב (תהלים קמ) אֵךְ צַדִּיקִים יֹודוּ
לְשִׁמְךָ יִשְׁבּוּ יִשְׁרִים אֶת פְּנִיךָ. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם
אָמֵן וְאַמֵּן:

זוהר פרשת נח

זוהר הקדוש ארמית

פרשת נח דף נט:

אַלֶּה תולדות נח, רבי חייא פתח
(ישעיה ס) ועמך כלם צדיקים
לעולם יירשו ארץ נצר מטעי
מעשה ידי להתפאר. זכאין אנון
ישראל דמשתדלי באורייתא,
וידעי ארחין דאורייתא, דבגינה
יזכון לעלמא דאתי.

תא חזי, כל ישראל אית לון
חולקא לעלמא דאתי. מאי
טעמא בגין דנטרין ברית
דעלמא אתקיים עליה. כמא
דאת אמר, (ירמיה לג) אם לא
בריתי יומם ולילה חקות שמים
וארץ לא שמתי. ועל דא ישראל
דנטרי ברית וקבילו ליה אית
לון חולקא בעלמא דאתי.

ולא עוד אלא בגין כך אקרון
צדיקים. מכאן אוליפנא כל
מאן דנטיר האי ברית דעלמא
אתקיים עליה. אקרי צדיק.

מנא לן מיוסף. בגין דנטר ליה לברית עלמא, זכה דאקרי צדיק. ועל כך ועמך כלם צדיקים
לעולם יירשו ארץ.

זוהר הקדוש לשון הקודש

אשריהם ישראל שעוסקים בתורה ויודעים דרכי התורה
שבגללה יזכו לעולם הבא

אַלֶּה תולדת נח. רבי חייא פתח, (ישעיה ס) ועמך כלם
צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה
ידי להתפאר. אשריהם ישראל שעוסקים בתורה
ויודעים דרכי התורה שבגללה יזכו לעולם הבא.

בא ראה, לכל ישראל יש חלק לעולם הבא, מה
הטעם? משום ששומרים הברית שהעולם
עומד עליה, כמו שנאמר (ירמיה לג) אם לא בריתי
יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. ועל זה,
ישראל ששומרים הברית וקבלו אותה, יש להם
חלק לעולם הבא.

כל מי ששומר הברית הוא שהעולם עומד עליה, נקרא צדיק
ולא עוד, אלא משום כך נקראו צדיקים. מכאן
למדנו, כל מי ששומר הברית הוא שהעולם
עומד עליה, נקרא צדיק. מנין לנו? מיוסף. משום
ששומר את ברית העולם זכה שנקרא צדיק. ועל כך
ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ.

מנא לן מיוסף. בגין דנטר ליה לברית עלמא, זכה דאקרי צדיק. ועל כך ועמך כלם צדיקים
לעולם יירשו ארץ.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

פרשת נח דף ט:

ותשחת הארץ לפני האלהים. אמר רבי יהודה כיון דכתיב ותשחת הארץ אמאי לפני האלהים. אלא כיון דעברו חוביהון באתגליא לעיניהון דכלא כדן לפני האלהים כתיב.

רבי יוסי אמר אמר אנא אפכא אמרית. ותשחת הארץ לפני האלהים. בקמיתא לפני האלהים דלא הוו עבדי באתגליא. לפני האלהים עבדו ולא לפני בני נשא. ולבסוף עבדו באתגליא הדא הוא דכתיב ותמלא הארץ חמס. דלא הוה אתר בכל ארעא דלא הוה באתגליא. ובגין כך בתרי גוויי אמר קרא.

אלה תולדות נח. רבי אבא אמר מיומא דעבר אדם על פקודא דמריה כל בני עלמא דאתילידו לבתר אקרון בני האדם. ולא לשבחה אקרון הכי. אלא כמאן דאמר בנוי דההוא דעבר על פקודא דמריה. כיון דאתא נח, אקרון בני עלמא על שמייה דנח. תולדות נח לשבחה. דקאים לון בעלמא. ולא תולדות דאדם דאעבור לון מעלמא וגרים מותא לכלהו.

אמר ליה רבי יוסי, אי הכי, הא כתיב לבתר ויבד יי לראות את העיר ואת המגדל אשר בנו בני האדם. בני האדם כתיב ולא כתיב בני נח. אמר ליה רבי יוסי, טוב ליה דלא אברי ולא יכתוב עליה האי קרא.

ותשחת הארץ לפני האלהים. אמר רבי יהודה, כיון שכתוב ותשחת הארץ, למה לפני האלהים? אלא כיון שעשו חטאיהם בגלוי לעיני הכל, אז כתוב לפני האלהים.

ותמלא הארץ חמס, שלא היה מקום בכל הארץ שלא היה בגלוי רבי יוסי אמר, אני אמרתי הפוך. ותשחת הארץ לפני האלהים - בהתחלה לפני האלהים, שלא היו עושים בגלוי. לפני האלהים עשו ולא לפני בני אדם. ולבסוף עשו בגלוי. והו שכתוב ותמלא הארץ חמס, שלא היה מקום בכל הארץ שלא היה בגלוי, ובגלל כך אמר הפסוק בשני גוונים.

כיון שבא נח, נקראו בני העולם על שם נח

אלה תולדות נח - רבי אבא אמר, מיום שעבר אדם על מצות רבונא, כל בני האדם שנוולדו אחר כך נקראו בני האדם. ולא לשבח נקראו כך, אלא כמו שאמר בנו של אותו שעבר על מצות רבונא. כיון שבא נח, נקראו בני העולם על שם נח. תולדות נח לשבח. שהעמידם בעולם. ולא תולדות אדם שהעבירם מהעולם וגרם מות לכלם.

אמר לו רבי יוסי, אם כך, הרי כתוב אחר כך, ויבד ה' לראות את העיר ואת המגדל אשר בנו בני האדם. בני האדם כתוב, ולא כתוב בני נח. אמר לו, משום שאדם [שחטא ד"א חטא] לפני רבונא, טוב לו שלא נברא ולא יכתב עליו הכתוב פסוק זה.

זוהר הקדוש ארמית

אָלָא תָא חַזִי, כְּתִיב (משלי י) בֵּן חָכָם יִשְׁמַח אָב. כִּד בְּרָא טַב, כָּל בְּנֵי עֲלָמָא דְכָרִין לִיה לְאָבוֹי לְטַב. וְכִד אִיהוּ בֵישׁ, כָּלָא דְכָרִין לִיה לְאָבוֹי לְבֵישׁ. אָדָם בְּגִין דְחָטָא וְעֵבֶר עַל פְּקוּדָא דְמְרִיה, כִּד אָתוּ אֲנוּן דְמָרְדוּ בְמְרִיהוֹן מַה כְּתִיב אֲשֶׁר בָּנוּ בְנֵי הָאָדָם בְּנוֹי (ע"א) דְאָדָם קְדַמָּא דְמָרְד בְּמְרִיה וְעֵבֶר עַל פְּקוּדִיה. וּבְגִינֵי כֹף אֱלֹה תּוֹלְדוֹת נַח. אֱלֹה וְלֹא קְדַמָּא. אֱלֹה דְנִפְקוּ וְעָאֲלוּ גוּ תִיבָה וְאִפִּיקוּ תּוֹלְדִין לְעֲלָמִין וְלֹא תּוֹלְדוֹת אָדָם דְנִפְק מִגְּנָתָא דְעֵדֶן וְלֹא אִפִּיק לֹון מִתַּמָּן.

פרשת נח דף סא ע"א

תָא חַזִי, אֵלּוּ אִפִּיק אָדָם תּוֹלְדוֹת מִגְּנָתָא דְעֵדֶן, לֹא יִשְׁתַּצֵּן לְדָרִי דְרִין. וְלֹא אִתְחַשֵּׁן נִהוּרָא דְסִיְהָרָא לְעֲלָמִין. וְכִלְהוּ הֵווּ קִיִּימִין לְעֲלָמִין. וְאִפִּילוּ מִלֵּאכִי עֲלָי לֹא קִיִּימִי קִמִּיְהוּ בְנִהוּרָא וְזִינָא וְחִכְמָתָא. כְּמָא דְאָתָא אֲמֵר בְּצֵלָם אֱלֹהִים בְּרָא אוֹתוֹ. אָבֵל בִּינִין דְגָרִים (דף סא ע"א) חֲטָאָה וְנִפְק אִיהוּ מִגְּנָתָא דְעֵדֶן וְעֵבֶר תּוֹלְדוֹת לְבָר. לֹא אִתְקִיִּימוּ בְעֲלָמָא וְלֹא הֵווּ כְּדָקָא חַזִי.

אֲמֵר רַבִּי חִזְקִיָּה וְכִי הֵיךְ יְכָלִין לְמַעֲבֹד תּוֹלְדוֹת תַּמָּן דְּהָא אִיהוּ בְעֲלָמָא בְּלַחוּדוֹי וְלֹא יַעֲבִיד

זוהר הקדוש לשון הקודש

בֵּן חָכָם יִשְׁמַח אָב. כְּאֲשֶׁר הֵבֵן טוֹב, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם זוֹכְרִים אֶת אָבוֹי לְטוֹב

אָלָא בֹא רְאֵה, כְּתִיב (משלי י) בֵּן חָכָם יִשְׁמַח אָב. כְּאֲשֶׁר הֵבֵן טוֹב, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם זוֹכְרִים אֶת אָבוֹי לְטוֹב. וְכִשְׁהוּא רַע, כָּלָם זוֹכְרִים אֶת אָבוֹי לְרַע. אָדָם, מִשּׁוּם שְׁחָטָא וְעֵבֶר עַל מִצְוֹת רַבּוֹנוּ, כְּשֶׁבָאוּ אוֹתָם שְׁמָרְדּוּ בְּרַבּוֹנָם מַה כְּתוּב? אֲשֶׁר בָּנוּ בְנֵי הָאָדָם. אָדָם הָרָאשׁוֹן שְׁמָרְד בְּרַבּוֹנוּ וְעֵבֶר עַל מִצְוֹתוֹ, וְלָכֵן אֱלֹה תּוֹלְדֵת נַח. אֱלֹה וְלֹא הָרָאשׁוֹנִים. אֱלֹה שְׂיִצְאוּ וְנִכְנְסוּ לְתוֹךְ הַתֵּבָה וְהוֹצִיאוּ תּוֹלְדוֹת לְעוֹלָמִים. וְלֹא תּוֹלְדוֹת אָדָם שְׂיִצָא מִגֶּן עֵדֶן וְלֹא הוֹצִיָא אוֹתָם מִשָּׁם.

בְּצֵלָם אֱלֹהִים בְּרָא אוֹתוֹ

בֹא רְאֵה, אֵלּוּ הוֹצִיָא אָדָם תּוֹלְדוֹת מִגֶּן עֵדֶן, לֹא הֵיוּ מְשֻׁמְדִים לְדוּרֵי דוֹרוֹת, וְלֹא נִחְשָׁד אֹר הַלְבָנָה לְעוֹלָמִים, וְכָלָם הֵיוּ קִיִּימִים לְעוֹלָמִים, וְאִפִּילוּ מִלֵּאכִים עֲלִיוֹנִים לֹא עָמְדוּ לְפָנֶיהֶם בְּאוֹר וְזִי וְחִכְמָה, כְּמוֹ שְׁנִאֲמֵר בְּצֵלָם אֱלֹהִים בְּרָא אוֹתוֹ. אָבֵל בִּינִין שְׁגָרָם הַחֲטָא (דף סא ע"א) וְיִצְא מִגֶּן עֵדֶן וַעֲשֵׂה תּוֹלְדוֹת בַּחוּץ, לֹא הִתְקַיְּמוּ בְעוֹלָם וְלֹא הֵיוּ בְּרָאוֹי.

אֲמֵר רַבִּי חִזְקִיָּה, וְכִי אֵיךְ יְכָלוּ לַעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת שָׁם, שֶׁהָרִי אֲלֻמָּלָא לֹא נִמְשָׁךְ עָלָיו יֵצֵר הָרַע וְחֲטָא, יִתְקִים הוּא בְעוֹלָם לְבָדוּ וְלֹא יַעֲשֵׂה תּוֹלְדוֹת? כְּמוֹ זֶה אֲלֻמָּלָא שְׁחָטָאוּ יִשְׂרָאֵל בְּעַגְל אֲלֻמָּלָא לֹא אִתְמַשִּׁיךְ עָלֶיהָ יֵצֵר הָרַע וְחֲטָא אִתְקִיִּים אִיהוּ בְעֲלָמָא בְּלַחוּדוֹי וְלֹא יַעֲבִיד

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

והמשיכו עליהם יצר הרע, לא יעשו לעולמים תולדות ולא יבאו דורות אחרים לעולם.

אמר לו, אלמלא לא חטא אדם, לא יעשה תולדות כמו זה מצד של יצר הרע, אבל יעשה תולדות מצד של רוח הקדש. שעבדו אינו עושה תולדות אלא מצד היצר הרע, ומשום שכל תולדות בני האדם כלם מן הצד של יצר הרע, לכן אין להם קיום, ואי אפשר להם להתקיים, שהצד האחר מערב בהם [ואפשר להם בצד האחר].

מהתבונה יצאו כל דורות העולם

אבל אלמלא לא חטא אדם ולא גרש מגן עדן, היה עושה תולדות מצד של רוח הקדש, שקדושים כמלאכים עליונים עומדים לדורי דורות כמו שהיה למעלה. כיון שחטא והוליד בנים מחוץ לגן עדן ולא זכה להוציאם מן הגן, לא התקיימו אפלו להשתרש בעולם הזה, עד שבא נח, שהוא צדיק, ונכנס בתבה, ומהתבונה יצאו כל דורות העולם, ומשם התפזרו לכל ארבע רוחות העולם.

וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה. למה נשחתה? משום כי השחית כל בשר את דרכו, כמו שנאמר. רבי חייא פתח פסוק ואמר, וירא אלהים את מעשיהם כי שבו מדרךם הרעה.

תולדות. כגוונא דא אלמלא דחבו ישראל בעגלא ואמשיכו עליהו יצר הרע לא עבדו (במדבר קפט א) תולדות לעלמין ולא ייתון דרין אתרנין לעלמא.

אמר ליה אלמלא לא חטא אדם לא עביד תולדות כגוונא דא מסטרא דיצר הרע. אבל עביד תולדות מסטרא דרוחא קדישא. דהשתא לא עביד תולדות אלא מסטרא דיצר הרע. ובגין דכל תולדות דבני נשא בלחו מסטרא דיצר הרע, בגין כך לית לון קיום, ואי אפשר לון לאתקיימא, דסטרא אחרא אתערב בהו. (ז"ח ל"ג ואפשר לון בסטרא אחרא).

אבל אלמלא לא חטא אדם ולא אתתרף מגנתא דעדן. הנה עביד תולדות מסטרא דרוח קודשא דקדישין כמלאכי עלאין קיימין לדרי דרין כגוונא דלעילא. כיון דחטא ואוליד בנין לבר מגנתא דעדן, ולא זכה לאפקא לון מגנתא, לא אתקיימו אפלו לאשתרשא בעלמא דא. עד דאתא נח דאיהו צדיק ועאל בתבה. ומן

תבה נפקו כל דרין דעלמא. ומתמן אתבדרו לכל ארבע רוחי עלמא. (שייך לקמן ריש סב):

וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה. אמאי נשחתה. בגין כי השחית כל בשר את דרכו, כמה דאתמר. רבי חייא פתח קרא ואמר (יונה ג) וירא אלהים את מעשיהם כי שבו מדרךם הרעה.

זוהר הקדוש ארמית

תא חזי, בשעתא דבני נשא
זכאן ונטרי פקודי דאורייתא,
כדין ארעא אתתקפת, וכל
חידו אשתפחת בה. מאי
טעמא בגין דשכינתא שריא
על ארעא. וכדין פלא עלאי
ותתאי בחדוה. וכד בני נשא
מחבלן ארתיהו ולא נטרי
פקודי אורייתא וחסאן קמי
מאריהון, וכדין כפיכול דחין
לה לשכינתא מעלמא
ואשתארת ארעא מחבלא.
דהא שכינתא אתדחייא ולא
שריא עלה וכדין אתחבלת.
מאי טעמא אתחבלת. בגין
דשריא רוחא אחרא עלה
דמחבלא עלמא. ועל דא
אמרינן דישאל יחבי עוז
לאלהים דמקיימין עלמא.
אלהים דא שכינתא.

ואם חס ושלום אי ישראל
ישתכחו חייבין מה פתיב,
(תהלים ו) רומה על השמים
אלהים וגו' משום דרשת
הכיננו לפעמי. כפף נפשי
בסבת חמס ושנאת חנם. כרו
לפני שוחה וגו' כגוונא דדור
המבול דבגין חמס דהות
ביניהון הנה ביניהון שנאה
ודכבו.

יכול אף בארעא דישאל כן.
והא תנינן ארעא דישאל לא
שריא עלה רוחא אחרא ולא

זוהר הקדוש לשון הקודש

ישאל נותנים עז לאלהים שמעמידים את העולם

בא ראה, בשעה שבני אדם זוכים ושומרים את
מצוות התורה, אז הארץ מתחזקת ונמצאת
בה כל השמחה. מה הטעם? משום שהשכינה
שורה על הארץ. ואז הכל, עליונים ותחתונים,
בחדוה. ובשבני אדם משחיתים דרכיהם ולא
שומרים את מצוות התורה וחוטאים לפני רבונם,
אז כפיכול דוחים את השכינה מהעולם, ונשארת
הארץ משחחת, שהרי השכינה נדחתה ולא שורה
עליה, ואז היא נשחחת. מה הטעם נשחחת?
משום ששורה רוח אחרת עליה שמחבלת את
העולם. ועל זה אומרים, שישאל נותנים עז
לאלהים שמעמידים את העולם. אלהים זו
שכינה.

כמו שבדור המבול, שמשום החמס שהיה ביניהם, היתה
ביניהם שנאה ואיבה

ואם חס ושלום אם ישראל ימצאו רשעים, מה
פתוב? (תהלים ו) רומה על השמים אלהים
וגו', משום שרשת הכינו לפעמי. כפף נפשי, בסבת
חמס ושנאת חנם. כרו לפני שוחה וגו', כמו
שבדור המבול, שמשום החמס שהיה ביניהם,
היתה ביניהם שנאה ואיבה.

ארץ ישראל לא שורה עליה מנפה ולא שליח אחר פרט
לקדוש-ברוך-הוא לבדו

יכול אף בארץ ישראל כן? והרי שנינו שארץ
ישראל לא שורה עליה רוח אחרת ולא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

מִמְנָה אַחֲרֵי חוּץ מִהַקְדֻשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלָבָדוּ. בֹּא
רְאֵה שְׂאֲרֵי יִשְׂרָאֵל בְּךָ הִיא שְׁלֵא שׁוֹרָה עָלֶיהָ
מִמְנָה וְלֹא שְׁלִיחַ אַחֲרֵי פֶרֶט לְקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לְבָדוּ, אֲבָל שְׁעָה אַחַת שׁוֹרָה עָלֶיהָ לְהַשְׁחִית אֶת
בְּנֵי הָאָדָם. מִנֵּין לָנוּ? מִדּוֹר, שֶׁפְּתוּב (דְּבָרֵי הַיָּמִים א
כא) וַיֵּרָא דָּוִד אֶת מֶלֶאךָ ה' וַחֲרָבוֹ שְׁלֹפָה בִּידוֹ
נְטוּיָה עַל יְרוּשָׁלַיִם, וְאֵז נִשְׁחָתָה הָאָרֶץ.

הַמֶּלֶאךָ הַגָּאֵל אֶתִּי

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, אֲפִלּוּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הַקְדֻשׁ בְּרוּךְ
הוּא הָיָה. כְּתוּב כָּאֵן מֶלֶאךָ ה', וְכְתוּב שֵׁם
(בְּרֵאשִׁית מו) הַמֶּלֶאךָ הַגָּאֵל אֶתִּי, וְכְתוּב וַיִּסַּע מֶלֶאךָ
הָאֱלֹהִים. הֵן לְטוֹב הֵן לְרָע שׁוֹלֵט עָלֶיהָ הַקְדֻשׁ בְּרוּךְ
הוּא. לְטוֹב - מִשּׁוּם שֶׁלֹּא נִמְסְרָה תַּחַת שְׂאֵר הַמְּמַנִּים,
וְכָל דִּירֵי הָעוֹלָם יִתְבַּיְּשׁוּ מִמַּעֲשֵׂיהֶם. לְרָע - כְּדִי שְׁלֵא
יִשְׁמַחוּ אֱלֹהִים לְשֵׁלֵט עָלֶיהָ. וְאֵם תֹּאמַר, וְהִרִי כְּתוּב
(איכה א) כִּי רָאִתָּה גּוֹיִם כָּאוּ מִקֹּדֶשְׁךָ, וְהִחֲרִיבוּ בֵּיתָהּ.
וְאֵם לֹא שׁוֹלֵטִים אוֹתָם מְמַנִּים, לֹא נִחְרַב הַמִּקְדָּשׁ!

בֹּא רְאֵה, כְּתוּב כִּי אַתָּה עֲשִׂיתָ, וְכְתוּב (שם ב) עֲשֵׂה
ה' אֲשֶׁר זָמַם. בֹּא רְאֵה, כְּתוּב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה. נִשְׁחָתָה וְדֹא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. כְּךָ
גַּם (יונה ג) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיהֶם כִּי שָׁבוּ מִדֶּרֶכָם
הָרָעָה. שֶׁהִרִי אֵז הָאָרֶץ קוֹרֵאת לְמַעַלָּה וְעוֹלָה בְּעָלֶיהָ
עָלְיוֹנָה וּמִקְשָׁטָה פָּנִיָּה בְּנִקְבָּה שֶׁמִּתְקַשֶּׁטֶת אֶל הַזֶּכֶר,
כְּךָ גַּם הָאָרֶץ, שֶׁהִרִי גְדִלָּה בָּנִים צְדִיקִים לְמֶלֶךְ.

מִמְנָא אַחֲרָא בֵּר קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בִּלְחֻדוּי. תָּא חֲזִי, דְּאַרְעָא
דִּישְׂרָאֵל הָכִי הוּא דְלֹא שְׂרִיא
עָלָה (פֶּד ע"ב) מִמְנָא וְלֹא שְׁלִיחָא
אַחֲרָא בֵּר קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בִּלְחֻדוּי. אֲבָל שְׁעָתָא קִדָּא
מְנַלְן מִדּוֹר דְּכְתִיב, (דְּבָרֵי הַיָּמִים א
כא) וַיֵּרָא דָּוִד אֶת מֶלֶאךָ יְיָ וַחֲרָבוֹ
שְׁלֹפָה בִּידוֹ נְטוּיָה עַל יְרוּשָׁלַיִם
וּכְדִין אֶתְחַבֵּלֵת אֶרְעָא.

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר אֲפִלּוּ אֲפִלּוּ בִּהְיָא
שְׁעָתָא קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָיָה.
כְּתִיב הָכָא מֶלֶאךָ יְיָ. וְכְתִיב הָתָם
(בְּרֵאשִׁית מו) הַמֶּלֶאךָ הַגָּאֵל
אוֹתִי. וְכְתִיב (שְׁמוֹת יד) וַיִּסַּע
מֶלֶאךָ הָאֱלֹהִים. הֵן לְטֹב וְהֵן
לְבִישׁ קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁלִיט
עָלָה. לְטֹב בְּגִין דְּלֹא אֶתְמַסְרָא
תַּחוֹת שְׂאֵר מְמַנֵּין, וְכָל דִּירֵי
עֲלָמָא יְכַסְּפוּן מִן עוֹבְדֵיהוּ.
לְבִישׁ בְּגִין דְּלֹא יַחֲדוּן אֲנוּן
לְשִׁלְטָאָה עָלָה. וְאִי תִּימָא (ד"א
ל"ג לא) וְהָא כְּתִיב, (איכה א) כִּי
רָאִתָּה גּוֹיִם כָּאוּ מִקֹּדֶשְׁךָ וַחֲרִיבוּ
בֵּיתָא וְאִי לֹא שְׁלִטִין אֲנוּן מְמַנֵּין
לֹא אֶתְחַרַּב מִקְדָּשָׁא.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב כִּי אַתָּה עֲשִׂיתָ
וְכְתִיב עֲשֵׂה יְיָ אֶת אֲשֶׁר זָמַם.
תָּא חֲזִי, כְּתִיב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה. נִשְׁחָתָה וְדֹא כְּמָה דְּאֶתְמַר. הָכִי נָמִי (יונה ג) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיהֶם
כִּי שָׁבוּ מִדֶּרֶכָם הָרָעָה. דְּהָא כְּדִין אֶרְעָא קָרֵאת לְעִילָא וְסִלְקָא בְּסִלְקוֹ עֲלָהּ וּמִקְשָׁטָא
אֲנָפְהָ. כְּנוֹקְבָא דְּמִקְשָׁטָא לְגַבֵּי דְכוּרָא. הָכִי נָמִי אֶרְעָא. דְּהָא גְדִילֵת בְּנִין זְכָאִין לְמַלְכָּא.

זוהר הקדוש ארמית

פרשת נח דף טא ע"ב

והכא דלא תבו דרא דטופנא
מה פתיב וירא אלהים את
הארץ והנה נשחתה וגו'
כאתתא דאסתאבת ואסתירת
אנפאה מבעלה. ובזמנא
דאסגיא חובי בני נשא
באתגליא, ארעא שויתא
אנפאה כנוקבא דלית לה
כסופא מכלא כמה דאת אמר,
(ישעיה כב) והארץ חנפה תחת
יושביה. ועל דא וירא כי
נשחתה ודאי. מאי טעמא בגין
כי השחית כל (דף טא ע"ב) בשור
את דרכו על הארץ.

רבי אלעזר אול לגביה דרבי
יוסי ברבי שמעון בן לקוניא
חמוי. כיון דחמא ליה אתקין
ליה תופסיתא (ס"א טופסיסא)
דקומרא במטון דקולפא
ויתיבו. אמר ליה חמוי אפשו
דשמעת מאבוק האי דכתיב
(איכה ב) עשה יי אשר זמם בצע
אמרתו אשר צוה מימי קדם.

אמר ליה הא אוקמוה חבריא.
בצע אמרתו, דבזע פורפירא
דיליה. אשר צוה מימי קדם,
דהא פורפירא פקיד לה מאנון
יומי קדמאי עלאי, וביומא
דאתחריב בי מקדשא בזע לה.
בגין דהאי פורפירא איהי יקרא דיליה ותיקנא דיליה ובזע ליה.

אמר ליה עשה יי אשר זמם. וכי מלכא חשיב (קודם) לאבאשא לבנוי עד לא ייתון למחטי.
אמר ליה למלכא דהוה ליה מאן יקר, ובכל יומא הוה דחיל עליה דלא יתבר והוה מסתפל

זוהר הקדוש לשון הקודש

פי השחית כל בשור את דרכו על הארץ

ועבשו שלא שבו דור המבול מה כתוב? וירא
אלהים את הארץ והנה נשחתה, פאשה
שנטמאה והסתירה פניה מבעלה. ובזמן שמתרבים
חטאי בני האדם בגלוי, הארץ שמה פניה כנוקבה
שאין לה בושא מכל, כמו שנתאמר (ישעיה כד) והארץ
חנפה תחת יושביה. ועל זה וירא כי נשחתה ודאי.
מה הטעם? משום כי השחית כל בשור את דרכו
על הארץ.

רבי אלעזר הלך אל רבי יוסי ברבי שמעון בן
לקוניא חמוי. כיון שראה אותו, התקין לו
שמיח של כסוי במומזות של עץ, וישבו. אמר לו
חמוי, אפשו ששמעת מאבוק זה שכתוב (איכה
ב) עשה ה' אשר זמם בצע אמרתו אשר צוה
מימי קדם?

אמר לו, הרי פרשוה החברים, בצע אמרתו - שקרע
האדמת שלו. אשר צוה מימי קדם - שהרי
אותה האדמת צוה מאותם ימים ראשונים עליונים,
וביום שחרב בית המקדש קרע אותה, משום
שהאדמת הזו היא כבודו ותקונו, וקרע אותה.

עשה ה' אשר זמם

אמר לו, עשה ה' אשר זמם, וכי מלך חושב
[קדם] להרע לבנוי עד שלא יבאו לח א!?
אמר לו, (משל) למלך שהיה לו בלי יקר, ובכל יום
היה פוחד עליו שלא ישבר והיה מסתפל בו ומצא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

חן בעיניו. לְיָמִים בָּא בְּנוֹ וְהִרְגִּיז אֶת הַמֶּלֶךְ. לָקַח
הַמֶּלֶךְ אוֹתוֹ כְּלֵי יָקָר וְשָׁכַר אוֹתוֹ. וְהוּא שִׁכְתוֹב עֲשֵׂה
ה' אֲשֶׁר זָמַם.

מיום שנבנה בית המקדש היה הקדוש ברוך הוא מסתכל בו
וחביב עליו הרבה

בֹּא רֵאָה, מִיּוֹם שֶׁנִּבְנְה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְסֻתָּפֵל בּוֹ וְחָבִיב עָלָיו הִרְבֵּה,
וְהָיָה פוֹחֵד עַל יִשְׂרָאֵל שִׁיחֲטָאוּ וַיַּחֲרֹב בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ. וְכָךְ בְּכָל פַּעַם שֶׁהָיָה בָּא אֶצֶל בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, הָיָה לוֹבֵשׁ אוֹתָהּ אֲדָרֶת. אַחֲרֵי שֶׁגִּרְמוּ
הַחֲטָאִים וְהִרְגִּיזוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, נִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
וְקָרַע אוֹתָהּ הָאֲדָרֶת [קרע אותה האדרת ונחרב
בית המקדש]. הֵינּוּ שִׁכְתוֹב עֲשֵׂה ה' אֲשֶׁר זָמַם.

בכל דור ודור שעושה דין ברשעי העולם, חדרה ותשבת לפני
הקדוש ברוך הוא

בַּצַּע אֲמָרְתוֹ וְגו' [האמרתו הזו בתחלה ישבה
בראש אמיר, והרי התעטרו עמרה לראש
ואילן נאה לפניו, והיא מימי קדם ודאי, ואז
עצבות לפניו בכתים החיצונים ודאי, (ישעיה לג) והן
אראלם צעקו חצה, (שם כב) ויקרא ה' אלהים
צבאות ביום ההוא וגו']. הֵינּוּ בִּזְמַן שֶׁנִּחְרַב בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ. אֲבָל בִּזְמַן אַחֵר אֵין חֲדוּה לִפְנֵי הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ זְמַן שְׂאוּבָדִים רִשְׁעֵי הָעוֹלָם וְאוֹתָם
שֶׁהִרְגִּיזוּ לִפְנֵי. וְהוּא שִׁכְתוֹב (משלי יא) וּבִאֲבֹד
רְשָׁעִים רָנָה.

דארגיזו קמיה הדא הוא דכתיב, ובאבוד רשעים רנה. וכן בכל דרא ודרא דעביד
דינא בחייבי עלמא. חדרה ותושבתתא קמי קודשא בריך הוא.

בֵּיה וְתִקֵּין בְּעִינָיו. לְיוֹמִין אֲתָא
בְּרִיה וְאַרְגִּיז לִיה לְמַלְכָּא, נָטַל
מִלְכָּא הֵהוּא מֵאֵן יָקָר וְיַחֲרֹב
לִיה. הִדָּא הוּא דְכָתִיב עֲשֵׂה יי
אֲשֶׁר זָמַם.

תָּא חֲזִי, מִן יוֹמָא דְאַתְבְּנִי בִּי
מִקְדָּשָׁא הָוָה קוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ
הוּא מְסֻתָּפֵל בֵּיה וְחָבִיב עָלֵיהּ
סְגִי וְהָוָה דְּחִיל עֲלֵייהּ
דִּישְׁרָאֵל דִּיחֲטוּן וַיַּחֲרֹב בִּי
מִקְדָּשָׁא. וְכֵן בְּכָל זְמַנָּא דְהָוָה
אַתִּי לִגְבִּי בִּי מִקְדָּשָׁא הָוָה
לְבִישׁ הֵהוּא פּוֹרְפִּירָא. לְכַתֵּר
דְּגִרְמוּ חוֹבִין וְאַרְגִּיזוּ קָמִי
מִלְכָּא אַתְחָרַב בִּי מִקְדָּשָׁא
וּבְזַע הֵהוּא פּוֹרְפִּירָא (ד"א גריס
הס ההוא פורפירא ואתחרב בִּי
מקדשא) הֵינּוּ דְכָתִיב עֲשֵׂה יי
אֲשֶׁר זָמַם.

בַּצַּע אֲמָרְתוֹ וְגו' (האי אמרתו
בקדמיתא יתבא בראש אמיר. והא
אתעטרו עטרא לרישא ואילן נאה
לפניו. ואיהי מימי קדם ודאי. וכדין
עציבו קמיה בבתי בראי ודאי והן
(ישעיה לג) אראלם צעקו חוצה.
(ישעיה כב) ויקרא יי צבאות
ביום ההוא וגו') הֵינּוּ בִּזְמַנָּא
דְאַתְחָרַב בִּי מִקְדָּשָׁא. אֲבָל
בִּזְמַנָּא אַחְרָא לִית חֲדוּה קָמִי
קוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּזִמְנָא
דְאַתְאֲבִידוּ חֲיִיבִי עֲלֵמָא וְאַנּוּן
דִּינָא בְּחִיבִי עֲלֵמָא. חֲדוּה וְתוֹשְׁבַתָּא קָמִי קוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

זוהר הקדוש ארמית

ואי תימא הא תנינן דלית חדרה קמי קודשא בריך הוא כד איהו עביד דינא בחיביבא. אלא תא חזי, בשעתא דאתעביד דינא בחיביבא, חדרון ותושבחו קמיה על דאתאבידו מעלמא. והני מילי כד מטא ההוא זמנא (קיג ב, קא ב) דאוריך לון ולא תאבן לגביה מחובייהו. אכל אי אתעביד בהו דינא עד לא מטא זמנייהו, (ועד דלא אשתלים חובייהו, כמא דאת אמר, (בראשית טו)) כי לא שלם עון האמורי עד הנה, כדין לית חדרה קמיה ובכאיש קמיה על דאתאבידו.

ואי תימא איהו עד לא מטו זמנייהו אמאי עביד בהו דינא. אלא אנון גרמין בישא לגרמניהו. דהא קודשא בריך הוא לא עביד בהו דינא עד לא מטא זמנייהו. אלא בגין דמשתתפי בהדייהו דישאל לאבאשא לון. ובגין כך עביד בהו דינא ואוביד לון מעלמא בלא זמנא. ודא הוא דאכאיש קמיה. ובגין כך אטבע מצראי בימא. ואוביד שנאיהון דישאל בימי יהושפט. וכן כלהו. דהא בגיניהון דישאל אתאבידו בלא זמנא.

אכל כד אשתלים זמנא דאוריך לון ולא תבו. כדין חדרה ותושבחתא קמיה על דאתאבידו מעלמא. בר בזמנא דאתחריב בי מקדשא. דאף על גב דאשתלים זמנא דלהון דארגיזו קמיה, לא היה חדרה קמיה. ומההוא זמנא לא היה חדרה לעילא ותתא:

זוהר הקדוש לשון הקודש

בכל דור ודור שעושה דין ברשעי העולם, חדרה ותשבחת לפני הקדוש ברוך הוא.

ואם תאמר, הרי שנינו שאין חדרה לפני הקדוש ברוך הוא כשהוא עושה דין ברשעים אלא? בא ראה, בשעה שנעשה דין ברשעים, חדרות ותשבחות לפניו על שנאבדו מהעולם. והדברים הללו בשמגיע אותו זמן שהמתין להם ולא שבו אליו מחטאייהם. אבל אם נעשה בהם דין עד שלא הגיע זמנם, [ועד] שלא נשלם חטאם, כמו שנאמר (בראשית טו) כי לא שלם עון האמורי עד הנה, אז אין חדרה לפניו, ורע לפניו על שנאבדו.

הקדוש ברוך הוא אינו עושה דין בטרם מגיע זמנם

ואם תאמר, למה עושה בהם דין טרם שהגיע זמנם? אלא הם גרמו רע לעצמם, שהרי הקדוש ברוך הוא אינו עושה דין בטרם מגיע זמנם, אלא משום שמשתתפים עם ישראל להרע להם, ולכן עושה בהם דין ומאבדם מהעולם בלא הזמן. והוא שרע לפניו. ולכן הטביע מצרים בים, והאביד שונאי ישראל בימי יהושפט, וכן כלם, שהרי משום ישראל נאבדו לפני זמנם.

אכל כשהשלם הזמן שחפה להם ולא שבו, אז חדרה ותשבחת לפניו על שאבדו מהעולם, פרט לזמן שחריב בית המקדש, שאף על גב שהשלם הזמן שלהם שהרגיזו לפניו, לא היתה

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

חֲדוּה לִפְנֵיו. וּמֵאוֹתוֹ זְמַן לֹא הָיְתָה חֲדוּה לִפְנֵיו
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

אֲנִי מְסִיר עַל הָאָרֶץ אֲרַבְעִים יוֹם וְאֲרַבְעִים לַיְלָה

בִּי לַיְמִים עוֹד שְׁבַעָה אֲנִי מְסִיר עַל הָאָרֶץ
אֲרַבְעִים יוֹם וְאֲרַבְעִים לַיְלָה וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה
אָמַר, אֲרַבְעִים יוֹם וְאֲרַבְעִים לַיְלָה הִלְלוּ, מַה
מַעֲשִׂיהֶם? אֵלֹא אֲרַבְעִים יוֹם לְהִלְקוֹת רִשְׁעֵי הָעוֹלָם,
וְכַתוּב (דְּבָרִים כה) אֲרַבְעִים יָכֵנוּ לֹא יִסֶּיף, בְּגִיד אֲרַבְעָה
רוּחוֹת הָעוֹלָם, לְכָל אֶחָד עֲשָׂרָה. מִשּׁוּם שֶׁבֶן אָדָם
נִבְרָא מֵאַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם, וְעַל זֶה וּמַחֲיִיתִי אֶת כָּל
הַיָּקוּם. וְצִירִיד אֲרַבְעִים לְהִלְקוֹת וּלְמַחוֹת אֶת הָעוֹלָם.

כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דְּרָכּוֹ

רַבִּי יִצְחָק הָיָה מְצוֹי לִפְנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ
פָּסוּק זֶה [שְׁמַעוֹן] שְׁכָתוֹב וּתְשַׁחַת הָאָרֶץ
(דף סב ע"א) לִפְנֵי הָאֱלֹהִים. אִם בְּנֵי אָדָם חָטְאוּ -
הָאָרֶץ בְּמָה חָטְאָה? אָמַר לוֹ, מִשּׁוּם שֶׁכָּתוּב בִּי
הַשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דְּרָכּוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. כְּמוֹ
זֶה, (ויקרא יח) וּתְטַמְּא הָאָרֶץ וְאֶפְקֹד עֲוֹנָה עָלֶיהָ.
אֵלֹא בְּנֵי אָדָם חָטְאוּ. וְאִם תֹּאמַר, הָאָרֶץ בְּמָה?
אֵלֹא עֵקֶר הָאָרֶץ הֵם בְּנֵי הָאָדָם, וְהֵם מִשְׁחִיתִים
אֶת הָאָרֶץ וְהִיא נִשְׁחָתֶת, וְהַכְּתוּב מוֹכִיחַ, שְׁכָתוֹב
וַיִּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתֶתָּ כִּי הִשְׁחִית
כָּל בָּשָׂר אֶת דְּרָכּוֹ עַל הָאָרֶץ.

כִּי לֹא אֵל חָפֵץ רָשָׁע אֶתָּה לֹא יִגְדֹּד רַע. פָּרַט לְתִשׁוּבָה גְּדוּלָּה
בֹּא רֵאָה, כָּל חָטְאֵי הָאָדָם כָּלָם, הִשְׁחָתֶתָם תְּלוּיָה

פרשת נח דף סב.

רַבִּי יִצְחָק הָיָה שֹׁכֵיחַ קָמִיָּה
דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר לִיָּה הָאִי
קָרָא (דְּקַמְרִי) דְּכָתִיב וּתְשַׁחַת
הָאָרֶץ (דף סב ע"א) לִפְנֵי
הָאֱלֹהִים. אִי בְּנֵי נָשָׂא חָטְאוּ
אַרְעָא בְּמָה. אָמַר לִיָּה בְּגִין
דְּכָתִיב כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת
דְּרָכּוֹ כְּמָה דְּאִתְמַר. כְּגוֹנוֹא דֹּא
(ויקרא יח) וּתְטַמְּא הָאָרֶץ
וְאֶפְקֹד עֲוֹנָה עָלֶיהָ. אֵלֹא בְּנֵי
נָשָׂא חָטְאוּ וְאִי תִימָא אַרְעָא
בְּמָה, אֵלֹא עֵקֶר דְּאַרְעָא בְּנֵי
נָשָׂא אַנּוּן. וְאַנּוּן מַחְבְּלִין
אַרְעָא וְהִיא אִתְחַבְּלַת. וְקָרָא
אוֹכַח דְּכָתִיב וַיִּרָא אֱלֹהִים אֶת

הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתֶתָּ כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דְּרָכּוֹ עַל הָאָרֶץ.

תֵּא חֲזִי, כָּל חָטְאוֹי דְּבַר נֶשׁ כְּלָהוּ חַבְלוֹתָא דִּילֵיהּ תְּלִין בְּתִשׁוּבָה. וְחָטְאָה דְּאוֹשִׁיד זִרְעָא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

בתשובה. והחמא של שופך זרע על הארץ ומשחית דרכו ומוציא זרע על הארץ - משחית אותו ומשחית את הארץ, ועליו כתוב (ירמיה ב) נכתם עונך לפני, וכתוב בו (תהלים ה) כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרד רע. פרט לתשובה גדולה. וכתוב (בראשית לח) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה' ומיתתו ה', והרי נתבאר.

נדונו במים, במה שהם חמא. והמים היו רותחים ופושטים מהם את העור

אמר לו, למה דן הקדוש ברוך הוא את העולם במים ולא באש ולא בדבר אחר? אמר לו, סוד הוא, שהרי הם השחיתו דרכם בשביל שמם עליונים ומים תחתונים לא התחברו זכר ונקבה פראוי. [ומי הם המים העליונים? בינה, ומים תחתונים מלכות, ה"א עליונה ה"א תחתונה, וכאשר הם משחיתים, נסתלק י"ו, שהוא זכר, ונשאר ה"א בה"א ומים במים]. מה הם השחיתו דרכם, כמו זה מים זכריים ונקביים. ועל זה נדונו במים, במה שהם חמא. והמים היו רותחים ופושטים מהם את העור, כמו שהשחיתו דרכם במים רותחים. דין כנגד דין. זהו שכתוב נבקעו כל מעיינות תהום רבה. הרי מים תחתונים. וארכת השמים נפתחו - זה מים עליונים. מים עליונים ותחתונים.

מצאו בין הקרים עצמות בני אדם שהיו מאותם בני המבול רבי חייא ורבי יהודה היו הולכים בדרך, והגיעו רבי חייא ורבי יהודה הוּו אֶזְלִי בְּאַרְחָא. ומטו לגבי טורין וברכבן ואשכחו ביני טוריא גרמי

על ארעא ומחבילא ארחה ואפיק זרעא על ארעא, מחביל ליה ומחביל ארעא. ועליה כתיב, (ירמיה ב) נכתם עונך לפני. וכתוב ביה (תהלים ה) כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרד רע. בר בתשובה סגי. וכתוב, (בראשית לח) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני יי ומיתתו יי והא אתמר.

אמר ליה אמאי דאין קודשא בריך הוא עלמא במיא ולא באשא ולא במלה אחרא. אמר ליה רזא הוא דהא אנון חבילו ארתיהו בגין דמיין עלאין ומיין תתאין לא אתחברו דכר ונקבא כדקא יאות. ומאן אלין מיין עלאין בינה ומיין תתאין מלכות. ה"א עלאה ה"א תתאה. וכד אנון מחבילין, אסתלק י"ו דהוא דכר, ואשתאר ה"א בה"א (ומיין במיין. מאן אנון דחבילו ארתיהו, כגוונא דא מיין דכורין ונקבין. ועל דא אתרנו במיא במה דאנון חבו. ומיין הוּו רתיחן ופשטו משכא מנייהו כמה דחבילו ארתיהו במיין רתיחן. דינא לקבל דינא. הדא הוא דכתיב) נבקעו כל מעיינות תהום רבה, הא מיין תתאין. וארובות השמים נפתחו דא מיין עלאין. מיין עלאין ותתאין.

רבי חייא ורבי יהודה הוּו אֶזְלִי בְּאַרְחָא. ומטו לגבי טורין וברכבן ואשכחו ביני טוריא גרמי

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

לְהָרִים גְּדוֹלִים, וּמָצְאוּ בֵּין הָהָרִים עֲצָמוֹת בְּנֵי אָדָם שֶׁהָיוּ מֵאוֹתָם בְּנֵי הַמְּבּוּל, וּפָסְעוּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת פְּסִיעוֹת בְּעֶצֶם אַחַת. תִּמְהוּ. אָמְרוּ, הֵינּוּ מַה שֶׁאָמְרוּ חֲבֵרֵינוּ שֶׁהֵם לֹא הָיוּ פּוֹחֲדִים מִדִּין הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (איוב כא) וַיֹּאמְרוּ לֹאֵל סוּר מִמֶּנּוּ וְדַעַת דְּרָכֶיךָ לֹא חָפְצָנוּ. מַה עָשׂוּ? הָיוּ סוֹתְמִים בְּרַגְלֵיהֶם אֶת מַעֲיָנוֹת הַתְּהוֹם, וּמִים רְתוּחִים יוֹצְאִים וְלֹא יָכְלוּ לַעֲמֹד בָּהֶם, עַד שֶׁהָיוּ נִשְׁמָטִים וְנוֹפְלִים בָּאָרֶץ וּמָתוּ.

נח הצדיק היה מתנה בבני דורו, ולא היו שומעים לו

בֹּא רֵאָה, נַח הַצַּדִּיק הָיָה מִתְּנֶה בְּבְנֵי דֹרוֹ, וְלֹא הָיוּ שׁוֹמְעִים לוֹ, עַד שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵבִיא עֲלֵיהֶם דִּין הַגִּיהֶנֶם. מַהוּ דִּין גִּיהֶנֶם? אֵשׁ וְשֹׁלֵג, מִים וְאֵשׁ. זֶה צוּנֵן וְזֶה רוֹתַחַת. וְכֵלֶם גִּדּוּנוּ בְּדִין הַגִּיהֶנֶם וְאָבְדוּ מִהָעוֹלָם, וְאַחֵר כִּךְ הִתְקַים הָעוֹלָם כְּרָאוֹ לוֹ. וְנִכְנַס נַח בַּתְּכָה וְהַכְנִיס בָּהּ כָּל מִין וּמִין [מִבְּרִיּוֹת] הָעוֹלָם. וְדָאֵי נַח עֵץ עוֹשֶׂה פְּרִי הָיָה. וַיֵּצְאוּ מִהַתְּכָה כָּל מִינֵי הָעוֹלָם כְּמוֹ שֶׁלְּמַעְלָה.

נח נקרא איש צדיק

בֹּא רֵאָה, כְּשֶׁעָץ זֶה עוֹשֶׂה הַפְּרִי, מִתְחַבֵּר בְּעֵץ פְּרִי כָּל אוֹתָם מִיָּנִים שֶׁלְּמַעְלָה חַיּוֹת גְּדוֹלוֹת וְקִטְמָנוֹת, וְכַמָּה מִיָּנִים כָּל מִין לְמִינוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קד) חַיּוֹת קִטְמָנוֹת עִם גְּדוֹלוֹת. כְּמוֹ זֶה נַח בַּתְּכָה. וְכֵלֶם יֵצְאוּ מִהַתְּכָה, וְהִתְקַים הָעוֹלָם כְּמוֹ

בְּנֵי נֶשֶׁא דְהוּי מֵאֲנוּן בְּנֵי טוֹפְנָא. וּפָסְעוּ חֲלֵת מֵאָה פְּסִיעֵן בְּגִרְמָא חֲדָא. תְּוֹהוּ. אָמְרוּ הֵינּוּ דְאָמְרוּ חֲבֵרָנָא דְאֲנוּן לֹא הוּוּ מִסְתַּפִּי מִדִּינָא דְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּמָה דְכַתִּיב, (איוב כא) וַיֹּאמְרוּ לֹאֵל סוּר מִמֶּנּוּ וְדַעַת דְּרָכֶיךָ לֹא חָפְצָנוּ. מַה עָבְדוּ. הוּוּ סְתִימִין בְּרַגְלֵיהוּ מִבּוֹעֵי תְהוֹמָא. וּמִיִּין נִפְקִין רְתִיחֵן וְלֹא יָכְלוּ לְמַיִס בְּהוּ, עַד דְּהוּוּ נִשְׁמָטִין וְנוֹפְלוּ בְּאַרְעָא וּמִיִּיתִין.

תא חזי נח וזכאה, הנה אתרי בבני דריה ולא הווי שמעי ליה. עד דקודשא בריך הוא אייתי עלייהו דינא דגיהנם. מאי דינא דגיהנם אשא ותלגא. מייא ואשא. דא צנינא ודא רתיחא. וכלהו בדינא דגיהנם אתדנו ואתאבדו מעלמא. ולבתר אתקיים עלמא כדקא חזי ליה. ועאל נח בתכה ואעיל בה כל זינא וזינא (ד"א מבריי) דעלמא. ודאי נח עץ עושה פרי הוה. ונפקו מן תבה כל זייני עלמא כגוונא דלעילא.

תא חזי, כד האי עץ עושה פרי אתחבר בעץ פרי כל אנון זיינין דלעילא חיוון רברכן וזעירין וכמה זיינין וכל חד לזיניה כמא דאת אמר, (תהלים קד) חיות קטנות עם גדולות. כגוונא דא נח בתכה. וכלהו נפקו מן תיבותא ואתקיים עלמא כגוונא דלעילא. ובגיני כף נח איש האדמה אקרי. נח איש צדיק אקרי והא אוקמוהו.

זוהר הקדוש ארמית

רבי חייא אמר תלת מאה שנין
עד לא אתי טופנא הוה נח
אתרי בהו על עובדיהון ולא
הוו שמעין ליה. עד דקודשא
ברוך הוא אשלים ומנא דאוריף
לון ואתאבידו מעלמא.

תא חזי, מה פתיב לעילא ויהי
כי החל האדם לרוב על פני
האדמה ובנות ילדו להם. והו
אזלין ערטילאין לעיניהון
דכלא. מה פתיב, (בראשית ו)
ויראו בני האלהים את בנות
האדם וגו'. ודא הוה יסודא
ועקרא למיגד בחוביהון עד
דגרים לון לאשתצאה מעלמא.
ובגין כך אתמשכאן בתר יצר
הרע ובגזעו ושרשו. ודחו
מהימנותא קדישא מביניהו.
ואסתאבו (נ"א ואיתאבידו) כמה
דאתמר. בגין כך קץ כל בשר
בא לפני, לאלפא קטיגוריא
עליהו:

השלמה מההשמטות (סימן י')

רבי חזקיה אמר זכא
חולקיהון דישראל דקודשא
ברוך הוא אתרעי בהון ויהב
להון אורייתא קדישא ואזיה
לון ויהב לון עיטא לאסתמרא
מעילא ותתא בגין דלא ישלוט
בהו בר קודשא ברוך הוא
ואיננו ידעי לדחיא מנייהו כל
מקטרגין וכל קסטריין בגין
דיהון חולקא דעריביה

ואחסנתיה כמה דאת אמר (דברים ל"ב) כי חלק יי עמו יעקב חבל נחלתו.

זוהר הקדוש לשון הקודש

שלמעלה. ולכן נח נקרא איש האדמה. נח נקרא
איש צדיק. והרי בארורה.

שלוש מאות שנה עד שלא בא המבול היה נח מתרה בהם על
מעשיהם ולא היו שומעים לו

רבי חייא אמר, שלש מאות שנה עד שלא בא
המבול היה נח מתרה בהם על מעשיהם
ולא היו שומעים לו, עד שהקדוש ברוך הוא
השלים הזמן שחפה להם ואבדו מהעולם

דחו את האמונה הקדושה מביניהם

בא ראה מה פתוב למעלה, ויהי כי החל האדם
לרוב על פני האדמה ובנות ילדו להם. והיו
הולכים ערמים לעין כל. מה פתוב? (בראשית ו)
ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו'. וזה היה
יסוד ועקר להמשך בחטאם עד שגמר להם
להשמיד מהעולם, ולכן נמשכו אחר יצר הרע
ובגזעו ובשרשו ודחו את האמונה הקדושה
מביניהם, ונטמאו (נ"א: ונאבדו) כמו שנאמר. לכן
קץ כל בשר בא לפני - ללמד קטגוריה עליהם.

אשרי חלקם של ישראל

רבי חזקיה אמר, אשרי חלקם של ישראל
שהתרצה בהם הקדוש ברוך הוא ונתן
להם תורה הקדושה, ותהיר אותם ונתן להם
עצה להשמר ממעלה וממטה כדי שלא ישלט
בהם - רק הקדוש ברוך הוא, והם יודעים לדחות
מהם כל המקטרגים וכל הרוחות, כדי שיהיו חלק
גורלו וירשתו, כמו שנאמר (דברים לב) כי חלק ה'
עמו יעקב חבל נחלתו.

ואחסנתיה כמה דאת אמר (דברים ל"ב) כי חלק יי עמו יעקב חבל נחלתו.

זוהר הקדוש ארמית

תא חזי ביומא דראש השנה קודשא בריך הוא יתיב בדינא על עלמא וכל בני עלמא יתבי בחושבנא ולא אית מאן דלא עאל בחושבנא וספרין דחיין ומתין פתיחן בההוא יומא וקודשא בריך הוא בגין דאתרעי בהו יתב לון עיטא לאשתזבא מכל קטרגין דלעילא דאינון אתמנן וכן בכל זמנא דדינא שרייא על עלמא. בהאי יומא אידמנן ישראל לאתערך רחמי עליהו ובמה בשופר. דהא קלא דנפיק סליק לעילא ואתער שופר דלעילא כדין (מתערי) אתערין רחמי מאתריהו וקודשא בריך הוא קם מכורסייא דדינא ויתבי בכורסייא דרחמי ורחים עליהו דישאל ולא אתייהב רשו למקטרגא.

וישראל יתבי קמי קודשא בריך הוא בתיבתא ותקעי שופר (ומתערי) ואתערין רחמי דהא נהוא קלא דנפיק אתערותא דרחמי איהו וכדין דלטורא לא יכיל לקיימא קמי כורסייא דרחמי דהא לא אתי מההוא סטרא ולא אשתכח קטיגוריא.

ביומא דכפורי דאיהו חתימא דדינא וקיימי ישראל בקדושתא דמרייהו בההוא יומא בגין דלא יקרב דלטורא למקדשא יתבין ליה שער דאתי מסטרא דרוחא מסאבא והוא מסאבא

זוהר הקדוש לשון הקודש

הקדוש ברוך הוא קם מכסא דין ויושב בכסא רחמים ומרחם על ישראל, ולא נתנת רשות למקטרג

בא ראה, ביום של ראש השנה הקדוש ברוך הוא יושב בדין על העולם, וכל בני העולם יושבים בחשבון, ואין מי שלא נבנם בחשבון, וספרי חיים ומתים נפתחים באותו יום. ובגלל שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם, נתן להם עצה להנצל מכל הקטרגים של מעלה שהם התמנו, וכן בכל זמן שהדין שורה על העולם. ביום זה מזמנים ישראל לעורר עליהם רחמים, ובמה? בשופר, שהקול הזה שיוצא עולה למעלה ומעורר שופר העליון, אז מתעוררים רחמים ממקומם, והקדוש ברוך הוא קם מכסא דין ויושב בכסא רחמים ומרחם על ישראל, ולא נתנת רשות למקטרג.

וישראל יושבים לפני הקדוש ברוך הוא בתשובה ותוקעים בשופר ומתעוררים רחמים

וישראל יושבים לפני הקדוש ברוך הוא בתשובה ותוקעים בשופר [ומעוררים] ומתעוררים רחמים, שהרי אותו קול שיוצא הוא התעוררות הרחמים, ואז המלשין לא יכול לעמוד לפני כסא הרחמים, שהרי לא בא מאותו צד ולא נמצא קמגוריא.

ביום הכפורים שהוא חתימת הדין, ישראל עומדים בקדשת רבונם ביום הכפורים שהוא חתימת הדין, וישראל עומדים בקדשת רבונם, באותו יום, כדי שלא יקרב מלשין למקדש, נותנים לו שעיר, שגב

זוהר הקדוש ארמית

ורוח מסאבא אתהני ביה (והוא)
הוא אתעסק ביה ולא אתקרב
למקדשא לסאבא (מסאבא)
יכדין אנפין נהירין וישראל
משתזבין מניה.

פרשת נח דף טג.

תא חזי, תנינן בזמנא דמותא
אית במתא או בעלמא (נ"א)
דאטייהיב רשו למלאך המות
לחבלא). לא יתחזי בר נש
בשוקא. בגין דאית ליה רשו
למחבלא לחבלא כלא. בגיני
כך אמר ליה קודשא בריך הוא
בעי לך לאסתמרא ולא תחזי
גרמך קמי דמחבלא דלא
ישלוט עלך.

ואי תימא מאן יהיב הקא
מחבלא. דהא מיין הוו
ואתגברו. תא חזי, לית לך
דינא בעלמא או כד אתמחי או
כד אתמסר עלמא בדינא, דלא
אשתכח ההוא מחבלא דאזיל
בגו אנון דינין דאתעבידו
בעלמא. אופר הכי הקא טופנא
הוה, ומחבלא אזיל בגו
טופנא. ואיהו אקרי הכי
דאתכליל בשמא דא. ועל דא
אמר קודשא בריך הוא לנח
לטמרא גרמיה ולא יתחזי
בעלמא.

ואי תימא האי תיבותא אתחזי בגו האי עלמא ומחבלא אזיל בגויה. כל זמנא דלא
יתחזי אפי דבר נש קמי מחבלא לא יכיל לשלטא עליה. מנלן ממצרים דכתיב, (שמות
יב) ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר. מאי טעמא בגין דאיהו אשתכח ויכיל

זוהר הקדוש לשון הקודש

מצד רוח הממאה והוא ממא, ורוח ממאה נהנה
ממנו. [והוא] הוא מתעסק בו, ולא מתקרב למקדש
לטמא, ואז הפנים מאירות, וישראל נצולים ממנו.

לא תראה את עצמך לפני המשחית שלא ישלט עליך

בא ראה, שנינו, בזמן שיש מות בעיר או בעולם
[נ"א: שנתנה רשות למלאך המות להשחית]
לא יראה אדם בשוק, משום שיש לו רשות
למשחית להשחית הכל. משום כך אמר לו הקדוש
ברוך הוא: אתה צריך להשמר, ולא תראה את
עצמך לפני המשחית שלא ישלט עליך.

ואם תאמר, מי נתן כאן משחית, שהרי מים היו
והתגברו? בא ראה, אין לך דין בעולם או
בשמכה או בשנמסר העולם בדין, שלא נמצא
אותו המשחית שהולך בתוך אותם הדינים
שנעשים בעולם. גם כאן במבול כך היה,
והמשחית הולך בתוך המבול. והוא נקרא כך,
שנכלל בשם הזה. ועל זה אמר הקדוש ברוך הוא
לנח לשמור עצמו ולא יתראה בעולם.

כל זמן שלא נראים פני אדם לפני המשחית, לא יכול לשלט עליו
ואם תאמר, הרי התבה הזו נראית בתוך העולם
הזה והמשחית הולך בתוכו? כל זמן שלא
נראים פני אדם לפני המשחית, לא יכול לשלט
עליו. מנין לנו? ממצרים, שכתוב (שמות יב) ואתם
לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר. מה הפעם?
משום שהוא נמצא והוא יכול להשחית, ולא צריך

זוהר הקדוש ארמית

הוא לחבֿלָא. ולא אצטריך
לאתחזא קמיה. בגין כֿך
הנה גניז נח וכל אנני דעמיה
בתיבותא. ומחבֿלָא לא יכיל
לשלטא עליהו:

רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי
בארְחא. אערע בהני טורי
דקרו, חמו רשימין בקיעין
בארְחא דהוו מן יומי דטופנא.
אמר ליה רבי חייא לרבי יוסי
הני בקיעין דהוו מיומיו
דטופנא, וקודשא בריך הוא
שביק לון לדרי דרין בגין דלא
יתמחי חוביהון דרשיעא
קמיה.

דכֿך ארחוי דקודשא בריך
הוא. לזכאין דעבדין רעותיה,
בעי דיזכרון להו לעילא ותתא
ולא יתנשי דוכניהון לדרי
דרין לטב. כגונא דא
לרשיעא דלא עבדין
רעותיה, בגין דלא יתנשי
חוביהו ולאדכרא ענשיהו
ודכניהון לביש לדרי דרין.
היינו דכתיב, (ירמיה ב) נכתם
עונך לפני וגו'.

פרשת נח דף ע"ט:

אמר רבי חייא במסכתא
הוה עלמא מיומא דעבר אדם
על פקודי קודשא בריך הוא,

עד דאתא נח וקריב קרבן ואתיישב עלמא. אמר רבי יוסי לא אתיישב עלמא ולא נפקא
ארעא מזהמא דנחש עד דקיימו ישראל על טורא דסיני ואתאחידו באילנא דחיי כדן
אתיישב עלמא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

להתראות לפניו. לכן היה גנוז נח וכל אלו שעמו
בתוך התבה, והמשחית לא יכל לשלט עליהם.

פגשו בהרי אררט. ראו רשומים בקיעים בדרך שהיו מימי
המבול

רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך. פגשו
באותם הרי אררט. ראו רשומים בקיעים
בדרך שהיו מימי המבול. אמר רבי חייא לרבי
יוסי, הבקיעים הללו שהיו מימי המבול והקדוש
ברוך הוא השאירם לדורי דורות, כדי שלא ימחה
חמאם של הרשעים לפניו.

שפך דרך הקדוש ברוך הוא: לצדיקים שעושים
רצונו - רוצה שיזכרו אותם למעלה ולמטה
ולא ישכח זכרם לדורי דורות לטוב. כמו זה
לרשעים שלא עושים רצונו - כדי שלא ישכח
חמאם, ולהזכיר ענשיהם וזכרונם לרע לדורי
דורות, היינו שכתוב (ירמיה ב) נכתם עונך לפני
וגו'.

לא התישב העולם עד שעמדו ישראל על הר סיני ונאחזו בעץ
החיים

אמר רבי חייא, העולם היה בעני מיום שעבר אדם
על מצוות הקדוש ברוך הוא, עד שבא נח
והקריב קרבן והתישב העולם. אמר רבי יוסי, לא
התישב העולם ולא יצאה הארץ מזהמת הנחש,
עד שעמדו ישראל על הר סיני ונאחזו בעץ
החיים, ואז התישב העולם.

זוהר הקדוש ארמית

וּלְמַלְאָא דְהֶדְרוּ יִשְׂרָאֵל
וְחָאבוּ קָמִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לֹא הָווּ מִתִּין לְעִלְמִין.
דְּהָא אֲתַפְסֵק מִנֵּיהּ זִוְהָמָא
דְּנָחֵשׁ. כִּינֹן דְּחִבּוּ כְּדִין אֲתִבְּרוּ
אֲנֹנִן לִוְחֵי קִדְמָאִי, דְּהָווּ בְּהוּ
חִירוּ דְכָלָא. חִירוּ דְּהָהוּא נָחֵשׁ
דְּאִיְהוּ קִין כָּל בְּשָׂר. וְכֵד קָמוּ
לִינוּאִי לְקִטְלָא קִטְלָא, כְּדִין
אֲתַעֵר חוּזָא בִּישָׁא וְהָוָה אֲזִיל
קִמְיִיהוּ וְלֹא יָכִיל לְשַׁלְטָאָה
בְּהוּ, בְּגִין דְּהָווּ יִשְׂרָאֵל
מְזִדְּרִין כָּלְהוּ בְּחִגְרִיו מְזִינִין
וְלֹא יָכִיל הָהוּא נָחֵשׁ לְשַׁלְטָאָה
בְּהוּ. וְכִינֹן דְּאָמַר לְמִשָּׁה (שמות
לג) וַעֲתָה הוֹרֵד עִדֶּיךָ מֵעִלְיָה,
אֲתִיְהִיב רְשׁוֹ לְהָאִי נָחֵשׁ
לְשַׁלְטָאָה עֲלֵיהּ.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (שמות לג)
וַיִּתְּנָצְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדֵים
מֵהָר חֲרִב. וַיִּתְּנָצְלוּ וַיִּנְצְלוּ
מִבְּעֵי לֵיָּה. אֲלֹא וַיִּתְּנָצְלוּ עַל
יָדָא דְּאֲחִרָא בְּגִין דְּאֲתִיְהִיב
רְשׁוֹ לְנָחֵשׁ לְשַׁלְטָאָה. אֶת
עֲדֵים מֵהָר חֲרִיב דְּקִבְּלוּ
מִטּוֹרָא דְּחֲרִיב כֵּד אֲתִיְהִיב
אוּרִיָּתָא לְיִשְׂרָאֵל.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא נַח דְּהָוָה צַדִּיק
אֲמַאי לֹא הָוָה בְּטִיל מוֹתָא
מֵעֲלָמָא. אֲלֹא בְּגִין דְּעַד לֹא
סִלְקַת זִוְהָמָא מֵעֲלָמָא. וְעוֹד
דְּאֲנֹנִן לֹא הָווּ מְהִימִנִין בֵּיהּ
בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָלְהוּ
אֲחִידִין בְּטִרְפֵּי אֵילָנָא לְתַתָּא
וּמִתְלַבְּשָׁן בְּרוּחַ מְסַאָבָא. וְתוּ
לְכַתֵּר אוֹסְפוּ לְמַחֲטִי וּלְמַהֲכֵּי
כֵּד בְּקִדְמִיתָא:

זוהר הקדוש לשון הקודש

אֲלֵמָלָא שְׁחִזְרוּ יִשְׂרָאֵל וְחָטְאוּ
לִפְנֵי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא
הָיוּ מֵתִים לְעוֹלָמִים

וּלְמַלְאָא שְׁחִזְרוּ יִשְׂרָאֵל וְחָטְאוּ
לִפְנֵי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא
הָיוּ מֵתִים לְעוֹלָמִים, שְׁחִירֵי
נֶפֶסֶקָה מֵהֶם זָהֲמַת הַנֶּחֱשׁ. כִּינֹן
שְׁחָטְאוּ, אִין נִשְׁבְּרוּ אוֹתָם
הַלּוּחוֹת הָרִאשׁוֹנִים שְׁהִיתָה בְּהֶם
חֲרוּת שֶׁל הַכֹּל, הַחֲרוּת מֵאוֹתוֹ
הַנֶּחֱשׁ שֶׁהוּא קִין כָּל בְּשָׂר. וְכִשְׁקָמוּ
הַלּוּיִם לְהִרְגֵּי הָרֶג, אִין הִתְעוֹרֵר
הַנֶּחֱשׁ הָרַע וְהָיָה הוֹלֵךְ
לִפְנֵיהֶם, וְלֹא יָכִיל לְשַׁלֵּט בְּהֶם,
מִשּׁוּם שֶׁיִּשְׂרָאֵל הָיוּ מְזִדְּרִים
בְּלֵם בַּחֲגוּרוֹת מְזִינּוֹת, וְלֹא
יָכִיל הַנֶּחֱשׁ לְשַׁלֵּט בְּהֶם. וְכִינֹן
שֶׁאָמַר לְמִשָּׁה (שמות לג) וַעֲתָה
הוֹרֵד עִדֶּיךָ מֵעִלְיָה, נִתְּנָה רְשׁוּת
לְנָחֵשׁ הַזֶּה לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם

בֹּא רְאֵה מַה כְּתוּב (ס), וַיִּתְּנָצְלוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדֵים מֵהָר חֲרִיב.
וַיִּתְּנָצְלוּ? וַיִּנְצְלוּ צַרִּיךְ לִהְיוֹת!
אֲלֹא וַיִּתְּנָצְלוּ עַל יְדֵי הָאֲחֵר, מִשּׁוּם
שֶׁנִּתְּנָה רְשׁוּת לְנָחֵשׁ לְשַׁלֵּט. אֶת
עֲדֵים מֵהָר חֲרִיב, שְׁקִבְּלוּ מֵהָר
חֲרִיב בְּשִׁנְתָּנָה תוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל.

נַח שְׁהִיָּה צַדִּיק, לָמָּה לֹא הָיָה
מְבַטֵּל מוֹת מֵהָעוֹלָם?

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, נַח שְׁהִיָּה צַדִּיק,
לָמָּה לֹא הָיָה מְבַטֵּל מוֹת מֵהָעוֹלָם?
אֲלֹא מִשּׁוּם שֶׁעֲדִין לֹא הִסְתַּלְקָה
הַזָּהֲמָה מִן הָעוֹלָם. וְעוֹד, שֶׁהֵם
לֹא הֵאֱמִינוּ בְּקוּדְשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְכָלֵם אַחֲזוּיִם בְּעִלְמִים שֶׁל
הָאֵילָן לְמִטָּה וּמִתְלַבְּשִׁים בְּרוּחַ
טְמֵאָה. וְעוֹד הוֹסִיפוּ אַחֵר כֵּךְ
לְחָטֵא וּלְלַבֵּת אַחֵר יֵצֵר הָרַע

זוהר הקדוש ארמית

ואוריינתא קדישא דאיהי
אילנא דחיי אפתי לא נחית לה
קודשא בריך הוא בארעא. ותו
דאיהו אמשיך ליה בעלמא
לבתר דכתיב וישת מן היין
וישכר ויתגל בתוך אהללה והא
אתמר.

עד דהוו אזלי, חמו חד יודאי
דהנה אתי. אמר רבי יוסי האי
בר נש יודאי איהו ואתחזי. כד
מטא גביהו שאילו ליה. אמר
לון שליחא דמצוה אנא. דהא
אנן דיירי בכפר דראמין, ומטי
זמנא דחג, ואנן צריכין לולב
וזינן דעמיה, ואנא אזיל
לקטעא לון למצוה. אזלו
כחדא. אמר להו ההוא יודאי
הני ארבע מינין דלולב
דבכלהו אתאן לרצוני עלמא
(נ"א על מיא) שמעתון אמאי אנן
צריכין לון בחג. אמר ליה כבר
אתערזו בהו חבריאי. אבל אי
מלה חדתא איהו תחות ידך
אימא לה.

אמר לון ודאי ההוא אתר
דאנן דיירי ביה הוא זעיר
ובלהו עסקי באורייתא. ואית
עלן צורבא מרבנן רבי יצחק
בר יוסי מחוואה שמייה. ובכל
יומא ויומא אמר לן מלין

חדתינ באורייתא. ואמר דהא בחג זמנא הוא לשלטאה. (ישראל שליטין בההוא זמנא, ונקיטנא
לולב דמתחזי דאנן נציחא עלייהו על כל אנן דאקרון הממ העם ולשלטאה עלייהו) (אזי עבר על נפשנו המים
הזדונים ברוך יי שלא נתננו טרף לשניהם. וכי אית שנים למים, אלא) (ס"א דכל אנן רברבין) אנון שְׁאָר

זוהר הקדוש לשון הקודש

בְּבְּרָאשׁוֹנָה. וְהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא עֵץ הַחַיִּים,
עֲדִין לֹא הוֹרִיד אוֹתָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָרֶץ,
וְעוֹד שֶׁהוּא מְשַׁךְ אוֹתוֹ בְּעוֹלָם אַחֵר כִּךָּ, שֶׁכְּתוּב
וַיִּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אֶהְלֶה, וְהָרִי
נִתְבָּאָר.

ארבעת מיני הלולב הללו שבכלם באים לרצות בעד העולם
עד שהיו הולכים, ראו יהודי אחד שהיה בא. אמר
רבי יוסי, האיש הזה הוא יהודי ונראה.
בשהגיע אליהם, שאלו אותו. אמר להם, אני שליח
מצוה, שהרי אנו גרים בכפר ראמין, והגיע זמן
החג, ואנו צריכים לולב עם המינים שלו עמו, ואני
הולך לקטוף אותם למצוה. הלכו בחדר. אמר להם
אותו יהודי, ארבעת מיני הלולב הללו שבכלם
באים לרצות בעד העולם [נ"א: על המים],
שמעתם למה אנו צריכים אותם בחג? אמר לו,
כבר העירו בזה החברים, אבל אם דבר חדש הוא
תחת ידך - אמר אותה.

אמר להם, ודאי אותו מקום שאנו גרים בו הוא
קטן, וכלם עוסקים בתורה, ויש עלינו
תלמיד חכם ושמו רבי יצחק בר יוסי מחוואה,
ובכל יום ויום אומר לנו דברי תורה חדשים, ואמר
שהרי בחג זמן הוא לשלט. [ישראל שולטים באותו
זמן ולוקחים לולב שמראה שאנו נצחנו על כל
אותם שנקראים המון העם ולשלט עליהם] [אזי

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

עבר על נפשנו המים הזידונים ברוך ה' שלא נתננו טרף לשניהם, וכי יש שנים למים? אלא] (שכל אותם גדולים) אותם שאר העמים. אותם ממנים גדולים על שאר העמים עכו"ם, ומתברכים מצדם של ישראל, וקוראים להם מים הזידונים, כמו שנאמר (תהלים קכד) המים הזידונים.

עמין. אנן וברכין ממנן על שאר עמין עובדי עבודת כוכבים ומזלות ומתברכאן מסטרייהו דישראל וקרינן לון מים הזידונים. כמא דאת אמר, (תהלים קכד) המים הזידונים.

פרשת נח דף דף טד ע"א

ובשכיל לשלט עליהם באנו בסוד השם הקדוש באותם ארבעה מיני הלולב לרצות את הקדוש ברוך הוא [עליהם] ולשלט עליהם בסוד השם הקדוש, ולהעיר עלינו מים קדושים לנספך על גבי המזבח.

ובגין לשלטא עלייהו אתינא ברזא דשמא קדישא באנון ארבע מינין שבלולב לרצויי ליה לקודשא בריך הוא (עלייהו) ולשלטא (דף טד ע"א) עלייהו ברזא דשמא קדישא. ולא תערא עלן מיין קדישין לנסכא על גבי מדבחא.

אמר המלך, כעת אני רוצה לשמח עם אהובי

למלך שהזמין אהובו לסעודה עליונה שעשה לו ליום רשום. אהוב המלך הרי יודע שהמלך רוצה בו. אמר המלך, כעת אני רוצה לשמח עם אהובי, ואני חושש שכאשר אני בסעודה עם אהובי, יבנסו כל אותם פקידים ממנים וישבו עמנו לשלחן לסעד סעודת השמחה עם אהובי. מה עשה? הקדים אותו אהוב מינים של ירקות ובשר שורים והקריב לפני אותם פקידים ממנים לאכל. אחר כך ישב המלך עם אהובו לאותה הסעודה העליונה מכל עדוני העולם. ובעוד שהוא לבדו עם המלך, בקש ממנו כל צרכיו ונתן לו, ושמח המלך עם אהובו לבדו, ולא התערבו אחרים ביניהם. כך

פרשת נח דף טד :

למלכא דזמן רחימוי בסעודתא עלאה דעבדי ליה ליומא רשימא. הא רחימוי דמלכא ידע דמלכא (דף טד ע"ב) אתרעי ביה. אמר מלכא השתא אנא בעי למחדי עם רחימאי. ודחילנא דכד אנא בסעודתא עם רחימאי יעלון כל אנן קסטורי ממנן ויתבון עמנא לפתורא למסעד סעודתא דחדה עם רחימאי. מה עבד אקדים ההוא רחימוי קוסטורין דירוקי ובשרא

דתורי ואקריב קמייהו דאנון קסטורי ממנן למיכל. לכתר יתיב מלכא עם רחימוי לההיא סעודתא עלאה מכל עדונין דעלמא. ובעוד דאיהו בלחודוי עם מלכא שאיל ליה כל צרכוי ויהיב ליה. ואחדי מלכא עם רחימוי בלחודוהי ולא אתערבין אחרנין ביניהו. כך ישראל עם קודשא בריך הוא. בגין כך כתיב ביום השמיני עצרת תהיה לכם.

זוהר הקדוש ארמית

אָמְרוּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲזִיָּא
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתִקִּין אוּרְחָא
קַמֵּן. וְכַאֲדָן אַנְוִן דְּמִשְׁתַּדְּלִי
בְּאוּרִייתָא. אֲתִי נִשְׁקוּהוּ. קָרָא
עֲלֵיהּ רַבִּי יוֹסִי (ישעיה נד) וְכָל
בְּנֵיךְ לְמוֹדֵי יְיָ וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךְ.

פרשת נח דף טו:

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה שֹׁכֵיחַ קִמְיָה
דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְהוּוּ עֲסָקִי בְּהָא
קָרָא דְכְּתִיב, (מלכים א יח)
וַיִּרְפָּא אֶת מִזְבַּח ה' הֶהְרוֹס.
מֵאִי וַיִּרְפָּא. תָּא חֲזִי, בִּימֵי
אַלְיָהוּ, יִשְׂרָאֵל כְּלָהוּ שְׁבָקוּ
לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁבָקוּ
בְּרִית קֵיימָא דְלָהוֹן. כַּד אָתָּא
אַלְיָהוּ וְחִמָּא דְקָא שְׁבָקוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל הָאִי בְּרִית קֵיימָא
וְאַעֲבִירוּ מִהֶם הָאִי בְּרִית.

כִּיּוֹן דְּחִמָּא אַלְיָהוּ כַּד אָתָּא
לְאַתְקִנָּא מְלָה לְדוּכְתִּיָּה. כִּיּוֹן
דְּקָרִיב מְלָה לְדוּכְתִּיָּה אֲתִסִּי
כְּלָא. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב וַיִּרְפָּא
אֶת מִזְבַּח יְיָ הֶהְרוֹס. דָּא בְּרִית
קֵיימָא (ד"א ל"ג דַּתָּא לַאֲתִקִּנָּא
מִזְבַּח יְיָ הֶהְרוֹס בְּרִית קֵיימָא) דְּהָיָה
שְׁבִיק מַעֲלָמָא. וְכְּתִיב, (מלכים א
יח) וַיִּקַּח אַלְיָהוּ שְׁתֵּים עָשָׂר
אַבְנִים לְמִסְפָּר שְׁבָטֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.
דָּא הוּא תְּקוּנָא דְּמִזְבַּח יְיָ.

אֲשֶׁר הָיָה דָּבָר יְיָ אֵלָיו לֵאמֹר
יִשְׂרָאֵל יְהִי שְׁמִךְ. מֵאִי טַעְמָא
אֲדַפְּרָהּ יִשְׂרָאֵל, אֶלָּא וְדָאִי יִשְׂרָאֵל יְהִי שְׁמִךְ וְדָאִי
לְאַסְתַּלְקָא לְעִילָא וְלַאֲתַבָּא בְּרִית
קֵיימָא לְאַתְרֵיהּ. וְהִינֵנוּ דְכְּתִיב כִּי עָזְבוּ בְּרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וּבְגִין כַּד אֶת מִזְבַּחְוִתְךָ הִרְסוּ.

זוהר הקדוש לשון הקודש

יִשְׂרָאֵל עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. לָכֵן כָּתוּב בַּיּוֹם
הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תַּהֲיֶה לָכֶם.

אָמְרוּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲזִיָּא, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
הַתִּקִּין הַדֶּרֶךְ לְפָנֵינוּ. אֲשֶׁרִי אוֹתָם
שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה. בָּאוּ וּנְשַׁקּוּהוּ. קָרָא עֲלָיו רַבִּי
יוֹסִי, (ישעיה נד) וְכָל בְּנֵיךְ לְמוֹדֵי ה' וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךְ.

בִּימֵי אַלְיָהוּ כָּל יִשְׂרָאֵל עָזְבוּ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְעָזְבוּ אֶת
בְּרִית הַמִּילָה שְׁלָהֶם

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה מְצוֹי לְפָנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְהוּוּ
עוֹסְקִים בְּפִסּוּק הַזֶּה שְׁכָתוּב (מלכים א יח)
וַיִּרְפָּא אֶת מִזְבַּח ה' הֶהְרוֹס. מַה זֶּה וַיִּרְפָּא. בָּא
רָאָה, בִּימֵי אַלְיָהוּ כָּל יִשְׂרָאֵל עָזְבוּ אֶת הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְעָזְבוּ אֶת בְּרִית הַמִּילָה שְׁלָהֶם. כִּשְׁבָא
אַלְיָהוּ וְרָאָה שְׁעוֹבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּרִית מִילָה הוּוּ
וְהַעֲבִירוּ מֵהֶם אֶת הַבְּרִית הַזֹּאת.

כִּיּוֹן שְׂרָאָה כַּד אַלְיָהוּ, בָּא לְתַקֵּן דְּבַר בְּמִקּוּמוֹ. כִּיּוֹן
שְׁהַקְרִיב דְּבַר לְמִקּוּמוֹ - הַכֹּל הַתִּרְפָּא. וְהוּוּ
שְׁכָתוּב וַיִּרְפָּא אֶת מִזְבַּח ה' הֶהְרוֹס. זֶה בְּרִית הַמִּילָה
[שְׁבָא לְתַקֵּן מִזְבַּח ה' הֶהְרוֹס בְּרִית הַמִּילָה]
שְׁנַעֲזָבָה בְּעוֹלָם. וְכָתוּב (שם) וַיִּקַּח אַלְיָהוּ שְׁתֵּים
עָשָׂר אַבְנִים כְּמִסְפַּר שְׁבָטֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְהוּוּ תְּקוּנָה
שֶׁל מִזְבַּח ה'.

אֲשֶׁר הָיָה דָּבָר ה' אֵלָיו לֵאמֹר יִשְׂרָאֵל יְהִי שְׁמִךְ.
מַה הַטַּעַם נִזְכָּר כָּאן יִשְׂרָאֵל? אֶלָּא וְדָאִי
יִשְׂרָאֵל יְהִי שְׁמִךְ וְדָאִי לְהַתְעַלּוֹת לְמַעְלָה וּלְהַשִּׁיב

אֲדַפְּרָהּ יִשְׂרָאֵל, אֶלָּא וְדָאִי יִשְׂרָאֵל יְהִי שְׁמִךְ וְדָאִי לְאַסְתַּלְקָא לְעִילָא וְלַאֲתַבָּא בְּרִית
קֵיימָא לְאַתְרֵיהּ. וְהִינֵנוּ דְכְּתִיב כִּי עָזְבוּ בְּרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וּבְגִין כַּד אֶת מִזְבַּחְוִתְךָ הִרְסוּ.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

את ברית המילה למקומה. והינו שכתוב (שם יט) כי עזבו בריתך בני ישראל, ומשום כך את מזבחתיך הרסו.

כל זמן שישאל שם ברית הקדוש, עשו קיום למעלה ולמטה בא ראה, כל זמן שישאל שם ברית הקדוש, אז עשו קיום למעלה ולמטה. וכשעזבו את הברית ה את, אז לא נמצא קיום למעלה ולמטה, שכתוב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמת. ולכן וירפא את מזבח ה' ההרוס. וכי זו רפואה? כך זה ודאי, שהרי מקים את אותו מקום שהאמונה תלויה בו.

הנני נתן לו את בריתי שלום

בא ראה, גם כך פנחס, בשעה שקנא למעשה זמרי, התקין את הברית הזו במקומה, ולכן כתוב (במדבר כה) הנני נתן לו את בריתי שלום. וכי יעלה על דעתך שמשום פנחס היה? איזו קטטה היתה לו לפנחס בברית הזו? אלא כאן נקשר הדבר במקומו. הנני נתן לו את בריתי. ומה אמן לו? שלום [להתחבר כל אחד במקומו] להתחבר הברית במקומה, ועל זה הנני נתן לו את בריתי שלום. ומה? שלום, שהוא מקום להתחבר עמו. מה שנפרד ממנו בחטאם - בגללו התחבר בו. ועל זה, הואיל והוא התקין הדבר במקומו, מכאן והלאה - והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם תחת אשר קנא לאלהיו.

והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם, תחת אשר קנא לאלהיו וגו'.

תא חזי, כל זמנא דישאל נטרו קיימא קדישא כדין עבדי קיומא לעילא ותתא. וכד שבקי להאי ברית כדין לא אשתכח קיום לעילא ותתא דכתיב, (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמת. ובגין כך וירפא את מזבח יי ההרוס. וכי רפואה איהו. הכי הוא ודאי דהא מקיים לההוא אתר דמהימנותא תליא ביה.

תא חזי, אונף הכי פנחס בשעתא דקני לעובדא דזמרי אתקין להאי ברית באתריה. ובגין כך כתיב, (במדבר כה) הנני נתן לו את בריתי שלום. וכי סלקא דעתך דבגין פנחס הוה. ומה קטטא הוה ליה לפנחס בהאי ברית. אלא הכא אתקשר מלה בדוכתיה. הנני נתן לו את בריתי. ומה אמן לו שלום (לאתחברא כל חד בדוכתיה) לאתחברא ברית באתריה. ועל דא הנני נתן לו את בריתי (שלום). ומה (נ"א איהו) שלום דאיהו אתריה לאתחברא בהדיה. מה דאתפרש מניה בחובייהו. בגיניה אתחבר ביה. ועל דא הואיל והוא אתקין מלה בדוכתיה, מכאן ולהלאה

זוהר הקדוש ארמית

פרשת נח דף טז ע"א

אמר רבי שמעון לית לך מלא בעלמא דקודשא בריך הוא קני לה כמו חובא דברית כמא דאת אמר, (ויקרא כו) חרב נקמת נקם ברית. ותא חזי, לא אשתלים חובא דדרא דטופנא, אלא בגין דחבו בחבילו (דארחיהו) על ארעא. ואף על גב דהוה מקפחי דא לדא כדכתיב ותמלא הארץ חמס (וחמס מכלא הוה ובגין כך) וכתיב כי (דף טז ע"א) מלאה הארץ חמס מפניהם. מכל מקום ותשחת הארץ לפני האלהים. והנני משחיתם מדה כנגד מדה, הנני משחיתם בחובא דחבלותא.

ואית דאמרי דלא אשתלים קסטייהו אלא בחובא דחמס דהוה מקפחין דא לדא דהוה בישין לשמים ולבריות. תא חזי, כמה אנון ממנן מלעילא דאתפקדן על קלי דאנון דמסרי דינא על חבירהו על מה דעבדי לון. ועל דא כתיב כי מלאה הארץ חמס מפניהם. ובגין כך כתיב והנני משחיתם את הארץ:

זוהר הקדוש לשון הקודש

אין לך דבר בעולם שהקדוש ברוך הוא מקנא לו כמו חטא הבטית

אמר רבי שמעון, אין לך דבר בעולם שהקדוש ברוך הוא מקנא לו כמו חטא הבטית, כמו שנאמר (ויקרא כו) חרב נקמת נקם ברית. ובא וראה, לא השלם חטא דור המבול אלא משום שחטאו בהשחתת דרכם על הארץ, ואף על גב שהיו חומסים זה את זה, כפתיב ותמלא הארץ חמס [וחמס מהכל היה, ולכן], וכתוב כי מלאה הארץ חמס מפניהם. מכל מקום ותשחת הארץ לפני האלהים. והנני משחיתם - מדה כנגד מדה. הנני משחיתם בחטא ההשחתה.

ויש אומרים שלא התמלאה סאתם אלא בחטא החמס שהיו חומסים זה את זה, שהיו רעים לשמים ולבריות בא ראה כמה ממנים מלמעלה שמפקדים על קולות אלו שמוסרים הדין על חבריהם על מה שעשו להם, ועל זה כתוב כי מלאה הארץ חמס מפניהם. ולכן פתוב והנני משחיתם את הארץ.

כי אתון ראיתי צדיק לפני בדור הזה. דוקא בדור הזה

ואמר רבי יהודה, באותו זמן שנאכדים אותם רשעים מהעולם, הקדוש ברוך הוא [עצוב] [מסתכל] משתדל על העולם ולא רואה מי שמגן [שעומד] עליו. ואם תאמר הרי נח, שהיה לו להגן

פרשת נח דף טז.

ואמר רבי יהודה ביהוה זמנא דאתאכידו אנון חביבן מעלמא קודשא בריך הוא (עצוב) (נ"א אסתכל) אשתדל על עלמא ולא חמא מאן (דקאים) דאגין עולה. ואי תימא הא נח, דהוה ליה לאגנא על (דריה) גרמיה ולאפקא מניה תולדין לעלמא. הדיא הוא דכתיב כי אתון ראיתי צדיק לפני בדור הזה. בדור הזה דייקא.

זוהר הקדוש ארמית

פרשת נח דף סז ע"ב

רבי יוסי (דף סז ע"ב) אָמר בדור הזה דא שְׁבַחא דיליה דְּהִנֵּה בְּהִיּוּא דְּרֵא חִיבא וְאַשְׁתַּכַּח כּוּלִי הָאִי אִישׁ צָדִיק תְּמִים (וראי ולא בדרא דיליה אלא) (ס"א ודא די ליה) וְאַפִּילוּ בְּדָרָא דְּמִשָּׁה, אָכֵל לֹא הָוֵה יָכִיל לֹאגְנָא עַל עֲלָמָא. בְּגִין דְּלֹא אֲשַׁתְּכַחוּ עֲשָׂרָה בְּעֲלָמָא כְּמָא דְּאַתָּה אָמַר, (בראשית יח) אוּלִי יִמְצְאוֹן שֵׁם עֲשָׂרָה וְלֹא אֲשַׁתְּכַחוּ תַּמָּן, אוּף הֵכָא לֹא אֲשַׁתְּכַחוּ עֲשָׂרָה. אֵלֹא הוּא וְתַלְתּ בְּנָיו וְנוֹקְבֵיהוּ וְלֹא הָווּ עֲשָׂרָה.

סְתָרֵי תוֹרָה הַשְׁלָמָה מִהַשְׁמָטוֹת (סימן יב) (מזוהר יסו)

מִהַּ הַשִּׁיב הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְנֹחַ כְּשִׁינָא מִן הַתִּיבָה וְרָאָה אֶת הָעוֹלָם תָּרַב וְהִתְחִיל לִבְכוֹת לְפָנָיו וְאָמַר רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם נִקְרְאוּת רַחוּם הָיָה לָךְ לְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתֶיךָ וְכו'. הַשִּׁיב הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר, רַעֲיָא שְׁטִיּא, הַשְׁתָּא אֲמַרְתָּ דָּא, לְמָה לֹא אֲמַרְתָּ בְּשַׁעְתָּא דְּאַמְרִית לָךְ, כִּי אוֹתָךְ רֵאִיתִי צָדִיק לְפָנַי וְגו'. וְאַחַר כֵּךְ, הִנְגִי מִבֵּיא אֶת הַמִּבּוֹל מִיָּם. וְאַחַר כֵּךְ, עָשָׂה לָךְ תִּיבַת עֲצֵי גּוֹפֵר.

כָּל הָאִי אֲתַעֲפִיבִית וְאַמְרִית לָךְ בְּגִין דְּתַבְעֵי רַחֲמִין עַל עֲלָמָא. וּמַכְדִּין שְׁמַעְתָּא דְּתַשְׁתִּיב בְּתִיבּוֹתָא לֹא עָאֵל בְּלִבְךָ לְמַבְעֵי רַחֲמִין עַל יְשׁוּבָא דְּעֲלָמָא וְעִבְדַת תִּיבּוֹתָא וְאַשְׁתִּיבַת וְכַעַן

זוהר הקדוש לשון הקודש

על [דורו] עֲצָמוּ וּלְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ תּוֹלְדוֹת לְעוֹלָם - זֶהוּ שְׁכָתוּב כִּי אֲתָךְ רֵאִיתִי צָדִיק לְפָנַי בְּדוֹר הַזֶּה. דִּיןָקָא בְּדוֹר הַזֶּה.

רבי יוסי אָמר, בְּדוֹר הַזֶּה זֶה שְׁבַח שְׁלֹו, שְׁהִיָּה בְּאוֹתוֹ דּוֹר רָשָׁע, וְנִמְצָא כָּל כֶּךָ אִישׁ צָדִיק תְּמִים [וראי ולא בדורו, אלא] [ס"א וזה שלו] וְאַפִּילוּ בְּדוֹרוֹ שֶׁל מִשָּׁה, אָכֵל לֹא הָיָה יָכוֹל לְהִגֵּן עַל הָעוֹלָם, מִשּׁוּם שֶׁלֹא נִמְצְאוּ עֲשָׂרָה בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית יח) אוּלִי יִמְצְאוֹן שֵׁם עֲשָׂרָה, וְלֹא נִמְצְאוּ שֵׁם. גַּם כָּאֵן לֹא נִמְצְאוּ עֲשָׂרָה, אֵלֹא הוּא וְשְׁלֹשֶׁת בְּנָיו וְנוֹקְבֵיתֵיהֶם, וְלֹא הָיוּ עֲשָׂרָה.

ויקח מכל הבהמה הטהרה ומכל העוף הטהור

מִהַּ הַשִּׁיב הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְנֹחַ כְּשִׁינָא מִהַתִּבָּה וְרָאָה אֶת הָעוֹלָם תָּרַב, וְהִתְחִיל לִבְכוֹת לְפָנָיו וְאָמַר: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, נִקְרְאוּת רַחוּם, הָיָה לָךְ לְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתֶיךָ וְכו'. הַשִּׁיב הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר: רוּעָה שׁוֹמְרָה, עֲכָשׁוּ אֶתָּה אוֹמֵר אֵת זֶה? לְמָה לֹא אֲמַרְתָּ בְּשַׁעְתָּא שְׁאַמְרִיתִי לָךְ כִּי אֲתָךְ רֵאִיתִי צָדִיק לְפָנַי וְגו', וְאַחַר הִנְגִי מִבֵּיא אֶת הַמִּבּוֹל מִיָּם, וְאַחַר כֵּךְ עָשָׂה לָךְ תִּבַת עֲצֵי גֹפֶר? כָּל זֶה הִתְעַפְּכִיתִי וְאַמְרִיתִי לָךְ כִּי שְׁתַּבַּקֵּשׁ רַחֲמִים עַל הָעוֹלָם, וּמָאֵז שְׁשַׁמְעֵתָ שְׁתַּנְצַל בְּתִבָּה, לֹא נִכְנַס בְּלִבְךָ לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל יְשׁוּבַת הָעוֹלָם, וְעִשִּׂיתָ תִּבָּה וְנִצַּלְתָּ, וְכַעַתָּה, אַחֲרֵי שֶׁנֶּאֱבָד הָעוֹלָם, פְּתַחְתָּ פִּיךָ לֹאמֹר לְפָנַי בְּקִשּׁוֹת וְתַחֲנוּגִים?! כִּיֵּן שְׁרָאָה נַח כֵּךְ,

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

הקריב קרבנות ועולות, שכתוב (בראשית ח) ויִקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִכָּל הָעוֹף הַטְּהוֹר וְגוֹמֵר.

מה בין צדיקים שהיו להם לישראל אחר נח ובין נח

אמר רבי יוחנן, בא ראה מה בין צדיקים שהיו להם לישראל אחר נח ובין נח. נח לא הגן על דורו ולא התפלל עליהם כאברהם, שבין שאמר הקדוש ברוך הוא לאברהם (שם יח) ועקת סדם ועמורה כי רבה - מיד נגש אברהם ויאמר וגומר, והרבה תחנונים לפני הקדוש ברוך הוא, עד ששאל שאם ימצא עשרה צדיקים, שיכפר לכל המקום בעבורם, וחשב אברהם שהיו בעיר עם לוט ואשתו ובנותיו עשרה צדיקים, ולפיכך לא התפלל.

לא הניח משה לקדוש-ברוך-הוא עד שנתן נפשו עליהם מן העולם הזה ומן העולם הבא

אחר כך בא משה והתפלל והגן על דורו. בין שאמר הקדוש ברוך הוא (שמות לב) סרו מהר מן הדרך - מיד עמד משה בתפלה, ויחל משה וגומר, עד שאחותו חלחלה. רבותינו אמרו, לא הניח משה לקדוש-ברוך-הוא עד שנתן נפשו עליהם מן העולם הזה ומן העולם הבא, שכתוב (שם) ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת. אמר רבי יוסי, מכאן (תהלים קו) ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד בפניו לפניו.

עליהם מן העולם הזה ומן העולם הבא דכתיב (שם) ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת אמר רבי יוסי מהכא (תהלים ק"ו) ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד בפניו לפניו.

דאתאבדי עלמא פתחת פומך למללא קדמי בעיני ותחנונים. כיון דתזא נח כך, אקריב קרבנין ועלוון דכתיב (בראשית ח) ויקח מכל הבהמה הטהורה ומכל העוף הטהור וגו'.

אמר רבי יוחנן בא וראה מה בין צדיקים שהיו להם לישראל אחר נח ובין נח, נח לא הגין על דורו ולא התפלל עליהם כאברהם, דכיון דאמר קודשא בריך הוא לאברהם (בראשית י"ח) ועקת סדם ועמורה כי רבה מיד ויגש אברהם ויאמר וגו' והרבה תחנונים לפני הקדוש ברוך הוא עד ששאל שאם ימצא עשרה צדיקים שיכפר לכל המקום בעבורם, וחשב אברהם שהיו בעיר עם לוט ואשתו ובנותיו עשרה צדיקים ולפיכך לא התפלל.

אחר כך בא משה והתפלל והגין על דורו כיון שאמר הקדוש ברוך הוא (שמות ל"ב) סרו מהר מן הדרך. מיד עמד משה בתפלה ויחל משה וגו' עד שאחותו חלחלה. רבנן אמרי, לא הניח משה לקודשא בריך הוא עד שנתן נפשו

עליהם מן העולם הזה ומן העולם הבא דכתיב (שם) ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת אמר רבי יוסי מהכא (תהלים ק"ו) ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד בפניו לפניו.

זוהר הקדוש ארמית

אמר רבי יהושע, מה ראה נח שלא ביקש רחמים על דורו. אמר בלבד אולי לא אמלט דכתיב (בראשית ז) כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה כלומר לפי הדור ולפיכך לא ביקש רחמים עליהם. אמר רבי אלעזר אפילו (הכי) הכיר הוה ליה למבעי רחמין על עלמא בגין דניחא ליה לקודשא בריך הוא, מאן דימר טבא על בנוי. מנא לן מגדעון בר יואש דלא הוה זכאי ולא בר זכאי ומשום דאמר טיבותא על ישראל, אמר ליה קודשא בריך הוא, (שופטים ו) לך בכתך זה והושעת את ישראל מיד מדון. מהו בכתך זה טיבותא דאמרת על בני. (עד כאן מההשטות)

פרשת נח דף טז:

תא חזי, מה בין משה לשאר בני עלמא. בשעתא דאמר לה קודשא בריך הוא למשה (שמות לב) ועתה הניחה לי וגו'. ואעשה אותך לגוי גדול וגו'. מיד אמר משה וכי אשבוק דינהון ד'ישראל בגיני. השתא יימרון כל אנון בני עלמא דאנא קטלית לון לישראל. כמה דעבד נח.

דכיון דאמר ליה קודשא בריך הוא דישיב ליה בטיבותא (כמה דאמר) דכתיב ואני הנני מביא את המבול מים וגו'. וכתיב ומחיתי את כל היקום אשר עשיתי מעל פני האדמה ואני

זוהר הקדוש לשון הקודש

לך בכתך זה והושעת את ישראל מיד מדון. מה זה בכתך זה? הטוב שאמרת על בני

אמר רבי יהושע, מה ראה נח שלא ביקש רחמים על דורו? אמר בלבד, אולי לא אמלט, שכתוב (בראשית ז) כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה, כלומר לפי הדור, ולפיכך לא ביקש רחמים עליהם. אמר רבי אלעזר, אפלו כך היה לו לבקש רחמים על העולם, משום שנוח לקדוש ברוך הוא מי שיאמר טוב על בניו, מנין לנו? מגדעון בן יואש, שלא היה צדיק ולא בן צדיק, ומשום שאמר טוב על ישראל, אמר לו הקדוש ברוך הוא (שופטים ו) לך בכתך זה והושעת את ישראל מיד מדון. מה זה בכתך זה? הטוב שאמרת על בני. (ע"כ מההשטות).

מה בין משה לשאר בני העולם

בא ראה מה בין משה לשאר בני העולם. בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא למשה (שמות לב) ועתה הניחה לי וגו', ואעשה אותך לגוי גדול וגו' - מיד אמר משה, וכי אעזב דינם של ישראל בשבילי? פעת יאמרו כל אותם בני העולם שאני הרגתי את ישראל כמו שעשה נח.

שביון שאמר לו הקדוש ברוך הוא שניצל אותו בתבה, [כמו שנאמר] שכתוב ואני הנני מביא את המבול מים וגו', וכתוב ומחיתי את כל היקום אשר עשיתי מעל פני האדמה ואני הנני מקים את בריתי וגו' ובאת אל התבה - ביון שאמר לו שניצל הוא ובניו, לא ביקש רחמים על העולם

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

וּנְאָכְרוּ. וּמִשּׁוּם כִּדְ נִקְרָאִים מִי הַמְּבּוּל עַל שְׁמוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה נד) כִּי מִי נָח זֹאת לִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי מֵעַבְר מִי נָח.

אָמַר מֹשֶׁה, כָּעֵת יֵאָמְרוּ בְּנֵי הָעוֹלָם שְׂאֵנִי הִרְגַּתִּי אוֹתָם מִשּׁוּם שֶׁאָמַר לִי וְאָעֲשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גָּדוֹל. כָּעֵת טוֹב לִי שְׂאֵמוֹת וְלֹא יִשְׁמְדוּ יִשְׂרָאֵל. מִיָּד - וַיַּחַל מֹשֶׁה אֶת פָּנָיו ה' אֱלֹהָיו. בִּקְשׁ רַחֲמִים עֲלֵיהֶם - וְעוֹרֵר רַחֲמִים עַל הָעוֹלָם.

כְּשֶׁבִקֵּשׁ רַחֲמִים עֲלֵיהֶם מֶה אָמַר? לָמָּה ה' יִתְּרָה אַפָּךְ בַּעֲמֶךָ

וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּתַחֲלָה כְּשֶׁבִקֵּשׁ רַחֲמִים עֲלֵיהֶם מֶה אָמַר? לָמָּה ה' יִתְּרָה אַפָּךְ בַּעֲמֶךָ. וְכִי הִדְבֵּר הָיָה אֵיךְ אָמַר אוֹתוֹ מֹשֶׁה לָמָּה, וְהָרִי עָבְדוּ כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עֲשׂוּ לָהֶם עֲגֹל מִסֵּכָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה וְגו', וּמִשָּׁה אָמַר לָמָּה? אֵלֶּה כִּדְ לְמַדְנוּ, מִי שֶׁמִּרְצָה אֶת הָאֲחֵר, לֹא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת אֶת אוֹתוֹ חֲטָא [שְׁהוּא] לְגִדּוֹל, אֵלֶּה יִקְמִין אוֹתוֹ לִפְנָיו, וְאַחֲרַי כִּדְ יִגְדִּיל אוֹתוֹ לִפְנֵי הָאֲחֵר [הַרְשָׁע], שֶׁכָּתוּב אַתֶּם חֲטֵאתֶם חֲטֵאתֶם חֲטֵאתֶם גְּדֹלָה.

לֹא עֲזַב אֶת הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁמָּסַר עֲצָמוֹ לְמִיתָה

וְלֹא עֲזַב אֶת הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁמָּסַר עֲצָמוֹ לְמִיתָה, שֶׁכָּתוּב וַעֲתָה אִם תִּשָּׂא חֲטֵאתֶם וְאִם אֵין מַחְנֵי נָא מִסְפָּרְךָ אֲשֶׁר כָּתַבְתָּ. וְהַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא מְחַל לָהֶם, שֶׁכָּתוּב וַיִּנָּחֵם ה' עַל הָרָעָה וְגו'. וְנָח לֹא עָשָׂה כֵּן, אֵלֶּה רָצָה לְהַנְצִל, וְעֲזַב אֶת כָּל הָעוֹלָם.

הֵנִי מִקִּים אֶת בְּרִיתִי וְגו', וּבָאֵת אֶל הַתֵּבָה כִּיִּן דָּאֵמַר לִיָּה דִּישְׁתִּיב הוּא וּבְנוֹי לֹא בָּעָא רַחֲמִין עַל עֲלָמָא וְאַתְאָבִידוּ. וּבְגִין כִּדְ אֶקְרוֹן מִי הַמְּבּוּל עַל שְׁמִיָּה כְּמָא דָּאֵת אָמַר, (ישעיה נד) כִּי מִי נָח זֹאת לִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי מֵעַבְר מִי נָח.

אָמַר מֹשֶׁה הִשְׁתָּא יִמְרוֹן בְּנֵי עֲלָמָא דָּאֵנָא קְטִילַת לוֹן בְּגִין דָּאֵמַר לִי וְאָעֲשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גָּדוֹל. הִשְׁתָּא טַב לִי דִּיאִמּוֹת וְלֹא יִשְׁתַּצֹּן יִשְׂרָאֵל. מִיָּד וַיַּחַל מֹשֶׁה אֶת פָּנָיו יי אֱלֹהָיו. בָּעָא רַחֲמִין עֲלֵיהֶם וְאַתְעַר רַחֲמֵי עַל עֲלָמָא.

וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק שִׁירוּתָא דְּבָעָא רַחֲמֵי עֲלֵיהֶם מֵאִי קָאֵמַר. לָמָּה יי יִתְּרָה אַפָּךְ בַּעֲמֶךָ. וְכִי מִלָּה דָּא אֵיךְ אָמַר לִיָּה מֹשֶׁה לָמָּה. וְהָא עָבְדוּ כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת כְּמָא דָּאֵת אָמַר עֲשׂוּ לָהֶם עֲגֹל מִסֵּכָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה וְגו'. וּמִשָּׁה אָמַר לָמָּה. אֵלֶּה הָכִי אוֹלִיפְנָא מֵאֵן דְּמִרְצָה לְאַחְרָא לֹא בָּעִי לְמַעַבְדַּה הֵהוּא חוֹבָא (דִּאִיהוּ) רַב, אֵלֶּה יִזְעִיר לִיָּה קָמִיָּה. וְלִכְתֵּר יִסְגִּי לִיָּה קָמִיָּה אַחְרָא (ד"א ל"ג חִיבָא) דְּכָתִיב אַתֶּם חֲטֵאתֶם חֲטֵאתֶם חֲטֵאתֶם גְּדֹלָה.

וְלֹא שָׁבִיק לִיָּה לְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא עַד דְּמָסַר גְּרָמִיָּה לְמוֹתָא דְּכָתִיב וַעֲתָה אִם תִּשָּׂא חֲטֵאתֶם וְאִם אֵין מַחְנֵי נָא מִסְפָּרְךָ אֲשֶׁר כָּתַבְתָּ. וְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא מְחַל לוֹן דְּכָתִיב וַיִּנָּחֵם יי עַל הָרָעָה וְגו'. וְנָח לֹא עָבַד כֵּן אֵלֶּה בָּעָא לְאַשְׁתַּזְבָּא וְשָׁבִיק כָּל עֲלָמָא.

זוהר הקדוש ארמית

ובכל זמנא דדינא שריא על
עלמא, רוח קודשא אמר ווי
דלא אשתכח כמשה דכתיב
(ישעיה ס"ג) ויזכור ימי עולם משה
עמו (וגו) איה המעלם מים
גגו. דכתיב (שמות יד) ויאמר יי
אל משה מה תצעק אלי. דהא
איהו בצלותא סליק לון מן
ימא. ובגין דשני גרמיה
בצלותא עלייהו דישראל
בימא. איקרי (על שמיה) המעלם
מים. דאיהו אסיק לון מן ימא.

פרשת נח דף סח ע"א

איה השם בקרבו את רוח
קדשו דא איהו משה דאשרי
(דף סח ע"א) שכינתא ביניהו
דישראל. מוליכם בתהמות כד
אתבקעו מיא ואזלו בגו תהומי
ביבשתא דגלילדו מיא (וכלא
אתמר על משה). (נ"א ועל דא אקרי
משה עמו) בגין דאמסר גרמיה
על ישראל. אמר רבי יהודה
אף על גב דזכאה הנה נח לאו
איהו כדאי (בגין) דקודשא
ברוך הוא יגין על עלמא
בגיניה.

תא חזי, משה לא תלה מלה
בזכותיה אלא בזכות אבהן
קדמאי. אבל נח לא הנה ליה
במאן דיתלי בזכותא כמשה.
אמר רבי יצחק ועם כל דא
פיו דאמר ליה קודשא בריך הוא והקמתי את בריתי אתך הנה ליה למבעי רחמי עלייהו.
וקרבנא דאקריב לבתר, דיקריב ליה מן קדמת דנא דלמא ישכך רוגזא מעלמא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי

ובכל פעם שהדין שורה על העולם, רוח הקדוש
אומרת: אוי שלא נמצא כמו משה, שכתוב
(ישעיה סג) ויזכר ימי עולם משה עמו איה המעלם
מים וגו', שכתוב (שמות יד) ויאמר ה' אל משה מה
תצעק אלי. שהרי בתפלה הוא העלה אותם מהים,
ומשום ששם עצמו בתפלה על ישראל בים, נקרא
[על שמו] המעלם מים, שהוא העלה אותם מהים.

משה מסר עצמו על ישראל

איה השם בקרבו את רוח קדשו - זהו משה,
שהורה (דף סח ע"א) שכינה בין ישראל.
מוליכם בתהמות - כשנבקעו המים והלכו בתוך
התהום ביבשה שקפאו המים [והכל נאמר על
משה] [נ"א: ועל זה נקרא משה עמו], משום
שמסר עצמו על ישראל. אמר רבי יהודה, אף על
גב שצדיק היה נח, אינו כדאי [כדאי] שהקדוש ברוך
הוא יגן על העולם בשבילו.

משה לא תלה הדבר בזכותו, אלא בזכות האבות הראשונים
בא ראה, משה לא תלה הדבר בזכותו, אלא
בזכות האבות הראשונים, אבל לנח לא היה
לו במה שיתלה בזכות כמו משה. אמר רבי יצחק,
ועם כל זה, פיון שאמר לו הקדוש ברוך הוא
והקמתי את בריתי אתך, היה לו לבקש עליהם
רחמים. והקרנן שהקריב אחר כך - שיקריב אותו
מקדם לזה, אולי ישכך הפעם מהעולם.

פיון דאמר ליה קודשא בריך הוא והקמתי את בריתי אתך הנה ליה למבעי רחמי עלייהו.
וקרבנא דאקריב לבתר, דיקריב ליה מן קדמת דנא דלמא ישכך רוגזא מעלמא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

אמר רבי יהודה, מה היה לו לעשות, שהרי רשעי העולם היו מכעיסים לפני הקדוש ברוך הוא, והוא יקריב קרבן!?! אלא ודאי נח פוחד על עצמו היה בשביל שלא יפגש בו המות בתוך רשעי העולם, שהיה רואה מעשיהם הרעים בכל יום ואיך מכעיסים לפני הקדוש ברוך הוא כל יום.

רבי [אלעזר פתח] יצחק אמר, כל פעם שמתרבים רשעי העולם, הצדיק שנמצא ביניהם נתפס בראשונה, שכתוב (יחזקאל ט) וממקדשי תחלו. ושנינו, אל תקרי ממקדשי אלא ממקדשי. ואיך השאיר הקדוש ברוך הוא את נח בין כל אותם הרשעים? אלא כדי שיצאו ממנו תולדות לעולם, שהיה צדיק כראוי.

כל מי שמוהיר את הרשע – אף על גב שלא קבל ממנו, הוא מציל את עצמו

ועוד, שהוא התרה בהם כל יום ויום ולא קבלו ממנו, וקים בנפשו את הפסוק שכתוב (שם) ואתה כי הזהרת רשע וגו', וכתוב ואתה את נפשך הצלת. מכאן שכל מי שמוהיר את הרשע – אף על גב שלא קבל ממנו, הוא מציל את עצמו, ואותו רשע נתפס בחטאו. ועד כמה יזהיר אותו? עד שיבה אותו, והרי פרשה החברים.

פי השחית כל בשר את דרכו על הארץ. כלם היו משחיתים דרכיהם רבי יוסי היה מצוי לפני רבי שמעון יום אחד. אמר

חייבא אתפס בחוביה. ועד כמה יזהר ליה עד דימחי ליה הא אוקמוה חבריא.

פרשת נח דף סח.

אמר רבי יהודה מאי הוה ליה למעבד דהא חייבי עלמא הוו מרגיזין קמי קודשא בריך הוא ואיהו יקריב קרבנא. אלא ודאי נח דחיל על גרמיה הוה, בגין דלא יערע ביה מותא בגו חייבי עלמא דהוה חמי עובדיהון בישא כל יומא, והיך מרגזין קמי קודשא בריך הוא כל יומא.

רבי (אלעזר פתח) יצחק אמר כל זמנא דחייבי עלמא אסגיאו, זכאה דאשתכח ביניהו הוא אתפס בקדמיתא. דכתיב, (יחזקאל ט) וממקדשי תחלו. ותנינן אל תקרי ממקדשי אלא ממקדשי. ונח היך שזיב ליה קודשא בריך הוא בין כל אנון חייביא. אלא בגין דיפקון מניה תולדין בעלמא דהוה צדיק כדקא יאות.

ותו דאיהו אתרי בהו כל יומא ויומא ולא קבילו מניה, וקיים בנפשיה קרא דכתיב, (יחזקאל ג) ואתה כי הזהרת רשע וגו'. וכתיב ואתה את נפשך הצלת. מכאן כל מאן דאזהר לחייבא אף על גב דלא קביל מניה הוא שזיב ליה לגרמיה ויהוה

רבי יוסי הוה שכיח קמיה דרבי שמעון יומא חד, אמר ליה מאי חמא קודשא בריך הוא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

לו, מה ראה הקדוש ברוך הוא להשמיד את כל חיות הבר ועוף השמים עם הרשעים? אם בני האדם חטאו, בהמות ועופות השמים ושאר הבריות מה חטאו? אמר לו, משום שכתוב כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ. כלם היו משחיתים דרכיהם. עזבו את מינם ונדבקו במין אחר.

לשיצאה כל חיות ברא ועוף שמיא עמהון דחייבא. אי בני נשא חטאן בעירי ועופי שמיא ושאר ברין מה חטו. אמר ליה בגין דכתיב כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ. כלם היו מחבלי ארתיהו. שבקי זיניהו ודבקו בזינא אחרא.

אותם רשעי העולם גרמו כך לכל הבריות

בא ראה, אותם רשעי העולם גרמו כך לכל הבריות, ורצו [להשכיח] להכחיש מעשה בראשית, והם גרמו לכל הבריות להשחית דרכם כמו שהם השחיתו. אמר הקדוש ברוך הוא, אתם רציתם [להשכיח] להכחיש מעשי ידי? אני אשלים רצונכם, ומחיתי את כל היקום אשר עשיתי מעל פני האדמה. אחזיר העולם למים כמו שהיה בהתחלה, מים במים, והרי נתבאר. מכאן והלאה אעשה בריות אחרות בעולם כראוי.

תא חזי, אנון חייבי עלמא גרמו הכי לכל ברין. ובעון (לאשכחא) לאכחשא עובדא דבראשית. ואנן גרמו לכל ברין לחבלא ארתיהו כמה דאנן מחבלן. אמר קודשא בריך הוא אתון בעיתו (לאשכחא) לאכחשא עובדי ידי, אנא אשלים רעותא דלכון ומחיתי את כל היקום אשר עשיתי מעל פני האדמה. אהדר עלמא למיין כמה דהוה בקדמימא מיין במיין והא אתמר. מכאן ולהלאה אעביד ברין אחרנין בעלמא כדקא יאות:

כמה הם בני אדם אטומי לב וסתומי עינים שלא משגיחים ולא יודעים בכבוד רבונם

ויבא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו. רבי חייא פתח ואמר, (ירמיה כג) אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'. כמה הם בני אדם אטומי לב וסתומי עינים שלא משגיחים ולא יודעים בכבוד רבונם, שכתוב בו הלוא את השמים ואת הארץ אני מלא. איך רוצים בני אדם להסתתר מחטאיהם ואומרים מי רואנו ומי יודענו, השמים ואת הארץ אני מלא. היך בעון בני נשא לאסתתרא מחוביהו ואמרי מי רואנו ומי

ויבא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו. רבי חייא פתח ואמר (ירמיה כג) אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'. כמה אנן בני נשא אטימין לבא סתימין עינין דלא משגיחין ולא ידעין ביקרא דמאריהון דכתיב ביה הלא את השמים ואת הארץ אני מלא. היך בעון בני נשא לאסתתרא מחוביהו ואמרי מי רואנו ומי

זוהר הקדוש ארמית

יודענו. וכתוב, (ישעיה כט) והיה במחשך מעשיהם. לאן יתמרון מקמיה.

למלכא דכנה פלטרין ועבד תחות ארעא טמירין פצירין. ליומין מרדו בני פלטרין במלכא אסחר (אצער) עליהו מלכא בגייסוי. מה עבדו עאלו וטמירו גרמיהו תחות נוקבי פסירין. אמר מלכא אנא עבדית לון ומקמאי אתון בעאן לאתטמרא, הך הוא דכתיב אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם יי. אנא הוא דעבדית נוקבי פסירין ועבדית חשוכא ונהורא ואתון איך יכלין לאתטמרא קמאי.

פרשת נח דף סח ע"ב

תא חזי, כד בר נש חטי קמי מאריה ואמשיך גרמיה לאתפסא. קודשא בריך הוא עביד ביה דינא באתגליא. וכד בר נש אדפי גרמיה קודשא בריך הוא בעי לאסתרא ליה דלא יתחזי ביום אף יי. דודאי אבעי ליה לאיניש (דף סח ע"ב) דלא יתחזי קמי מחבלא כד שריא על עלמא דלא יסתפל ביה. דהא כל אנן דיתחזון קמיה אית ליה רשו לחבלא.

והיינו דקאמר רבי שמעון כל בר נש דעיניה בישא, עינא דמחבלא שריא עליו. ואיהו מחבלא דעלמא אקרי. ולבעי ליה לאיניש לאסתמרא מניה ולא לאתקרבא בהדיה דלא

זוהר הקדוש לשון הקודש

וכתוב (ישעיה כט) והיה במחשך מעשיהם. לאן יתבאו מפניו?

אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'?

למלך שבנה פלטרין ועשה תחת הארץ מחלות נסתרות. ליומים מרדו בני הארמון במלך. הקיף [צער] עליהם המלך בגיסות. מה עשו? נכנסו והתביאו עצמם תחת נקבי המחלות. אמר המלך, אני עשיתי אותם, ומלפני אתם רוצים להתחבא? זהו שפיתו אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'? אני הוא שעשיתי מחלות ועשיתי חשך ואור, ואתם איך תוכלו להתחבא מלפני?

כשאדם חושא לפני רבונו וממשיך עצמו להסתתר, הקדוש ברוך הוא עושה בו דין בגלוי

בא ראה, כשאדם חושא לפני רבונו וממשיך עצמו להסתתר, הקדוש ברוך הוא עושה בו דין בגלוי. וכשהאדם מטהר עצמו, הקדוש ברוך הוא רוצה להסתירו שלא יראה ביום אף ה'. שודאי שצריך לו לאדם שלא להראות לפני המשחית כששורה על העולם שלא יסתכל בו, שהרי כל אלו שנראים לפניו, יש לו רשות להשחית.

אדם שעינו רעה - עין המשחית שורה עליו. והוא נקרא משחית העולם

וזהו מה שאמר רבי שמעון, כל אדם שעינו רעה - עין המשחית שורה עליו. והוא

זוהר הקדוש ארמית

יתזק (קמיה). ואסיר למקרב בהדיה באתגליא. ומשום הכי מאיש רע עין בעי לאסתמרא מניה. מקמי מלאך המות על אחת כמה וכמה. (ועל דא) מה כתיב בבלעם (במדבר כד) ונאם הגבר שתם העין. דעינא בישא הוה ליה ובכל אתר דהוה מסתפל ביה הוה אמשיך עליה רוח מחבלא. ובגין כך הוה בעי לאסתכלא בהו בישראל בגין דישצי בכל אתר דעיניה הוה מסתפל. מה כתיב וישא בלעם את עיניו דזקיף עינא חד ומאיך עינא חד בגין לאסתכלא בהו בישראל בעינא בישא.

תא חזי, מה כתיב וירא את ישראל שוכן לשבטיו. וחקמא דשכינתא חפא עליהו ורביעא עליהו מתתקנא בתריסר שבטין תחותה ולא יכיל לשלטא עליהו עיניה. אמר איך איכול להון דהא רוח קדישא עלאה רביעא עליהו וחסת לון בגדפקא. הדא הוא דכתיב כרע שכב כארי, וכלביא. מי יקימנו. מי יקימנו מעליהו בגין דיתגליין ושלטא עינא עליהו.

ועל דא קודשא בריך הוא בעא לחפאי לנח לאסתתרא מעינא דלא יכיל רוח מסאבא לשלטא עליה בגין דלא יתחבל והא אתמר. ויבא נח

זוהר הקדוש לשון הקודש

נקרא משחית העולם. וצריך האדם להשמר ממנו ולא להתקרב אליו כדי שלא יגזק [לפניו], ואסור לקרב אליו בהתגלות. ומשום כך צריך להשמר מאיש רע עין, ומלפני מלאך המות על אחת כמה וכמה. [ועל זה] מה כתוב בבלעם? (במדבר כד) ונאם הגבר שתם העין. שעין רעה היתה לו, ובכל מקום שהיה מסתפל בו, היה ממשוך עליו את רוח המשחית. ולכן רצה להסתפל בישראל, כדי להשמיד בכל מקום שעניו היו מסתכלות. מה כתוב? וישא בלעם את עיניו. שזקף עין אחת והנמיד עין אחת כדי להסתפל על ישראל בעין רעה.

וירא את ישראל שוכן לשבטיו

בא ראה מה כתוב, וירא את ישראל שוכן לשבטיו. וראה שהשכינה מכסה עליהם ורובצת עליהם מתקנת בשנים עשר שבטים תחתיה, ואין יכולות עיניו לשלט עליהם. אמר, איך אוכל להם, שהרי רוח קדושה עליונה רובצת עליהם ומכסה אותם בכנפיה? זהו שכתוב פרע שכב פארי וכלביא מי יקימנו. מי יקימנו מעליהם כדי שיתגלו ותשלט עליהם העין.

ראה מלאך המות שהיה בא [אליו] ולכן נכנס לתבה ונשמר בה שנים עשר חדשים

ועל זה רצה הקדוש ברוך הוא לכסות את נח, להסתתר מהעין, שלא תוכל רוח

מעינא דלא יכיל רוח מסאבא לשלטא עליה בגין דלא יתחבל והא אתמר. ויבא נח

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

הַמִּמָּוָה לְשִׁלְטַן עָלָיו כְּדֵי שְׁלֵא יִשְׁחַת, וְהָרִי
נִתְבָּאָר. וַיְבֹא נֹחַ, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר לְהִסְתַּתֵּר מִהָעֵין.
מִפְּנֵי מִי הַמִּבּוּל, [שֶׁהָרִי] הַמִּים דְּחָקוּ אוֹתוֹ. אָמַר
רַבִּי יוֹסֵי, רָאָה מִלְּאֹד הַמּוֹת שְׁחִיָּה בָּא [אֵלָיו]
וְלָכֵן נִכְנַס לַתֵּבָה וְנִשְׁמַר בָּהּ שְׁנַיִם עָשָׂר חֳדָשִׁים
[שֶׁל הַשָּׁנָה]. וְלָמָּה שְׁנַיִם עָשָׂר חֳדָשִׁים? נִחְלָקוּ
בָּהּ רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יְהוּדָה. הָאֶחָד אָמַר שְׁנַיִם עָשָׂר
חֳדָשׁ שֶׁכֶּךָ הוּא דִּין הָרָשָׁעִים. וְהָאֶחָד אָמַר לְהַשְׁלִים
צָדִיק [נ"א צָרִיךְ] שְׁתֵּים עָשָׂרָה דְּרָגוֹת וּשְׁאָר
הַדְּרָגוֹת שֶׁהָיוּ רְאוּיִים לְצֵאת מִהַתֵּבָה.

בְּשֵׁנִי דִּינֵי הַגִּיהֶנֶם נִדּוֹנוּ - בְּמִים וְאֵשׁ

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, שֶׁשָּׂה חֳדָשִׁים הֵם בְּמִים וְשֶׁשָּׂה
חֳדָשִׁים בְּאֵשׁ, וְהָרִי כָּאֵן הָיוּ מִים, וְלָמָּה שְׁנַיִם
עָשָׂר חֳדָשִׁים? אָמַר [לוֹ] רַבִּי יוֹסֵי, בְּשֵׁנִי דִּינֵי
הַגִּיהֶנֶם נִדּוֹנוּ - בְּמִים וְאֵשׁ. בְּמִים - שֶׁהַמִּים שִׁירְדוּ
עֲלֵיהֶם מִלְּמַעְלָה הָיוּ צוֹנְנִים בְּשִׁלְגָּהּ. וּבְאֵשׁ -
שֶׁהַמִּים שִׁיִּצְאוּ מִלְּמַטָּה הָיוּ רוֹתְחִים בְּאֵשׁ. וְעַל זֶה
בְּדִין הַגִּיהֶנֶם נִדּוֹנוּ - בְּאֵשׁ וּמִים [וְלָכֵן שְׁנַיִם עָשָׂר
חֳדָשׁ הָיוּ, שֶׁאִמַּר רַבִּי אֱלֵעָזָר, דִּין הָרָשָׁעִים בְּגִיהֶנֶם
הֵם שְׁנַיִם עָשָׂר חֳדָשִׁים, וְהָרִי פִּרְשׁוּהוּ, וְעַל זֶה כָּל
אוֹתָם רָשָׁעֵי הָעוֹלָם נִדּוֹנִים בְּשְׁנֵי דִינִים הַלָּלוּ בְּמִים
וְאֵשׁ] עַד שֶׁהִשְׁמָדוּ מִן הָעוֹלָם. וְנֹחַ הָיָה מִסְּתַתֵּר
בַּתֵּבָה וְהִתְכַּסֶּה מִן הָעֵין וְהַמִּשְׁחִית וְלֹא קָרַב אֵלָיו,
וְהַתֵּבָה הָיְתָה שְׁטָה עַל פְּנֵי הַמִּים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתֵּבָה וְתָרָם מַעַל הָאָרֶץ.

כְּמָה דְּאִתְמַר לְאִסְתַּתְרָא
מִעֵינָא. מִפְּנֵי מִי הַמִּבּוּל (דהא)
דְּמִיִּין דְּחָקוּ לֵיהּ. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי
חָמָא מִלְּאֹד הַמּוֹת דְּהָוָה אֶתִּי
(ד"א ל"ג לגביה) וּבְגִין כֶּךָ עָאֵל
לְתִיבּוּתָא וְאִסְתַּמַּר בָּהּ תְּרִיסַר
יָרְחֵי (שְׁתָּא). וְאִמַּי תְּרִיסַר
יָרְחֵין. פְּלִיגִי בָּהּ רַבִּי יִצְחָק
וְרַבִּי יְהוּדָה. חַד אָמַר י"ב
יָרְחֵין דְּכָךְ אִיהוּ דִּינָא דְּחִיִּיבָא.
וְחַד אָמַר לְאַשְׁלָמָא צָדִיק (נ"א
צָרִיךְ) דְּרָגִין תְּרִיסַר וּשְׁאָר דְּרָגִין
דְּאִתְחַזִּי לְאַפְקָא מִן תֵּיבָה.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר שְׁתָּא יָרְחֵי
אֲנוּן בְּמִיָּא וְשִׁיתָא יָרְחֵי
בְּאֶשָּׁא. וְהָא הָכָא מִיָּא הָווּ
אִמַּי תְּרִיסַר יָרְחֵי. אָמַר (לֵיהּ)
רַבִּי יוֹסֵי בְּתָרִי דִּינִין דְּגִיְהֶנֶם
אִתְדַּנּוּ בְּמִיָּא וְאֶשָּׁא. בְּמִיָּא
דְּמִיִּין דְּנִחְתּוּ עֲלֵיהּ מְלַעֲלָא
הָווּ צְנִינִין כְּתִלְגָּא. בְּאֶשָּׁא
דְּמִיִּין דְּנִפְקֵי מִתְתָּא הָווּ
רְתִיחִין כְּאֶשָּׁא. וְעַל דָּא בְּדִינָא
דְּגִיְהֶנֶם אִתְדַּנּוּ בְּאֶשָּׁא וּמִיָּא
(וּבְגִין כֶּךָ תְּרִיסַר יָרְחֵי הָווּ דְּאִמַּר
רַבִּי אֱלֵעָזָר דִּינָא דְּחִיִּיבָא בְּגִיְהֶנֶם
תְּרִיסַר יָרְחֵי הָווּ וְהָא אֱוֹקְמוּהּ. וְעַל
דָּא כָּל אֲנוּן חִיבֵי עֲלָמָא אִתְדַּנּוּ
כְּתִרִין דִּינִין אֵלִין בְּמִיָּא וְאֶשָּׁא) עַד
דְּאִשְׁתַּצִּיאוּ מַעַלְמָא. וְנֹחַ הָוָה
מִסְּתַתֵּר בְּתִיבּוּתָא וְאִתְכַּסִּי
מִעֵינָא וּמִחֻבְלָא לֹא קָרַיב לְגַבְיָהּ, וְתִיבּוּתָא אִיהִי הָוָה שְׁטִיָּא עַל אֲנָפִי מִיָּא כְּמָא דְּאִתְ
אָמַר וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתֵּיבָה וְתָרָם מַעַל הָאָרֶץ.

זוהר הקדוש ארמית

אַרְבַּעִים יוֹם לָקוּ. דְּכָתִיב וַיְהִי הַמַּבּוּל אַרְבַּעִים יוֹם עַל הָאָרֶץ וְגו'. וְכָל שָׂאֵר זִמְנָא אֲתַמְחֹן מַעֲלָמָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב וַיִּמְחוּ מִן הָאָרֶץ. וְיֵי לֹון לְאַנּוֹן חֲיִיבָא דְהָא לֹא יְקוּמוֹן לֹא חֲיִיבָא בְּעָלְמָא לְמִיָּקָם בְּדִינָא הָדָא הוּא דְכָתִיב וַיִּמְחוּ כְּמָא דְאַתָּא אֲמַר, (תהלים ט) שְׁמִם מַחִית לְעוֹלָם וְעַד. דְּאַפִּילוּ לְמִיָּקָם בְּדִינָא לֹא יְקוּמוֹן:

וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתֵּבָה וַתָּרֶם מֵעַל הָאָרֶץ. רַבִּי אֲבָא פִתַּח (שם טז) רומָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים (נז) רומָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָה. וְיֵי לֹון לְחֲיִיבָא דְאַנּוֹן חֲטָאֵן וּמַרְגִּיזִין לְמַאֲרִיהוֹן בְּכָל יוֹמָא. וּבְחֻבְיָהּ דְּחִיָּין לֹה לְשִׁכְנִיתָא מַאֲרֵעָא. וְגַרְמִין דְּתַסְתַּלַּק מַעֲלָמָא. וְשִׁכְנִיתָא אֲקָרִי אֱלֹהִים. וְעַלָּה כְּתִיב רומָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתֵּבָה וַדְּחִיָּין לֹה לְבַר. וַתָּרֶם מֵעַל הָאָרֶץ, דְּלֹא שְׂרִיָּא בְּעָלְמָא וְאַסְתַּלַּק מִנָּה. וְכַד אֲסְתַּלַּק מַעֲלָמָא, הָא לִית מֵאן דְּיִשְׁגַּח בְּעָלְמָא וְדִינָא שְׁלֵטָא (בדינא) בְּדִין עָלוּי. וְכַד יִתְמַחֹן חֲיִיבָא עָלְמָא וְיִסְתַּלְקוֹן

מִנִּיה (דעלמא), שְׁכִינְתָא אֶהְדֵּר מְדוּרָה בְּעָלְמָא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

שְׁמִם מַחִית לְעוֹלָם וְעַד. שְׁאֵפְלוּ לְעַמֵּד בְּדִין לֹא יְקוּמוּ. אַרְבַּעִים יוֹם לָקוּ, שְׁכָתוֹב וַיְהִי הַמַּבּוּל אַרְבַּעִים יוֹם עַל הָאָרֶץ וְגו'. וְכָל שָׂאֵר הַזִּמְן נִמְחוּ מִהָעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וַיִּמְחוּ מִן הָאָרֶץ. אוֹי לָהֶם לְאוֹתָם רְשָׁעִים, שְׁהִרִי לֹא יְקוּמוּ לַחַיּוֹת בְּעוֹלָם לְעַמֵּד בְּדִין. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וַיִּמְחוּ, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (תהלים ט) שְׁמִם מַחִית לְעוֹלָם וְעַד. שְׁאֵפְלוּ לְעַמֵּד בְּדִין לֹא יְקוּמוּ.

אוֹי לָהֶם לְרְשָׁעִים שְׁחוּטָאִים וּמַרְגִּיזִים אֶת רַבּוֹנָם בְּכָל יוֹם וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתֵּבָה וַתָּרֶם מֵעַל הָאָרֶץ. רַבִּי אֲבָא פִתַּח, (שם טז) רומָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדָה. אוֹי לָהֶם לְרְשָׁעִים שְׁחוּטָאִים וּמַרְגִּיזִים אֶת רַבּוֹנָם בְּכָל יוֹם, וּבְחֻטְאֵיהֶם דּוֹחִים אֶת הַשְּׂכִינָה מִן הָאָרֶץ, וְגוֹרְמִים שְׁתַּסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם. וְהַשְּׂכִינָה נִקְרֵאת אֱלֹהִים, וְעַלֶּיהָ כְּתוּב רומָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים.

בֹּא רֵאֶה מַה כְּתוּב, וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתֵּבָה, שְׁדַחוּ אוֹתָהּ חֻצָּה. וַתָּרֶם מֵעַל הָאָרֶץ, שְׁלֹא שׁוּרָה בְּעוֹלָם וְהַסְתַּלַּקָה מִמֶּנּוּ. וּבִשְׁהִיא מִסְתַּלַּקָה מִהָעוֹלָם, הִרִי אֵין מִי שִׁישְׁגִיחַ בְּעוֹלָם, וְאֵין הִדִּין שׁוֹלֵט [הִדִּין] עָלוּי. וּבְשִׁימְחוּ רְשָׁעֵי הָעוֹלָם וַיִּסְתַּלְקוּ מִמֶּנּוּ [מהעולם], הַשְּׂכִינָה מְחֻזְרָה אֶת מְדוּרָה לְעוֹלָם.

אֲמַר לוֹ רַבִּי יִיסָא, אִם כֵּן, הִרִי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׁנִמְחוּ הָרְשָׁעִים שְׁהִיוּ בְּאוֹתוֹ זִמְן, אֵין לָמָּה

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

לא חזרה השכינה למקומה בבתחלה? אמר לו, משום שלא נשארו בה שאר צדיקי העולם, אלא [אבל] בכל מקום שהלכו, ירדה ושמה את (דף סט ע"א) מדורה עמהם. ומה בארץ נכריה אחרת לא נפרדה מהם - כל שכן אם נשארו בארץ הקדושה.

מי שמשחית דרכו על הארץ, לא רואה פני שכינה ולא נכנס לפלטרין

והרי אמרנו. בכל החמאים של רשעי העולם, דוחים את השכינה. אחד מהם מי שמשחית דרכו על הארץ, כמו שאמרנו, ולכן לא רואה פני שכינה ולא נכנס לפלטרין. ועל זה כתוב על אלה וימחו מן הארץ, שנמחו מהכל.

עתיד הקדוש ברוך הוא להחיות המתים

בא ראה, באותו הזמן שעתיד הקדוש ברוך הוא להחיות המתים, כל אותם מתים שימצאו בחוץ בשאר ארצות נכריות, הקדוש ברוך הוא יברא להם גופיהם [נ"א: יעמידם בגופם] פראוי. שהרי עצם אחת שנשארת באדם תחת הארץ, אותה עצם תעשה פשאור שבפסה, ועליה יבנה הקדוש ברוך הוא את כל הגוף.

בארץ ישראל יקבלו נשמות כל אותם בני העולם פרט לאלו [דור המבול] שנטמאו וטמאו את הארץ

ולא יתן הקדוש ברוך הוא להם נשמות אלא בארץ ישראל, שכתוב (יחזקאל לו) הנה אני פתח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם

לא אהדרת שכינתא לאתרה כדבקדמיתא. אמר ליה בגין דלא אשתארו בה שאר זכאי עלמא. אלא (אבל) בכל אתר דאזלו נחתת ושויאת (דף סט ע"א) מדורה עמהון. ומה בארעא נוכראה אחרא לא אתפרשא מנייהו, כל שכן אי אשתארו בארעא קדישא.

והא אתמר. בכל חובין דחייבי עלמא דחיין לה לשכינתא. חד מנייהו מאן דמחבל ארחיה על ארעא כדאמרן. ובגין כך לא חמי אנפי שכינתא ולא עאל בפלטרין. ועל דא כתיב באלין וימחו מן הארץ אתמחון מן כלא.

תא חזי, בההוא זמנא דזמין קודשא בריך הוא לאחייאה מתיא, כל אגון מתין דישתכחון לבר בשאר ארעין נוכראין קודשא בריך הוא יברא לון גופייהו (נ"א יוקים לון בגופייהו) כדקא חזי. דהא גרמא חד דאשתאר ביה כבר נש תחות ארעא ההוא גרמא יתעביד כחמירא בעיסה ועליה יבני קודשא בריך הוא כל גופא.

ולא יהיב לון קודשא בריך הוא נשמתין אלא בארעא דישראל. דכתיב, (יחזקאל לו) הנה אני פותח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישראל. דיתגלגלון תחות ארעא. ולבתר מה כתיב ונתתי רוחי בכם וחיייתם וגו'. דהא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

עמי וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל אֲדֹמַת יִשְׂרָאֵל. שִׁיתְגַּלְגְּלוּ תַּחַת הָאָרֶץ. וְאַחֵר כִּד מַה כְּתוּב? וְנִתְּנִי רוּחִי בְכֶם וְחִייתֶם וְגו', שֶׁהָרִץ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל יִקְבְּלוּ נִשְׁמוֹת כָּל אוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם, פֶּרֶט לְאֵלוּ [דור הַמָּבוּל] שֶׁנִּמְמָאוּ וְנִמְמָאוּ אֶת הָאָרֶץ. בְּאֵלָה כְּתוּב וְיִמְחוּ מִן הָאָרֶץ, דְּוָקָא מִן הָאָרֶץ. וְאַף עַל גַּב שֶׁהִקְשׁוּ וְנִחְלְקוּ הָרָאשׁוֹנִים עַל זֶה. וְיִמְחוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים טט) יִמְחוּ מִסֶּפֶר חַיִּים.

בְּאֶרְעָא דִּישְׂרָאֵל יִקְבְּלוּ נִשְׁמָתֵין כָּל (אנון) בְּנֵי עֲלָמָא. בְּרִי אֵלִין (דְּרָא דְטוֹפְנָא) דְּאֶסְתָּאבוּ וְסָאִיבוּ אֶרְעָא. בְּאֵלִין כְּתִיב וְיִמְחוּ מִן הָאָרֶץ. מִן הָאָרֶץ דִּיִּיקָא. וְאַף עַל גַּב דְּאֶקְשׁוּ וְאֶפְלִיגוּ קִדְמָאֵי עַל דָּא. וְיִמְחוּ כְּמָא דְאֶת אֲמִר, (תהלים טט) יִמְחוּ מִסֶּפֶר חַיִּים.

אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדָאֵי שְׁאִין לָהֶם חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא, שֶׁכְּתוּב וְיִמְחוּ מִן הָאָרֶץ, וְכְתוּב לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ. אֲבָל יְקוּמוּ בְּדִין. וְעֲלִיָּהֶם כְּתוּב (דניאל יב) וְרַבִּים מִיֵּשְׁנֵי עֶפֶר יִקְיֻצוּ אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֵלֶּה לְחֶרְפוֹת לְדָרְאוֹן עוֹלָם. וְהַמְחַלְקָתָ בְּזֶה. אֲבָל הַכֹּל כְּפִי שֶׁבְּאֵרוֹהֶי הַחֲבֵרִים.

אָמַר לֵיהּ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְדָאֵי לִית לֹון חוֹלְקָא בְּעֲלָמָא דְאֶתִי דְּכְתִיב וְיִמְחוּ מִן הָאָרֶץ. וְכְתִיב לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ. אֲבָל יְקוּמוּן בְּדִין. וְעֲלִיָּהֶו כְּתִיב, (דניאל יב) וְרַבִּים מִיֵּשְׁנֵי אֲדֹמַת עֶפֶר יִקְיֻצוּ אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֵלֶּה לְחֶרְפוֹת וְלְדָרְאוֹן עוֹלָם. וּפְלוּגְתָא בְּהָא אֲבָל כִּלָּא כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ חֲבֵרִיא:

וְיִמַּח אֶת כָּל הַיְּקוּם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה

וְיִמַּח אֶת כָּל הַיְּקוּם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה. רַבִּי אָבָא אָמַר, [את כל] - לְכַלֵּל כָּל אוֹתָם שְׁלִיטִים שְׁשׁוּלְטִים הַמְּמַנִּים עַל הָאָרֶץ, וְזֶהוּ הַיְּקוּם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה. שֶׁכְּאֲשֶׁר עוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּין בְּבְנֵי הָעוֹלָם, מַעֲבִיר אֶת אוֹתָם הַשְּׁלִיטִים הַמְּמַנִּים עֲלֵיהֶם בְּהִתְחַלְתָּהּ, וְאַחֵר כִּד אֶת אוֹתָם שִׁוְיָשִׁיבִים תַּחַת כְּנִפְיָהֶם, שֶׁכְּתוּב (ישעיה כד) יִפְקֹד ה' עַל צָבָא הַמָּרוֹם בְּמָרוֹם, וְאַחֵר כִּד - עַל מַלְכֵי הָאֲדָמָה עַל הָאֲדָמָה.

וְיִמַּח אֶת כָּל הַיְּקוּם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה. רַבִּי אָבָא אָמַר (את כל) - לְאֶכְלָלָא כָּל אֲנוּן שְׁלִיטִין דְּשְׁלִטִין מִמֶּנּוּ עַל אֶרְעָא. וְדָא הוּא הַיְּקוּם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה. דְּכִד עָבִיד קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּינָא בְּכַנְיָ עֲלָמָא אַעֲבֵר לְאֲנוּן שְׁלִיטִין דְּמִמֶּנּוּ עֲלִיָּהֶו בְּקִדְמִיתָא וּלְבַתָּר לְאֲנוּן דִּיִּתְבִּי תַּחוּת גְּדַפְיָהֶו דְּכְתִיב (ישעיה כד) יִפְקֹד יי' עַל צָבָא הַמָּרוֹם בְּמָרוֹם וּלְבַתָּר עַל מַלְכֵי הָאֲדָמָה עַל הָאֲדָמָה.

וַיִּשְׂאֵר אִדָּ נַח - אִדָּ לְמַעַט. שְׁלֵא נִשְׂאָרוּ בְּעוֹלָם דִּק נַח וְנִי שְׁעִמוּ בַּתְּבָה

וְהִידָּ מַעֲבִירִים מִלְּפָנָיו? אֵלָּא מַעֲבִיר אוֹתָם בְּאִשׁ

זוהר הקדוש ארמית

אָעבֿר לון בֿנוֹרָא דְדִלִיק הָדָא
הוא דְכְתִיב, (דברים ד) כִּי ה'
אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אוֹכֵלָה הוא אֵל
קָנָא. אֵשׁא (הוא) דְאָכִיל אֵשׁא.
ההוא יָקוֹם דְעֲלִייהו (נ"א מעבר)
בְּאֵשׁא. וְאֲנֹן דִּיתִבִּי תְחוּתִייהו
בְּמִיא. וּבִגְנִי כֶךְ וַיִּמַּח אֶת כָּל
הַיָּקוֹם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה.
וּלְבַתָּר מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה עַד
רֶמֶשׂ וְעַד עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּמַּחוּ
מִן הָאָרֶץ. כָּל אֲלִין דִּלְתַּתָּא.
וַיִּשְׂאָר אֶךְ נַח. אֶךְ לְמַעוּטִי.
דְּלֹא אֲשַׁתָּארוּ בְּעָלְמָא בִּר נַח
וְדַעֲמִיָּה בְּתִיבּוּתָא. רַבִּי יוֹסִי
אוֹמֵר חֲגִיר הָהּ דְאָכִישׁ לִיה
אַרְיָא וְהָא אוֹקְמוּהּ:

וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת נֹחַ וְאֶת כָּל
הַחַיָּה וְאֶת כָּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר
אִתּוֹ בַּתְּבָה. רַבִּי חֲיִיא פִתַּח
(משלי כב) עָרוֹם רָאָה רָעָה
וְנִסְתֵּר. הָאִי קָרָא אֲתָמֵר עַל נֹחַ
דְּעָאֵל לְתִיבּוּתָא וְאִסְתַּתֵּר בָּהּ.
וְעָאֵל לְגוּ תִיבּוּתָא בְּזִמְנָא
דְּמִיָּא דְחָקוּ לִיה. וְהָא אֲתָמֵר
דְּעַד לֹא עָאֵל לְתִיבּוּתָא חֲמָא
לִיה לְמֵלֶאךְ הַמּוֹת דְּאִזִּיל
בִּינִייהו וְאִסְתַּתֵּר לֹון. כִּינן
דְּחֲמָא לִיה, עָאֵל לַתְּבָה
וְאִסְתַּתֵּר בְּגוּה. הָדָא הוּא
דְכְתִיב עָרוֹם רָאָה רָעָה וְנִסְתֵּר.
רָאָה רָעָה דָּא מֵלֶאךְ הַמּוֹת וְנִסְתֵּר מִקְמִיָּה הָדָא הוּא דְכְתִיב מִפְּנֵי מִי הַמְּבּוּל.

רַבִּי יוֹסִי אָמֵר עָרוֹם רָאָה רָעָה וְנִסְתֵּר. (ויסתר לא כתיב), אֲהֲדֵר עַל מַה דְּאֲתָמֵר בְּזִמְנָא דְמוֹתָא
שְׂרִיא בְּעָלְמָא בִּר נֶשׁ חֲכִים יִסְתֵּר וְלֹא יָקוֹם לְבִר וְלֹא יִתְחַזֵּי קָמִי מַחְבֵּלָא. בְּגִין דְּכִינן

זוהר הקדוש לשון הקודש

שְׂדוּלָקֶת. וְהוּא שְׁכָתוֹב (דברים ד) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ
אֹכֵלָה הוא אֵל קָנָא. אֵשׁ [הוא] שְׂאוּכֵלֶת אֵשׁ. אוֹתוֹ
שְׂעוּמָד מַעְלִיָּהֶם [נ"א: עובר] בְּאֵשׁ. וְאוֹתָם
שְׂיוֹשְׁבִים תַּחְתִּיהֶם בְּמִים. וּמִשּׁוּם כֶּךְ וַיִּמַּח אֶת כָּל
הַיָּקוֹם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה, וְאַחֵר כֶּךְ מֵאָדָם וְעַד
בְּהֵמָה עַד רֶמֶשׂ וְעַד עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּמַּחוּ מִן הָאָרֶץ,
כָּל אֲלוֹ שְׁלֻמָּטָה. וַיִּשְׂאָר אֶךְ נַח - אֶךְ לְמַעַט. שְׁלֹא
נִשְׂאָרוּ בְּעוֹלָם רַק נַח וּמִי שְׂעֻמָּו בַּתְּבָה. רַבִּי יוֹסִי
אָמֵר, שְׁהִיָּה חֲנֹר, שְׁהַפִּישׁוּ אַרְיָה, וְהִרִי פְרִשׁוּהָ.

וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת נֹחַ וְאֶת כָּל הַחַיָּה וְאֶת כָּל
הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתְּבָה. רַבִּי חֲיִיא פִתַּח,
(משלי כב) עָרוֹם רָעָה רָעָה וְנִסְתֵּר. פְּסוּק זֶה נֶאֱמַר
עַל נֹחַ שְׁנִכְנֵם לַתְּבָה וְהִסְתַּתֵּר בָּהּ, וְנִכְנֵם לַתּוֹךְ
הַתְּבָה בְּזִמְן שְׁהַמִּים דְּחָקוּ אוֹתוֹ. וְהִרִי נֶאֱמַר שְׂעַד
שְׁלֹא נִכְנֵם לַתְּבָה, רָאָה אֶת מֵלֶאךְ הַמּוֹת שְׁהוּלָךְ
בִּינִיָּהֶם וּמִקִּיף אוֹתָם. כִּינן שְׂרָאָה אוֹתוֹ, נִכְנֵם לַתְּבָה
וְהִסְתַּתֵּר בְּתוֹכָהּ. וְהוּא שְׁכָתוֹב עָרוֹם רָאָה רָעָה
וְנִסְתֵּר. רָאָה רָעָה - וְהוּא מֵלֶאךְ הַמּוֹת, וְנִסְתֵּר
מִלְּפָנָיו. וְהוּא שְׁכָתוֹב מִפְּנֵי מִי הַמְּבּוּל.

רַבִּי יוֹסִי אָמֵר, עָרוֹם רָאָה רָעָה וְנִסְתֵּר, [לא כתוב
ויסתר] חֲזוֹר עַל מַה שְׁנֶאֱמַר, בְּזִמְן שְׁהַמּוֹת
שְׂרָוִי בְּעוֹלָם, בֶּן אָדָם חָכֵם יִסְתַּתֵּר וְלֹא יַעֲמִיד בַּחוּץ
וְלֹא יִתְרָאָה לְפָנֵי הַמִּשְׁחִית, מִשּׁוּם שְׂבִינן שְׁנַתְּנָה לוֹ
הַרְשׁוֹת, הוּא יִשְׁחִית אֶת כָּל אוֹתָם שְׁנִמְצָאִים לְפָנָיו

רָאָה רָעָה דָּא מֵלֶאךְ הַמּוֹת וְנִסְתֵּר מִקְמִיָּה הָדָא הוּא דְכְתִיב מִפְּנֵי מִי הַמְּבּוּל.

זוהר הקדוש ארמית

דאִתְּיָהִיב ליה רְשׁוֹ, יִחְבֵּל כָּל
אֲנָן דִּישְׁתַּכְחוֹן קָמִיהּ וְיַעֲבְרוֹן
קָמִיהּ בְּאַתְגַּלְיָא. וְסוּפָא דְקָרָא
וּפְתָאִים עֲבָרוּ וְנַעֲנְשׁוּ עֲבָרִין
קָמִיהּ וְאַתְחַזְיִין קָמִיהּ וְנַעֲנְשׁוּ.

פרשת נח דף סט ע"ב

דְּבַר אַחֵר עֲבָרוּ, עֲבָרוּ פְקוּדָא
(דא) (נ"א דמאריהון) וְנַעֲנְשׁוּ. דְּבַר
אַחֵר עֲרוֹם רָאָה רָעָה וְנִסְתַּר דָּא
נַח. וּפְתָאִים עֲבָרוּ וְנַעֲנְשׁוּ אֲלִין
בְּנֵי דְרִיָּה. (וְנַעֲנְשׁוּ), כִּיּוֹן
דְּאַסְתַּתֵּר וְאַשְׁתַּתִּי תַּמָּן כָּל
הָהוּא זְמָנָא. (דף סט ע"ב) לְבָתֵּר
וְיִזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת נַח.

פרשת נח דף סט:

רַבִּי חֲזַקְיָה הָוָה אֲזִיל
מִקְפּוּטְקִיא לְלוּד. פִּגְעַת בֵּיהּ רַבִּי
יִיסָא. אָמַר לִיה תְּוֹהֵנָא עֲלֵךְ
דְּאַתְּ בְּלַחוּדָךְ. דְּהָא תְּנִינָן דְּלָא
יְפֻק בֵּר נֶשׁ יְחִידָאִי בְּאַרְחָא.
אָמַר לִיה רַבִּיא חַד אֲזִיל בְּהֻדָּא
וְאַיְהוּ אֲתִי אֲבַתְרָא. אָמַר לִיה
וְעַל דָּא תְּוֹהֵנָא אִיךְ אֲזִיל בְּהֻדָּךְ
מֵאֵן דְּלָא תִּשְׁתַּעֵי בֵּיהּ מְלִי
דְּאוּרִיִּיתָא. דְּהָא תְּנִינָן כָּל מֵאֵן
דְּאֲזִיל בְּאַרְחָא וְלֹא עֲמִיהּ מְלִי
דְּאוּרִיִּיתָא אֲסַתְכֵּן בְּנַפְשִׁיהּ.
אָמַר לִיה הֲכִי הוּא וְדָאִי.

אֲדַהֲכִי מָטָא הָהוּא רַבִּיא. אָמַר

לִיה רַבִּי יִיסָא בְּרִי מֵאֵן אַתְּ אַנְתָּ. אָמַר לִיה מִקְרָתָא דְּלוּד וְשִׁמְעֵנָא דְּהָאִי בֵּר נֶשׁ חֲכִים אֲזִיל
תַּמָּן וְזַמְינָא גְרַמָּאִי לְפִלְחָנִיהּ וְלִמְיָהּ בְּהֻדָּא. אָמַר לִיה בְּרִי יְדַעַת מְלִי דְּאוּרִיִּיתָא. אָמַר
לִיה יְדַענָא דְּהָא אֲבָא הָוָה אֲוִלִּיךְ לִי בְּפִרְשֵׁת קִרְבָּנוֹת וְאַרְכִּינָא אֲוִדְנָאִי לְמֵאִי דְּהָוָה אָמַר
עִם אַחִי דְּאִיהוּ קְשִׁישָׁא מְנָאִי. אָמַר לִיה רַבִּי יִיסָא בְּרִי אִימָא לִי.

זוהר הקדוש לשון הקודש

וְעוֹבְרִים לְפָנָיו גְּלוּי. וְסוּף הַפְּסוּק - וּפְתָאִים עֲבָרוּ
וְנַעֲנְשׁוּ. עֲבָרוּ לְפָנָיו וְהִתְרָאוּ לְפָנָיו, וְנַעֲנְשׁוּ.

דְּבַר אַחֵר עֲבָרוּ - עֲבָרוּ עַל מִצְוָה זוּ [נ"א: שֶׁל
רַבּוֹנָם] וְנַעֲנְשׁוּ. דְּבַר אַחֵר עֲרוֹם רָאָה רָעָה
וְנִסְתַּר - זֶה נַח. וּפְתָאִים עֲבָרוּ וְנַעֲנְשׁוּ - אֵלּוּ בְּנֵי
דָּוִד [וְנִשּׁוּ]. כִּיּוֹן שֶׁהִסְתַּתֵּר וְהִשְׁתַּתְּהָ שָׁם כָּל
אוֹתוֹ זְמַן, (דף סט ע"ב) אַחֵר כִּךְ וְיִזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת נַח.

כָּל מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ וְאִין עֲמוֹ דְּבָרֵי תוֹרָה, מְסַתְכֵּן בְּנַפְשׁוֹ
רַבִּי חֲזַקְיָה הָיָה הוֹלֵךְ מִקְפּוּטְקִיא לְלוּד. פִּגְעַת בּוֹ רַבִּי
יִיסָא. אָמַר לוֹ, תַּמְהֵנִי עֲלִיךְ שְׂאֵתָה לְבָד,
שְׁהֵרִי שְׁנִינּוּ שְׁלֹא יֵצֵא אָדָם יְחִידִי לְדֶרֶךְ. אָמַר לוֹ,
תִּינוּק אַחַד הִלָּךְ עָמִי, וְהוּא כָּא אַחֲרִי. אָמַר לוֹ, וְעַל
זֶה אֲנִי תַּמְהֵ, אִיךְ הוֹלֵךְ עָמָךְ מִי שְׁלֹא תִדְבֵּר עָמוֹ
דְּבָרֵי תוֹרָה? שְׁהֵרִי שְׁנִינּוּ, כָּל מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ
וְאִין עָמוֹ דְּבָרֵי תוֹרָה, מְסַתְכֵּן בְּנַפְשׁוֹ. אָמַר לוֹ,
כִּךְ זֶה בְּרֻדָּאִי.

בִּינְתָיִם הִגִּיעַ אוֹתוֹ תִּינוּק. אָמַר לוֹ רַבִּי יִיסָא, בְּנִי,
מֵאִיזָה מְקוֹם אֵתָה? אָמַר לוֹ, מְעִיר לוֹד,
וְשִׁמְעֵתִי שְׁהֵאִישׁ הָזֶה הִחֲכֵם הוֹלֵךְ לְשֵׁם, וְזַמְנָתִי
עֲצָמִי לְעִבּוּדָתוֹ וְלִלְכַת עָמוֹ. אָמַר לוֹ, בְּנִי, אֵתָה
יּוֹדַע דְּבָרֵי תוֹרָה? אָמַר לוֹ, אֲנִי יוֹדַע, שְׁהֵרִי אָבִי
לָמַד אוֹתִי בְּפִרְשֵׁת קִרְבָּנוֹת, וְהִרְבֵּנִתִּי אֲזִנִּי לְמָה
שְׁהֵיָה אוֹמֵר עִם אַחִי, שְׁהוּא גְּדוֹל מִמֶּנִּי. אָמַר לוֹ
רַבִּי יִיסָא, בְּנִי, אָמַר לִי.

זוהר הקדוש לשון הקודש

ויבן נח מזבֹּחַ לה'

פֶּתַח וְאָמַר: וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַה' וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה וְהַטְּהוֹר וַיַּעַל עֹלֹת בַּמִּזְבֵּחַ. וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ - זֶהוּ הַמִּזְבֵּחַ שֶׁהִקְרִיב בּוֹ אָדָם הָרִאשׁוֹן. לָמָּה נֹחַ הִקְרִיב עֹלָה, שֶׁהָרִי עֹלָה לֹא עֹלָה אֲלָא בְּשִׁבִּיל הִרְהוּר וְרִצּוֹן הַלֵּב, וְנֹחַ בָּמָּה חָטָא? אֲלָא נֹחַ הִרְהוּר וְאָמַר: הָרִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גִּזֵּר דִּין עַל הָעוֹלָם שֶׁיִּתְחַרֵּב, אוֹלִי מִשּׁוּם שֶׁמִּצִּיל אוֹתִי פָקָעָה כָּל זְכוּתִי וְלֹא תִשָּׂאֵר לִי זְכוּת בְּעוֹלָם? מִיד - וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַה'.

אוֹתוֹ מִזְבֵּחַ שָׁבוּ הַקְרִיב אָדָם הָרִאשׁוֹן הָיָה. אִם כֵּן, אִזּוֹ לָמָּה וַיִּבֶן? אֲלָא מִשּׁוּם שֶׁרִשְׁעֵי הָעוֹלָם גָּרְמוּ שֶׁלֹּא עָמַד בְּמִקְוָמוֹ. בֵּינוֹן שָׂבָא נֹחַ, פְּתוּב בּוֹ וַיִּבֶן. וַיַּעַל עֹלֹת, פְּתוּב עֹלֹת, אַחֲד. פְּתוּב (ויקרא א) עֹלָה הוּא אִשָּׁה רֵיחַ נִיחַח לַה' [לעולם עלה עולה זכר, אם] עֹלָה - עֹלָה זָכָר וְלֹא עֹלָה נְקֵבָה, שֶׁכְּתוּב זָכָר תָּמִיד יִקְרִיבוּ. לָמָּה פְּתוּב אִשָּׁה, שֶׁהָרִי אֵשׁ צְרִיכָה לְהִמָּצֵא שָׁם?

וְהָאֵבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שִׁמְתִּי מִצֵּבָה יְהִיָּה בֵּית אֱלֹהִים - זוֹהִי אֵבֶן הַשְּׂתִיָּה שֶׁמִּשָּׁם נִשְׁתַּל הָעוֹלָם וְעֲלִיָּה נִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ

רַבִּי יְהוּדָה קָם לִילָה אַחֲד לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה בְּאַכְסֵנְיָה בְּעִיר מַחְסִיָּא, וְהָיָה שָׁם בְּבֵית יְהוּדִי אַחֲד שָׂבָא בְּשֵׁתִי אֲמַתְחוֹת שֶׁל מַלְבוּשִׁים. פֶּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, (בראשית כח) וְהָאֵבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שִׁמְתִּי מִצֵּבָה יְהִיָּה בֵּית

זוהר הקדוש ארמית

פֶּתַח וְאָמַר וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַיְי וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִכָּל הָעוֹף הַטְּהוֹר וַיַּעַל עוֹלוֹת בַּמִּזְבֵּחַ. וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ, דָּא אִיהוּ מִזְבֵּחַ דְּאַקְרִיב בֵּיה אָדָם קְדָמָא. נֹחַ (דף ע"א) אֲמַאי קְרִיב עוֹלָה. דְּהָא עוֹלָה לֹא סִלְקָא אֲלָא בְּגִין הִרְהוּרָא דְּלִבָּא (דרעותא) וְנֹחַ בָּמָּה חָב. אֲלָא נֹחַ הִרְהוּר וְאָמַר הָא קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא גִּזֵּר דִּינָא עַל עֲלָמָא דִּיתְחַרֵּב, דִּילְמָא בְּגִין דְּשׁוֹיֵב לִי כָּל זְכוּתָא פָּקַע לִי וְלֹא יִשְׁתָּאֵר לִי זָכוּ בְּעֲלָמָא. מִיד וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַיְי.

הַהוּא מִזְבֵּחַ דְּאַקְרִיב בֵּיה אָדָם הָרִאשׁוֹן הָיָה. אִי הָכִי אֲמַאי וַיִּבֶן. אֲלָא בְּגִין דְּתִיִּיבִי עֲלָמָא גָרְמוּ דְּלֹא קִיַּיְמָא בְּדוּכְתִּיָּה. מִיָּין דְּאֵתָא נֹחַ כְּתִיב בֵּיה וַיִּבֶן. וַיַּעַל עוֹלוֹת עֹלֹת כְּתִיב חָדָא (הוּא). כְּתִיב, (ויקרא א) עֹלָה הוּא אִשָּׁה רֵיחַ נִיחַח לַיְי (לעולם עולה סלקא דכר. אי) עֹלָה סִלְקָא דְּכָר וְלֹא סִלְקָא נְקֵבָה דְּכְתִיב זָכָר תָּמִיד יִקְרִיבוּ. אֲמַאי כְּתִיב אִשָּׁה דְּהָא אֵשׁ בְּעִי לֹא שְׂתַכְחָא תָּמָן.

פרשת נח דף עב.

רַבִּי יְהוּדָה קָם לִילָיָה קָם לִילָיָה חַד לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵיִיתָא בְּפִלְגּוֹ לִילָיָה בְּבִי אוֹשְׁפִיזָא בְּמֵתָא מַחְסִיָּא. וְהָיָה תָּמָן בְּבִיתָא חַד יוּדָא דְּאֵתָא בְּתֵרִי קְסִירָא דְּקֻטְפִּירָא. פֶּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר (בראשית כח) וְהָאֵבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שִׁמְתִּי מִצֵּבָה יְהִיָּה בֵּית אֱלֹהִים. דָּא הִיא אֵבֶן שְׂתִיָּה דְּמַתְמָן אֲשִׁתִּיל עֲלָמָא וְעֹלָה אֲתַבְנִי בִּי מִקְדָּשָׁא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

אלהים - זוהי אכן השתיה שמשם נשתל העולם ועליה נבנה בית המקדש.

הרים ראשו אותו יהודי ואמר לו, דבר זה איך אפשר? והרי אכן השתיה טרם שנבנה העולם היתה, וממנה נשתל העולם, ואתה אמרת והאכן ה את אשר שמתי מצבה, שמשמע שיעקב שם אותה עכשו, שכתוב (ש) ויקח את האבן אשר שם מראשתי? ועוד, שיעקב בבית אל היה, והאבן ה את היתה בירושלים.

אשריכם הצדיקים שעוסקים בתורה יומם ולילה.

רבי יהודה לא סובב ראשו אליו, פתח ואמר, (עמוס ד) הכון לקראת אלהיך ישראל, וכתוב (דברים כז) הסבת ושמע ישראל. דברי תורה צריכים כונה, ודברי תורה צריכים להתמתקן בגוף ורצון כאחד. קם אותו יהודי והתלבש, וישב אצל רבי יהודה ואמר, אשריכם הצדיקים שעוסקים בתורה יומם ולילה.

אפלו אחד שיושב ועוסק בתורה, השכינה מתחברת עמו

אמר לו רבי יהודה, עכשו שבונת עצמך, אמר דברך שנתחבר כאחד, שהרי דברי תורה צריכים תקון הגוף ותקון הלב, ואם לא - במטתי הייתי שוכב, ובלבי הייתי אומר דברים. אלא הרי שנינו, שאפלו אחד שיושב ועוסק בתורה, השכינה מתחברת עמו, ומה שכינה כאן ואני שוכב במטתי?! ולא עוד, אלא שצריכים צחות.

ואנא שכיב בערסאי. ולא עוד אלא דבעיין צחותא.

זקף רישיה ההוא יודאי ואמר לה האי מלה איך אפשר, והא אכן שתיה עד לא אתברי עלמא הות ומינה אשתיל עלמא, ואת אמרת והאכן הזאת אשר שמתי מצבה. דמשמע דיעקב שוי לה השתא דכתיב, (בראשית כח) ויקח את האבן אשר שם מראשתי. ותו דיעקב בבית אל הוה והאי אבנא הות בירושלים.

רבי יהודה לא אסחר רישיה לגביה, פתח ואמר (עמוס ד) הכון לקראת אלקיך ישראל. וכתוב, (דברים כז) הסבת ושמע ישראל. מלי דאורייתא בעיין כוונה. ומלין דאורייתא בעאן לאתתקנא בגופא ורעותא כחדא. קם ההוא יודאי ואתלבש, ויתיב לגביה דרבי יהודה, ואמר זכאין אתון צדיקאי דמשתדלי באורייתא יומא ולילי.

אמר ליה רבי יהודה השתא דכוונת גרמך, אימא מילך דנתחבר כחדא. דהא מלי דאורייתא בעיין תקונא דגופא ותקונא דלבא. ואי לאו בערסאי שכיבנא ובלבאי אמרנא מלין. אלא הא תנינן דאפילו חד דיתיב ולעי באורייתא שכינתא אתחברת בהדיה, ומה שכינתא הקא

זוהר הקדוש ארמית

ותו דְּכָל בַּר נָשׁ (אחרי מות 10 א)
דְּקָם לְמַלְעֵי בְּאוּרִייתָא מְפִלְגוּ
לִילֵיא כַּד אֲתַעַר רוּחַ צְפוֹן
(בפִּלְגוּ דְּלִילֵיא) קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אֲתִי לְאַשְׁתַּעֲשַׁע עִם
צְדִיקָא בְּגִנְתָּא דְּעָדָן. וְהוּא
וְכָל צְדִיקָא דְּבִגְנִתָּא כְּלָהוּ
צִייתִין (ליה וצִייתִין) לְאַלִין מְלִין
דְּנִפְקִי מִפּוּמִיָּה. וְמָה קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא וְכָל צְדִיקָא
מִתְּעַדְנִין לְמִשְׁמַע מְלִי
דְּאוּרִייתָא בְּשַׁעְתָּא דָּא וְאַנָּה
אַהֲא שְׂכִיב בְּעַרְסָא. אָמַר לִיה
הַשְׁתָּא אֵימָא מִלְךְ.

אָמַר לִיה שְׂאִילָנָא עַל מָה
דְּאִמְרַת בְּפִסְקָא דָּא (רוא דאבן
שְׁתִּיה דאמרת) וְהָאֵבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר
שְׁמִתִּי מִצְבֵּה יְהוָה בֵּית אֱלֹהִים
דְּדָא אֵבֶן שְׁתִּיה. (הַשְׁתָּא דְּצִיית
לְמִלִּי) הֵיךְ אֲפֹשֶׁר, דְּהָא אֵבֶן
שְׁתִּיה עַד לֹא אֲתַבְּרִי עֲלָמָא
הָוֹת וּמִנָּה אֲשֶׁתִּיל עֲלָמָא, וְאַתָּה
אִמְרַת אֲשֶׁר שְׁמִתִּי, דְּמִשְׁמַע
דִּיעֲקֹב שְׁוִי לָהּ הַשְׁתָּא. וְכַתִּיב
וַיִּקַּח אֶת הָאֵבֶן אֲשֶׁר שָׁם
מִרְאשׁוֹתָיו.

וְתוּ דִּיעֲקֹב בְּבֵית אֵל הָיָה
וְאִבְנָא דָּא הָוֹת בִּירוּשָׁלַם.
אָמַר לִיה כָּל אֲרַעָא דִּישְׂרָאֵל
אֲכַפֵּל תְּחוּתָיו וְהָיָה אֵבֶן
תְּחוּתִיה הָוֹת. אָמַר לִיה אֲשֶׁר
שָׁם כְּתִיב. וְכַתִּיב וְהָאֵבֶן
הַזֹּאת אֲשֶׁר שְׁמִתִּי מִצְבֵּה.

אָמַר לִיה אִי יִדְעַת מְלָה אֵימָא לָהּ.

זוהר הקדוש לשון הקודש

בֶּן אָדָם שָׁקָם לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה מִחֻצוֹת הַלֵּילָה, הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא
בָּא לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצְדִּיקִים בְּגוֹ עָדָן

וְעוֹד, שֶׁכָּל בֶּן אָדָם שָׁקָם לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה מִחֻצוֹת
הַלֵּילָה, בְּשִׁמְתַּעֲוֹרַת רוּחַ צְפוֹן [בַּחֲצוֹת
הַלֵּילָה], הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם
הַצְדִּיקִים בְּגוֹ עָדָן. וְהוּא וְכָל הַצְדִּיקִים שֶׁבָּגוּ, כָּלֵם
מִקְשִׁיבִים [לו, וּמִקְשִׁיבִים] לְאוֹתָם דְּבָרִים שְׂוִיצָאִים
מִפּוֹ. וְמָה הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכָל הַצְדִּיקִים
שִׁמְתַּעֲדָנִים לְשִׁמְעַת דְּבָרֵי תּוֹרָה בְּשַׁעֲהַ הַזֹּה, וְאִנִּי
אֶהְיֶה שׁוֹכֵב בְּמִטָּתִי! אָמַר לוֹ, כַּעַת אָמַר דְּבָרְךָ.

וְהָאֵבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שְׁמִתִּי מִצְבֵּה יְהוָה בֵּית אֱלֹהִים

אָמַר לוֹ, שְׂאִלְתִּי עַל מָה שְׂאִמְרַת בְּפִסְקָא הַזֶּה [סוּד
שֶׁל אֵבֶן הַשְׁתִּיה שְׂאִמְרַת], וְהָאֵבֶן הַזֹּאת
אֲשֶׁר שְׁמִתִּי מִצְבֵּה יְהוָה בֵּית אֱלֹהִים, שְׁוִי אֵבֶן
הַשְׁתִּיה, [עֲכָשׁוּ שִׁמְקִשִּׁיב לְדַבְּרִי] אֵיךְ אֲפֹשֶׁר?
שְׁהִרִי אֵבֶן הַשְׁתִּיה מִרָם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם הֵיחָה,
וּמִמֶּנָּה נִשְׁתַּל הָעוֹלָם, וְאַתָּה אִמְרַת אֲשֶׁר שְׁמִתִּי,
שִׁמְשִׁמְעַת שְׁעֵקֶב שָׁם אוֹתָהּ כַּעַת, וְכַתּוּב וַיִּקַּח אֶת
הָאֵבֶן אֲשֶׁר שָׁם מִרְאשְׁתּוֹ?

וְהָאֵבֶן הַזֹּה הֵיחָה בִּירוּשָׁלַם. אָמַר לוֹ, כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִתְקַפְּלָה
תְּחִתָּיו, וְאוֹתָהּ אֵבֶן תְּחִתָּיו הֵיחָה

וְעוֹד, שְׁעֵקֶב בְּבֵית אֵל הָיָה, וְהָאֵבֶן הַזֹּה הֵיחָה
בִּירוּשָׁלַם. אָמַר לוֹ, כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
הִתְקַפְּלָה תְּחִתָּיו, וְאוֹתָהּ אֵבֶן תְּחִתָּיו הֵיחָה. אָמַר
לוֹ, אֲשֶׁר שָׁם כְּתוּב, וְכַתּוּב וְהָאֵבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר
שְׁמִתִּי מִצְבֵּה. אָמַר לוֹ, אִם יִדְעַת הַדְּבָר - אָמַר
אוֹתוֹ.

זוהר הקדוש לשון הקודש

דוד המלך, התביבות והדבקות שלו היתה באבן הזאת

פתח ואמר, (תהלים יז) אני בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ תמונתך. דוד המלך, החיבבות והדבקות שלו היתה באבן הזאת, ועליה אמר (שם קיח) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. וכשרצה להסתכל במראה כבוד רבונו, נטל אבן זו בידו בתחלה, ואחר כך נכנס.

משום שכל מי שרצה להראות לפני רבונו, לא נכנס אלא עם אבן זאת, שכתוב (ויקרא יג) בזאת יבא אהרן אל הקדש. ודוד משבח עצמו ואומר, אני בצדק אחזה פניך. וכל השתדלותו של דוד להראות באבן זאת כראוי כלפי מעלה.

יצחק תקן תפלת מנחה, והודיע בעולם שיש דין ויש דין שיכול להציל ולדון את העולם

בא ותרצה, אברהם תקן תפלת הבקר והודיע טוב רבונו בעולם, ותקן אותה השעה בתקונייה כראוי, שכתוב (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר. יצחק תקן תפלת מנחה, והודיע בעולם שיש דין ויש דין שיכול להציל ולדון את העולם.

יעקב תקן תפלת ערבית

יעקב תקן תפלת ערבית, ובשביל התפלה הזו שתקן מה שלא תקן בן אדם מקדם לזה כראוי, לכן שבח את עצמו ואמר והאבן ה את אשר שמתי מצבה. שעד אותה שעה לא תקן אותה אחר כמותו.

פרשת נח דף עב ע"ב

זוהר הקדוש ארמית

פתח ואמר, (תהלים יז) אני בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ תמונתך. דוד מלך חביבותא ודבקותא דיליה בהאי אבן הוה. ועלה אמר (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. וכד בעא לאסתכלא בחיזו יקרא דמריה, נטל להאי אבן בידיה בקדמיתא ולכתר עייל.

בגין דכל מאן דבכי לאתחזאה קמי מריה, לא אעיל אלא בהאי אבן. דכתיב, (ויקרא יג) בזאת יבא אהרן אל הקדש. ודוד משבח גרמיה ואמר אני בצדק אחזה פניך. וכל אשתדלותיה דדוד לאתחזאה בהאי אבן כדקא יאות לגבי דלעילא.

תא חזי, אברהם אתקין צלותא דצפרא ואודע טיבו דמאריה בעלמא. ואתקין ההיא שעתא בתקונאה כדקא יאות דכתיב, (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר. יצחק אתקין צלותא דמנחה ואודע בעלמא דאית דין ואית דין דכול לשבא ולמידן עלמא.

יעקב אתקין צלותא דערבית,

ובגין צלותא דא דאתקין מה דלא אתקין בר נש מקדמת דנא כדקא יאות. בגין כך שבח גרמיה ואמר (דף עב ע"ב) והאבן הזאת אשר שמתי מצבה. דעד ההיא שעתא לא שוי לה אחרא כנותיה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

וּלְבָנִי וַיִּקַּח אֶת הָאֶבֶן אֲשֶׁר שָׁם מֵרֵאשִׁיתוֹ וַיִּשֶׁם
 אֹתָהּ מִצְבֵּה. מַה זֶּה מִצְבֵּה? שְׁהִיתָה נְפוּלָה,
 וְהַקִּים אוֹתָהּ. וַיִּצַק שֶׁמֶן עַל רֹאשָׁהּ. שְׁהִירִי בִיעֶקֶב
 תְּלִי הַדָּבָר לַעֲשׂוֹת יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. בָּא רַבִּי
 יְהוּדָה וַנִּשְׁקוּ. אָמַר לוֹ, וְכָל זֶה יִדְעָתָּ, וְאִיךָ אֵתָה
 עוֹסֵק בְּסַחֲוֶרָה וּמִנִּיחַ חַיִּי עוֹלָם?! אָמַר לוֹ,
 שְׁדַּחּוּקָה הִיְתָה לִי הַשְּׁעָה, וַיֵּשׁ לִי שְׁנֵי בָנִים,
 וְעוֹמְדִים כָּל הַיּוֹם בְּבֵית הָרֶבֶךְ, וְאֲנִי מִשְׁתַּדֵּל
 בְּמִזְוֹנָם וּלְתֵת לָהֶם שֹׁכֵר לְמוֹרֶם כְּדִי שִׁיעֶסְקוּ
 בַתּוֹרָה.

הַתְּקִין אֶבֶן שְׁתִּיָּה וְשָׁם עָלֶיהָ קֹדֶשׁ הַקִּדְשִׁים, וְאִזּוֹ וַתִּכֶּן מַלְכָּתוֹ
 מָאֵד

פִּתַּח וְאָמַר, (מלכים א ב) וּשְׁלֹמֹה יָשָׁב עַל כֶּסֶּף דָּוִד
 אָבִיו וַתִּכֶּן מַלְכָּתוֹ מָאֵד. מַה הוּא הַשִּׁבְחָה
 הַזֶּה? אֵלָּא שְׁהִתְקִין אֶבֶן שְׁתִּיָּה וְשָׁם עָלֶיהָ קֹדֶשׁ
 הַקִּדְשִׁים, וְאִזּוֹ וַתִּכֶּן מַלְכָּתוֹ מָאֵד. וְכָתוּב (בראשית
 ט) וּרְאִיתִיךָ לְזֹכֶר בְּרִית עוֹלָם. שְׁהִירִי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ
 הוּא חֲשָׁקוֹ בְּהַ תְּמִיד, וּמִי שֶׁלֹּא נִרְאָה עֲמֻהָ, לֹא
 נִכְנָם לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ. וְעַל זֶה כָּתוּב וּרְאִיתִיךָ לְזֹכֶר בְּרִית
 עוֹלָם.

וּרְאִיתִיךָ, מַה זֶּה וּרְאִיתִיךָ? סוּד הוּא, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל ט) וְהַתִּיּוֹת תָּו עַל
 מִצְחוֹת וְגו', לְהִרְאוֹת עֲלֵיהֶם. וַיֵּשׁ אוֹמְרִים, זֶה רִשְׁם
 הָאוֹת הַקֹּדֶשׁ שֶׁבִּבְשָׁר.

וּבְגִין כֵּךְ וַיִּקַּח אֶת הָאֶבֶן
 אֲשֶׁר שָׁם מֵרֵאשִׁיתוֹ וַיִּשֶׁם
 אוֹתָהּ מִצְבֵּה. מַאי מִצְבֵּה
 דְּהוּהָ נְפוּלָה וְאוֹקִים לָהּ.
 וַיִּצֹק שֶׁמֶן עַל רֹאשָׁהּ. דְּהָא
 בִיעֶקֶב תְּלִיָּא מִלְּתָא לְמַעַבְד
 יְתִיר מִכָּל בְּנֵי עַלְמָא. אֵתָא
 רַבִּי יְהוּדָה וַנִּשְׁקִיָּה, אָמַר לִיה
 וְכָל הָאִי יִדְעָתָּ (והיד) וְאֵתָא
 מִשְׁתַּדֵּל בְּסַחֲוֶרָתָא וּמִנַּח חַיִּי
 עַלְמָא. אָמַר לִיה דְּהוּהָ
 דְּחִיקָא לִי שְׁעָתָא, וְאִית לִי
 תְרִין בָּנִין וְקִיִּימִין כָּל יוֹמָא
 בְּבִי רַב וְאֲנָא אֲשְׁתַּדְלָנָא עַל
 מִזְוִנֵיהוּ וְלִמְהִיב לֹן אֲגַר
 לְמוֹרִיָּהוּ בְּגִין דִּישְׁתַּדְלֹן
 בְּאוֹרֵיָתָא.

פִּתַּח וְאָמַר, (מלכים א ב)
 וּשְׁלֹמֹה יָשָׁב עַל כֶּסֶּף דָּוִד
 אָבִיו וַתִּכֶּן מַלְכָּתוֹ מָאֵד. מַאי
 שְׁבַחָא דָּא. אֵלָּא דְּאֵתְקִין אֶבֶן
 שְׁתִּיָּה וְשׁוּי עָלֶיהָ קֹדֶשׁ
 הַקִּדְשִׁים וְכִדִּין וַתִּכֶּן מַלְכָּתוֹ
 מָאֵד. וְכָתִיב, (בראשית ט)
 וּרְאִיתִיךָ לְזֹכֶר בְּרִית עוֹלָם.
 דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 תִּיאֻבְחָתָא דִּלִּיָּה בְּהַ תְּדִיר,
 וּמֵאֵן דִּלָּא אֲתַחְזִי בְּהַ לֹּא
 אֲעִיל קָמִי מֵאֲרִיָּה. וְעַל דָּא
 כָּתִיב וּרְאִיתִיךָ לְזֹכֶר בְּרִית
 עוֹלָם.

וּרְאִיתִיךָ. מַאי וּרְאִיתִיךָ, רָזָא הוּא כְּמָא דְּאֵתָא אָמַר (יחזקאל ט) וְהַתִּיּוֹת תָּו עַל מִצְחוֹת וְגו'.
 לְאֵתְחַזָּא עַלֵּיהוּ. וְאִיכָּא דְּאָמְרִי דָּא רְשִׁימוֹ דְּאֵת קִדְשָׁא דִּי בִּבְשָׂרָא.

זוהר הקדוש ארמית

אמר רבי יהודה ודאי כלא הוא. (ד"א הכי) אבל האי קשת דאתחזי בעלמא ברזא עלאה קיימא. וכד יפקון ישראל מן גלותא זמינא האי קשת לאתקשטא בגונוי ככלה דא דמתקשטא לבעלה. אמר ליה ההוא יודאי כך אמר לי אבא כד הוה מסתלק מעלמא (אמר לי) לא תצפי לרגלי דמשיחא עד דיתחזי האי קשת בעלמא (ד"א ל"ג בעננא) מתקשטא בגונוי נהירין ויתנהיר לעלמא. וכדין צפי ליה למשיח.

מנלן, דכתיב וראיתיה לזכר ברית עולם. והשתא דאתחזיא בגונוי חשוכין מתחזיא לדוכרנא (והיא לזכור) דלא ייתי מבול. אבל בההיא זמנא אתחזייתא בגונוי נהירין ומתקשטא בתקונא ככלה דמתקשטא לבעלה וכדין לזכר ברית עולם וידכר קודשא בריך הוא להאי ברית דאיהו בגלותא ויקים לה מעפרא הדא הוא דכתיב, (הושע ג) ובקשו את יי אלהיהם ואת דוד מלכם. וכתיב, (ירמיה ל) ועבדו את יי אלהיהם ואת דוד מלכם אשר אקים להם, אשר אקים להם, מעפרא כמא דאת אמר, (עמוס ט) אקים את סכת דוד הנפלת. ועל דא וראיתיה לזכר ברית עולם ולאקמא לה מעפרא.

ואמר כך אבא, שמשום כך נזכרה בתורה גאלת ישראל וזכרונה. וזהו שכתוב (ישעיה נד) אשר

זוהר הקדוש לשון הקודש

כשיצאו ישראל מהגלות, עתידה קשת זו להתקשט בגונים ככלה הזו שמתקשטת לבעלה

אמר רבי יהודה, ודאי הכל הוא. [כך] אבל קשת זו שנראית בעולם עומדת בסוד עליון, ובשיצאו ישראל מהגלות, עתידה קשת זו להתקשט בגונים ככלה הזו שמתקשטת לבעלה. אמר לו אותו יהודי, כך אמר לי אבא, כשהיה מסתלק מהעולם, [אמר לי] אל תצפה לרגלי משיח עד שתראה קשת זו בעולם [בענין] מקשטת בגונים מאירים ויואר לעולם, ואז צפה למשיח.

ובקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם

מנין לנו? שכתוב וראיתיה לזכר ברית עולם. וכעת שנראית בגונים חשוכים, נראית לזכרון [והיא לזכר] שלא יבא מבול. אבל באותו זמן נראית בגונים מאירים ומקשטת בתקון כמו כלה שמתקשטת לבעלה, ואז לזכר ברית עולם, וזכר הקדוש ברוך הוא את הברית הזו שהיא בגלות ויקמה מהעפר. והו שכתוב (הושע ג) ובקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם. וכתוב (ירמיה ל) ועבדו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם אשר אקים להם. אשר אקים מעפר. כמו שנאמר (עמוס ט) אקים את סכת דוד הנפלת. ועל זה וראיתיה לזכר ברית עולם ולהקימה מהעפר.

ואמר כך אבא, שמשום כך נזכרה בתורה גאלת ישראל וזכרונה. וזהו שכתוב (ישעיה נד) אשר

מעפרא כמא דאת אמר, (עמוס ט) אקים את סכת דוד הנפלת. ועל דא וראיתיה לזכר ברית עולם ולאקמא לה מעפרא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

נִשְׁבַּעְתִּי מַעֲבֵר מִי נַח עוֹד עַל הָאָרֶץ בֶּן נִשְׁבַּעְתִּי
מִקְצָף עָלֶיךָ וּמִגָּעַר בְּךָ.

דְּכְתִּיב, (ישעיה נד) אֲשֶׁר
נִשְׁבַּעְתִּי מַעֲבֹר מִי נַח עוֹד
עַל הָאָרֶץ בֶּן נִשְׁבַּעְתִּי מִקְצָף
עָלֶיךָ וּמִגָּעַר בְּךָ:

וַיְהִי בְּנֵי נַח הַיְצָאִים מִן הַתֵּבָה. רַבִּי אֱלֶעָזָר אָמַר,
בֵּינָן שְׁכָתוֹב וַיְהִי בְּנֵי נַח, לָמָּה אָמַר הַיְצָאִים
מִן הַתֵּבָה? וְכִי בָנִים אַחֲרִים הָיוּ לוֹ שְׁלֹא יֵצְאוּ
מִהַתֵּבָה? אָמַר לוֹ רַבִּי אַבָּא, בֶּן, שְׁהָרִי אַחֵר כֶּךָ
הוֹלִידוּ בָנָיו בָּנִים, שְׁכָתוֹב אֱלֹה תוֹלֶדֶת שֵׁם וְגו',
וְהֵם לֹא יֵצְאוּ מִהַתֵּבָה. וְלָכֵן כָּתוּב הַיְצָאִים מִן
הַתֵּבָה שֵׁם וְחֵם וִיפֶת.

וַיְהִי בְּנֵי נַח הַיְצָאִים מִן
הַתֵּבָה. רַבִּי אֱלֶעָזָר אָמַר בֵּינָן
דְּכְתִּיב וַיְהִי בְּנֵי נַח. אָמַר
אָמַר הַיְצָאִים מִן הַתֵּבָה. וְכִי
בָנִין אַחֲרָיִן הָיוּ לִיה לֵילָא
נִפְקִי מִן תִּיבִיתָא. אָמַר לִיה
רַבִּי אַבָּא אֵין. דְּהָא לְבָתַר
אוֹלִידוּ בָנָיו בָּנִין. דְּכְתִּיב וְאֵלֶּה
תּוֹלְדוֹת שֵׁם וְגו'. וְאֲנִין לֹא
נִפְקִי מִגּוֹ תִיבִיתָא. וּבְגִין כֶּךָ
כְּתִיב הַיְצָאִים מִן הַתֵּיבָה שֵׁם
חֵם וִיפֶת.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, אֱלֹהֵי הָיִתִּי מִצְוֵי בְּעוֹלָם בְּשִׁנְתָּן
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא סִפְרוּ שֶׁל חֲנוּךְ בְּעוֹלָם
וּסִפְרוּ שֶׁל אָדָם, הָיִתִּי מִתְחִזֵּק שְׁלֹא יִמָּצְאוּ בֵּין
הָאֲנָשִׁים, כִּי לֹא חֲשָׁשׁוּ כָּל הַחֲכָמִים לְהִסְתַּכֵּל בָּהֶם
וּמָעוּ בְּדַבְרֵים אַחֲרִים לְהוֹצִיא מִרְשׁוֹת עֲלִיּוֹנָה
לְרִשׁוֹת אַחֲרֵת, וְכַעַת הֵנָּה חֲכָמֵי הָעוֹלָם יוֹדְעִים
דְּבָרִים וּמִסְתִּירִים אוֹתָם וּמִתְחַזְּקִים בְּעִבּוּדֵת רַבּוֹנָם.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר אֵילּוּ הוּיָנָא
שְׂכִיחַ בְּעִלְמָא כַּד יְהִיב
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סִפְרָא
דְּחֲנוּךְ בְּעִלְמָא וּסִפְרָא דְּאָדָם,
אֲתִקְפָּנָא דְּלֹא יִשְׁתַּכְחוּן בֵּינֵי
אֲנָשָׁא, בְּגִין דְּלֹא חֲיִישׁוּ כָּל
חֲכָמָן לְאַסְתַּכְּלָא בְּהוּ וְטָעִין
בְּמַלְיָן אַחֲרָיִן לְאַפְקָא מִרְשׁוֹ
עֲלָאָה לְרִשׁוֹ אַחֲרָא. וְהִשְׁתָּא
הָא חֲכִימֵי עֲלָמָא יִדְעִין
מַלְיָן וְסִתְמִין לֹון וּמִתְתַּקְפִּי
בְּפוֹלְחָנָא דְּמֵאֲרִיָּהוּן.

אֲשֶׁרִי חֲלָקִים שֶׁל הַצַּדִּיקִים שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה בְּכַבּוֹדָם
וְהַבֵּל יִדּוּעַ לְחֲכָמִים עֲלִיּוֹנִים. אֲשֶׁרִי חֲלָקִים שֶׁל
הַצַּדִּיקִים שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה
בְּכַבּוֹדָם וְגֹלָה לָהֶם סִתְרֵי חֲכָמָה עֲלִיּוֹנִים, עֲלִיהֶם
כָּתוּב (תהלים כה) סוֹד ה' לִירְאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֶם.

כִּמָּה יֵשׁ לְבָנֵי אָדָם לְהִסְתַּכֵּל בְּכַבּוֹד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלִשְׁכַּח
לְכַבּוֹד

פֶּתַח רַבִּי אֱלֶעָזָר וְאָמַר, (ישעיה כה) ה' אֱלֹהֵי אֲתָה

פרשת נח דף עג.

וְכֹלָא יִדְעָא לְחֲכִימִין עֲלִיּוֹנִין.

וְכֹאָה חוֹלְקֵהוֹן דְּצַדִּיקֵיָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְרָעִי בִּיקְרִיָּהוֹן וְגַלִּי לֹון סִתְרִין עֲלָיִן
דְּחֲכָמָתָא, עֲלִיָּהוּ כְּתִיב, (תהלים כה) סוֹד י' לִירְאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֶם.

פֶּתַח רַבִּי אֱלֶעָזָר וְאָמַר (ישעיה כה) י' אֱלֹהֵי אֲתָה אַרוממך אודה שמך כי עשית פלא עצות

זוהר הקדוש ארמית

מרחוק אמונה אמן. כמה אית לון לבני נשא לאסתכלא ביקרא קודשא בריך הוא ולשבחא ליקריה. בגין דכל מאן דינע לשבחא למאריה כדקא יאות, קודשא בריך הוא עביד ליה רעותיה. ולא עוד אלא דאסגי ברכאן לעילא ותתא.

ועל דא מאן דינע לשבחא ליה למאריה וליחדא שמיה, חביב הוא לעילא וחמיד לתתא וקודשא בריך הוא משתבח ביה (נ"א ביקריה), ועליה כתיב, (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

ויחל נח איש האדמה ויטע כרם. רבי יהודה ורבי יוסי. חד אמר מגן עדן (אתרכבת) אתתרכת ונציב לה הכא. וחד אמר בארעא הות ועקר לה ושתל לה, ובהוא יומא עבדת איבין וניצת לבלכין וענבים והוה סחיט לה ושתי מן חמרא וררי.

פרשת נח דף עג:

פתח ואמר (תהלים נא) כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד. כמה אית לון לבני נשא

לאסתמרא מחובייהו מקמי קודשא בריך הוא. דהא לבתר דחטא בר נש רשים הוא חוביה לעילא ולא אתמחק בר בתוקפא דתיובתא סגיא. כמא דאת אמר, (ירמיה ב) כי אם תכבסי בנטר ותרבי לך בורית נכתם עונך לפני.

זוהר הקדוש לשון הקודש

ארוממך אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחק אמונה אמן. כמה יש לבני אדם להסתכל בכבוד הקדוש ברוך הוא ולשבח לכבודו, משום שכל מי שידע לשבח את רבונו פראוי, הקדוש ברוך הוא עושה את רצונו, ולא עוד - אלא שמרבה ברכות למעלה ולמטה.

מי שידע לשבח את רבונו וליחד את שמו, חביב הוא למעלה ונחמד למטה

ועל כן, מי שידע לשבח את רבונו וליחד את שמו, חביב הוא למעלה ונחמד למטה, והקדוש ברוך הוא משתבח בו [בכבודו], ועליו פתוב (שם מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

ויחל נח איש האדמה ויטע כרם. רבי יהודה ורבי יוסי. אחד אמר מגן עדן [נתרכבה] גרשה ונטע אותה כאן. ואחד אמר בארץ היתה, ועקר אותה ושתל אותה, ובאותו יום עשתה פרות ונצנצו לבלובים וענבים, והיה סוחט אותה ושותה מהין ומשתכר.

פתח ואמר, (תהלים נא) כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד. כמה יש לבני אדם להשמר מחטאיהם לפני הקדוש ברוך הוא, שהרי אחר שחטא אדם, רשום חטאו למעלה ולא נמחק, רק בכח של תשובה רבה, כמו שנאמר (ירמיה ב) כי אם תכבסי בנטר ותרבי לך ברית נכתם עונך לפני.

לאסתמרא מחובייהו מקמי קודשא בריך הוא. דהא לבתר דחטא בר נש רשים הוא חוביה לעילא ולא אתמחק בר בתוקפא דתיובתא סגיא. כמא דאת אמר, (ירמיה ב) כי אם תכבסי בנטר ותרבי לך בורית נכתם עונך לפני.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

בא ראה, ביון שחמא אדם לפני הקדוש ברוך הוא
פעם אחת - עושה רשם. וכשחמא בו פעם
שניה - מתחזק יותר אותו הרשם. חמא בו פעם
שלישית - מתפשט אותו הפתח מצד זה לצד זה,
ואז כתוב נכתם עונך לפני.

בא ראה, ביון שחמא דוד המלך לפני הקדוש
ברוך הוא על העסק של בת שבע, חשב
שאותו חמא גרשם עליו לעולמים. מה כתוב?
(שמואל ב יב) גם ה' העביר חמאתך לא תמות. העבר
אותו הרשם מלפניו.

בת שבע היתה של דוד המלך מיום שנברא העולם

אמר לו רבי אבא, והרי שנינו שבת שבע היתה
של דוד המלך מיום שנברא העולם, למה
נתן אותה הקדוש ברוך הוא לאוריה החתי מקדם
לזה? אמר לו, כך דרכו של הקדוש ברוך הוא -
אף על גב שמזמנת לבן אדם להיות שלו, מקדים
אחר ונושא אותה עד שמוגיע זמנו של זה. ביון
שהגיע זמנו, נדחה זה שנישא אותה מלפני האחר
הזה שבא אחר כך ומסתלק מהעולם, וקשה לפני
הקדוש ברוך הוא להעבירו מהעולם בפעונו לא
הגיע זמנו מלפני האחר הזה.

והכל סוד אחד הוא ודבר אחד.

וסוד שבת שבע שנתנה לאוריה החתי [כפי
וקשי קמיה קודשא בריך הוא לאעברא ליה מעלמא עד לא מטי זמניה מקמי האי אחרא.

תא חזי, ביון דחב בר נש קמי
קודשא בריך הוא זמנא חדא
עביד רשימו. וכד חב ביה
זמנא תניינא אתתקף ההוא
רשימו יתיר. חב ביה זמנא
תליתאה אתפשט ההוא כתמא
מסטרא דא לסטרא דא, כדן
כתיב נכתם עונך לפני.

תא חזי, דוד מלכא ביון דחב
קמי קודשא בריך הוא על
עסקא דבת שבע, חשיב
דההוא חובא אתרשים עליה
לעלמין. מה כתיב, (שמואל ב
יב) גם יי העביר חמאתך לא
תמות. (קודשא בריך הוא) אעבר
ההוא רשימו מקמיה.

אמר ליה רבי אבא והא תנינן
דבת שבע דיליה דדוד מלכא
הות מן יומא דאתברי עלמא,
אמאי יהבה קודשא בריך הוא
לאוריה החתי מן קדמת דנא.
אמר ליה הכי אורחוי דקודשא
ברוך הוא אף על גב דאתתא
אזמנא ליה לבר נש למיהוי
דיליה, אקדים אחרא ונסיב לה
עד דמטא זמניה דהאי. ביון
דמטא זמניה, אתדחייא האי
דנסיב לה מקמי האי אחרא
דאתי לבתר ואסתלק מעלמא.

וקשי קמיה קודשא בריך הוא לאעברא ליה מעלמא עד לא מטי זמניה מקמי האי אחרא.

ורא דבת שבע דאתייהיבת לאוריה החתי (כדאמרן) בקדמיתא, פוק ודוק ותשכח. אמאי
אתייהיבת ארעא קדישא לכנען עד לא ייתון ישראל. ותשכח מלה דא. וכלא רוא חדא איהו
ומלה חדא.

זוהר הקדוש ארמית

תא חזי, דוד אף על גב דאודי על חוכיה ותב בתיובתא, לא אעדי לביה ורעותיה מאנן חובין דחב, וימהוה חובא דבת שבע, בגין דדחיל עליהו תדיר דילמא גרים חד מנייהו ויקטרג עליה בשעתא דספנה. ובגין כך לא אנשי לון מיניה ומרעותיה.

פרשת נח דף עג:

הוא היה גבור ציד לפני יי על כן יאמר כנמרוד גבור ציד לפני יי. תא חזי, הוא הוה גבר תקיף. לבושו דאדם הראשון הוה לביש והוה ידע למימד צידה דבריייתא בהו.

אמר רבי אלעזר נמרוד הוה מפתי לבריייתא למיתך בתר פולחן דעבודה זרה והוה שליט באנן לבושין ונצח בני עלמא והוה אמר דאיהו שליטא בעלמא ופלחין ליה בני נשא. ואמאי אקרי שמיא נמרוד דמרד במלכא עלאה דלעילא דמרד בעלאי ומרד בתתאי.

פרשת נח דף עד ע"א

באנן (דף עד ע"א) לבושין שליט על כל (ד"א שאר) בני עלמא ומלך בהו ומרד

במאריה ואמר דאיהו שליטא דעלמא והוה מפתי לבריייתא אבתריה עד דמשך בני נשא למיפק מבתר פולחנא דמארי עלמא. אמר רבי שמעון באילין לבושין ידעי בהו חברייא רזא עלאה:

זוהר הקדוש לשון הקודש

שאמרנו] בתחלה, צא ודיק ותמצא למה נתנה הארץ הקדושה לכנען במרם שבאו ישראל, ותמצא דבר זה. והכל סוד אחד הוא ודבר אחד.

בא ראה, דוד, אף על גב שהודה על חטאו ושב בתשובה, לא הסיר מלבו ורצונו מאותם חטאים שחטא ומאותו חטא של בת שבע, כי פחד עליהם תמיד שמא יגרם אחד מהם ויקטרג עליו בשעת הספנה, ולכן לא שכח אותם ממנו ומרצונו.

הוא היה גבר ציד לפני ה' על כן יאמר כנמרוד גבור ציד לפני ה'. בא ראה, הוא היה איש חזק. לבושי אדם הראשון היה לובש, וידע לצוד צידה של הבריות בהם.

נמרוד היה מפתה את הבריות ללכת אחר עבודת העבודה זרה אמר רבי אלעזר, נמרוד היה מפתה את הבריות ללכת אחר עבודת העבודה זרה, והיה שולט באותם לבושים ומנצח את בני העולם, והיה אומר שהוא שליט של העולם, ועובדים אותו בני אדם. ולמה נקרא שמו נמרוד? שמרד במלך העליון שלמעלה, שמרד בעליונים ומרד בתחתונים.

באותם (דף עד ע"א) לבושים הוא שולט על כל [שאר] בני העולם ומלך בהם, ומרד ברבונו ואמר שהוא השליט של העולם, והיה מפתה את הבריות אחריו, עד שמשך בני אדם

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

פרשת נח דף עד.

מתניתינן. ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים. רבי שמעון פתח (מלכים א' ו) והבית בהבנתו אבן שלמה מסע נבנה ומקבות והגרזן כל כלי ברזל לא נשמע בבית בהבנתו. (האי קרא אית לאסתכלא ביה), והבית בהבנתו. וכי לא הוה בני ליה שלמה וכלהו אומנין דהוו תמן, מהו בהבנתו.

אלא כך הוא כמה דכתיב, (שמות כה) מקשה תיעשה המנורה. אם היא מקשה מהו תיעשה. אלא ודאי כלא באת וניסא אתעביד איהו מגרמיה. כיון דשראן למעבד עבידתא אוליף לאומנין למעבד בה מה דלא הוו ידעין מקדמת דנא.

מאי טעמא בגין דברכתא דקנדשא בריך הוא שרא על ידיהו, ועל דא כתיב בהבנתו איהו אתבני מגרמיה, דהוא אולפא אולפן לאומנין היאך שראן למעבד, ולא אסתלק מעיניהו רשימו דההוא עבידתא ממש ומסתכלאן ביה ועבדי עד דאתבני כל ביתא.

אבן שלמה מסע נבנה. שלמה כתיב חסר יו"ד אבן שלמה ודאי. מסע דאתנטיל ואתיאי ושריאי עלייהו ואתעביד עבידתא (מסע דאתנטיל ועביד עבידתא), מסע דאנטיל ידן למעבד

לצאת מאחר עבודת רבון העולם. אמר רבי שמעון, בלבושים חללו יודעים בהם החברים סוד עליון.

משנה, ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים. רבי שמעון פתח, (מלכים א' ו) והבית בהבנתו אבן שלמה מסע נבנה ומקבות והגרזן כל כלי ברזל לא נשמע בבית בהבנתו. והבית בהבנתו - וכי לא היה בונה אותו שלמה וכל האמנים שהיו שם? מה זה בהבנתו?

הכל באות ונס נעשה הוא מעצמו

אלא כך הוא, כמו שכתוב (שמות כה) מקשה תיעשה המנורה. אם היא מקשה, מהו תיעשה? אלא ודאי הכל באות ונס נעשה הוא מעצמו. כיון שהתחילו לעשות המעשה, למד את האמנים לעשות אותה מה שלא היו יודעים מקדם לבן.

ברכת הקדוש ברוך הוא שרתה על ידם

מה הפעם? משום שברכת הקדוש ברוך הוא שרתה על ידם, ועל בן כתוב בהבנתו, הוא נבנה מעצמו, שהוא למד את הלמוד לאמנים איך להתחיל לעשות, ולא הסתלק מעיניהם הרשם של אותו המעשה ממש, ומסתכלים בו ועושים, עד שנבנה כל הבית.

השמיד בקע הכל ולא נשמע דבר

אבן שלמה מסע נבנה, שלמה כתוב חסר יו"ד, אבן שלמה ודאי. מסע, שנסעה ובאה

ושריאי עלייהו ואתעביד עבידתא (מסע דאתנטיל ועביד עבידתא), מסע דאנטיל ידן למעבד

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

וְשִׁרְתָּה עֲלֵיהֶם וְנַעֲשִׂתָהּ הַעֲבוּדָה [מסע, שנסעה ידם ונעשתה העבודה]. מִסֵּעַ, שֶׁהִסִּיעַ יָדָם לַעֲשׂוֹת שְׁלֹא מִדַּעְתָּם. כְּתוּב כָּאן מִסֵּעַ, וְכְתוּב שָׁם (במדבר י) וְלִמְסַע אֶת הַמַּחֲנוֹת. וּמִקְבוֹת וְהַגְרֵזֶן כָּל כְּלִי בְרִזָּל לֹא נִשְׁמַע, מִשּׁוּם שֶׁהַשְּׁמִיר בָּקַע הַכֵּל וְלֹא נִשְׁמַע דְּבַר, שְׁלֹא הִצְמִיכּוּ לְשֹׂאֵר הַכֵּלִים לַעֲשׂוֹת, וְהַכֵּל הָיָה עִם אוֹת וְגַם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּמָה חֲבִיבִים הֵם דְּבָרֵי הַתּוֹרָה. אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שֶׁל מִי שֶׁמִּתְעַסֵּק בָּהֶם וְיֹדַע לִלְכֹּת [כו] בְּדֶרֶךְ אֱמֶת.

מְקוֹמֵי הָעִיר וְהַמְּגִדָּל מִדְּבָרִים בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שְׁמִלְאֲכֵי הַשָּׂרָת כִּפְרִים אוֹתָהּ

מְקוֹמֵי הָעִיר וְהַמְּגִדָּל מִדְּבָרִים בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שְׁמִלְאֲכֵי הַשָּׂרָת מִכִּירִים אוֹתָהּ, וְלֹא הָיוּ מִדְּבָרִים בְּלִשׁוֹן אַחֶרֶת, מִשּׁוּם כִּד כְּתוּב וְעָתָה לֹא יִבְצֹר מֵהֶם וְגו'. שְׁאֵלְמָלָא מִדְּבָרִים בְּלִשׁוֹן אַחֶרֶת שְׁמִלְאֲכִים עֲלִיוֹנִים לֹא הָיוּ מִכִּירִים אוֹתָהּ, נִחְסְרָה הַחֲשִׁיבוֹת שֶׁהֵם חֲשִׁבּוּ לַעֲשׂוֹת, כִּיּוֹן שֶׁמַּעֲשֵׂה הַיְּשׁוּדִים אֵינוֹ אֵלָּא בְּרַגַּע אֶחָד לְמַרְאֵה בְּנֵי אָדָם וְלֹא יוֹתֵר.

וּדְבָרִים אַחֲדִים, שֶׁהָיוּ יוֹדְעִים דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת כָּל אַחַת וְאַחַת עַל בְּרִיָּה, וְלֹא הִתְחַלְּפָה לָהֶם דְּרָגָה, וְלָכֵן כְּתוּב וּדְבָרִים אַחֲדִים. וּמִשּׁוּם כִּד הִתְעַצּוּ בַּעֲצָה רָעָה, עֲצָה שֶׁל חֲכָמָה, שֶׁכְּתוּב הִבֵּה

דְּלֹא מִדַּעְתִּיהֶוּ. כְּתִיב הֵכֵא מִסֵּעַ וְכְתִיב הֵתָם (במדבר י) וְלִמְסַע אֶת הַמַּחֲנוֹת. וּמִקְבוֹת וְהַגְרֵזֶן כָּל כְּלִי בְרִזָּל לֹא נִשְׁמַע. בְּגִין דְּשְׁמִיר בִּזְעָה כְּלֹא וְלֹא אֶשְׁתַּמַּע מִלָּה, דְּלֹא אֶצְטְרִיכוּ לְשֹׂאֵר מְאֲנִין לְמַעַבְד. וְכֵלָּא בְּאֵת וְנִיטָא הָהּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּמָה חֲבִיבִין אֲנוֹן מְלִי דְּאוֹרִייתָא. זְכָאָה חוֹלְקִיָּה מֵאֵן דְּאַתְעַסֵּק בִּהּ וְיֹדַע לְמִיָּהּ (כיה) בְּאַרְחָ קְשׁוּט.

פרשת נח דף עד [נסתרי תורה] (דף ע"ד ע"ב)

קוּמְטוּרָא דְּהֶרְמָנָא מְמַלְלֵן בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ דְּמִלְאֲכֵי הַשָּׂרָת אֶשְׁתַּמּוּדְעֵן בִּיה וְלֹא הָיוּ מְמַלְלִין בְּלִישׁוֹן אַחֶרָא. בְּגִין כִּד כְּתִיב וְעָתָה לֹא יִבְצֹר מֵהֶם וְגו'. דְּאִלְמָלִי מִשְׁתַּעֲזֵן בְּלִישׁוֹן אַחֶרָא דְּמִלְאֲכֵי עֲלָאִי לֹא הָיוּ אֶשְׁתַּמּוּדְעֵן בִּיה, גִּרַּע חֲשִׁיבוּ דְּאֲנוֹן חֲשִׁבִין לְמַעַבְד. בְּגִין דְּעוֹכְדָא דְּשִׁדִּין לֹא אֵיהּ אֵלָּא בְּרַגַּעַת חֲדָא לְחוּז בְּנֵי אָנְשָׁא וְלֹא יוֹתֵר.

וּדְבָרִים אַחֲדִים. דְּהָיוּ יוֹדְעִין דְּרָגִין עֲלָאִין כָּל חַד וְחַד עַל בּוֹרִיָּה וְלֹא אֶתְחַלֵּף לֵהּ דְּרָגָה וּבְגִין כִּד כְּתִיב וּדְבָרִים אַחֲדִים. וּבְגִין כִּד אֶתִּיעֲצוּ בַּעֲיִטָא בִּישָׁא עֵיטָא דְּחִכְמָתָא דְּכְתִיב הִבֵּה נִבְנָה לָנוּ עִיר וּמְגִדָּל. כְּלֹא בְּרָא דְּחִכְמָתָא הוּא, וּבְעָזוּ לְאַתְקַפָּא בְּאַרְעָא סִטְרָא אַחֶרָא וְלִמְפַלַּח פּוֹלְחָנָא דִּילִיָּה. בְּגִין דְּהָיוּ יוֹדְעִין דְּהָא כָּל דִּינִין בִּישִׁין מִתְּמֵן נִתְחִין לְעִלְמִין. וּבְעִינִין לְחוּזֵי דְּרָגָה דְּקֻדְשָׁא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

פרשת נח דף עה:

וְאִי תִּימָא לִישְׁנָהוֹן אַמְאִי
אֲתַבְּלָבֶל (אֲתַבְּדֹר וּבִלְכַל לֹון
קודשא בריך הוא). אֵלָא בְּגִין
דְּכִלְהוֹן מְמַלְלִין בִּלְשׁוֹן
הַקֹּדֶשׁ. הֵהוּא לִישְׁנָא קָא עֲבִיד
לֹון סִיּוּעָא. בְּגִין דְּבַעֲבֹדָא
וּבְמַלּוּלָא דְפּוּמָא תִּלְיִין מְלִין
אֵלִין לְאֻדְבָקָא כּוּנָה דְּלַבָּא.
וּבְדָא עֲבָדִי סִיּוּעָא לְהֵהוּא אֲתֹר
דְּבַעֲי לְאַקְמָא.

וְעַל דָּא אֲתַבְּלָבֶל לִישְׁנָהוֹן
דְּלָא יְכִילוּ לְאַתְתַּקְפָּא רְעוּתָהוֹן
בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. כִּיּוֹן דְּאַתְחַלְף
לִישְׁנָהוֹן לֹא אֲצִלְחוּ בְּעוּבָדָא
(כט א בס"ת) בְּגִין דְּחִילָא
דְּלַעֲיִלָא לֹא יִדְעִי וְלָא
אֲשַׁתְּמוּדְעִי בִּר בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.
וְכַד אֲתַבְּלָבֶל לִישְׁנָא דְלֵהוֹן
אֲתַחְלַשׁ חִילִיָּהוֹן וְאַתְבֵּר
תּוֹקְפָא דְלֵהוֹן.

תַּא חֲזִי, דְּהָא מְלָה (דא) דְּאַמְרִי
תַּתְּאִי בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, כְּלָהוּ
חִילִי שְׁמִיָּא יִדְעִי בִּיה
וְאַתְתַּקְפִּי בִּיה. וְלִישׁוֹן אַחֲרָא
לֹא יִדְעִין וְלָא אֲשַׁתְּמוּדְעִי בִּיה.
וְעַל דָּא אֵלִין כִּיּוֹן דְּאַתְבְּלָבֶל
לִישְׁנָא דְלֵהוֹן, מִיד וַיִּחְדְּלוּ
לְבָנוֹת הָעִיר. דְּהָא אֲתַבֵּר
חִילִיָּהוּ וְלָא יְכִילוּ לְמַעַבְד
מִדִּי בְּרַעוּתָא דְלֵהוֹן. (דניאל ב)
לְהוּי שְׁמִיָּה (די אלהא) (דקודשא
ברוך הוא) מְבָרַךְ מִן עֲלָמָא וְעַד עֲלָמָא, דִּי חֲכַמְתָּא וּגְבוּרְתָּא דִּי לֵהִיא. דְּהָא בְּגִין (דא)

נִבְנָה לָנוּ עִיר וּמִגְדָּל. הַכֹּל הוּא בְּסוּד הַחֲכָמָה. וְרָצוּ
לְחֻק בְּאַרְצָא אֶת הַצֹּד הָאֲחֵר וְלַעֲבֹד אֶת עַבְדוּתָא,
מִשׁוּם שֶׁהָיוּ יוֹדְעִים שֶׁכָּל הַדִּינִים הָרָעִים מִשָּׁם
יִוָּרְדוּ לְעוֹלָמוֹת, וְרָצוּ לְדַחוֹת אֶת דְּרַגַּת הַקֹּדֶשׁ.

שְׁכֹלִם מְדַבְּרִים בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, אוֹתָהּ לְשׁוֹן עֲשֵׂתָהּ לָהֶם סִיּוּעַ
וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה הִתְבַּלְבַּלָּה לְשׁוֹנָם [פֹּזֵר וּבִלְבַל
אוֹתָם הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא]? אֵלָא מִשׁוּם
שֶׁכֹּלִם מְדַבְּרִים בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, אוֹתָהּ לְשׁוֹן
עֲשֵׂתָהּ לָהֶם סִיּוּעַ. מִשׁוּם שֶׁבִּמְעֻשָּׁה וּבְדַבּוּר הִפָּה
דְּבָרִים הִלְלוּ תַלּוּוּיִם לְהַשִּׁיג כּוּנַת הַלֵּב, וּבָזָה עוֹשִׂים
סִיּוּעַ לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁרָצוּ לְהִקָּים.

כִּיּוֹן שֶׁהִתְחַלְפָּה לְשׁוֹנָם, לֹא הִצְלִיחוּ בִּמְעֻשָּׁה

וְעַל זֶה הִתְבַּלְבַּלָּה לְשׁוֹנָם שְׁלֹא יְכִילוּ לְחֻק רְצוּנָם
בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. כִּיּוֹן שֶׁהִתְחַלְפָּה לְשׁוֹנָם, לֹא
הִצְלִיחוּ בִּמְעֻשָּׁה, מִשׁוּם שֶׁהִצְבֵּא שֶׁל מַעֲלָה לֹא
יִוָּדְעִים וְלֹא מְבִירִים - רַק אֶת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.
וּכְשֶׁהִתְבַּלְבַּלָּה לְשׁוֹנָם, נִחְלַשׁ כַּחַם וּנְשַׁבֵּר תְּקֵפָם.

שֶׁהִתְבַּלְבַּלָּה לְשׁוֹנָם שֶׁל אֱלֹהִים, מִיד - וַיִּחְדְּלוּ לְבָנֹת הָעִיר

בֹּא רְאֵה, שֶׁהָרִי דְּבִיר [זֶה] שְׂאוּמֵרִים הִתְחַתְּנוּנִים
בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, כֹּל צְבֹאוֹת הַשָּׁמַיִם יוֹדְעִים בּוֹ
וּמְחִיזִיקִים בּוֹ, וְלִישׁוֹן אַחֲרֵת אֵינָם יוֹדְעִים וְלֹא
מְבִירִים בָּהּ. וְעַל זֶה, כִּיּוֹן שֶׁהִתְבַּלְבַּלָּה לְשׁוֹנָם
שֶׁל אֱלֹהִים, מִיד - וַיִּחְדְּלוּ לְבָנֹת הָעִיר, שֶׁהָרִי נִשְׁבֵּר
כַּחַם וְלֹא יְכִילוּ לַעֲשׂוֹת דְּבַר בְּרָצוֹן שְׁלֵהֶם. (דניאל ב)
שִׁיְהִיָּה שְׁמוֹ [שֵׁם הָאֱלֹהִים] [שֵׁל הַקַּב"ה] מְבָרַךְ
מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, שֶׁהַחֲכָמָה וְהַגְּבוּרָה שְׁלֹו

מְבָרַךְ מִן עֲלָמָא וְעַד עֲלָמָא, דִּי חֲכַמְתָּא וּגְבוּרְתָּא דִּי לֵהִיא. דְּהָא בְּגִין (דא)

זוהר הקדוש ארמית

דאנחית קודשא בריך הוא רזי
דחכמתא לעלמא, אתקלקלו
ביה בני נשא ובעו לאתגרא
ביה.

פרשת נח דף עו ע"א

יהב חכמתא עלאה לאדם
הראשון, ובההיא חכמה (דף עו
ע"א) דאתגלי ליה ידע דרגין,
ואתדבק ביצר הרע, עד
דאסתלקו מניה מבועי
דחכמתא. ולבתר תב קמי
מאריה, ואתגליין ליה מנייהו
ולא פקדמיתא. לבתר בההוא
ספרא דיליה ידע חכמאן.
ולבתר אתו בני נשא וארגיזו
קמיה.

יהב חכמתא לנח ופלח בה
לקודשא בריך הוא, לבתר מה
כתיב וישת מן היין וישכר
ויתגל כמה דאתמר. יהב
חכמתא לאברהם ופלח בה
לקודשא בריך הוא. לבתר נפק
מניה ישמעאל דארגיז קמי
קודשא בריך הוא. וכן יצחק
נפק מניה עשו. יעקב נסב תרין
אחתן.

יהב חכמתא למשה מה כתיב
ביה (במדבר יב) בכל ביתי נאמן
הוא. ולא הוה כמשה שמש
מהימן בכלהו דרגין ולא סטא
לביה בתיאובתא דחד מנייהו.

אלא קאים במהימנותא עלאה כדקא יאות.

יהב חכמתא עלאה לשלמה מלכא. לבתר מה כתיב ביה (משלי א) משלי שלמה (ל)

זוהר הקדוש לשון הקודש

היא. שהרי משום [זה] שהוריד הקדוש ברוך הוא
סודות החכמה לעולם, התקלקלו בה בני אדם
ורצו להתגרות בו.

נתן חכמה עליונה לאדם הראשון. ובאותה חכמה
(דף עו ע"א) שהתגלתה לו, ידע דרגות ונרפק
ביצר הרע, עד שהסתלקו ממנו מעינות החכמה,
ואחר כך שב לפני רבוננו והתגלו לו מהם, ולא כמו
מקדם. אחר כך פארתו הספר שלו ידע חכמות.
אחר כך באו בני אדם והרגיזו לפניו.

נתן חכמה לאברהם ועבד בה את הקדוש ברוך הוא
נתן חכמה לנח ועבד בה את הקדוש ברוך הוא,
ואחר כך מה כתוב? וישת מן היין וישכר
ויתגל, כמו שנתבאר. נתן חכמה לאברהם ועבד
בה את הקדוש ברוך הוא, אחר כך יצא ממנו
ישמעאל שהרגיז לפני הקדוש ברוך הוא. וכן יצחק
יצא ממנו עשו. יעקב לקח שתי אחיות.

בכל ביתי נאמן הוא

נתן חכמה למשה, מה כתוב בו? (במדבר יב) בכל
ביתי נאמן הוא. ולא היה כמשה שמש נאמן
בכל הדרגות, ולא סטה לבו בתשוקת אחד מהם,
אלא עמד באמונה עליונה כראוי.

נתן חכמה עליונה לשלמה המלך, אחר כך מה
כתוב בו? (משלי א) משלי שלמה, (שם ל)
המשא נאם הנבר לאיתאאל לאיתאאל ואכל. אמר
שלמה, אתי אל, והחכמה שלו היא. ואכל - ואני

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

יכול לעשות רצוני. אחר כך (מלכים א יח) ויקם ה' שטן לשלמה וגו'.

לעתיד לבא הקדוש ברוך הוא יעורר חכמה בעולם ויעבדו אותו בה

בא ראה, משום קצת חכמה שמצאו אלה מאותה חכמת הראשונים, התגרו בקדוש- ברוך-הוא, ובנו מגדל ועשו כל מה שעשו, עד שהתפזרו מעל פני הארץ, ולא נשארה בהם חכמה לעשות דבר. אבל לעתיד לבא הקדוש ברוך הוא יעורר חכמה בעולם ויעבדו אותו בה. זהו שכתוב (יחזקאל לו) ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי. לא בראשונים שהשחיתו בה את העולם, אלא - ועשיתי את אשר בחקי תלכו ומשפטי תשמרו ועשיתם.

מתהלך בגן לרוח היום. וזהו אילן שאכל ממנו אדם הראשון רבי יוסי ורבי חייא היו הולכים בדרך. אמר לו רבי יוסי לרבי חייא, נפתח בתורה ונאמר דבר. פתח רבי יוסי ואמר, (דברים כג) כי ה' אלהיך מתהלך בקרב מחנך להצילך ולתת איביך לפניך והיה מחנך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך. כי ה' אלהיך מתהלך? מהלך היה צריך להיות! אלא כמו שנאמר (בראשית ג) מתהלך בגן לרוח היום. וזהו אילן שאכל ממנו אדם הראשון. מתהלך - נקבה. מהלך - זכר.

ערות דבר ושב מאחריך. כי יי אלהיך מתהלך, מהלך מבעי ליה. אלא כמא דאת אמר (בראשית ג) מתהלך בגן לרוח היום. ודא הוא אילנא דאכל מניה אדם הראשון. מתהלך נוקבא מהלך דכר.

המשא נאם הגבר לאיתאל לאיתאל ואכל. אמר שלמה אתי אל וחכמתא דייליה הוא. ואוכל ואיכול למעבד רעותי. לבתר (מלכים א יח) ויקם יי שטן לשלמה וגו'.

תא חזי, בגין זעירו דחכמתא דאשכחו אלין מההוא חכמה קדמאי, אתגרו ביה בקודשא בריך הוא, ובנו מגדל ועבדו כל מה דעבדו. עד דאתבדו מאנפי ארעא ולא אשתאר בהו חכמה למעבד מידי. אבל לזמנא דאתי קודשא בריך הוא יתער חכמתא בעלמא ויפלחון ליה בה הדא הוא דכתיב, (יחזקאל לו) ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי. לאו כקדמאי דחבילו ביה עלמא. אלא ועשיתי את אשר בחקי תלכו ואת משפטי תשמרו ועשיתם.

רבי יוסי ורבי חייא הוו אזלי בארשא. אמר ליה רבי יוסי לרבי חייא נפתח באורייתא ונימא מלה. פתח רבי יוסי ואמר (דברים כג) כי יי אלהיך מתהלך בקרב מחנך להצילך ולתת איביך לפניך והיה מחנך קדוש ולא יראה בך

ערות דבר ושב מאחריך. כי יי אלהיך מתהלך, מהלך מבעי ליה. אלא כמא דאת אמר (בראשית ג) מתהלך בגן לרוח היום. ודא הוא אילנא דאכל מניה אדם הראשון. מתהלך נוקבא מהלך דכר.

זוהר הקדוש לשון הקודש

צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו

וזהו שהלך לפני ישראל בשנהיו הולכים במדבר, שכתוב (שמות יג) וזה הלך לפניהם יומם וגו'. והוא שהולך לפני האדם בשנהולך בדרך, שכתוב (תהלים פה) צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו. וזהו שהולך לפני האדם בשעה שהוא זוכה. ולמה? להציל ולתת איבה לפניו, להציל אדם בדרך ולא ישלט בו אחר.

והיה מחניף קדוש

ולכן צריך אדם להשמר מחטאיו ולטהר את עצמו. מה טהרה זו? שכתוב (דברים כג) והיה מחניף קדוש. מה זה קדוש? קדושים היה צריך להיות! אלא מחניף קדוש - אלו איברי הגוף שהגוף מתחבר ונתקן בהם. ולכן והיה מחניף קדוש. ולא יראה כך ערות דבר.

מה זה ערות דבר? זה דבר [ערוה] עריות, שזה הוא דבר שהקדוש ברוך הוא מואם בו יותר מהכל. כיון שאמר ולא יראה כך ערות, למה דבר? אלא רשעי העולם הללו שגועלים ומטמאים את עצמם בדבורם שיוצא מפייהם, וזהו ערות דבר.

וכל כך למה? משום שהוא הולך לפניו. ואם אתה עושה כך, מיד - ושב מאחריך. שלא ילך עמו וישוב מאחריך. ואנו הרינו הולכים לפניו

ומסאבי גרמיהו במלה דלהון דנפקי מפומיהו והא איהו ערות דבר.

וכל כך למה. בגין דאיהו אזיל קמך. ואי את עביד כדן, מיד ושב מאחריך, דלא יזיל כהך וייתוב מאחריך. ואנן הא אזלינן קמיה בארחה נתעסק במלי דאורייתא. דהא אורייתא אתעטרא על רישיה דבר נש ושכינתא לא אעדיאת מיניה.

זוהר הקדוש ארמית

ודא הוא דאזיל קמיהו דישאל כד הו אזיל במדברא דכתיב (שמות יג) וזי הולך לפניהם יומם וגו'. הוא דאזיל קמיה דבר נש כד אזיל בארחה. דכתיב, (תהלים פה) צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו. ודא הוא דאזיל קמיה דבר נש בשעתא דאיהו זכי. ולמה. להציל ולתת איבה לפניו. לאשתכח בר נש בארחה ולא ישלוט ביה אחרא.

ובגין כך לבעי ליה לבר נש לאסתמך מחובי ולדכא לגרמיה. מאי דכיו דא. דכתיב, (דברים כג) והיה מחניף קדוש. מאי קדוש, קדושים מבעי ליה. אלא מחניף קדוש אלן שייפי גופא דגופא אתחבר ונתתקן בהו. ובגין כך והיה מחניף קדוש. ולא יראה כך ערות דבר.

מאי ערות דבר. דא מלתא (ערייתא) דעריין. דדא הוא מלה דקודשא בריך הוא מאים בה יתיר מכלא. כיון דאמר ולא יראה כך ערות, אמאי דבר. אלא הני חייבי עלמא דגעלי

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

פרשת נח דף עו ע"ב

פֿתַח רַבִּי חֵיִיא וְאָמַר וַיֹּאמֶר ה' הֵן עִם אֶחָד וְשִׁפָּה אַחַת לְכֻלָּם וְגו' תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב וַיְהִי בִנְסַעַם מִקֶּדֶם. מֵאֵי מִקֶּדֶם. מִקֶּדְמוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם. וַיִּמְצְאוּ. וַיִּרְאוּ מִבְּעֵי לֵיָּה מֵאֵי וַיִּמְצְאוּ. אֲלֵא מְצִיָּאָה אֲשִׁכְחוּ תַּמָּן מְרִזִּי דְחִכְמָתָא מִקֶּדְמָאֵי דַּאֲתַנְעַר תַּמָּן מִן בְּנֵי טוֹפְנָא, וְכֵה אֲשִׁתְּדִלוּ לְמַעַבְד בְּהֵלִיא עֲבִידְתָּא דְעִבְדוּ לְסַרְבָּא בֵּיה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהוּוּ אֲמַרִי בְּפוּמָא וְעִבְדִּי (דף עו ע"ב) עֲבִידְתָּא.

דְּחִמִּי מַה כְּתִיב הֵן עִם אֶחָד וְשִׁפָּה אַחַת לְכֻלָּם. בְּגִין דֶּאֱנוּן בְּלִבָּא חַד וְרַעוּתָא חַד וּמִמְלָלִי בִלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. וְעַתָּה לֹא יִבְצֹר מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת. וְלִית מֵאֵן דִּימְנַע עוֹבְדָא דְלֵהוֹן. אָבֵל מֵאֵי אַעֲבִיד, אֲבִלְבֵּל לֹון דְּרִגִּין דְּלַעֲיִלָא, וְלִישַׁן דְּלֵהוֹן לְתַתָּא. וְכִדִּין אֲתַמְנַע עוֹבְדָא דְלֵהוֹן. וּמַה בְּגִין דְּהוּוּ בְּרַעוּתָא וּלְבָא חַד וּמִמְלָלִי בִלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ כְּתִיב לֹא יִבְצֹר מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת, וְדִינָא דְלַעֲיִלָא לֹא יִכִּיל לְשַׁלְטָאָה בְּהוּ. אֲנִן אוּ חֲבֵרִיא דְּמַתְעַסְקִין בְּאוֹרֵיתָא, וְאֲנִן בְּלִבָּא חַד וְרַעוּתָא חַד, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי מִכָּאן לֹאֲנוּן

בְּרִדְךָ, נִתְעַסֵּק בְּדִבְרֵי תוֹרָה, שְׁהֲרִי הַתּוֹרָה מִתְעַמְרֶת עַל רֵאשׁוּ שֶׁל אָדָם וְהַשְׂכִּינָה לֹא זֹוּה מִמֶּנּוּ.

מְצִיָּאָה מִצְאוּ שֵׁם מִסּוּדֵי הַחֲכִמָּה מִהַקֶּדְמוֹנִים

פֿתַח רַבִּי חֵיִיא וְאָמַר, וַיֹּאמֶר ה' הֵן עִם אֶחָד וְשִׁפָּה אַחַת לְכֻלָּם וְגו' בֹּא רֵאֵה מַה כְּתוּב, וַיְהִי בִנְסַעַם מִקֶּדֶם. מַה זֶה מִקֶּדֶם? מִקֶּדְמוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם. וַיִּמְצְאוּ? וַיִּרְאוּ צְרִיךְ הָיָה לְהִיּוֹת! מַה זֶה וַיִּמְצְאוּ? אֲלֵא מְצִיָּאָה מִצְאוּ שֵׁם מִסּוּדֵי הַחֲכִמָּה מִהַקֶּדְמוֹנִים שֶׁהַתְנַעֲרָה שֵׁם מִבְּנֵי הַמְּבוּל, וְכֵה הַתְעַסְקוּ לַעֲשׂוֹת בְּאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה שְׁעָשׂוּ לְסַרְב לְקוּדְשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּוּ אוֹמְרִים בְּפֶה וְעוֹשִׂים (דף עו ע"ב) מַעֲשֵׂה.

מִשּׁוּם שֶׁהָיוּ בְּרָצוֹן וְלֵב אֶחָד וּמִדְּבָרִים בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ כְּתוּב לֹא יִבְצֹר מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת

רֵאֵה מַה כְּתוּב, הֵן עִם אֶחָד וְשִׁפָּה אַחַת לְכֻלָּם. מִשּׁוּם שֶׁהֵם בְּלִב אֶחָד וּבְרָצוֹן אֶחָד וּמִדְּבָרִים בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. וְעַתָּה לֹא יִבְצֹר מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת, וְאִין מִי שִׁימְנַע מַעֲשִׂיהֶם. אָבֵל מַה אַעֲשֶׂה? אֲבִלְבֵּל לָהֶם הַדְּרָגוֹת שֶׁל מַעֲלָה וְלִשְׁוֹנָם שְׁלִמְפָּה, וְאִז נִמְנַע מַעֲשֵׂה שְׁלָהֶם. וּמַה מִשּׁוּם שֶׁהָיוּ בְּרָצוֹן וְלֵב אֶחָד וּמִדְּבָרִים בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ כְּתוּב לֹא יִבְצֹר מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת, וְדִין שְׁלִמְעָלָה לֹא יִכֵּל לְשַׁלֵּט בָּהֶם - אֲנִי אוּ הַחֲבֵרִים שִׁמְתַּעֲסָקִים בְּתוֹרָה, וְאֲנִי בְּלִב אֶחָד וּרְצוֹן אֶחָד, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִכָּאן שְׁלֹאוֹתָם בְּעֵלֵי הַמַּחֲלָקֶת אִין לָהֶם קִיּוּם. שְׁהֲרִי בְּכָל פַּעַם שֶׁהִלְלוּ בְּנֵי

זוהר הקדוש ארמית

מֵאֲרִי דְּמַחְלֻקָּת לִית לֹן
קִיּוּמָא. דְּהָא כָּל זְמָנָא (דאלין)
דְּבִנִּי עֲלָמָא אֲלִין עִם אֲלִין
בְּרַעוּתָא חָדָא וְלִבָּא חָד, אִף
עַל גַּב דְּמִרְדִּי בֵּיה בְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, לֹא שְׁלֵטָא בְּהוּ
דִּינָא דְּלַעֲיִלָּא. כִּיּוֹן דְּאִתְּפִלְגוּ
מִיד וִיפִץ יִי אוֹתָם מִשֵּׁם וְגו'.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא אֲשֶׁתְּמַע דְּכָלָא
בְּמִלָּה דְּפּוּמָא תְּלִיָּא. דְּהָא
כִּיּוֹן דְּאִתְּבַלְבֵּל מִיד וִיפִץ יִי
אִתָּם מִשֵּׁם. אָבֵל בְּזִמְנָא דְּאִתִּי
מַה כְּתִיב, (צפניה ג) כִּי אֶז
אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה בְּרוּרָה
לְקָרָא כָּלִם בְּשֵׁם יִי וְלַעֲבֹדוּ
שְׂכָם אָחָד וּכְתִיב, (זכריה יד)
וְהָיָה יִי לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ

בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה יִי אָחָד וְשִׁמּוֹ אָחָד. בְּרוּךְ יִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

זוהר הקדוש לשון הקודש

הָעוֹלָם אֵלֶּה עִם אֵלֶּה בְּרִצּוֹן אָחָד וְלִבֵּי אָחָד - אִף
עַל גַּב שְׁמוֹדִים בְּקוּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לֹא שׁוֹלֵט בָּהֶם
הַדִּין שְׁלִמְעָלָה. כִּיּוֹן שְׁנַחֲלָקוּ, מִיד - וִיפִץ אִתָּם ה'
מִשֵּׁם וְגו'.

כִּי אֶז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה בְּרוּרָה לְקָרָא כָּלִם בְּשֵׁם ה' לַעֲבֹדוּ
שְׂכָם אָחָד

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, נִשְׁמַע שְׁהַכֵּל בְּרַבּוּר הַפָּה תְּלִוִי,
שְׁהָרִי כִּיּוֹן שְׁהַתְּבַלְבֵּלוּ, מִיד וִיפִץ ה' אִתָּם
מִשֵּׁם. אָבֵל לְעֵתִיד לָבֹא מַה כְּתוּב? (צפניה ג) כִּי אֶז
אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה בְּרוּרָה לְקָרָא כָּלִם בְּשֵׁם
ה' לַעֲבֹדוּ שְׂכָם אָחָד, וְכְתוּב (זכריה יד) וְהָיָה ה'
לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה ה' אָחָד וְשִׁמּוֹ
אָחָד. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

זוהר פרשת לך לך

זוהר הקדוש ארמית

פרשת לך לך עו:

לך לך מארצך וגו'. רבי אבא פתח ואמר, (ישעיה מו) שמעו אלי אבירי לב הרחוקים מצדקה. שמעו אלי אבירי לב, כמה תקיפין לבייהו דחייבנא, דחמאן שכיילי וארחי דאורייתא ולא מסתפלן בהו, ולבייהו תקיפין דלא מהדרין בתויבתא לגבי מריהון, ואקרון אבירי לב. הרחוקים מצדקה דמתרחקי מאורייתא.

רבי חזקיה אמר דמתרחקי מקודשא בריך הוא ואנן רחיקין מניה, ובגין כך אקרון אבירי לב. הרחוקים מצדקה דלא בעאן לקרבא לגבי קודשא בריך הוא, בגין כך אנן רחוקים מצדקה, כיון דאנן רחוקים מצדקה רחוקים

אנן משלום דלית לון שלום. דכתיב, (ישעיה מח) אין שלום אמר יי לרשעים. מאי טעמא בגין דאנן רחוקים מצדקה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

הרחוקים מצדקה - שמתרחקים מן התורה

רבי אבא פתח ואמר (ישעיה מו) שמעו אלי אבירי לב הרחוקים מצדקה. שמעו אלי אבירי לב - כמה חזקים לבותיהם של הרשעים, שרואים את שכיילי ודרכי התורה ולא מסתכלים בהם, ולבותיהם חזקים שאינם חוזרים בתשובה לרבונם, ונקראים אבירי לב. הרחוקים מצדקה - שמתרחקים מן התורה.

אין שלום אמר ה' לרשעים

רבי חזקיה אמר, שמתרחקים מן הקדוש ברוך הוא, והם רחוקים ממנו, ומשום כך נקראו אבירי לב. הרחוקים מצדקה - שאינם רוצים לקרב אל הקדוש ברוך הוא, משום כך הם רחוקים מצדקה. כיון שהם רחוקים מצדקה, רחוקים הם משלום, שאין להם שלום, שכתוב (ישעיה מח) אין שלום אמר ה' לרשעים. מה הפעם? משום שהם רחוקים מצדקה.

זוהר הקדוש ארמית

זוהר הקדוש לשון הקודש

פרשת לך לך עו.

תא חזי, אברהם בעי לקרבא לקידשא בריך הוא ואתקרב. הדיא הוא דכתיב, (תהלים מה) אהבת צדק ותשנא רשע. בגין דאהב צדק ושנא רשע אתקרב לצדקה, ועל דא כתיב, (ישעיה מא) אברהם אוהבי. מאי טעמא אוהבי, בגין דכתיב אהבת צדק. רחמימותא דקידשא בריך הוא דרחים (דף עז ע"א) ליה אברהם מכל בני דריה דהווי אבירי לב ואנון רחוקים מצדקה כמה דאתמר.

פרשת לך לך עז:

תא חזי, מה כתיב ויקח תרח את אברם בנו ואת לוט בן הרן וגו'. ויצאו אתם מאור כשדים. ויצאו אתם, אתו מבעי ליה. דהא כתיב ויקח תרח וגו' מאי ויצאו אתם. אלא תרח ולוט עם אברהם ושרה נפקו דאנון הווי עקרא למיפק מגו אנון חייביא, דכיון דחמא תרח דאברהם בריה אשתויב מגו נורא, אתהדר למעבד רעותיה דאברהם, ובגין כך ויצאו אתם תרח ולוט.

ובשעתא דנפקו מה כתיב ללכת ארצה כנען. דרעותא דלהון הוה למיהד תמן. מכאן אוליפנא כל מאן דאתער לאתדכאה מסייעין ליה. תא חזי, דהכי הוא דכיון דכתיב ללכת ארצה כנען מיד ויאמר יי אל אברם לך לך, ועד דאיהו אתער בקדמיתא לא כתיב לך לך.

אברהם רצה לקרב אל הקדוש בריך הוא ואתקרב

בא ראה, אברהם רצה לקרב אל הקדוש בריך הוא ואתקרב. והו שכתוב (תהלים מה) אהבת צדק ותשנא רשע. משום שאהב צדק ושנא רשע, התקרב לצדקה, ועל זה כתוב (ישעיה מא) אברהם אהבי. מה הטעם אהבי? משום שכתוב אהבת צדק. האהבה שאהב אברהם את הקדוש בריך הוא מכל בני דורו, שהיו אבירי לב, והם רחוקים מצדקה, כמו שנתבאר.

כיון שראה תרח שאברהם בנו נצל מתוך האש, חזר לעשות את רצונו של אברהם

בא ראה מה כתוב, ויקח תרח את אברם בנו ואת לוט בן הרן וגו', ויצאו אתם מאור כשדים. ויצאו אתם? אתו היה צריך להיות, שהרי כתוב ויקח תרח וגו'. מה זה ויצאו אתם? אלא תרח ולוט עם אברהם ושרה יצאו, שהם היו העקר לצאת מתוך אותם הרשעים. שפיון שראה תרח שאברהם בנו נצל מתוך האש, חזר לעשות את רצונו של אברהם, ומשום כך ויצאו אתם תרח ולוט.

כל מי שמתעורר להשחר, מסייעים אותו

ובשעה שיצאו מה כתוב? ללכת ארצה כנען. שרצונם היה ללכת לשם. מכאן למדנו, כל מי שמתעורר להשחר, מסייעים אותו. בא ראה שכתוב, ויצאו אתם מאור כשדים, שפיון שכתוב ללכת ארצה כנען,

דלהון הוה למיהד תמן. מכאן אוליפנא כל מאן דאתער לאתדכאה מסייעין ליה. תא חזי, דהכי הוא דכיון דכתיב ללכת ארצה כנען מיד ויאמר יי אל אברם לך לך, ועד דאיהו אתער בקדמיתא לא כתיב לך לך.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

פרשת לך לך עח:

רבי אלעזר הוה יתיב קמיה דרבי שמעון אבוי, והוי עמיה רבי יהודה ורבי יצחק ורבי חזקיה. אמר ליה רבי אלעזר לרבי שמעון אבוי, האי דכתיב לך לך מארצך וממולדתך, כיון דכלהו נפקו למהך, אמאי לא אתמר ליה דכלהו יפקון. דהא אף על גב דתרח הוה פלח לעבודה זרה. כיון דאתער באתערותא טב למיפק בהדיה דאברהם, וחמינן דקודשא בריך הוא אתרעי בתיובתא דחייביא ושרא למיפק אמאי לא כתיב לכו לכם, אמאי לאברהם בלחודוי לך לך.

אמר ליה רבי שמעון, אי תימא דתרח כד נפק מאור כשדים בגין לאהדרא בתשובה הוה, לאו הכי. אלא כד נפק לאשתזבא נפק, דהווי בלהו בני ארעיה בעאן למקטליה. כיון דחזו דאשתזיב אברהם הווי אמרי ליה לתרח, אנת הוא דהוית מטעי לן באלין פסילין, ומגו דחלא דלהון נפק תרח, כיון דמטא לתרח לא נפק מתמן לבתר, דכתיב וילך אברהם

כאשר דבר אליו יי וילך אתו לוט, ואילו תרח לא כתיב (ביי וילך, אלא ויצא).

פתח ואמר (איוב לח) וימנע מרשעים אורם וזרוע רמה תשבר. האי קרא אוקמוה, אכל

מיד - ויאמר ה' אל אברהם לך לך. ועד שהוא התעורר בתחלה, לא כתוב לך לך.

הקדוש ברוך הוא מרצה מתשובת הרשעים

רבי אלעזר הוה יושב לפני רבי שמעון אבוי, והיה עמו רבי יהודה ורבי יצחק ורבי חזקיה. אמר לו רבי אלעזר לרבי שמעון אבוי, זה שכתוב לך לך מארצך וממולדתך, כיון שכלם יצאו ללכת, למה לא נאמר לו שכלם יצאו? שהרי אף על גב שתרח היה עובד לעבודה זרה, כיון שהתעורר בהתעוררות טובה לצאת עם אברהם, וראינו שהקדוש ברוך הוא מרצה מתשובת הרשעים, והתחיל לצאת, למה לא כתוב לכו לכם? למה לא אברהם לבדו לך לך?

וילך אברהם כאשר דבר אליו ה' וילך אתו לוט

אמר לו רבי שמעון, אם תאמר שתרח, כשיצא מאור כשדים, זה היה כדי לחזר בתשובה - לא כך! אלא כשיצא, יצא להנצל, שכל בני ארצו רצו להרג אותו. כיון שראו שגנצל אברהם, היו אומרים לתרח: אתה הוא שהיית מטעה אותו בפסילים הללו. ומתוך ההפתדה שלהם יצא תרח. כיון שהגיע לתרח, לא יצא משם אחר כך, שכתוב וילך אברהם כאשר דבר אליו ה' וילך אתו לוט. ואילו תרח לא כתוב [בו וילך, אלא ויצא].

פתח ואמר, (איוב לח) וימנע מרשעים אורם וזרוע רמה תשבר. הפסוק הוה הקימוהו, אבל

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

וּמִנֵּנֶע מְרַשְׁעִים אוֹרֶם - זֶה נִמְרוֹד וּבְנֵי דוֹרוֹ שִׁיִּצְאָא אַבְרָהָם מֵהֶם, שְׁהָיָה אוֹרֶם. וּזְרוּעַ רְמָה תִּשְׁבֵּר - זֶה נִמְרוֹד.

דְּבַר אַחֵר וּמִנֵּנֶע מְרַשְׁעִים אוֹרֶם, דָּא תַרְח וּבְנֵי בֵיתָה. אוֹרֶם, דָּא אַבְרָהָם. הָאוֹר לֹא כְּתִיב אֱלָא אוֹרֶם דִּהְוָה עִמָּהוּן. וּזְרוּעַ רְמָה תִּשְׁבֵּר, דָּא נִמְרוֹד דִּהְוָה מְטַעֵי אֲבֹתָרִיָּה כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב לֵךְ לֵךְ. בְּגִין לֹאנְהָרָא לֵךְ וּלְכָל אֲנוּן דִּי־פִקְנוּן מִינֵךְ מִכָּאן וְלֵהֲלָאָה.

תו פִּתַּח וְאָמַר, (איוב לו) וְעַתָּה לֹא רָאוּ אוֹר בְּהִיר הוּא בִּשְׁחָקִים וְרוּחַ עֲבָרָה וְתַטְהֵרֶם. וְעַתָּה לֹא רָאוּ אוֹר, אִימָתִי, בִּשְׁעֵתָא דְאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִין הוּא לְאַבְרָהָם לֵךְ לֵךְ מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלֶדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ. בְּהִיר הוּא בִּשְׁחָקִים. דְּבַעָא קוּדְשָׁא בְּרִין הוּא לְאַדְבָּקָא לִיה לְאַבְרָהָם בְּהִיּוּא אוֹר דְּלִיעִילָא וּלְאַנְהָרָא תַמָּן. וְרוּחַ עֲבָרָה וְתַטְהֵרֶם. דְּהָא לְבַתֵּר תְּבוּ בְּתִיּוּבְתָא תַרְח וּכְל בְּנֵי בֵיתָה (נ"א וְכָל בְּנֵי מֵאֲתִיָּה). בְּנֵי בֵיתָה (נ"א בְּנֵי מֵאֲתִיָּה) דְּכְתִיב וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחַרְן. תַרְח, דְּכְתִיב וְאֵתָה תְּבֹא אֶל אֲבוֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם וְגו'.

וְיִלֵּךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דְּבַר אֱלֹוִי וְיִלֵּךְ. אֲמַר רַבִּי אֲלֻעֶזֶר תָּא חֲזִי, דְּהָא לֹא כְּתִיב וַיֵּצֵא אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דְּבַר אֱלֹוִי יי. אֱלָא וְיִלֵּךְ.

לֵךְ לֵךְ, כְּדִי לְהֵאִיר לֵךְ וּלְכָל אוֹתָם שִׁיִּצְאוּ מִמֶּךָ

דְּבַר אַחֵר וּמִנֵּנֶע מְרַשְׁעִים אוֹרֶם - זֶה תַרְח וּבְנֵי בֵיתוֹ. אוֹרֶם - זֶה אַבְרָהָם. לֹא כְּתוּב הָאוֹר אֱלָא אוֹרֶם, שְׁהָיָה עִמָּהֶם. וּזְרוּעַ רְמָה תִּשְׁבֵּר - זֶה נִמְרוֹד, שְׁהָיָה מְטַעֵי אַחֲרָיו אֵת כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וּמִשּׁוּם כֶּךָ כְּתוּב לֵךְ לֵךְ, כְּדִי לְהֵאִיר לֵךְ וּלְכָל אוֹתָם שִׁיִּצְאוּ מִמֶּךָ מִכָּאן וְלֵהֲלָאָה.

רְצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַדְבִּיק אֶת אַבְרָהָם בְּאוֹר הַהוּא שְׁלִמְעֵלָה וְלְהֵאִיר שֵׁם

עוֹד פִּתַּח וְאָמַר, (שם לו) וְעַתָּה לֹא רָאוּ אוֹר בְּהִיר הוּא בִּשְׁחָקִים וְרוּחַ עֲבָרָה וְתַטְהֵרֶם. וְעַתָּה לֹא רָאוּ אוֹר - מִתִּי? בִּשְׁעָה שֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבְרָהָם לֵךְ לֵךְ מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלֶדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ. בְּהִיר הוּא בִּשְׁחָקִים - שְׂרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַדְבִּיק אֶת אַבְרָהָם בְּאוֹר הַהוּא שְׁלִמְעֵלָה וְלְהֵאִיר שֵׁם. וְרוּחַ עֲבָרָה וְתַטְהֵרֶם - שְׁהָרִי אַחֵר כֶּךָ שָׁבוּ בְּתִשּׁוּבָה תַרְח וּכְל בְּנֵי בֵיתוֹ [נ"א: וְכָל בְּנֵי עִירוֹ]. בְּנֵי בֵיתוֹ [נ"א: בְּנֵי עִירוֹ], שְׁכַתוּב וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחַרְן. תַרְח, שְׁכַתוּב וְאֵתָה תְּבֹא אֶל אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם וְגו'.

וְיִלֵּךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דְּבַר אֱלֹוִי ה'. אֲמַר רַבִּי אֲלֻעֶזֶר, בָּא רָאָה, שְׁהָרִי לֹא כְּתוּב וַיֵּצֵא אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דְּבַר אֱלֹוִי ה', אֱלָא וְיִלֵּךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר לֵךְ לֵךְ, שְׁהָרִי

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

פראשונה עשו וציאה, שכתוב ויצאו אתם מאור
כשדים ללכת ארצה כנען. ועכשו פתוב וילך, ולא
כתוב ויצא.

אשרי הצדיקים שלומדים דרכי הקדוש ברוך הוא כדי ללכת
בהם

כאשר דבר אליו ה' - שהבטיח לו את כל
ההבטחות. וילך אתו לוט - שהתחבר
עמו כדי ללמד ממעשיו, ועם כל זה לא למד כל
זה. אמר רבי אלעזר, אשרי הצדיקים שלומדים
דרכי הקדוש ברוך הוא כדי ללכת בהם ולירא
ממנו מאותו יום הדין שעתיד אדם לתת דין
וחשבון לקדוש-ברוך-הוא.

ביד כל אדם יחתום לדעת כל אנשי מעשהו

פתח ואמר, (איוב לו) ביד כל אדם יחתום לדעת
כל אנשי מעשהו. הפסוק הזה בארוהו.
אבל בא ראה, ביום ההוא שגשלים ימי האיש
לצאת מן העולם, היום ההוא שהגוף נשבר והנפש
רוצה להפרד ממנו, אז נתנת רשות לאדם לראות
מה שלא היתה לו רשות לראות בזמן שהגוף שלט
ועמד על בריו.

עומדים עליו שלשה שליחים ומחשבים ימיו וחטאיו וכל מה
שעשה בעולם הזה

ואז עומדים עליו שלשה שליחים ומחשבים ימיו
וחטאיו וכל מה שעשה בעולם הזה, והוא
מודה על הכל בפיו, ואחר כך הוא חותם עליו

כמא דאת אמר לך לך, דהא
יציאה בקדמיתא עבדו דכתיב
ויצאו אתם מאור כשדים
ללכת ארצה כנען, והשתא
כתיב וילך ולא כתיב ויצא.

כאשר דבר אליו יי, דאבטח
ליה בכלהו הבטחות. וילך
אתו לוט, דאתחבר עמיה בגין
למילף מעובדיו, ועם כל דא
לא אולף כולי האי. אמר רבי
אלעזר זכאין אנון צדיקייא
דאולפי ארחוי דקודשא בריך
הוא בגין למיהי בהו ולדחלא
מניה מההוא יומא דדינא
דזמין בר נש למיהב דינא
וחושבנא לקודשא בריך הוא.

פרשת לך לך דף עט ע"א

פתח ואמר, (איוב לו) ביד כל
אדם יחתום לדעת כל אנשי
מעשהו האי קרא אוקמוה.
אבל (דף עט ע"א) תא חזי
בההוא יומא דאשלימו יומיו
דבר נש לאפקא מעלמא,
ההוא יומא דגופא אתבר
ונפשא בעינא לאתפרשא מניה,
כדין אתייהיב רשו לבר נש
למחמי מה דלא הוה ליה רשו
למחמי בזמנא דגופא שלטא
וקאים על בוריה.

וכדין קיימי עליה תלת שליחין
וחשבי יומיו וחובוי וכל מה
דעבד בהאי עלמא, והוא אודי
על כלא בפומיה, ולכתר הוא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

בִּידוֹ. וְהוּא שְׁכָתוּב בְּיַד כָּל אָדָם יִחְתּוּם. וּבִידוֹ כָּלָם חֲתוּמִים לְדוֹן אוֹתוֹ [באותו ד"א בזה] הָעוֹלָם עַל הָרָאשׁוֹנִים וְעַל הָאַחֲרוֹנִים, עַל חֲדָשִׁים וְעַל יִשְׁנִים, לֹא נִשְׁכַּח אֶחָד מֵהֶם. וְהוּא שְׁכָתוּב לְדַעַת כָּל אָנָּשִׁי מַעֲשָׂהוּ. וְכָל אוֹתָם הַמַּעֲשִׂים שֶׁעָשָׂה בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּגוּף וְרוּחַ, כִּךְ גַּם נוֹתֵן חֲשָׁבוֹן בְּגוּף וְרוּחַ בְּמִטְרָם יֵצֵא מִן הָעוֹלָם

אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שְׁלוֹמֵד בְּעוֹלָם הַזֶּה אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּדִי לִלְכֹּת בָּהֶם

בֹּא רֵאֵה כִּמָּה הִרְשָׁעִים קָשִׁי עֲרַף בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּךְ גַּם אֶפְלוּ בְּשַׁעַה שְׂרוּצִים לִיצָאת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה הֵם קָשִׁי עֲרַף. מִשּׁוֹם כִּךְ אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שְׁלוֹמֵד בְּעוֹלָם הַזֶּה אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּדִי לִלְכֹּת בָּהֶם. וְהִרְשָׁע, אָף עַל פִּי שֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּאֵלוֹ [נ"א: שִׁמְשִׁתְּדֵל עִם] הַצְּדִיקִים, מִקְשָׁה עֲרַף וְלֹא רוּצָה לְלָמֵד. וּמִשּׁוֹם כִּךְ יֵשׁ לַצְּדִיק לְהַחְזִיק בּוֹ. וְאֵף עַל גַּב שֶׁהִרְשָׁע מִקְשָׁה עֲרַף הוּא, לֹא יַעֲזֹב אוֹתוֹ, וְיֵשׁ לוֹ לְהַחְזִיק בִּידוֹ וְלֹא יַעֲזֹב אוֹתוֹ. בִּי אִם יַעֲזֹב אוֹתוֹ, יִלָּךְ וַיִּחְרִיב אֶת הָעוֹלָם.

בֹּא רֵאֵה מֵאֵלִישַׁע שֶׁדָּחָה אֶת גִּיחוֹי. וְכֵן בְּאַבְרָהָם - כָּל פַּעַם שְׁלוֹט הָיָה עִמּוֹ, לֹא הִתְחַבֵּר עִם הִרְשָׁעִים. כִּיּוֹן שֶׁנִּפְרָד מִמֶּנּוּ, מָה כָּתוּב? וַיִּבְחַר לוֹ לוֹט אֶת כָּל כֶּסֶף הִירְדֵן. וְכָתוּב וַיֵּאָהֵל עַד סְדוֹם. מָה כָּתוּב אַחֲרַי כִּךְ? וְאָנָּשִׁי סְדוֹם רָעִים וְחַטָּאִים לָה' מְאֹד.

חֲתִים עָלֶיהָ בִּידֶיהָ, הָדָא הוּא דְכָתִיב בְּיַד כָּל אָדָם יִחְתּוּם, וּבִידֶיהָ כָּלָהּ חֲתִימִין לְמִידָן לִיהָ (כִּהְוָה ד"א בְּהָאִי) עֲלָמָא עַל קְדָמָאִי וְעַל בְּתָרָאִי עַל חֲדָתִי וְעַל עֲתִיקִי לֹא אֶתְנָשִׁי חַד מְנִיחָהּ, הָדָא הוּא דְכָתִיב לְדַעַת כָּל אָנָּשִׁי מַעֲשָׂהוּ. וְכָל אֲנָן עוֹבְדִין דְּעֵבֵד בְּהָאִי עֲלָמָא בְּגוּפָא וְרוּחָא הֲכִי נָמִי יִהִיב חוֹשְׁבָנָא בְּגוּפָא וְרוּחָא עַד לֹא יִפּוּק מִעֲלָמָא.

תָּא חֲזִי, כִּמָּה דְחִיִּיבֵינָא אֲקָשִׁי קְדָל בְּהָאִי עֲלָמָא הֲכִי נָמִי אֶפְלוּ בְּשַׁעְתָּא דְּבָעִי לְנִפְקָא מֵהָאִי עֲלָמָא אֲקָשִׁי קְדָל. כִּיּוֹן כִּךְ זִכְרָהּ הוּא בִּר נֵשׁ דִּילִיף בְּהָאִי עֲלָמָא אֲרַחוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כִּיּוֹן לְמִיחָהּ בְּהוּ. וְחִיִּיבָא אָף עַל גַּב דְּאִסְתַּכֵּל בְּהִנֵּי (נ"א דַּאשְׁתַּדֵּל בְּהִנֵּי) צְדִיקֵינָא אֲקָשִׁי קְדָל וְלֹא כְּעִי לְמִילָף. וְכִיּוֹן כִּךְ אֵיתִי לִיהָ לַצְּדִיקָא לְמַתְקָף בֵּיהָ וְאָף עַל גַּב דְּחִיִּיבָא אֲקָשִׁי קְדָל הוּא לֹא יִשְׁבּוּק לִיהָ וְאֵיתִי לִיהָ לְאַתְקָפָא בִּידֶיהָ וְלֹא יִשְׁבּוּק לִיהָ, דְּאִי יִשְׁבּוּק לִיהָ יִהְיֶה וַיִּחְרִיב עֲלָמָא.

תָּא חֲזִי, מִן אֵלִישַׁע דְּדָחָה לְגִחוֹי. וְכֵן בְּאַבְרָהָם כָּל זְמָנָא דִּהְוָה לוֹט בְּהִידֶיהָ לֹא אֶתְחַבֵּר בְּהִידֶיהָ לֹא כִּיּוֹן שֶׁנִּפְרָד מִמֶּנּוּ, מָה כָּתוּב? וַיִּבְחַר לוֹ לוֹט אֶת כָּל כֶּסֶף הִירְדֵן, וְכָתִיב וַיֵּאָהֵל עַד סְדוֹם. מָה כָּתִיב בְּתַרְיָה וְאָנָּשִׁי סְדוֹם רָעִים וְחַטָּאִים לִי מְאֹד.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

אמר רבי אבא, זה שאמרתי וילך אברם ולא כתוב ויצא אברם - זה יפה. אבל בסוף הפסוק מה כתוב? בצאתו מחרן. אמר רבי אלעזר, כתוב מחרן, והיציאה ההיא מארץ מולדתו היתה בראשונה.

ויקח אברם את שרי אשתו - משך אותה בדברים נעימים

ויקח אברם את שרי אשתו. מה זה ויקח? אלא משך אותה בדברים נעימים, משום שאין רשות לאדם להוציא את אשתו ללכת לארץ אחרת ללא רצונה. וכן הוא אומר (במדבר כ) קח את אהרן, (שם ג) קח את הלויים. ומשום כך ויקח אברם. משך אותה בדברים והודיע לה את דרכי בני הדור כמה הם רעים. ומשום כך ויקח אברם את שרי אשתו.

צפה ברוח הקדש שעתיד לצאת ממנו דוד

ואת לוט בן אחיו. מה ראה אברם להדביק עמו את לוט? אלא משום שצפה ברוח הקדש שעתיד לצאת ממנו דוד. ואת הנפש אשר עשו בחרן - אלו הגרים והגרות שתקנו את נפשותם. אברהם מגיד אנשים, ושרה מגיד נשים, ומעלה עליהם כאלו עשו אותם.

אמר רבי אבא, אם כך, כמה בני אדם היו, אם תאמר שכלם הלכו עמו? אמר רבי אלעזר, כן, [ומשום שכלם ד"א ומשום כך כלם] האנשים

אמר רבי אבא האי דאמרתי וילך אברם ולא כתוב ויצא אברם שפיר הוא. אבל ספא דקרא מה כתיב בצאתו מחרן. אמר רבי אלעזר מחרן כתיב וההיא יציאה מארץ מולדתו הוה בראשונה:

הוה בראשונה:

ויקח אברם את שרי אשתו. מהו ויקח, אלא אמשיך לה במלי מעלייתא, בגין דלית ליה רשו לבר נש לאפקא אתתיה למיהך בארעא אחרא בלא רעותא דילה. וכן הוא אומר (במדבר כ) קח את אהרן (במדבר ג) קח את הלויים. ובגין כך ויקח אברם משיך לה במלין ואודע לה ארחהון דאנון בני דרא כמה בישין. ובגין כך ויקח אברם את שרי אשתו.

ואת לוט בן אחיו. מה חמא אברהם לדבקא עמיה לוט, אלא בגין דצפה ברוח הקדש דזמין למיפק מגיה דוד. ואת הנפש אשר עשו בחרן. אלן גרים וגירות דאתקינו נפשיהו, אברהם מגיד גוברין ושרה מגיד נשין ומעלה עליהון כאלו עבדו להון.

פרשת לך לך דף עט ע"ב

אמר רבי אבא אי הכי כמה בני נשא הוו, אי תימא דכלהו אָזלו עמיה. אמר רבי אלעזר אין. (ובגין כלהו ד"א ובגין כך כלהו) בני נשא דהוו אָזלין עמיה כלהו אקרון (דף עט ע"ב) עם אלהי אברהם. והוה מעבר בארעא ולא הוה דחיל דכתיב ויעבר אברם בארץ.

זוהר הקדוש ארמית

אמר ליה רבי אבא אי הוה כתיב והנפש אשר עשו בחרן הוה אמינא הכי, אלא ואת הנפש כתיב, את לאסגא זכותא דכלהו נפשאן דהו אולי עמיה, דכל מאן דמזכה לאחרא ההוא זכותא תליא ביה ולא אעדי מניה, מנלן דכתיב ואת הנפש אשר עשו בחרן, זכותא דאנון נפשן הוה אזיל עמיה דאברהם. לך לך.

אמר רבי שמעון מאי טעמא דגלויא קדמא קדמא דאתגלי קודשא בריך הוא עליה דאברהם פתח בלך לך, דהא עד הכא לא מליל עמיה קודשא בריך הוא, מאי טעמא פתח לך לך. אלא הא קאמרו דרמז בחושבניה מאה דהא למאה שנין אתייליד ליה בר.

אבל תא חזי, כל מה דעביד קודשא בריך הוא בארעא כלא רזא דחכמתא איהו, בגין דאברהם לא הוה דביק ביה בקודשא בריך הוא כדון דקא חזי, אמר ליה לך לך, ודא רמז לההוא אתר דבעי לאתקרבא בהדיה דקודשא בריך הוא, ואיהו דרגא קדמא לאעלא לקודשא בריך הוא, בגין כך לך לך.

והאי דרגא לא יכיל אברהם לאתאחדא ביה עד דייעול לארעא דתמן יקבל ליה לההוא דרגא, כגוונא דא כתיב, (שמואל

זוהר הקדוש לשון הקודש

שהיו הולכים עמו, כלם נקראו עם אלהי אברהם. והיה עובר בארץ ולא היה פוחד, שכתוב ויעבר אברהם בארץ.

כל מי שמזכה את האחר, אותה הזכות תלויה בו ולא זוה ממנו אמר לו רבי אבא, אם היה כתוב והנפש אשר עשו בחרן - הייתי אומר כך. אלא כתוב ואת הנפש. את - לרבות את הזכות של כל הנפשות שהיו הולכות עמו. שכל מי שמזכה את האחר, אותה הזכות תלויה בו ולא זוה ממנו. מנין לנו? שכתוב ואת הנפש אשר עשו בחרן. הזכות של אותן הנפשות היתה הולכת עם אברהם. לך לך.

אמר רבי שמעון, מה הטעם שהתגלות הראשונה שהתגלה הקדוש ברוך הוא על אברהם פותחת בלך לך, שהרי עד כאן לא דבר עמו הקדוש ברוך הוא. מה הטעם פתח בלך לך? אלא זה אמרו שרמז בחשבוננו מאה, שהרי למאה שנים נולד לו בן.

אבל בא תראה, כל מה שעשה הקדוש ברוך הוא בארץ, הכל הוא סוד של חכמה. משום שאברהם לא היה דבוק בקדוש - ברוך-הוא אזו בראוי, אמר לו לך לך. וזה רמז למקום שהוא שצריך להתקרב עם הקדוש ברוך הוא, והיא הדרגה הראשונה להכנס לקדוש-ברוך-הוא, משום כך לך לך.

בדרגה הזו לא יכול אברהם להאחז בה עד שיכנס לארץ ובדרגה הזו לא יכול אברהם להאחז בה עד לאתאחדא ביה עד דייעול לארעא דתמן יקבל ליה לההוא דרגא, כגוונא דא כתיב, (שמואל

זוהר הקדוש ארמית

ב (ב) וישאל דוד ביי לאמר האעלה באחת מערי יהודה ויאמר יי עלה ויאמר אנה אעלה ויאמר חברונה. וכי כיון דמית שאול ומלכותא אתחזי לדוד אמאי לא קביל מלכותא מיד על כל ישראל.

אלא כלא רזא דחכמתא איהו, בגין דדוד לית ליה לקבלא מלכותא אלא עד דיתחבר באבהן דאנון בחברון וכדין בהו יקבל מלכותא. ועל דא אתעכב תמן שבע שנין בגין דיקבל מלכותא כדקא יאות וכלא ברזא דחכמתא ובגין דיתקן מלכותיה. כגוונא דא אברהם לא עאל בקיומא דקדושא בריך הוא עד דעאל לארעא.

פרשת לך לך פב.

אמר רבי יצחק. ווי לאנון חייביא דעלמא דלא ידעין ולא משגיחין בעבידתיה דקדושא בריך הוא, ואנון לא מסתכלי (בכלא) דכל מה דהוי בעלמא מעם קודשא בריך הוא איהו, דאיהו ידע בקדמיתא מה דלהוי בסופא דכתיב, (ישעיה מו) מגיד מראשית אחרית. ואיהו אסתכי ועביד עבידן בקדמיתא בגין לסלקא לון לבתר יומין.

תא חזי אלמלא דאנסיבת שרי לגבי פרעה, לא אלקי הוא, ואלקאותא דא גרים אלקאותא

זוהר הקדוש לשון הקודש

שיכנס לארץ, ששם יקבל את הדרגה ההיא. כמו כן כתוב (שמואל ב ב) וישאל דוד בה' לאמר האעלה באחת מערי יהודה ויאמר ה' עלה ויאמר דוד אנה אעלה ויאמר חברונה. וכי כיון שמת שאול והמלכות ראויה לדוד, למה לא קבל את המלכות מיד על כל ישראל?

דוד אין לו לקבל מלכות אלא עד שיתחבר עם האבות שהם בחברון

אלא הכל הוא סוד של חכמה, משום שדוד אין לו לקבל מלכות אלא עד שיתחבר עם האבות שהם בחברון, ואז יקבל בהם מלכות. ועל כן התעכב שם שבע שנים, כדי שיקבל מלכות בראוי, והכל בסוד החכמה וכדי שיתקן את מלכותו. כמו כן אברהם לא נכנס לביתו של הקדוש ברוך הוא עד שנכנס לארץ.

אוי לאותם רשעי העולם שלא יודעים ולא משגיחים במעשי הקדוש ברוך הוא

אמר רבי יצחק, אוי לאותם רשעי העולם שלא יודעים ולא משגיחים במעשי הקדוש ברוך הוא, והם לא מסתכלים [בכל] שכל מה שיש בעולם הוא מעם הקדוש ברוך הוא, שהוא יודע בתחלה מה שיהיה בסוף, שכתוב (ישעיה מו) מגיד מראשית אחרית. והוא צופה ועושה מעשים בראשונה כדי להעלותם לאחר ימים.

בא ראה, אלמלא שנמלה שרי לפרעה, הוא לא היה מלקה. וההלקאה הזו גרמה להלקאה

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

לאחר מִפֶּן שִׁילְקוּ מִצְרִים בְּנִגְעִים גְּדוּלִים. כְּתוּב
כָּאן נִגְעִים גְּדוּלִים, וְכְתוּב שָׁם (דברים ו) וַיִּתֵּן ה'
אוֹתוֹת וּמִפְתִּים גְּדוּלִים וְרָעִים בְּמִצְרַיִם. מֵה לְהִלָּן
עֶשֶׂר מִכּוֹת - אֵף כָּאן עֶשֶׂר מִכּוֹת. כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נְסִים וּגְבוּרוֹת לְיִשְׂרָאֵל בְּלִילָה -
אֵף כָּאן עָשָׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשָׂרָה נְסִים
וּגְבוּרוֹת בְּלִילָה.

אָמַר דָּוִד, אֵף עַל גַּב שֶׁכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם יִבְאוּ לְעֶרְךָ עִמִּי קָרֵב -
וְאַתָּה ה' מִגֵּן בְּעֵדִי

רַבִּי יוֹסִי פֶתַח וְאָמַר, (תהלים ג) וְאַתָּה ה' מִגֵּן בְּעֵדִי
כְּבוֹדִי וּמְרִים רֹאשִׁי. אָמַר דָּוִד, אֵף עַל גַּב
שֶׁכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם יִבְאוּ לְעֶרְךָ עִמִּי קָרֵב - וְאַתָּה
ה' מִגֵּן בְּעֵדִי. בֹּא רֵא, כְּתוּב מִגֵּן בְּעֵדִי. אָמַר דָּוִד
לְקַדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מִפְּנֵי מֵה לֹא
עוֹשִׂים בִּי חֲתִימָה שֶׁל בְּרָכָה כְּמוֹ שְׁחוֹתְמִים בְּרָכָה
בְּאַבְרָהָם, שֶׁכְּתוּב אֲנֹכִי מִגֵּן לָךְ, וְאוֹמְרִים מִגֵּן
אַבְרָהָם?

בְּחֻנֵּי ה' וְנִסְנֵי צָרָפָה כְּלִיּוֹתִי וְלִבִּי

אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדָוִד: אַבְרָהָם כָּבֵד
בְּחֻנָּיו וּצְרָפְתִּיו, וְעוֹמֵד לִפְנֵי בָקִיּוֹם שְׁלָם.
אָמַר לוֹ דָּוִד: אִם כֵּן, (שם כו) בְּחֻנֵּי ה' וְנִסְנֵי
צָרָפָה כְּלִיּוֹתִי וְלִבִּי. כִּיּוֹן שֶׁעָשָׂה אוֹתוֹ הַדְּבָר שֶׁל
בֵּת שֹׁבַע, נִזְכָּר דָּוִד לִפְנֵיו עַל מֵה שֶׁאָמַר. אָמַר (שם
יז) בְּחֻנָּת לִבִּי פְקֻדַּת לִילָה צְרָפְתִּי בֵּל תִּמְצָא זְמוֹתִי
בֵּל יַעֲבֹר פִּי.

לְבַתֵּר כֵּן דִּילְקוֹן מִצְרִים
בְּנִגְעִים גְּדוּלִים, כְּתִיב הֵכָא
נִגְעִים גְּדוּלִים וְכְתִיב הֵתָם
(דברים ו) וַיִּתֵּן יי אוֹתוֹת
וּמִפְתִּים גְּדוּלִים וְרָעִים
בְּמִצְרַיִם. מֵה לְהִלָּן עֶשֶׂר מִכּוֹת
אֵף כָּאן עֶשֶׂר מִכּוֹת. כְּמֵה
דְּעֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְסִין
וּגְבוּרָן לְיִשְׂרָאֵל לִילָיָה, אוּף
הֵכָא עֵבֵד לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְשָׂרָה נְסִין וּגְבוּרָן
לִילָיָה.

רַבִּי יוֹסִי פֶתַח וְאָמַר (תהלים ג)
וְאַתָּה יי מִגֵּן בְּעֵדִי כְּבוֹדִי
וּמְרִים רֹאשִׁי. אָמַר דָּוִד אֵף עַל
גַּב דְּכָל בְּנֵי עֲלָמָא יִיתוּן
לְאַגָּחָא בִּי קָרָבָא, וְאַתָּה יי מִגֵּן
בְּעֵדִי. תָּא תְּזִי, כְּתִיב מִגֵּן
בְּעֵדִי. אָמַר דָּוִד לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם מִפְּנֵי מֵה
לֹא עֵבֵדִי בִּי חֲתִימָה דְּבְרָכָה
כְּמֵה דְּחֻתְמֵי בְּרָכָה בְּאַבְרָהָם
דְּכְתִיב אֲנֹכִי מִגֵּן לָךְ. וְאַמְרִי
מִגֵּן אַבְרָהָם.

אָמַר לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְדָוִד, אַבְרָהָם כָּבֵד בְּחֻנָּיו
וּצְרָפְתִּיו וְקָאִים קָמָאִי בְּקִיּוּמָא
שְׁלָם. אָמַר לִיָּה דָּוִד אֵי הָכִי
(תהלים כו) בְּחֻנֵּי יי וְנִסְנֵי צָרָפָה
כְּלִיּוֹתִי וְלִבִּי. כִּיּוֹן דְּעֵבֵד הָהִיא
מְלָה דְּבֵת שֹׁבַע אֲדַכֵּר דָּוִד
קָמִיהָ עַל מֵה דְּאָמַר. אָמַר (תהלים יז) בְּחֻנָּת לִבִּי פְקֻדַּת לִילָה צְרָפְתִּי בֵּל תִּמְצָא זְמוֹתִי בֵּל יַעֲבֹר פִּי.

זוהר הקדוש לשון הקודש

עם כל זה חותמים בו הברכה, שאנו אומרים מגן דוד.

אמר, אני אמרתי בחנני ה' ונסני, ואתה בחנת לבי. אני אמרתי צרפה כליותי, ואתה צרפתני כל תמצא, לא מצאת אותי פראוי. ומתי כל יעבר פי - מי יתן והדבר הזה שחשבת, שלא יעבר את פי. ועם כל זה חותמים בו הברכה, שאנו אומרים מגן דוד. ומשום כך אמר דוד, ואתה ה' מגן בעדי כבודי ומרים ראשי. [וזה] ודאי דרגה זו הכבוד שלי שאני מתעטר בו.

ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אותו. בא ראה, הקדוש ברוך הוא מגן לצדיקים שלא ישלטו בהם בני אדם, והקדוש ברוך הוא הגן על אברהם. שלא ישלטו בו ובאשתו.

השכינה לא זזה משדה כל הלילה ההוא

בא ראה, השכינה לא זזה משדה כל הלילה ההוא. בא פרעה לקרב אליה - בא המלאך והלקה אותו. כל פעם שאמרה שרה הלקה - היה מלקה. ואברהם היה מחזיק ברבוננו, שהרי על שרה לא יכלו לשלט עליה. זהו שכתוב (משלי כח) וצדיקים ככפיר יבטח. וכאן הנסיון שלא הרחר אחר הקדוש ברוך הוא.

אמר רבי יצחק, בא ראה שמשום כך לא צוה הקדוש ברוך הוא לרדת למצרים, אלא הוא

זוהר הקדוש ארמית

אמר אנא אמינא בחנני ונסני ואנת בחנת לבי. אנא אמינא צרפה כליותי ואת צרפתני כל תמצא לא אשכחת לי כדקא יאות. ומותי כל יעבר פי. מאן יתן והאי מלה דחשבת דלא יעבר לי פומאי, ועם כל דא חתמין ביה ברכה דקאמרן מגן דוד, ובגין כך אמר דוד ואתה יי מגן בעדי, כבוד ומרים ראשי. (ד"א ל"ג והאי) ודאי דרגא דא יקרא דילי דאנא מתעטרנא ביה:

ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אותו. תא חזי, קודשא בריך הוא איהו מגן לצדיקייא דלא ישלטון בהו בני נשא, וקודשא בריך הוא אגין על אברהם דלא ישלטון ביה ובאתתיה.

תא חזי, שכינתא לא אתעדי מנה דשרה כל ההוא ליליא, אתא פרעה למקרב בהדה, אתא מלאך ואלקי ליה, כל אימת דאמרה שרה אלקי הוא מלקי, ואברהם היה מתקיף במאריה דהא שרה לא יכלין לשלטאה עלה הדא הוא דכתב, (משלי כח) וצדיקים

ככפיר יבטח, והכא נסיונא הוא דלא הרחר אבתריה דקודשא בריך הוא.

אמר רבי יצחק תא חזי, דבגין כך לא פקיד קודשא בריך הוא לנחתא למצרים אלא הוא עצמו מגרמיה נחת, בגין דלא יהא פתחון פה לבני עלמא דאמר ליה כן ולכתר אצטער על אתתיה.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

עצמו מעצמו ירד, כְּדִי שְׁלֹא יִהְיֶה פִּתְחוֹן פֶּה לְבְנֵי
הָעוֹלָם שְׁאֵמַר לוֹ בֵּן, וְאַחֵר כִּךְ הַצִּמְעָר עַל אִשְׁתּוֹ.
רַבִּי יִצְחָק פָּתַח וְאָמַר, (תהלים צב) צִדִּיק כְּתָמָר יִפְרַח
כְּאֵרֹז בִּלְבָנוֹן יִשְׁגָּה. צִדִּיק כְּתָמָר יִפְרַח, מִפְּנֵי
מָה הַקִּישׁ צִדִּיק לְתָמָר? מָה תָּמָר בִּינוֹן שְׁגוּזִים
אוֹתוֹ לֹא עוֹלָה עַד זְמַן רַב - אַף כִּךְ צִדִּיק, בִּינוֹן
שְׁאֵבֵד מִן הָעוֹלָם, לֹא עוֹלָה אַחֵר תַּחֲתָיו עַד זְמַן
רַב. כְּאֵרֹז בִּלְבָנוֹן יִשְׁגָּה - אַף כִּךְ גַּם.

הָעוֹלָם אֵינוֹ עוֹמֵד אֲלָא עַל צִדִּיק אֶחָד, שֶׁכְּתוּב וְצִדִּיק יִסְדּוּ
עוֹלָם
כְּתָמָר יִפְרַח - מָה תָּמָר לֹא עוֹלָה אֲלָא זָכָר וְנִקְבָּה,
אַף כִּךְ הַצִּדִּיק לֹא עוֹלָה אֲלָא זָכָר וְנִקְבָּה.
הַזָּכָר צִדִּיק וְהַנִּקְבָּה צִדְקָתָהּ, כִּמוֹ שְׁאֵבֵרָהֶם וְשָׁרָה.
כְּאֵרֹז בִּלְבָנוֹן יִשְׁגָּה - מָה הָאֵרֹז בִּלְבָנוֹן עֲלִיוֹן עַל
הַכֹּל וְהַכֹּל יוֹשְׁבִים תַּחֲתָיו - אַף כִּךְ הַצִּדִּיק הוּא
עֲלִיוֹן עַל הַכֹּל וְהַכֹּל יוֹשְׁבִים תַּחֲתָיו. וְהָעוֹלָם אֵינוֹ
עוֹמֵד אֲלָא עַל צִדִּיק אֶחָד, שֶׁכְּתוּב (משלי י) וְצִדִּיק
יִסְדּוּ עוֹלָם. וְעֲלִיוֹ הָעוֹלָם עוֹמֵד, וּבִגְלָלוֹ נִסְמָךְ,
וְעֲלִיוֹ נִשְׁתַּל.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכָל הַצִּדִּיקִים מְקַשְׁיָבִים לְקוֹלָם, וְחוּט שֶׁל חֶסֶד
נִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם בַּיּוֹם

אָמַר רַבִּי יִיסָא, אֶפְלוּ אוֹתָם שְׁבַע עוֹלָם הָהָא [שֶׁל
הָאֵרֶץ]. אֵיךְ? אָמַר לוֹ, מִשּׁוּם שְׁבַח צִדְקָתָהּ
הַלְלִיָּהּ כָּל אוֹתָם צִדְקֵי אֱמֶת, כָּלֶם מִתְעוֹרְרִים
לְקָרָא בְּתוֹרָה וּלְשַׁמְעַ אֶת תְּשׁוּבָתוֹת הַתּוֹרָה. וְהָרִי
וּלְמִשְׁמַע תּוֹשְׁבֵי חָן דְּאוּרִיָּתָא, וְהָא אֶתְמַר דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל אַנְוִן צִדְקֵיָא דְּבָגוּ גִּנְתָא
דְּעָדָן כְּלָהוּ צִיִּיתִין לְקַלְהוֹן, וְחוּטָא דְּחֶסֶד אֶתְמַשָּׁךְ עֲלֵיהוּ בִּימְמָא דְּכְתִיב, (תהלים מב) יוֹמָם
יִצְוֶה יְיָ חֶסֶדוֹ וּבִלְלִיָּהּ שִׁירָה עָמִי.

רַבִּי יִצְחָק פָּתַח וְאָמַר (תהלים צב) צִדִּיק כְּתָמָר יִפְרַח כְּאֵרֹז
בִּלְבָנוֹן יִשְׁגָּה. צִדִּיק כְּתָמָר יִפְרַח, מִפְּנֵי מָה אֶקִּישׁ צִדִּיק
לְתָמָר. מָה תָּמָר בִּינוֹן דְּגוּזִין
לִיָּה לֹא סָלִיק עַד זְמַן סִגְיָא,
אוּף הִכִּי צִדִּיק בִּינוֹן דְּאֶתְאָבִיד
מִעֲלָמָא לֹא סָלִיק אַחֵר תַּחֲתָיו
עַד זְמַן סִגְיָא. כְּאֵרֹז בִּלְבָנוֹן
יִשְׁגָּה אוּף הִכִּי נָמִי.

כְּתָמָר יִפְרַח מָה תָּמָר לֹא סָלִיק
אֲלָא דְּכָר וְנוֹקְבָא. אוּף הִכִּי
צִדִּיק לֹא סָלִיק אֲלָא דְּכָר
וְנוֹקְבָא, דְּכָר צִדִּיק וְנוֹקְבָא
צִדְקָתָהּ, כְּגוּוֹנָא דְּאֶבְרָהִם וְשָׁרָה.
כְּאֵרֹז בִּלְבָנוֹן יִשְׁגָּה מָה אֵרֹז
בִּלְבָנוֹן עֲלָאָה עַל כָּלֶא וְכָלֶא
יְתִבִּי תַּחֲתָיו, אוּף הִכִּי צִדִּיק
הוּא עֲלָאָה עַל כָּלֶא וְכָלֶא יְתִבִּי
תַּחֲתָיו. וְעֲלָמָא לֹא קִיָּמָא
אֲלָא עַל צִדִּיק חַד דְּכְתִיב,
(משלי י) וְצִדִּיק יִסְדּוּ עוֹלָם.
וְעֲלִיָּה קָאִים עֲלָמָא, וּבִגְיָנָה
אֶסְתְּמִיךְ, וְעֲלִיָּה אֶשְׁתִּיל.

פרשת לך לך פב:

אָמַר רַבִּי יִיסָא וְאֶפְלוּ אַנְוִן
דְּבִהָי עֲלָמָא (דְּאַרְעָא), הִיאָדָּה.
אָמַר לִיָּה בְּגִין דִּי בְּפִלְגוּת
לִילִיאָא כָּל אַנְוִן זְכָאִי קָשׁוּט
כְּלָהוּ מִתְעַרִּי לְמִקְרִי בְּאוּרִיָּתָא
וּלְמִשְׁמַע תּוֹשְׁבֵי חָן דְּאוּרִיָּתָא, וְהָא אֶתְמַר דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל אַנְוִן צִדְקֵיָא דְּבָגוּ גִּנְתָא
דְּעָדָן כְּלָהוּ צִיִּיתִין לְקַלְהוֹן, וְחוּטָא דְּחֶסֶד אֶתְמַשָּׁךְ עֲלֵיהוּ בִּימְמָא דְּכְתִיב, (תהלים מב) יוֹמָם
יִצְוֶה יְיָ חֶסֶדוֹ וּבִלְלִיָּהּ שִׁירָה עָמִי.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

נִתְבָּאָר שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכָל אוֹתָם הַצְדִּיקִים
שֶׁבְּתוֹךְ גֵּן הָעֵדֶן בָּלֶם מִקְשִׁיבִים לְקוֹלָם, וְחוּמֵי
שֶׁל חֶסֶד נִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם בַּיּוֹם, שֶׁכְּתוּב (תהלים מב)
יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶדוֹ וּבְלִילָהּ שִׁירָה עִמִּי.

וְעַל בֶּן הַתְּשַׁבְּחוֹת שְׁעוֹלוֹת בְּלִילָה לְפָנָיו, זו
תְּשַׁבְּחַת שְׁלֵמָה. בֹּא רֵא, בְּשַׁעַת שִׁישְׂרָאֵל
הָיוּ סִגְוִירִים בְּבִתְיָהֶם בְּשֶׁהֲרֹג הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּכֹכְרֵי מִצְרַיִם, הָיוּ אוֹמְרִים הֲלֵל וְתְשַׁבְּחוֹת לְפָנָיו.

דוד המלך חי לעולמים, ואפלו בימי מלך המשיח הוא מלך.

בֹּא רֵא שֶׁדוֹד הַמֶּלֶךְ הָיָה קָם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה,
שֶׁאִם תֹּאמַר שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב אוֹ שׁוֹכֵב בְּמִטָּתוֹ
וְהָיָה אוֹמֵר שִׁירוֹת וְתְשַׁבְּחוֹת - לֹא, אֲלֵא כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (שם קיט) חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ.
אָקוּם וְדַאי בַּעֲמִידָה לְהִתְעַסֵּק בְּשִׁירוֹת
וְתְשַׁבְּחוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. וּמִשּׁוּם כֵּן דוֹד הַמֶּלֶךְ חֵי
לְעוֹלָמִים, וְאַפְלוּ בַּיּוֹם מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ הוּא מֶלֶךְ.
שֶׁהָרִי שְׁנִינֹג, מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, אִם מִן הַחַיִּים הוּא -
דוֹד שְׁמוֹ, וְאִם מִן הַמֵּתִים הוּא - דוֹד שְׁמוֹ. וְהוּא
הָיָה מִתְעוֹרֵר

בְּבִקְרָה בְּמֵרֶם יָבֹא, שֶׁכְּתוּב (שם נז) עוֹרָה כְּבוֹדִי
עוֹרָה הַנֶּבֶל וְכִנּוֹר אֶעֱרֹה שָׁחַר. בֹּא רֵא, הָאֵל
כָּל אוֹתוֹ הַלַּיְלָה שֶׁשֶּׁהָיָה הֵיטָה אֶצֶל פְּרַעְיָה, בָּאוּ
הַמִּלֻּאכִים הָעֲלִיּוֹנִים לְזַמֵּר לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא:
בְּשִׁירוֹת וְתְשַׁבְּחוֹת. אָמֵר לָהֶם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא:

מִכְתָּשִׁין וּרְכִבִּין בְּמִצְרַיִם, רְשִׁימוֹ לְמֵאן דְּאֵנָּא זְמִין לְמַעֲבֵד לְכַתֵּר, (דא) מַה כְּתִיב וַיִּנְגַע יְיָ
אֶת פְּרַעְיָה נִגְעִים גְּדוֹלִים וְגו'.

וְעַל דָּא תוֹשְׁבָחָן דְּסֻלְקִין
בְּלִילֵי קָמִיָּה דָּא תוֹשְׁבָחָתָא
שְׁלִים. תָּא חֲזִי, בְּשַׁעַתָּא
דִּישְׂרָאֵל הָיוּ סִגְוִירִין בְּבִתְיָהֶון
כַּד קָטַל קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּכוֹרֵיהֶון דְּמִצְרָאִי, הָיוּ אָמְרִי
הֲלֵילָא וְתְשַׁבְּחוֹן קָמִיָּה.

תָּא חֲזִי, דְּדוֹד מֶלֶכָא הָוָה קָם
בְּפִלְגוֹת לַיְלָא, דְּאִי תִּימָא
דְּהָוָה יִתִּיב אוֹ שְׁכִיב בְּעַרְסִיָּה
וְהָוָה אָמַר שִׁירִין וְתוֹשְׁבָחָן,
לֹא, אֲלֵא כְּמָה דְּכְתִיב (תהלים
קיט) חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת
לָךְ. אָקוּם וְדַאי בַּעֲמִידָה
לְאַתְעַסְקָא בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבָחָן
דְּאוֹרֵי־יֵתָא. וּבְגִין כֵּן דוֹד
מֶלֶכָא חֵי לְעֻלְמִין, וְאַפְלוּ
בַּיּוֹמִי מֶלֶכָא מְשִׁיחָא אִיהוּ
מֶלֶכָא. דְּהָא תִּנּוּן מֶלֶכָא מְשִׁיחָא
אִי מִן חֲיָיָא הוּא דוֹד שְׁמִיָּה וְאִי
מִן מֵתִיָּא הוּא דוֹד שְׁמִיָּה,
וְאִיהוּ הָוָה אֲתַעֵר בְּצַפְרָא עַד
לֹא יִיְתִי דְּכְתִיב, (תהלים נז)
עוֹרָה כְּבוֹדִי עוֹרָה הַנֶּבֶל וְכִנּוֹר
אֶעֱרֹה שָׁחַר.

תָּא חֲזִי, כָּל הָהוּא לִילֵיָא
דְּשֶׁהָיָה הָוָה לְגַבִּיָּה דְּפְרַעְיָה אָתוּ
מִלֻּאכִי עֲלָאִי לְזַמְרָא לִיה
לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּשִׁירִין
וְתוֹשְׁבָחָן, אָמַר לָהּ קוֹדֶשָׁא
בְּרִיךְ הוּא כָּלְכוּ זִילוּ וְעִבִּידוּ

מִכְתָּשִׁין וּרְכִבִּין בְּמִצְרַיִם, רְשִׁימוֹ לְמֵאן דְּאֵנָּא זְמִין לְמַעֲבֵד לְכַתֵּר, (דא) מַה כְּתִיב וַיִּנְגַע יְיָ

זוהר הקדוש ארמית

תא חזי, מה כתיב ויקרא פרעה לאברהם וגו'. מנא הוה ידע, דהא לא כתיב הכא כמה דאתמר באבימלך דכתיב ועתה השב אשת האיש כי נביא הוא וגו', והכא לא אמר ליה מדי.

אמר רבי יצחק הא כתיב על דבר שרי אשת אברהם. דהכי הוון אמרי ליה, על דבר שרי אשת אברהם. דהא לא הוה ממליל עמיה כמה דממליל באבימלך, אלא במלה דא אתמר ולא יתיר, מכתשא דא על דבר שרי אשת אברהם איהי, ולא הוה מליל (דא) עמיה, כדן ידע (הוא) דהא אתתיה דאברהם איהי, מיד ויקרא פרעה לאברהם ויאמר וגו'.

ויצו עליו פרעה אנשים. למה בגין דלא יקרב בר נש בהו לאבאשא לון. וישלחו אותו, לויה עבדו ליה בכל ארעא דמצרים. אמר ליה קודשא בריך הוא הכי אנת זמין למעבד לכנוי את תוזיף לון מארעך דכתיב, (שמות יג) ויהי בשלח פרעה את העם דאוזיף לון מפל ארעיה.

פרשת לך לך דף פג ע"א

אמר רבי אבא כל כך למה אודמן ליה לאברהם ולמאי איצטריך, אלא בגין לגדל

זוהר הקדוש לשון הקודש

ב לכם לכו ועשו מפות גדולות במצרים, סימן למי שאני עתיד לעשות אחר כך. זה מה שכתוב וינגע ה' את פרעה נגעים גדלים וגו'.

בא ראה מה כתוב, ויקרא פרעה לאברהם וגו'. מנין היה יודע, שהרי לא כתוב כאן כמו שנאמר באבימלך, שכתוב ועתה השב אשת האיש כי נביא הוא וגו', וכאן לא אמר לו דבר?

אמר רבי יצחק, הרי כתוב על דבר שרי אשת אברהם. שכתב היו אומרים לו: על דבר שרי אשת אברהם. שהרי לא היה מדבר עמו כמו שמדבר עם אבימלך, אלא בדבר זה נתבאר ולא יותר: המכה הזו היא על דבר שרי אשת אברהם. ולא היה מדבר [זה] עמו. אז [הוא] ידע שזו אשתו של אברהם היא. מיד - ויקרא פרעה לאברהם ויאמר וגו'.

ויהי בשלח פרעה את העם, שלוח אותם מכל ארצו.

ויצו עליו פרעה אנשים, למה? כדי שלא יקרב אדם להם להרע להם. וישלחו אותו, לויה עשו לו בכל ארץ מצרים. אמר לו הקדוש ברוך הוא: כך אתה עתיד לעשות לבניו, אתה תלוח אותם מארצך, שכתוב (שמות יג) ויהי בשלח פרעה את העם, שלוח אותם מפל ארצו.

התגדל אברהם והתעלה למעלה

אמר רבי אבא, כל כך למה הודמן לאברהם ולמה הצטרף? אלא כדי לגדל את שמם של

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

אברהם ושרה בעולם, שאפלו במצרים שהם מכשפי העולם, ולא יכול היה אדם להנצל מהם, התגדל אברהם והתעלה למעלה. זהו שכתוב ויעל אברהם ממצרים. לאיזה מקום? הנגבה [ומה זה הוא ואשתו וכל אשר לו? אלא להודיע שלא גזלו ממנו דבר מאותן מתנות שנתנו לו בשביל שרה שתהיה למלך].

אמר רבי שמעון, בא ראה מה כתוב. ויהי ריב בין רעי מקנה אברהם, רב כתוב חסר יו"ד. שרצה לומר לחזור לעבודה הזרה שעובדים יושבי הארץ, וסוף הכתוב מוכיח, שכתוב והפנעני והפרזי אז ישב בארץ. ומניין לנו שלוש חזר לסורו הרע לעבודה זרה? שכתוב ויסע לוט מקדם. מהו מקדם? מקדמונו של עולם. כתוב כאן ויסע לוט מקדם, וכתוב ויהי בנסעם מקדם. מה להלן נסיעה מקדמונו של עולם - אף כאן כן.

בין שידע אברהם שלכך נטה לבו לוט, מיד - ויאמר אברהם אל לוט וגו' הפרד נא מעלי. אינך כדאי להתחבר עמי. אז נפרד ממנו אברהם ולא רצה ללכת ולהתחבר עמו, שכל מי שמתחבר לרשע, סופו ללכת אחריו ולהעניש בגללו.

אשריהם החברים שמשתדלים בתורה יומם ולילה

מניין לנו? מיהושפט שהתחבר עם אחאב,

שמיא דאברהם ושרה בעלמא, (דף פג ע"א) דאפילו במצרים דאנון חרשי עלמא ולא הנה יכול בר נש לאשתזיב מנייהו. אתגדל אברהם ואסתליק לעילא הדא הוא דכתיב ויעל אברהם ממצרים, לאן אתר הנגבה. (ומאי הוא ואשתו וכל אשר לו, אלא לאודעא דלא גזלו מניה מדעם מאנון מתנן דיהבו ליה בדיל שרה דתהא למלכא).

פרשת לך לך דף טז.

אמר רבי שמעון תא חזי, מה כתיב ויהי ריב בין רעי מקנה אברהם, רב כתיב חסר יוד, דבעא לוט למהדר לפולחנא נוכראה דפלחי יתבי ארעא, וסופיה דקרא אוכח דכתיב והפנעני והפרזי אז יושב בארץ. ומנין דלוט אהדר לסרחניה לפולחנא נוכראה, דכתיב ויסע לוט מקדם. מאי (לעיל עד ב) מקדם, מקדמונו של עולם. כתיב הכא ויסע לוט מקדם וכתוב ויהי בנסעם מקדם מה להלן נטילו מקדמונו של עולם אוף הכא כן.

פרשת לך לך דף טז ע"ב

בין דידע אברהם דלוט להכי

נטי לביה. מיד ויאמר אברהם אל לוט וגו' הפרד נא מעלי. לית אנת כדאי לאתחברא בהדאי. כדין אתפרש אברהם מניה ולא בעא למיהד ולא תחברא עמיה, דכל מאן דיתחבר לחייבא סופיה למיהד אבתריה ולא תענש (דף פד ע"ב) בגיניה.

מנין מיהושפט דאתחבר עם אחאב ואלמלא זכו דאבהן אתענש תמן דכתיב, (דברי הימים

זוהר הקדוש לשון הקודש

וְאֵלֶּמָלָא זְכוּת אָבוֹת גִּעְנֵשׁ שָׁם, שְׁכָתוֹב (דְּבָרֵי הַיָּמִים
ב יח) וַיִּזְעַק יְהוֹשֻׁפָּט. וְאִזּוּ נִצַּל, שְׁכָתוֹב וַיִּסִּיתֶם
אֱלֹהִים מִמֶּנּוּ, וְעַל כֵּן לֹא רָצָה אַבְרָם לָלֶכֶת עִם
לוֹט. וְעַם כָּל זֶה לֹא רָצָה לוֹט לְחֹזֵר מִסּוּרֵי הָרַע,
אֲלֵא וַיִּבְחָר לוֹ לוֹט אֶת כָּל כֶּפֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּסַּע לוֹט
מִמֶּקְדָם. נִסַּע מִקְדָמוֹנוֹ שֶׁל הָעוֹלָם, וְלֹא רָצָה לְדַבֵּק
בְּאִמּוּנַת הַשְּׁלֵמָה כְּמוֹ אַבְרָהָם. אַבְרָם יָשָׁב בְּאַרְץ
כְּנָעַן, לְהִדְבֵּק בְּמָקוֹם הָאִמּוּנָה וְלִדְרֹת הַחֲכָמָה
לְהִדְבֵּק בְּרַבּוֹנוֹ. וְלוֹט יָשָׁב בְּעָרֵי הַכֶּפֶר וַיֵּאֱהָל עַד
סָדָם, עִם אוֹתָם הָרָשָׁעִים שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁיֵּצְאוּ מִתּוֹךְ
הָאִמּוּנָה, שְׁכָתוֹב וְאִנֹּשִׁי סָדָם רָעִים וְחַטָּאִים לָהּ
מְאֹד. כָּל אֶחָד נִפְרָד לְדַרְכּוֹ בְּרָאוּי. מִשּׁוּם כִּךְ
אֲשֶׁרִיהֶם הַחֲבֵרִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה יוֹמָם
וְלַיְלָה, וְחֲחֻבְרוֹת שְׁלֵחָם עִם חֲקֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְעֲלֵיהֶם פָּתוּב (דְּבָרִים ד) וְאַתֶּם הִדְבַּקְתֶּם בָּהּ
אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלכֶם הַיּוֹם.

בא ראה, כִּי־נָרְאָה אֲבֹרָהם שְׁלוֹם הָיָה שָׁב לְסוּרֹו הָרָע, הָיָה פֹּתַח אֲבֹרָהֶם. אָמַר, אוֹלִי חַס וְשְׁלוֹם מִשּׁוֹם הַחֲבֵרוֹת עִם־זֶה אֲבֹדְתִי בְּגִלְלוֹ אֶת הַחֹלֶק הַקָּדוֹשׁ שֶׁעָמַר אוֹתִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כִּי־נִשְׁפָּרַד מִמֶּנּוּ, אָמַר לוֹ, שֵׁא נָא עֵינֶיךָ וְרָאָה מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אִתָּה שֵׁם.

**בְּמִן מַה זֶה מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה שָׁם? שְׁנֵי דְבָרִים.
כּוּ בַתְּחִלָּה וְהִתְעַפְרַת בְּאִמּוֹנָה הַשְׁלֵמָה.**

זוהר הקדוש ארמית

ב (יה) וַיַּעַק יְהוֹשֻׁפָּט. וַכִּדִּין
אֲשֶׁתָּיִב דְּכֶתִיב וַיִּסִּיתֶם
אֱלֹהִים מִמֶּנּוּ. וְעַל דָּא לֹא בָּעָא
אֲבָרָם לְמִיּהָ בְּהִדְיָה דְלוּט.
וְעַם כָּל דָּא לֹא בָּעָא לוּט
לְמַהֲדָר מִסּוּרְחָנִיָּה אֱלָא וַיִּבְחַר
לוּ לוּט אֶת כָּל כֶּכֶר הַיַּרְדֵּן.
וַיִּסַּע לוּט מִקְדָּם אֲתַנְטִיל מִן
קִדְמָאָה דְּעִלְמָא וְלֹא בָּעָא
לְאַתְדַּבְּקָא בְּמַהֲיִמְנוּתָא
שְׁלִימָתָא כְּאַבְרָהָם. אֲבָרָם יֵשֵׁב
בְּאֶרֶץ כְּנָעַן. לְאַתְדַּבְּקָא
בְּאַתְרָא דְּמַהֲיִמְנוּתָא וּלְמַנְדַּע
חֻכְמָתָא לְאַתְדַּבְּקָא בְּמֵאֲרִיָּה.
וְלוּט יֵשֵׁב בְּעָרֵי הַכֶּכֶר וַיֵּאֱהָל
עַד סְדוֹם. עִם אֲנֹנִי חֵיִיבִין
דְּעִלְמָא דְנִפְקוּ מִגּוּ מַהֲיִמְנוּתָא
דְּכֶתִיב וְאֲנָשֵׁי סְדוֹם רָעִים
וְחֻטָּאִים לִי מְאֹד. כָּל חַד
אֲתַפְּרֹשׁ לְאַרְחִיָּה כִּדְקָא יָאוּת.
כְּגִין כֶּךָ וְכַאֲזִין אֲנֹנִי חֲבָרִיָּא
דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִיָּיתָא יִמָּא
וְלִילֵיא, וְחֲבָרוּתָא דְלֵהוֹן
בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְעַלְיֵיהוּ
כְּתִיב, (דְּבָרִים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים
בְּיְי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם:

פרשת לך לך פה.

תָּא חֲזִי, כִּיּוֹן דִּחְמָא אַבְרָהָם
דְּלוּט הָוָה תָּב לְסַרְחָנִיָּה, הָוָה
דְּחִיל אַבְרָהָם. אָמַר דִּילְמָא חָס

וְשָׁלוֹם בְּגִין חֲבוּרָתָא דְדָא אַבִּידְנָא בְּגִינְיָה חוּלְקָא קִדִּישָׁא דְאַעֲטֵר לִי קוֹדֶשָׁא בְּרִין הוּא.
כִּיּוֹן דִּאתְפַּרֵּשׁ מִנִּיהּ אִמֵּר לִיהּ שָׂא נָא עֵינֵיהּ וּרְאֵה מִן הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה שָׂם.

מאי מן המקום אשר אתה שם דאתדבקת ביה בקדמיתא ואתעטרת בהימנותא שלימתא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

צִפְנָה וְנִגְבָּה וְקִדְמָה וְיָמָה - אֵלּוּ הֵם מִסְעֵיו שֶׁהָיוּ בַּתְּחִלָּה, שֶׁכְּתוּב וַיֵּלֶךְ לְמִסְעָיו. וְכְּתוּב הַלּוֹךְ וְנִסְעֵה הִנֵּגְבָה - אֵלּוּ הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת שֶׁהִתְעַטֵּר בָּאֱמוּנָה הַשְּׁלֵמָה בַּתְּחִלָּה.

וְאִי הַתְּבַשֵּׁר שֶׁלֹּא תִזוּז מִמֶּנּוּ וּמִבְּנָיו לְעוֹלָמִים, שֶׁכְּתוּב כִּי אֵת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֵתָה רָאָה. מַה זֶה אֲשֶׁר אֵתָה רָאָה? זֶה הַדְּרָגָה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁהִתְנַלְתָּה לוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר לֵאמֹר 'הִנֵּרָאָה אֵלָיו. וּמִשּׁוּם כֵּךְ אֲשֶׁר אֵתָה רָאָה, מִשּׁוּם שֶׁהַדְּרָגָה הָרִאשׁוֹנָה הַזֹּאת נִכְלָלָת מִכָּל הַדְּרָגוֹת וְכֵלֶן נִרְאוֹת בָּהּ. וּמִשּׁוּם כֵּךְ כִּי אֵת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֵתָה רָאָה וְגו'.

רַבִּי אֱלֶעָזָר נִקְלַע לְבֵית אַכְמֵיָה בְּלוֹד, וְהָיָה עִמּוֹ רַבִּי חִזְקִיָּה. קָם בְּלִילָה לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה. קָם רַבִּי חִזְקִיָּה אֵלָיו. אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלֶעָזָר, הַחֲבֵרִים נִמְצְאוּ בְּאַרְמוֹן צָר.

אַבְרָהָם אֲבָהִי. וּפְרִיז מְתוֹךְ לַחֲפִי - זֶה הוּא יִצְחָק, שֶׁהוּא פְּרִי קִדּוּשׁ.

פֶּתַח רַבִּי אֱלֶעָזָר וְאָמַר, (שִׁיר ב) כְּתֻפּוֹת בַּעֲצֵי הַיַּעַר וְגו'. כְּתֻפּוֹת - זֶה הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא נִחְמַד וּמִתְעַטֵּר בְּגִבּוּרָיו מִכָּל שְׁאֵר הָאֵילָנוֹת שֶׁאֵין מִי שְׁדוּמָה לוֹ. רִשּׁוּם הוּא מִן הַבַּל, רִשּׁוּם הוּא שֶׁאֵין אַחֵר כְּמוֹתוֹ. מִשּׁוּם כֵּךְ בְּצִלּוֹ חֲמֻדָּתִי. בְּצִלּוֹ וְלֹא בְּצִלּוֹ שֶׁל אַחֵר. בְּצִלּוֹ וְלֹא בְּצִלּוֹ שֶׁל שְׁאֵר הַמִּמְנִיחִים.

צִפְנָה וְנִגְבָּה וְקִדְמָה וְיָמָה. אֵלֶּיךָ אֲנִי מִסְעִי דְהוּוּ בְּקִדְמִיתָא דְכְּתִיב וַיֵּלֶךְ לְמִסְעָיו. וְכְּתִיב הַלּוֹךְ וְנִסְעֵה הִנֵּגְבָה. אֵלֶּיךָ דְרָגִין עֲלָיִן דְאַתְעֵטֵר בְּמַהִימְנוּתָא שְׁלִימָתָא בְּקִדְמִיתָא.

וְכִדְיִן אֲתַבְשֵׁר דְלֹא יַעֲדִי מִיָּה וּמִן בְּנוֹי לְעִלְמִין דְכְּתִיב כִּי אֵת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֵתָה רֹאָה. מֵאִי אֲשֶׁר אֵתָה רֹאָה. דָּא דְרָגָא קְדָמָא דְאַתְגִּילָא לִיה כְּמָא דְאַתָּ אָמַר לִי הִנֵּרָאָה אֵלָיו. וּבְגִין כֵּךְ אֲשֶׁר אֵתָה רֹאָה בְּגִין דְּרָגָא דָּא קְדָמָא אֲתַכְלִיל מִכְּלָהוּ דְרָגִין וְכִלְהוּ אֲתַחֲזוּן בֵּיהּ, וּבְגִין כֵּךְ כִּי אֵת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֵתָה רֹאָה וְגו'.

רַבִּי אֱלֶעָזָר אֶעְרָא בְּבִי אוֹשְׁפִיזָא בְּלוֹד, וְהָיָה עִמִּיה רַבִּי חִזְקִיָּה. קָם בְּלִילָה לְמַלְעִי בְּאוֹרֵייתָא, קָם רַבִּי חִזְקִיָּה גְבִיָּה. אָמַר לִיה רַבִּי אֱלֶעָזָר בְּקִיסְטָרָא דְקוֹסְטָא חֲבֵרִיָּא שְׂכִיחִי.

פֶּתַח רַבִּי אֱלֶעָזָר וְאָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) כְּתֻפּוֹת בַּעֲצֵי הַיַּעַר וְגו'. כְּתֻפּוֹת, דָּא קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְאִיהוּ חֲמִיד וּמִתְעַטֵּר בְּגִבּוּרָיו מִכָּל שְׁאֵר הָאֵילָנוֹת שֶׁאֵין מִי שְׁדוּמָה לוֹ. רִשּׁוּם הוּא מִן הַבַּל, רִשּׁוּם הוּא שֶׁאֵין אַחֵר כְּמוֹתוֹ. מִשּׁוּם כֵּךְ בְּצִלּוֹ חֲמֻדָּתִי. בְּצִלּוֹ וְלֹא בְּצִלּוֹ שֶׁל אַחֵר. בְּצִלּוֹ וְלֹא בְּצִלּוֹ שֶׁל שְׁאֵר הַמִּמְנִיחִים.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

חמדותי - מתי? מן היום שהיה אברהם בעולם, שהוא נחמד ואהב את הקדוש ברוך הוא באהבה, כמו שנאמר (ישעיה מא) אברהם אהבי. ופריו מתוק לחכי - זה הוא יצחק, שהוא פרי קדוש.

דבר אחר בצלו חמדותי וישבתי - זה יעקב. ופריו מתוק לחכי - זה יוסף הצדיק שעשה פרות קדושים בעולם, ועל זה כתוב (בראשית לו) אלה תולדות יעקב יוסף. שכל אותם התולדות של יעקב [יוסף שהוא שעושה תולדות] [נ"א: ביוסף הצדיק הם עומדים, שעושה תולדות כעין כלם] [ד"א שבטים], ומשום כך נקראו ישראל על שם אפרים, שכתוב (ירמיה לא) הִבֵּן יָקִיר לִי אֶפְרַיִם וגו'.

זה אברהם, שדומה לתפוח שמעלה ריחות, ונצטין באמונה שלמה על כל בני דורו

דבר אחר כתפוח בעצי היער - זה אברהם, שדומה לתפוח שמעלה ריחות, ונצטין באמונה שלמה על כל בני דורו, ונרשם אחד למעלה ונרשם אחד למטה, שכתוב אחד היה אברהם. מה הטעם היה אחד? שלא היה אחר בעולם שעלה לאמונת הקדוש ברוך הוא פרט לו. אמר לו רבי חזקיה, והרי כתוב ואת הנפש אשר עשו בחרן? אמר לו, עד כעת הם לא היו בדרגות עליונות שהתעטר בהם אברהם.

אחר כך אמר לו, עוד שמעתי, שלא נקרא אברהם רבי חזקיה והא כתיב ואת הנפש אשר עשו בחרן. אמר ליה עד כען אנון לא היו בדרגין עלאין דאתעטר בהו אברהם.

הוא באהבה כמא דאת אמר, (ישעיה מא) אברהם אהבי. ופריו מתוק לחכי, דא הוא יצחק דאיהו איבא קדישא.

דבר אחר בצלו חמדותי וישבתי, דא יעקב. ופריו מתוק לחכי, דא יוסף הצדיק דעבד פירין קדישין בעלמא. ועל דא כתיב (בראשית לו) אלה תולדות יעקב יוסף. דכל אנון תולדות דיעקב (יוסף דאיהו דעבד תולדות) (נ"א ביוסף הצדיק קיימי, דעבד תולדות כעין כלו) (ד"א ל"ג שבטים), ובגין כך אקרון ישראל על שמא דאפרים דכתיב, (ירמיה לא) הִבֵּן יָקִיר לִי אֶפְרַיִם וגו'.

פרשת לך לך דף פה ע"ב

דבר אחר כתפוח בעצי היער. דא אברהם. דדמי ליה לתפוח דסליק ריחין (דף פה ע"ב) ואתרשים במהימנותא שלימתא על כל בני דריה, ואתרשים חד לעילא, ואתרשים חד לתתא דכתיב (יחזקאל ל"ג כ"ד) אחד היה אברהם. מאי טעמא הוה אחד. דלא הוה אחרא בעלמא די סליק למהימנותא דקודשא בריך הוא בר איהו. אמר ליה בריך הוא בר איהו. אמר ליה עד כען אנון לא היו בדרגין עלאין דאתעטר בהו אברהם.

לכתר אמר ליה תו שמענא דלא אקרי אברהם אחד עד דאסתלק ביצחק ויעקב. כיון

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

דאסתלק ביצחק ויעקב (נ"א והא) והיו בלהו תלתהון אבהן דעלמא כדן אקרי אברהם אַחַד. וכדן הוא תפוח בעלמא רשים מכל בני עלמא. אַמַר ליה שפיר קא אַמַרְתָּ.

דְּבַר אַחַר כְּתוּבָה בְּעֵצֵי הַיַּעַר
דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כֵּן דוּדֵי
דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּצִלּוֹ
דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. חֲמֻדֵּי
וְיִשְׁבָּתִי, בְּיוֹמָא דְאַתְגָּלִי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל טוֹרָא
דְּסִינֵי וְקִבְלִי יִשְׂרָאֵל אוֹרִייתָא
וְאַמְרוּ (שְׁמוֹת כד) נַעֲשֶׂה
וְנִשְׁמָע.

וּפְרִיז מְתוּק לַחֲפִי. אֵלִין מְלִין
דְּאוֹרִייתָא דְּכְתִיב בְּהוּ (תְּהִלִּים
יט) וּמְתוּקִים מְדַבֵּשׁ וְנוֹפֵת
צוּפִים. דְּבַר אַחַר וּפְרִיז מְתוּק לַחֲפִי - אֵלִין נִשְׁמָוֹת
הַצְּדִיקִים שֶׁבִּלְנֵי פְרִי מַעֲשָׂיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְעוֹמְדוֹת עֲמוֹ לְמַעְלָה.

פרשת לך לך פ' טו.
יְרֵדְפָם יַעֲבֹר שְׁלוֹם אֶרֶץ
בְּרַגְלֵיו לֹא יָבֹא. יְרֵדְפָם דָּא
אַבְרָהָם. דְּאַבְרָהָם הָוָה רִדִּיף
לוֹן, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוָה
עָבַר קָמִיָּה וְקָטִיל לוֹן. דְּכְתִיב
יַעֲבֹר שְׁלוֹם דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאַקְרִי שְׁלוֹם.

אֶרֶץ בְּרַגְלֵיו לֹא יָבֹא. וְכִי סִלְקָא דַּעְתָּךְ דִּהּוּה אַבְרָהָם אָזִיל בְּגוֹ עֲנָנִי אוּ בְּגוֹ סוּסוֹן
וּרְתִיכִין. אֵלֹא אֶרֶץ בְּרַגְלֵיו לֹא יָבֹא, דְּלֹא הָוָה אָזִיל קָמִיָּה דְּאַבְרָהָם לֹא מְלֹאכָא וְלֹא

אַחַד עַד שֶׁהִתְעַלָּה בִּיצְחָק וְיַעֲקֹב. בֵּינָן שֶׁהִתְעַלָּה
בִּיצְחָק וְיַעֲקֹב וְהָיוּ שְׁלֹשָׁתָם אֲבוֹת הָעוֹלָם, אִזּוּ נִקְרָא
אַבְרָהָם אַחַד. וְאִזּוּ הוּא תַּפּוּחַ בְּעוֹלָם, מְצִין מִכָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם. אַמַר לוֹ, יָפָה אַמַרְתָּ.

דְּבַר אַחַר, כְּתוּבָה בְּעֵצֵי הַיַּעַר - זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא. כֵּן דוּדֵי - זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. בְּצִלּוֹ -
זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. חֲמֻדֵּי וְיִשְׁבָּתִי - בְּיוֹם
שֶׁנִּגְלָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַר סִינִי וְקִבְּלוּ
יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה וְאַמְרוּ נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע (שְׁמוֹת כד).

וּפְרִיז מְתוּק לַחֲפִי - אֵלִין נִשְׁמָוֹת הַצְּדִיקִים
וּפְרִיז מְתוּק לַחֲפִי - אֵלִין דְּבַרֵּי הַתּוֹרָה שֶׁכְּתוּב
בָּהֶם (תְּהִלִּים יט) וּמְתוּקִים מְדַבֵּשׁ וְנוֹפֵת
צוּפִים. דְּבַר אַחַר וּפְרִיז מְתוּק לַחֲפִי - אֵלִין נִשְׁמָוֹת
הַצְּדִיקִים שֶׁבִּלְנֵי פְרִי מַעֲשָׂיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְעוֹמְדוֹת עֲמוֹ לְמַעְלָה.

(ישעיה מא ג) יְרֵדְפָם יַעֲבֹר שְׁלוֹם אֶרֶץ בְּרַגְלֵיו לֹא
יָבֹא, (ישעיה מא ג). יְרֵדְפָם - זֶה אַבְרָהָם, שֶׁאַבְרָהָם
הָיָה רוֹדֵף אוֹתָם, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה עוֹבֵר
לִפְנֵיו וְהוֹרֵג אוֹתָם, שֶׁכְּתוּב יַעֲבֹר שְׁלוֹם. זֶה הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא שֶׁנִּקְרָא שְׁלוֹם.

אֶרֶץ בְּרַגְלֵיו לֹא יָבֹא, וְכִי עוֹלָה עַל דַּעְתָּךְ
שֶׁאַבְרָהָם הָיָה הוֹלֵךְ בְּתוֹךְ הָעֲנָנִים אוּ בְּתוֹךְ
סוּסִים וּמִרְכָּבוֹת? אֵלֹא אֶרֶץ בְּרַגְלֵיו לֹא יָבֹא, שֶׁלֹּא
הָיָה הוֹלֵךְ לִפְנֵי אַבְרָהָם לֹא מִלְּאָדָּה וְלֹא שְׁלִיחַ, אֵלֹא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

הקדוש ברוך הוא לבדו, שכתוב ארח ברגליו. מי זה רגליו? אלו המלאכים שתחתיו של הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר (זכריה יד) ועמדו רגליו ביום ההוא וגו'.

ההתעוררות הזו משום שעתיד היה לצאת מןנו יעקב ולהעמיד שנים עשר שבטים כלם צדיקים

דבר אחר מי העיר ממזרח - בא ראה, בשעה שהקדוש ברוך הוא העיר את העולם להביא את אברהם ולקרב אותו אליו, ההתעוררות הזו משום שעתיד היה לצאת מןנו יעקב ולהעמיד שנים עשר שבטים כלם צדיקים לפני הקדוש ברוך הוא. צדק יקראהו לרגלו, שהקדוש ברוך הוא היה תמיד קורא לו מיום שנברא העולם, כמו שנאמר (ישעיה מא) קרא הדרות מראש. ומשום כך, צדק יקראהו ודאי. לרגלו - להתחבר בו בעבודתו ולקרב אותו אליו, כמו שנאמר (שמות יא) העם אשר ברגליו.

הרי אני עתיד להעמיד בך צדיק אחד שהוא אברהם שיאהב אותי. מיד עמד העולם בקיומו

רבי יצחק פתח, (שם מה) דבר צדק מגיד מישרים. כל דברי הקדוש ברוך הוא הם אמת ועושה מישרים. במה הוא עושה מישרים? משום שכאשר ברא הקדוש ברוך הוא את העולם, לא היה עומד, והיה מתמוטט לכאן ולכאן. אמר

מישרים, במה עבד מישרים. בגין דכד ברא קודשא בריך הוא עלמא, לא היה קאים והיה מתמוטט להכא ולהכא. אמר ליה קודשא בריך הוא לעלמא, מה לך דאת מתמוטט. אמר ליה, רבונך של עולם לא יכלנא למיקם דלית בי יסודא על מה דאתקיים. אמר ליה הא אנא זמין למיקם בך חד צדיק דאיהו אברהם די ירחים לי. מיד קאים עלמא בקיימיה הדא

שליחא אלא קודשא בריך הוא בלחודוי דכתיב ארח ברגליו. מאן רגליו אלן מלאכין דאנון תחותי דקודשא בריך הוא כמא דאת אמר, (זכריה יד) ועמדו רגליו ביום ההוא וגו'.

דבר אחר מי העיר ממזרח. תא חזי, בשעתא דקודשא בריך הוא אתער עלמא לאיתתאה לאברהם ולקרבא ליה לגביה, האי אתערותא בגין דזמין יעקב למיפק מניה ולקיימא תריסר שבטין בלחו וזכאין קמיה דקודשא בריך הוא. צדק יקראהו לרגלו. דקודשא בריך הוא היה קרי ליה תדיר מן יומא דאתברי עלמא כמא דאת אמר, (ישעיה מא) קרא הדורות מראש, ובגין כך צדק יקראהו ודאי. לרגלו, להתחברא ביה בפולחניה ולקרבא ליה לגביה. כמא דאת אמר, (שמות יא) העם אשר ברגליו.

פרשת לך לך 19:

רבי יצחק פתח (ישעיה מה) דובר צדק מגיד מישרים. (דף פו ע"ב) קודשא בריך הוא כל מלוי אנון בקושטא, ועבד

מישרים, במה עבד מישרים. בגין דכד ברא קודשא בריך הוא עלמא, לא היה קאים והיה מתמוטט להכא ולהכא. אמר ליה קודשא בריך הוא לעלמא, מה לך דאת מתמוטט. אמר ליה, רבונך של עולם לא יכלנא למיקם דלית בי יסודא על מה דאתקיים. אמר ליה הא אנא זמין למיקם בך חד צדיק דאיהו אברהם די ירחים לי. מיד קאים עלמא בקיימיה הדא

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

הקדוש ברוך הוא לעולם: מה לך שאתה מתמוטט? אמר לו: רבוננו של עולם, איני יכול לעמד, שאין בי יסוד על מה שאתקיים. אמר לו: חרי אני עתיד להעמיד בך צדיק אחד שהוא אברהם שיאהב אותי. מיד עמד העולם בקיומו. והו' שכתוב (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם. אל תקרי בהבראם אלא באברהם. באברהם מתקים העולם.

מי שנוטל ידיו בראוי, שגורם לעצמו ברכות שלמעלה, ששורות הברכות על ידו בראוי ומתברך בעשר

קמו, הלכו לפני רבי שמעון [אחר כך], והיה יושב ולומד כל יום לפני רבי שמעון. ויום אחד היה עוסק בנטילת ידים לפניו. אמר, כל מי שלא נוטל ידיו בראוי, אף על גב שנגענש למעלה - נגענש למטה. ומה ענשו למטה? שגורם לעצמו עני. כמו שענשו בך - כך זוכה מי שנוטל ידיו בראוי, שגורם לעצמו ברכות שלמעלה, ששורות הברכות על ידו בראוי ומתברך בעשר.

אמר רבי שמעון, מלא ידיו מברכותיו. וכך היה. מאותו היום והלאה התעשר ומצא אוצר

אחר כך הקדים רבי שמעון, וראה אותו שנוטל ידיו במים, ונוטל ידיו בשעור רב של מים. אמר רבי שמעון, מלא ידיו מברכותיו. וכך היה. מאותו היום והלאה התעשר ומצא אוצר, והיה עוסק בתורה ונותן מזון לעניים כל יום, והיה שמח עמהם, ומסביר להם בפנים מאירות. קרא עליו רבי שמעון, (ישעיה מא) ואתה תגיל בה' בקדוש וגו'.

פרשת לך לך פח.

קמו. אתו קמיה דרבי שמעון (לבתר), והוה יתיב ולעי כל יומא קמיה דרבי שמעון. ויומא חד הוה עסיק בנטילת ידים קמיה. אמר כל מאן דלא נטיל ידיו כדקא יאות, אף על גב דאתענש לעילא אתענש לתתא, ומאי עונשיה לתתא, דגרים ליה לגרמיה מסכנותא. כמה דעונשיה בך, הכי הוא זכי מאן דנטיל ידיו כדקא יאות דגרים לגרמיה ברכאן דלעילא דשראן ברכאן על ידיו כדקא יאות, ואתברך בעותרא. (דף פח ע"א).

לבתר אקדים רבי שמעון חמא ליה דאנטל ידיו במיא ונטיל לון בשיעורא סגיא דמין. אמר רבי שמעון מלא ידיו מברכותיו. וכך הוה, מהוה יומא ולהלאה אתעשר ואשכח סימא והוה לעי באורייתא ויהיב מזונא למסכני כל יומא, והוה חדי עמהון ומסבר לון אנפין נהירין. קרא עליה רבי שמעון (ישעיה מ"א) ואתה תגיל ביי בקדוש וגו', (חסר).

זוהר הקדוש לשון הקודש

אני לדודי ועלי תשוקתו

אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברהם וגו'. רבי יהודה פתח, (שיר ז) אני לדודי ועלי תשוקתו. הרי פרשוה, אבל בהתעוררות שלמטה תמצא ההתעוררות שלמעלה, שהרי אין מתעורר למעלה עד שמתעורר למטה, והברכות שלמעלה לא נמצאות אלא במה שיש בו ממש, ואינו ריקן.

מנין לנו? מאשת עובדיהו שאמר לה אלישע (מלכים ב ד) הגידי לי מה יש לך בבית. שהרי הברכות שלמעלה אינן שורות על שלחן ריק ולא במקום ריק. מה כתוב? ותאמר אין לשפחתך כל בבית כי אם אסוד שמן. מה זה אסוד? אלא אמרה לו, השעור של השמן הזה אינו אלא כדי משיחת אצבע קטנה.

על הברית קנים הקדוש ברוך הוא את העולם

בא ראה, בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את העולם, לא נברא אלא על הברית, כמו שנאמר בר"א ש"ת, ברא אלהים. והינו [ברית] שעל הברית קנים הקדוש ברוך הוא את העולם, וכתוב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. שהרי הברית היא הקשר שהיום והלילה לא נפרדים.

אמר רבי אלעזר, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, על תנאי הנה: שפאשר יבאו

אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. דהא ברית קשורא איהו דיומא ולילה לא מתפרשין.

זוהר הקדוש ארמית

אחר הדברים האלה היה דבר יי אל אברהם וגו'. רבי יהודה פתח (שיר השירים ז) אני לדודי ועלי תשוקתו. הא אוקמוה, אבל באתערוותא דלתתא אשתכח אתערוותא לעילא, דהא לא אתער לעילא עד דאתער לתתא. וברכאן דלעילא לא משתכחי אלא במה דאית ביה ממשא ולאו איהו ריקניא.

מנלן מאשת עובדיהו דאמר לה אלישע (מלכים ב ד) הגידי לי מה יש לך בבית. דהא ברכאן דלעילא לא שריין על פתורא ריקניא ולא באתר ריקניא. מה כתיב ותאמר אין לשפחתך כל בבית כי אם אסוד שמן. מאי אסוד. אלא אמרה ליה שיעורא דהאי משחא לאו איהי אלא כדי משיחת אצבעא זעירא.

פרשת לך לך טז

תא חזי, בשעתא דברא קודשא בריך הוא עלמא לא אתברי אלא על ברית כמא דאתא אמר בר"א ש"ת ברא אלהים, והיינו (ד"א לג ברית) דעל ברית קנים קודשא בריך הוא עלמא, וכתבי, (ירמיה לג)

אמר רבי אלעזר כד ברא קודשא בריך הוא עלמא על תנאי הנה, דכד ייתון ישראל אם

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

יִשְׂרָאֵל, אִם יִקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה - יִפָּה, וְאִם לֹא -
הֲרִינִי מִחֲזִירֶכֶם לְתוֹהוּ וּבִהוּ. וְהָעוֹלָם לֹא הִתְקַיֵּם עַד
שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הָר סינִי וְקִבְּלוּ תּוֹרָה, וְאִז
הִתְקַיֵּם הָעוֹלָם.

מִי רוֹצֶה עֲשִׂירוֹת וּמִי רוֹצֶה אוֹרֶךְ חַיִּים בְּעוֹלָם הַבָּא, יֵבֵא
וְיִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה

פרשת לך לך פט.

רַבִּי אֲבָא אָבָא כִּד אֲתָא מִהֶתֶם, הָהּ
מִכְרִיז מֵאֵן בְּעֵי עוֹתֵרָא וּמֵאֵן
בְּעֵי אוֹרְכָא דְחַיִּי בְּעָלְמָא דְאַתִּי
יִיְתִי וְיִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא. הָווּ
מִתְכַּנְשֵׁין כּוּלֵי עָלְמָא לְגַבִּיָּה.
רַבּוּק חַד הָהּ בְּשִׁיבְבוּתִיָּה.
יּוֹמָא חַד אֲתָא לְגַבִּיָּה, אָמַר
לִיה רַבִּי בְּעֵינָא לְמַלְעִי
בְּאוֹרֵייתָא כְּדִי שְׂיִהִיָּה לִי
עוֹתֵרָא. אָמַר לִיה הָא וְדָאִי.
אָמַר לִיה מַה שְּׁמָךְ. אָמַר לִיה
יוֹסִי. אָמַר לוֹן לְתַלְמִידוּי
דִּיקְרוֹן לִיה רַבִּי יוֹסִי מְאָרִי
דְּעוֹתֵרָא וּיקְרָא. יְתִיב וְאֵתְעַסַּק
בְּאוֹרֵייתָא.

לִיּוֹמִין הָהּ קָאִים קָמִיָּה, אָמַר
לִיה רַבִּי אֵן הוּא עוֹתֵרָא. אָמַר
שְׁמַע מִינָהּ דְּלֹא לְשֵׁם שְׁמַיִם
קָא עָבִיד, וְעָאֵל לְאֶדְרִיָּה, שְׁמַע
חַד קָלָא דְהָהּ אָמַר לֹא
תַעֲנִישִׁיָּה (תוב לגביה) דְּגִבְרָא
רַבָּא לִיהוּי. תֵּב לְגַבִּיָּה, אָמַר
לִיה תִּיב כְּדִי תִיב וְאֵנָּה יְהִיבְנָא
לָךְ עוֹתֵרָא.

אֲדַהֲכִי אֲתָא גִבְרָא חַד וּמֵאֵנָּה דְּפֻז בִּידִידָהּ, אֶפְקִיָּה וְנִפְל נְהוֹרָא בְּבִיתָא. אָמַר לִיה רַבִּי בְּעֵינָא
לְמַזְכִּי בְּאוֹרֵייתָא וְאֵנָּה לֹא זְכִינָא, וּבְעֵינָא מֵאֵן דִּישְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא בְּגִינִי. דְּהָא אֵת לִי

רַבִּי אֲבָא כְּאֲשֶׁר בָּא מִשָּׁם, הָיָה מְכַרְיִז: מִי רוֹצֶה
עֲשִׂירוֹת וּמִי רוֹצֶה אוֹרֶךְ חַיִּים בְּעוֹלָם הַבָּא,
יֵבֵא וְיִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה. הָיוּ מִתְכַּנְשִׁים כָּל הָעוֹלָם
אֶצְלוֹ, רִבּוֹן אֶחָד הָיָה בְּשִׁכְנוֹתוֹ. יוֹם אֶחָד בָּא אֶצְלוֹ.
אָמַר לוֹ: רַבִּי, רוֹצֶה אֲנִי לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה כְּדִי שְׂיִהִיָּה
לִי עֲשִׂירוֹת. אָמַר לוֹ: עָה וְדָאִי. אָמַר לוֹ: מַה שְּׁמָךְ?
אָמַר לוֹ: יוֹסִי, אָמַר לְתַלְמִידוֹ שִׁיקְרָאוּ לוֹ רַבִּי יוֹסִי
בְּעַל הָעֵשֶׂר וְהַכְּבוֹד. יָשָׁב וְהִתְעַסַּק בַּתּוֹרָה.

לימים היה עומד לפניו. אמר לוֹ: רבי, איפה
העשר? אמר: נשמע מזה שלא עשה
לשם שמים. נכנס לחדרו, שמע קול אחד שהיה
אומר: אל תעניש אותו [שוב אליו], שיהיה איש
גדול. שב אליו. אמר לוֹ: שב, בני, שב, ואני נותן
לך עשר.

עכשו מזה נשמע שהנה עשה לשם שמים

בינתיים בא איש אחד וכלי של פז בידו. הוציא אותו
ונפל אור בבית. אמר לוֹ: רבי, אני רוצה
לזכות בתורה ואני לא זוכתי, ורוצה מי שישתדל
בתורה בשבילי, שהרי יש לי עשר רב שהשאיר לי

זוהר הקדוש ארמית

עוֹתָרָא סְגִי דְקָא שְׁבַק לִי אָבָא,
דְּכַד יְתִיב עַל פְּתוּרִיָּה הָהּ
מִסְדֵּר עָלֶיהָ תְּלִיסֵר כְּסִי
מַאֲלִין. וּבְעֵינָא לְמַזְכֵּי
בְּאוּרִייתָא וְאָנָּא יְהִיבְנָא
עוֹתָרָא. אָמַר לִיה לַהֲהוּא רִנּוֹן
תְּשַׁתְּדַל בְּאוּרִייתָא וְדָא יְהִיב
לָךְ עוֹתָרָא, יְהִיב לִיה הָהוּא
כְּסָא דְפָזוּ. קָרָא עָלֶיהָ רַבִּי אָבָא
(אִיּוֹב כח) לֹא יַעֲרַכְנָה זֶהָב
וְזָכוּכִית וּתְמוֹרֶתָה כְּלִי פָזוּ.
יְתִיב וְלַעֲא בְּאוּרִייתָא וְהָהוּא
בִּר נֶשׁ הָהּ יְהִיב לִיה עוֹתָרָא.
לְיוֹמִין עָאֵל חֲמִידוּ דְּאוּרִייתָא
בְּמַעוּ. יוֹמָא חַד הָהּ יְתִיב
וְהָהּ בְּכִי. אֲשַׁכְחִיָּה רַבִּיָּה
דְּהָהּ בְּכִי, אָמַר לִיה עַל מָה
קָא בְּכִיתָ. אָמַר לִיה וּמָה
מִנְחָנָא חֲזִי דְעָלְמָא דְאַתִּי בְּגִין
הַאי, לֹא בְעֵינָא אֱלָא לְמַזְכֵּי
לְגַבְאִי. אָמַר הִשְׁתָּא שְׁמַע מִינָהּ
דְּהָא לְשֵׁם שְׁמַיָּם קָא עֲבִיד.

קָרָא לִיה לַהֲהוּא גִבְרָא, אָמַר
לִיה טוֹל עוֹתָרָךְ וְהִב לִיה
לִיתְמִי וּלְמַסְכְּנִי, וְאָנָּא יְהִיבְנָא
לָךְ חוֹלֶק יִתִּיר בְּאוּרִייתָא בְּכָל
מָה דְאֵנָּן לַעֲאן. אֲהֲדֵר לִיה רַבִּי
יוֹסִי הָהוּא כְּסָא דְפָזוּ, וְעַד יוֹמָא
לֹא אֲעִדִי שְׁמִיָּה, וּמִן בְּנוֹי בֶּן פָּזִי, וְהִינֵנּוּ רַבִּי יוֹסִי בֶּן פָּזִי, וְזָכָה לְכַמָּה אוּרִייתָא הוּא וּבְנוֹי
(בְּגִין דְּלַעֲא בְּאוּרִייתָא). דְּלִית לָךְ אָגֵר טַב בְּעָלְמָא כְּמָאן דְּלַעֲי בְּאוּרִייתָא וּמְקִימָה:

זוהר הקדוש לשון הקודש

אבִי, שְׂכַאשֵׁר יֵשֵׁב עַל שְׁלַחְנֵנוּ הִיָּה מִסְדֵּר עָלֵינוּ שְׁלֹשָׁה
עֶשֶׂר כּוֹסוֹת מֵאֵלוּ, וְאִנִּי רּוֹצֵה לִזְכוּת בְּתוֹרָה וְאִנִּי נוֹתֵן
עֶשֶׂר. אָמַר לְאוֹתוֹ הַרוֹק: תִּשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה, זוֹהַ נּוֹתֵן
לָךְ עֶשֶׂר. נָתַן לוֹ אוֹתוֹ הַכּוֹס שֶׁל הַפּוֹ. קָרָא עָלֵינוּ רַבִּי
אבֵּא: (אִיּוֹב כח) לֹא יַעֲרַכְנָה זֶהָב וְזָכוּכִית וּתְמוֹרֶתָה כְּלִי
פָזוּ. יֵשֵׁב וּלְמַד בְּתוֹרָה, וְהָאֵדָם הֵהוּא הִיָּה נוֹתֵן לוֹ
עֶשֶׂר. לִימִים נִכְנַסָּה חֲמִדַת הַתּוֹרָה לְמַעוּ. יוֹם אֶחָד
הִיָּה יוֹשֵׁב וְהִיָּה בּוֹכָה. מִצָּא אוֹתוֹ רַבּוּ שְׁהִיָּה בּוֹכָה.
אָמַר לוֹ: עַל מָה אַתָּה בּוֹכָה? אָמַר לוֹ: וּמָה אֲנִי מַנִּיחַ
אֶת חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא בְּשִׁבִּיל זֶה? אֲנִי רּוֹצֵה אֲלֵא
לִזְכוּת אֲצִלִּי. אָמַר: עֲבִשׁוּ מִזֶּה נִשְׁמַע שֶׁהִנֵּה עֲשָׂה
לְשֵׁם שְׁמַיָּם.

קָרָא לְאוֹתוֹ הָאִישׁ, אָמַר לוֹ: טַל אֶת עֲשָׂרְךָ וְנָתַן
אוֹתוֹ לִיתּוּמִּים וְעֲנִיִּים, וְאִנִּי נוֹתֵן לָךְ חֶלֶק יִתִּיר
בְּתוֹרָה בְּכָל מָה שְׁאֲנִי לוֹמֵד. הִתְחַזֵּר לוֹ רַבִּי יוֹסִי
אוֹתוֹ הַכּוֹס שֶׁל פָּזוּ, וְעַד הַיּוֹם לֹא סָר שְׁמוֹ, וּמִבְּנוֹי
בֶּן פָּזִי, וְהִינֵנּוּ רַבִּי יוֹסִי בֶּן פָּזִי, וְזָכָה לְכַמָּה תּוֹרָה הוּא
וּבְנוֹי [מִשּׁוּם שֶׁלְּמַד תּוֹרָה]. שְׁאִין לָךְ שְׂכָר טוֹב
בְּעוֹלָם כְּמִי שֶׁלוֹמֵד תּוֹרָה וּמְקִים אוֹתָהּ.

אֲשֵׁרִי חֲלָקוּ שֶׁל אָדָם שְׁעוּמֵד לְהִשְׁתַּעֲשֹׁעַ בְּתוֹרָה, שְׁחֲרִי הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְכָל הַצְּדִיקִים שֶׁבְּגֵן עֵדֶן, כָּלֵם מִקְשִׁיבִים לְקוֹלָהּ
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה. אֲשֵׁרִי חֲלָקוּ שֶׁל אָדָם שְׁעוּמֵד
לְהִשְׁתַּעֲשֹׁעַ בְּתוֹרָה, שְׁחֲרִי הַקְדוּשׁ

לֹא אֲעִדִי שְׁמִיָּה, וּמִן בְּנוֹי בֶּן פָּזִי, וְהִינֵנּוּ רַבִּי יוֹסִי בֶּן פָּזִי, וְזָכָה לְכַמָּה אוּרִייתָא הוּא וּבְנוֹי
(בְּגִין דְּלַעֲא בְּאוּרִייתָא). דְּלִית לָךְ אָגֵר טַב בְּעָלְמָא כְּמָאן דְּלַעֲי בְּאוּרִייתָא וּמְקִימָה:

פרשת לך לך צב.

בְּהָהוּא שְׁעָתָא זָכָאָה חוֹלְקִיָּה דְּבִר נֶשׁ דְּקָאִים לְאַשְׁתַּעֲשֹׁעַ בְּאוּרִייתָא, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִין
הוּא וְכָל צְדִיקָא דְּבִגְנָתָא דְּעֵדֶן כְּלָהוּ צְיִיתִין לְקָלִיָּה הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ח)

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני. ולא עוד אלא דקודשא בריך הוא משיך עליה חד חוטא דחס"ד למהרי (ד"א ל"ג תדיר) נטיר בעלמא, דהא עלאין ותתאין נטרינ ליה הדא הוא דכתיב, (תהלים מב) יומם יצוה יי חסדו ובלילה שירה עמי.

פרשת לך לך דף צב ע"ב

אמר רבי חזקיה כל מאן דאשתדל בהאי שעתא באורייתא ודאי אית ליה חולקא תדיר בעלמא דאתי. אמר רבי יוסי מאי טעמא תדיר. אמר ליה הכי אוליפנא דכל פלגות ליליא כד קודשא בריך הוא אתער בגנתא דערן כל אגון נטיען דגינתא אשתקיין יתיר מההוא נחלא דאקרי (דף צב ע"ב) נחל קדומים נחל עדנים דלא פסקו מימיו לעלמין, כביכול ההוא דקאים ואשתדל באורייתא כאילו ההוא נחלא אתרק על רישיה ואשקי ליה בגו אגון נטיען דבגנתא דערן. (אמר רבי יוסי) ולא עוד אלא הואיל וכלהו צדיקייא דבגו גנתא דערן צייתין ליה, חולקא שויין ליה בההוא שקיו דנחלא. אשתכח דאית ליה חולקא תדיר בעלמא דאתי.

רבי אבא הוה אתי מטבריה לבי טרונאי דחמוי, ורבי יעקב בריה הוה עמיה, אערעו בכפר טרשא. כד בעו למשכב, אמר רבי אבא למריה דביתא אית הכא תרנגולא. אמר ליה מארא

ברוך הוא וכל הצדיקים שפגן ערן, כלם מקשיבים לקולו. והו שכתוב (שיר ח) היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני. ולא עוד, אלא שהקדוש ברוך הוא מושך עליו חוט אחד של חס"ד שיהיה [תמיד] שמור בעולם, שהרי עליונים ותחתונים שומרים אותו. והו שכתוב (תהלים מב) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי.

כל מי שמשתדל בשעה הזו בתורה, ודאי יש לו חלק תמיד בעולם הבא

אמר רבי חזקיה, כל מי שמשתדל בשעה הזו בתורה, ודאי יש לו חלק תמיד בעולם הבא. אמר רבי יוסי, מה הטעם תמיד? אמר לו, כך למדנו, שכל חצות לילה, בשמעתורר הקדוש ברוך הוא בגן ערן, כל הנטיעות של הגן משקים יותר מאותו הנחל שנקרא נחל קדומים, נחל עדנים, שאין פוסקים מימיו לעולמים. כביכול אותו שעומד ומשתדל בתורה, כאלו אותו הנחל מוריק על ראשו ומשקה אותו בתוך אותם הנטיעות שפגן ערן. [אמר רבי יוסי] ולא עוד, אלא הואיל וכל הצדיקים שבתוך גן העדן מקשיבים לו, שמים לו חלק באותה השקאת הנחל. נמצא שיש לו חלק תמיד בעולם הבא.

רבי אבא היה בא מטבריה לבית טרונאי שלחמיו, ורבי יעקב בנו היה עמו. נפגשו בכפר טרשא. כשרצו לשכב, אמר רבי אבא לבעל הבית: יש כאן

זוהר הקדוש ארמית

דביתא, אמאי. אמר ליה בגין דקאימנא בפלגות ליליא ממש.

אמר ליה לא אצטריך, דהא סימנא לי בביתא דהדין טקלא דקמי ערסאי מלינא ליה מיא ונטיף טיף טיף, בפלגות ליליא ממש אתרקו פלוה מיא, ואתגלגל האי קיטפא ונהים, ואשתמע קליה בכל ביתא, וכדין הוא פלגות ליליא ממש, וחד סבא הוה לי דהוה קם בכל פלגות ליליא ואשתדל באורייתא, ובגיני כך עבד האי, אמר רבי אבא בריך רחמנא דשדרני הכא, בפלגות ליליא נהים ההוא גלגלא דקיטפא, קמו רבי אבא ורבי יעקב. שמעו לההוא גברא דהוה יתיב בשפולי ביתא ותרין בנוי עמיה, ונהו אמר קתיב (תהלים קיט סב) חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקה, מאי קא חמא דוד דאיהו אמר חצות לילה ולא בחצות לילה. אלא חצות לילה ודאי, לקודשא בריך הוא אמר הכי. וכי קודשא בריך הוא הכי אקרי. איז, דהא חצות לילה ממש קודשא בריך הוא אשתכח וסיעתא דיליה וכדין היא שעתא דעיל בגנתא דעדן לאשתמשעא עם צדיקא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

תרנגול? אמר לו בעל הבית: למה? אמר לו: משום שאני קם בחצות הלילה ממש.

חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקה

אמר לו: לא צריך, שהרי סימן יש לי בבית - שהמשקל הזה שלפני מותי, אני ממלא אותו במים, ומטפטף טפה טפה. ובחצות הלילה ממש מתרוקנים כל המים, ומתגלגל הגלגל [הדבוק] הזה ונהם, ונשמע קולו בכל הבית. ואז הוא חצות הלילה ממש. וזמן אחד היה לי שהיה קם בכל חצות לילה ומשתדל בתורה, ומשום כך עשה את זה. אמר רבי אבא: ברוך הרחמן ששלחני לכאן. בחצות הלילה נהם אותו הגלגל [הדבוק]. קמו רבי אבא ורבי יעקב, ושמעו את אותו האיש שהיה יושב בירכתי הבית ושני בנוי עמו, והיה אומר, כתוב (תהלים קיט) חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקה. מה ראה דוד שהוא אמר חצות לילה ולא בחצות הלילה? אלא חצות לילה - ודאי לקדוש- ברוך הוא אמר כך. וכי כך נקרא הקדוש ברוך הוא? כן, שהרי חצות לילה ממש הקדוש ברוך הוא נמצא וסיעתו, ואז היא השעה שנכנס לגן העדן להשתמשע עם הצדיקים.

אשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם מכל שאר העמים

אמר רבי אבא, אשריהם ישראל שהקדוש ברוך

חצות לילה ממש קודשא בריך הוא אשתכח וסיעתא דיליה וכדין היא שעתא דעיל בגנתא דעדן לאשתמשעא עם צדיקא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

הוא התרצה בהם מפל שאר העמים ונתן להם אות הברית הזו, שכל מי שיש בו אות הברית הזו, אין יורד לגיהנם אם הוא שומר אותו בראוי, שאין מכנים אותו לרשות אחרת ולא משקר בשם המלך. שכל מי שמשקר בזה, כמי שמשקר בשמו של הקדוש ברוך הוא, שפיתוב (הושע ה) בה' בגדו כי בנים זרים ילדו.

באותה השעה מודמן [לו] אליהו, וטס את העולם בארבע טיסות ומודמן לשם

עוד אמר רבי אבא, בזמן שהאדם מעלה את בנו להכניסו לברית הזו, קורא הקדוש ברוך הוא לפמליא שלו ואומר, ראו איזו בריה עשיתי בעולם! באותה השעה מודמן [לו] אליהו, וטס את העולם בארבע טיסות ומודמן לשם, ועל זה שנינו שצריך אדם לתקן כסא אחר לכבודו, ויאמר: זה הכסא של אליהו. ואם לא, אינו שורה שם. והוא עולה ומעיד לפני הקדוש ברוך הוא.

קנא קנאתי לה' אלהי צבאות כי עזבו בריתך בני ישראל

בא ראה, בראשונה כתוב (מלכים א יט) מה לך פה אליהו וגו', וכתוב קנא קנאתי לה' אלהי צבאות כי עזבו בריתך בני ישראל וגו'. אמר לו, חייך, שכל מקום שהרשם הקדוש הזה ירשמו אותו בני בבשרם, אתה תודמן לשם. והפה שהעיד שישאל עזבו, הוא יעיד שישאל מקימים את

לון את קיימא דא, דכל מאן דאית ביה האי את, לא נחית לגיהנם אי איהו נטיר ליה כדקא יאות דלא עייל ליה ברשותא אחרת ולא משקר בשמיה דמלכא, דכל מאן דמשקר בהאי, כמאן דמשקר בשמיה דקודשא בריך הוא דכתיב, (הושע ה) בני בגדו כי בנים זרים ילדו.

תו אמר רבי אבא בזמנא דבר נש אסיק בריה לאעליה להאי ברית, קרי קודשא בריך הוא לפמליא דיליה ואמר חמו מאי בריה עבדית בעלמא. ביה שעתא אנדמן (ליה) אליהו וטאס (מו ב) עלמא בד' טאסין ואנדמן תמן. ועל דא תנינן דבעי בר נש לתקנא כרסייא אחרא ליקרא דיליה, ויימא (יג) דא ברסייא דאליהו, ואי לאו לא שרי תמן. והוא סליק ואסהיד קמי קודשא בריך הוא.

תא חזי, בקדמיתא כתיב, (מלכים א יט) מה לך פה אליהו וגו'. וכתוב קנא קנאתי ליי (אלהי צבאות) כי עזבו בריתך בני ישראל וגו'. אמר ליה חייך בכל אתר דהאי רשימא קדישא ירשמו ליה בני בבשרהון אנת תודמן תמן, ופומא דאסהיד דישאל עזבו, הוא יסהיד דישאל מקיימין האי קיימא. והא תנינן על מה אתענש אליהו קמי קודשא בריך הוא על דאמר דלטורא על בנוי.

זוהר הקדוש ארמית

אֲדַהְכִּי הוּא אֲתִי נְהוּרָא דִּימָא וְהוּוּ אֲמַרִי מְלִי דְאֹרִייתָא. קָמוּ לְמִיזֵל. אָמַר לִיה הֵהוּא גִבְרָא בְּמָה דְעֶסְקִיתוּ בְּהָא לִילִיא אֲשִׁלִּמוּ. אֲמַרִי מַאי הוּא. אָמַר לְהוּ דְתַחֲמוּן לְמַחַר אֲנָפוּי דְמַרְיָה דְקִינְיָמָא, דְהָא דְבִיתָאִי בְעָאֵת בְּעוּתָא דָא מְנִיכּוּ. וְגִזּוּר קִינְיָמָא דְבָרִי דְאֲתִילִיד לִי, לְמַחַר לִיהוּי הַלּוּלָא דִילִיהָ. אָמַר רַבִּי אַבָּא הָאִי בְּעוּתָא דְמַצּוּחַ אִיהוּ וְלִמְחַמִּי אֲפִי שְׂכִינְתָא נִיתִיב.

פרשת לך לך דף צג ע"ב

אֹדְרִיכּוּ כָל הֵהוּא יוֹמָא, (דף צג ע"ב) בְּהֵהוּא לִילִיא כְּנֵשׁ הֵהוּא גִבְרָא כָל אֲנָנִי רַחֲמִימִי, וְכָל הֵהוּא לִילִיא אֲשִׁתְּדִלוּ בְּאֹרִייתָא וְלֹא הָוָה מֵאֵן דְנָאִים, אָמַר לְהוּ הֵהוּא גִבְרָא בְּמַטּוּ מְנִיכּוּ כָל חַד וְחַד לִימָא מְלָה חֲדַתָּא דְאֹרִייתָא:

פְּתַח חַד (רבי אבא) וְאָמַר (שופטים ה) בְּפִרְעֵי פְרָעוֹת בִּישְׂרָאֵל בְּהִתְנַדֵּב עִם בְּרַכּוּ יִי. מַאי קָא חֲמוּ דְבוּרָה וּבָרַק דְּפִתְחוּ בְּהָאִי קָרָא. אֵלָא הָכִי תִנְיָנֵן לִית עֲלֵמָא מִתְקִינְיָמָא אֵלָא עַל הָאִי בְרִית דְכִתִּיב, (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמִים

וְלִילָה וְגו'. דְהָא שְׁמִיא וְאַרְעָא עַל דָּא קִינְיָמִין. בְּגִין כִּךְ כָּל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל מְקִינְיָמִין הָאִי בְרִית, נְמוּסִי שְׁמִיא וְאַרְעָא קִינְיָמִין בְּקִינְיָמִיָּהוּ, וְכָל זְמַנָּא דְחַס וְשְׁלוֹם יִשְׂרָאֵל מְבַטְלִין הָאִי בְרִית, שְׁמִיא וְאַרְעָא לֹא מִתְקִינְיָמִין, וּבְרַכָּאֵן לֹא מִשְׁתַּכְּחִין בְּעֲלָמָא.

זוהר הקדוש לשון הקודש

הַבְּרִית הַזֹּה. וְהָרִי שְׁנִינּוּ, עַל מָה נֶעֱנֵשׁ אֱלֹהֵינוּ לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? עַל שְׁאֲמַר לְשׁוֹן הָרַע עַל בְּנוֹי.

נִשְׁבַּ לְרֹאוֹת אֶת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה

בִּינְיָנִים בָּא אֹר הַיּוֹם, וְהָיוּ אוֹמְרִים דְּבָרֵי תוֹרָה. קָמוּ לְלַכְתָּ, אָמַר לוֹ אוֹתוֹ הָאִישׁ, בְּמָה שְׁעִסְקָתֶם בְּלִילָה הַזֶּה הַשְּׁלִימוּ. אָמְרוּ, מָה הוּא? אָמַר לוֹ, שְׁתַּרְאוּ לְמַחַר אֶת פָּנָיו שֶׁל בַּעַל הַבְּרִית, שֶׁהָרִי אֲשֶׁרִי בִקְשָׁה אֶת הַבִּקְשָׁה הַזֶּה מִכֶּם, וּמִילַת הַבְּרִית שֶׁל בְּנֵי שְׁנוּלָד לִי - לְמַחַר תִּהְיֶה הַהַלּוּלָא שְׁלוֹ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, זֶה הוּא בִקְשָׁה שֶׁל מַצּוּחַ, וְנִשְׁבַּ לְרֹאוֹת אֶת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה.

חֲבוּ כָל אוֹתוֹ הַיּוֹם. בְּאוֹתוֹ הַלִּילָה כְּנֵם אוֹתוֹ הָאִישׁ אֶת כָּל אוֹהֲבָיו, וְכָל אוֹתוֹ הַלִּילָה הִתְעַסְקוּ בַּתּוֹרָה, וְלֹא הָיָה מִי שִׁישֵׁן. אָמַר לָהֶם אוֹתוֹ הָאִישׁ, בְּבִקְשָׁה מִכֶּם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֹאמַר דְּבָר חֲדָשׁ בַּתּוֹרָה.

אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמִים וְלִילָה וְגו'. שְׁהָרִי שְׁמִים וְאַרְצָן עַל זֶה קִינְיָמִים פְּתַח אֶחָד [רבי אבא] וְאָמַר, (שופטים ה) בְּפִרְעֵי פְרָעוֹת בִּישְׂרָאֵל בְּהִתְנַדֵּב עִם בְּרַכּוּ ה'. מָה רְאוּ דְבוּרָה וּבָרַק שֶׁפִּתְחוּ בְּפִסּוּק הַזֶּה? אֵלָא כִּךְ שְׁנִינּוּ, אֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֵלָא עַל הַבְּרִית הַזֶּה, שְׂכָתוֹב (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמִים וְלִילָה וְגו'. שְׁהָרִי שְׁמִים וְאַרְצָן עַל זֶה קִינְיָמִים. מִשּׁוּם כִּךְ, כָּל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל מְקִינְיָמִים אֶת הַבְּרִית הַזֶּה, חֲקוֹת שְׁמִים

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

וְאֶרֶץ עוֹמְדִים בְּקִיּוּמָם. וְכָל זְמַן שָׁחַם וְשָׁלוּם
מִבְּמָלִים אֶת הַבְּרִית הַזֹּאת, אֵין שְׁמִים וְאֶרֶץ
מִתְקַיְּמִים, וְאֵין נִמְצְאוֹת בְּרָכוֹת בְּעוֹלָם.

בַּא רְאָה, לֹא שְׁלֹטוֹ שְׁאָר הָעַמִּים עַל יִשְׂרָאֵל אֲלֵא
בְּשִׁבְמָלוֹ מֵהֶם אֶת הַבְּרִית הַזֹּאת. וְזֶה בְּמָלוֹ מֵהֶם?
שְׁלֹא נִפְרְעוּ וְלֹא נִתְגַּלּוּ. וְעַל זֶה כְּתוּב (שְׁמוּאֵל א יב)
וַיַּעֲזֹבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת ה' וְגו' וַיִּמְכְּרוּ אוֹתָם בְּיַד סִיסְרָא.
וַיַּעֲזֹבוּ אֶת ה' מִמֶּשֶׁה עַד שִׁבְעָה דְּבוּרָה וְנִדְבָה אֶת כָּל
יִשְׂרָאֵל לְדָבָר הַזֶּה, אֲזַי נִכְנְעוּ שׁוֹנְאֵיהֶם תַּחֲתֵיהֶם.

בְּפֶרַע פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהִתְנַדֵּב עִם בְּרָכוֹ ה'

וְהִינֵנוּ מֶה שֶׁשִּׁנִּינוּ, שְׁאִמְרַת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא
לַיהוֹשֻׁעַ, וְכִי יִשְׂרָאֵל הֵם אֲמוּמִים וְלֹא
נִפְרְעוּ וְלֹא הִתְגַּלּוּ וְלֹא מִקְיָמִים אֶת בְּרִיתִי, וְאַתָּה
רוֹצֶה לְהַכְנִיסָם לָאֶרֶץ וּלְהַכְנִיעַ אֶת שׁוֹנְאֵיהֶם?
(יהושע ה) שׁוֹב מִלֵּא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנִית. וְעַד
שֶׁנִּפְרְעוּ וְנִתְגַּלּוּ הַבְּרִית הַזֹּאת, לֹא נִכְנְסוּ לָאֶרֶץ וְלֹא
נִכְנְעוּ שׁוֹנְאֵיהֶם. אֵף כֵּן, בֵּינָם שֶׁהִתְנַדְּבוּ יִשְׂרָאֵל
בָּאוֹת הַזֹּאת, נִכְנְעוּ שׁוֹנְאֵיהֶם תַּחֲתֵיהֶם וְחִזְרוּ הַבְּרָכוֹת
לְעוֹלָם. זֶהוּ שִׁכְתוּב בְּפֶרַע פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל
בְּהִתְנַדֵּב עִם בְּרָכוֹ ה'.

קָם אַחֵר, פָּתַח וְאָמַר, (שְׁמוֹת ד) וַיְהִי בַּדֶּרֶךְ בְּמִלּוֹן
וַיִּפְגְּשֻׁהוּ ה' וַיִּבְקֶשׁ הַמִּיתוֹ. אֵת מִי? אֵת מֹשֶׁה.
אָמַר לוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא, וְכִי אַתָּה הוֹלֵךְ לְהוֹצִיא
אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם וּלְהַכְנִיעַ מֶלֶךְ גָּדוֹל וְשָׁלִיט,
וְאַתָּה שֹׁכְחַת מִמֶּךָ אֶת הַבְּרִית, שֶׁבִּנְךָ לֹא נִמּוֹל?
מִיד - וַיִּבְקֶשׁ הַמִּיתוֹ.

תָּא חֲזִי, לֹא שְׁלִיטוֹ שְׁאָר עַמִּין
עַל יִשְׂרָאֵל אֲלֵא כִּד בְּטִילוֹ מִנִּיּהוּ
קְיָמָא דָּא. וְזֶה בְּטִילוֹ מִנִּיּהוּ.
דְּלֵא אֲתַפְרְעֵן וְלֹא אֲתַגְלִיין. וְעַל
דָּא כְּתִיב וַיַּעֲזֹבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
יְיָ וְגו' וַיִּמְכְּרוּ אוֹתָם בְּיַד סִיסְרָא,
וַיַּעֲזֹבוּ אֶת יְיָ מִמֶּשֶׁה. עַד דָּאֲתַת
דְּבוּרָה וְאַתְנַדְּבַת לְכָל יִשְׂרָאֵל
בְּמִלָּה דָּא, כִּדִּין אֲתַכְנְעוּ
שְׁנֵאֵיהוֹן תַּחֲתֵיהוֹן.

וְהִינֵנוּ דְּתַנִּינוּ דְּאִמְרַת קוֹדֶשׁ
בְּרִיךְ הוּא לַיהוֹשֻׁעַ וְכִי יִשְׂרָאֵל
אֲטִימִין אֲנֵנוּ וְלֹא (בֵּא מ' א') (ע)
אֲתַפְרְעוּ וְלֹא אֲתַגְלִיין וְלֹא
קְיָמִין קְיָמָא דִּילִי, וְאַתָּה בְּעִי
לְאֲעֵלֵא לְהוֹ לְאַרְעָא וּלְאֲכַנְעָא
שְׁנֵאֵיהוֹן. (יהושע ה) שׁוֹב מִלֵּא
אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנִית. וְעַד
דְּאֲתַפְרְעוּ וְאַתְגְּלִיין הָאֵי בְּרִית
לֹא עָאִלוּ לְאַרְעָא וְלֹא אֲתַכְנְעוּ
שְׁנֵאֵיהוֹן. אֲנִי הֵכָא כִּין
דְּאֲתַנְדְּבִין יִשְׂרָאֵל בְּהָאֵי אֶת
אֲתַכְנְעוּ שְׁנֵאֵיהוֹן תַּחֲתֵיהוֹן
וּבְרַכָּאן אֲתַחֲזְרוּ לְעֵלְמָא הִדָּא
הוּא דְּכְתִיב בְּפֶרַע פְּרָעוֹת
בְּיִשְׂרָאֵל בְּהִתְנַדֵּב עִם בְּרָכוֹ יְיָ.

קָם אַחֵר פָּתַח וְאָמַר, (שְׁמוֹת
ד) וַיְהִי בַּדֶּרֶךְ בְּמִלּוֹן וַיִּפְגְּשֻׁהוּ
יְיָ וַיִּבְקֶשׁ הַמִּיתוֹ לְמֹשֶׁה.
אָמַר לִיהִי קוֹדֶשׁ בְּרִיךְ הוּא
וְכִי אֵת אֲזִיל לְאַפְקָא יֵת
יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם וּלְאֲכַנְעָא

מִלְכָּא רַב וְשְׁלִיטָא, וְאַתָּה אֲנִשְׁיִית מִנֶּךָ קְיָמָא. דְּבִרְךָ לָא אֲתַגְזֹר, מִיד וַיִּבְקֶשׁ הַמִּיתוֹ.

זוהר הקדוש לשון הקודש

ותקח צפורה צר

למדנו, ירד גבריאל בשלהבת של אש לשורף אותו, ונרמזו לנחש אחד שורף לשאף אותו לתוכו. למה נחש? אמר לו הקדוש ברוך הוא, אתה הולך להרג את הנחש הגדול והחזק, ובגד לא נמול? מיד נרמזו לנחש אחד להרג אותו, עד שראתה צפורה ומלה את בנה ונצול. זהו שכתוב ותקח צפורה צר. מה זה צר? אלא רפואה. ומה הרפואה? שכתוב ותכרת את ערלת בנה. שנצנצא בה רוח הקדש.

הראיה להם ברית המילה – זו גרמה לי את המלכות הזו, משום ששמרתי אותה

קם אחר ואמר, (בראשית מה) ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי ויגשו ויאמר וגו'. וכי למה קרא להם, והרי הם היו קרובים אליו? אלא בשעה שאמר להם אני יוסף אחיכם, תמהו שראו אותו במלכות עליונה. אמר יוסף, המלכות הזו, משום זה הרוחתי אותה. גשו נא אלי ויגשו, שהראה להם את ברית המילה. אמר, זו גרמה לי את המלכות הזו, משום ששמרתי אותה.

מכאן למדנו, שמי ששומר את אות הברית הזו, המלכות שמורה לו. מנין לנו? מבני שכתוב (רות ג) חי ה' שכבי עד הבקר. שיצרו היה מתגרה בו, עד שגשבע שבועה ושמר את הברית הזו, משום כך זכה שיצאו ממנו מלכים שליטים על עד דאומי אומא ונטיר להאי ברית, בגין כך זכה דנפקו מגיה מלכין שליטין על כל שאר מלכין, ומלכא משיחא דאתקרי בשמא דקודשא בריך הוא:

זוהר הקדוש ארמית

תאנא נחת גבריאל בשלהובא דאשא לאוקדיה, ואתרמיז חד חיויא מתוקדא לשאפא ליה בגויה. אמאי חיויא, אמר ליה קודשא בריך הוא את אזיל לקטלא חיויא וברבא ותקיפא וברך לא אתגור. מיד אתרמיז לחד חיויא לקטלא ליה, עד דחמת צפורה וגזרת לברה ואשתזיב הדא הוא דכתיב ותקח צפורה צר. מהו צר, אלא אסוותא. ומאי אסוותא דכתיב ותכרות את ערלת בנה. דנצנצא בה רוח קודשא.

קם אחרא ואמר (בראשית מה) ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי ויגשו ויאמר וגו'. וכי אמאי קרי להו והא קריבין הוו גביה. אלא בשעתא דאמר לון אני יוסף אחיכם. תוהו דחמו ליה במלכו עלאה. אמר יוסף מלכו דא בגין דא רוחנא ליה, גשו נא אלי ויגשו, דאחזי להו האי קיימא דמילה, אמר דא גרמת לי מלכו דא בגין דנטרית לה.

מכאן אוליפנא מאן דנטיר להאי את קיימא מלכו אתגטר ליה. מנלן מבני דכתיב, (רות ג) חי יי שכבי עד הבקר דהנה מקטרג ליה יצריה עד דאומי אומא ונטיר להאי ברית, בגין כך זכה דנפקו מגיה מלכין שליטין על כל שאר מלכין, ומלכא משיחא דאתקרי בשמא דקודשא בריך הוא:

זוהר הקדוש לשון הקודש

זוהר הקדוש ארמית

כל שאר המלכים, והמלך המשיח שנקרא בשמו של הקדוש ברוך הוא.

פתח אחר ואמר, כתוב (תהלים כז) אם תחנה עלי מחנה וגו'. כך שנינו, בזאת אני בוטח, מה זה בזאת? זו אות הברית המזמנת תמיד אצל אדם, ונרמזה למעלה. ומשום כך נאמר בזאת, כמו שכתוב זאת אות הברית, זאת בריתי, והכל בדרגה אחת. ושנינו, זה וזאת הם בדרגה אחת ולא נפרדים. ואם תאמר, אם כך, הרי שאר בני האדם כך, למה דוד בלבדו ולא אחר? אלא משום שהיא אחוזה בו ונרמזה בו, והיא כתר המלכות.

בא ראה, משום שאות ה את הזו לא שמר אותה דוד המלך פראוי, המלכות העברה ממנו כל אותו הזמן. וכך למדנו, ה את הזו נרמזה במלכות שלמעלה, ונרמזה בירושלים, הקריה הקדושה. באותה השעה שדוד עבר עליה, יצא קול ואמר: דוד, במה שנקשרת תוותר. אותך טורדים מירושלים, והמלכות תוסר ממך. מנין לנו? שכתוב (שמואל ב יב) הנני מקים עליך רעה מביתך. מביתך במדק. וכך היה. במה שעבר עליו נענש. ומה דוד המלך כך - שאר בני העולם על אחת כמה וכמה.

(שמואל ב יב) הנני מקים עליך רעה מביתך. מביתך דייקא והכי הוה במה דעבר ביה אתענש, ומה דוד מלכא הכי שאר בני עלמא על אחת כמה וכמה.

פתח אידך ואמר כתיב, (תהלים כז) אם תחנה עלי מחנה וגו'. הכי תאנא בזאת אני בוטח, מהו בזאת, דא את קיימא דזמינא תדיר גבי בר נש ואתרמיזא לעילא, ובגיני כך אתמר בזאת כמה דכתיב זאת אות הברית. זאת בריתי. וכלא בחד דרגא. ותאנא זה וזאת בחד דרגא אנון ולא מתפרשן. ואי תימא אי הכי הא שאר בני עלמא הכי. אמאי דוד בלחודוי ולא אחרא. אלא בגין דאחידא ביה ואתרמיזא ביה והוא כתר דמלכותא.

פרשת לך לך דף צד ע"א

תא חזי, בגין דהאי זאת לא נטר ליה דוד מלכא כדקא חזי, מלכותא (דף צד ע"א) אתעדי מניה כל ההוא זמנא. והכי אוליפנא האי זאת אתרמיזא במלכותא דלעילא, ואתרמיזא בירושלים קרתא קדישא. בההוא שעתא דדוד עבר עליה, נפק קלא ואמר דוד במה דאתקטרת תשתרי. לך טרדין מירושלים ומלכותא אתעדי מינך. מנא לן דכתיב,

(שמואל ב יב) הנני מקים עליך רעה מביתך. מביתך דייקא והכי הוה במה דעבר ביה אתענש, ומה דוד מלכא הכי שאר בני עלמא על אחת כמה וכמה.